

ŠVENČIONIŲ RAJONO VIETOS VEIKLOS GRUPĖ „ŠVENČIONIŲ PARTNERYSTĖ“

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Švenčionių rajono vietas veiklos grupės „Švenčionių partnerystė“ teritorijos 2015–2023 m. vietas
plėtros strategija

2015 m.

Švenčionių rajonas

TURINYS		Sl.
I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI		
1.	VVG vertybės, VVG teritorijos vizija iki 2023 m. ir VVG misija	3-5
2.	VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė	6-30
3.	VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG)	31-32
4.	VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka	33
II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAI IR TIKSLAI?		
5.	VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys	34
6.	VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su ESIF teminiais tikslais ir EŽŪFKP prioritetais bei tikslinėmis sritimis	35
7.	VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	36-39
III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?		
8.	LEADERmetodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas	40-65
9.	VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas	66-78
10.	VPS įgyvendinimo veiksmų planas	80-84
11.	VPS finansinis planas	85-86
12.	VPS įgyvendinimo rodikliai	86-88
13.	VPS įgyvendinimo vidaus stebėsenai ir valdymas	89-92
IV DALIS. PRIEDAI		
1 priedas.	VVG teritorijos situacijos analizei naudojama 2011 m. statistinė informacija apie VVG teritorijos gyventojus: VVG teritorijos gyventojai ir jų pasiskirstymas pagal amžių, lyti, gyvenamają vietovę, užimtumą, socialinę padėtį	93-97
2 priedas.	VVG teritorijos situacijos analizei naudojama 2014 m. statistinė informacija apie VVG teritorijos gyventojus: VVG teritorijos gyventojai ir jų pasiskirstymas pagal amžių, lyti, gyvenamają vietovę, užimtumą, socialinę padėtį	98-102
3 priedas.	VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos analizės duomenys	103-182

I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI

1. VVG vertybės, VVG teritorijos vizija iki 2023 m. ir VVG misija	
1.1.	<p>Informacija apie VVG</p> <p>Pradėjus Lietuvoje įgyvendinti LEADER+ pobūdžio priemonę, 2004 metais Švenčionių rajone susikūrė Vietos veiklos grupė „Švenčionių partnerystė“ (toliau – VVG). 2004 m. gegužės 11 d. buvo sudaryta VVG steigimo sutartis, kurią pasirašė 12 steigėjų: Algirdas Uziala, Virgilijus Sedlevičius, Alfreda Grigienė, Birutė Borovikienė, Tomas Lazaraitis, Janas Komaiška, Stasė Mažuoliienė, Kęstutis Savickas, Albertas Marma, Alfonsas Pošiūnas, Bronius Lazaraitis, Antanas Lašinskas. 2004 m. gegužės 11 d. 12 asmenų pasirašėsteigimo sutartį. 2004 m. birželio 10 d. VI „Registru centras“ Juridinių asmenų registre įregistruavo Vietos veiklos grupę „Švenčionių partnerystė“ (toliau – VVG). VVG juridinio asmens kodas 300032951, būstinės adresas Stoties g. 4, 18123 Švenčionys.</p> <p>VVG turi didelę patirtį, įgyvendinant Leader metodą. VVG veikla prasidėjo 2001–2003 metais, dalyvaujant Jungtinės Karalystės vyriausybės Tarptautinio plėtros departamento finansuotoje „Kaimo bendruomenių partnerystės programoje“. Šios programos metu buvo įgyvendintas LEADER tipo modelis. Šios programos metu VVG parengė ir sėkmingai įgyvendino strategiją, kurios pagrindinis tikslas buvo skurdo ir socialinės atskirties mažinimas.</p> <p>VVG parengė 2006–2008 m. bandomąjį integruotą kaimo plėtros strategiją, kurios pagrindinis tikslas – gerinti Švenčionių rajono kaimo žmonių gyvenimo kokybę. Strategija buvo teigiamai įvertinta užsienio ekspertų ir pateko tarp geriausiai įvertintų strategijų Lietuvoje. Jos įgyvendinimui buvo skirta 0,6 mln. Lt parama, kuri sėkmingai buvo įgyvendinta.</p> <p>VVG, pasinaudodama ankstesne patirtimi, parengė Vietos plėtros 2009–2014 metų strategiją, jos įgyvendinimui buvo skirta 7,9 mln. Lt parama, kuri sėkmingai įgyvendinta, pasiekti visi numatyti strateginiai tikslai, rezultatai.</p> <p>VVG veiklą vykdo vadovaudamasi įstatais. Pagal įstatus VVG valdymo struktūrą sudaro:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aukščiausias VVG organas – Vietos veiklos grupės visuotinis narių susirinkimas; – valdymo organas (kolegialus) – Vietos veiklos grupės valdyba; – vienasmenis valdymo organas – Vietos veiklos grupės pirmininkas. <p>Valdymo organų pavaldumas pateikiamas 1 paveiksle.</p> <p>VVG jungia 47 narius, kurie sudaro 63,83 proc. pilietinės visuomenės atstovus, 23,40 proc. – verslo atstovus ir 12,77 proc. – vietos valdžios atstovus (3 priedo 1 lentelė).</p> <p>Kolegialus valdymo organas – valdyba, turintis teisę priimti sprendimus dėl projektų (įskaitant VPS) įgyvendinimo atstovaujamoje teritorijoje pagal KPP priemonę „LEADER“. 2015 m. rugpjūčio 7 d. buvo išrinkta iš 11 narių. Valdyba atstovauja skirtiniems sektoriams. Valdybos struktūroje 45,46 proc. sudaro pilietinės visuomenės atstovai, 27,27 proc. – verslo atstovai ir 27,27 proc. – vietos valdžios atstovai. Valdyboje išlaikyta lyčių proporcija. Moterys sudaro 45,45 proc., vyrai – 54,55 proc. valdybos narių. Jaunimo atstovai valdyboje sudaro 54,55 proc. Valdybos sąrašas pateikiamas 3 priedo 2 lentelėje.</p> <p>VVG atitiktį pareiškėjo tinkamumo sąlygoms VVG užtikrins viso VPS įgyvendinimo laikotarpio metu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kad keisis VPS įgyvendinimo metu, t. y. ne rečiau kaip kas 3 metus pasikeis mažiausiai 1/3 narių, tačiau ne mažiau kaip po 1 atstovą iš kiekvieno sektoriaus: pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios;

	<p>– kad būtų išklausę arba įsipareigotų per 6 mėn. nuo išrinkimo į kolegialų VVG valdymo organą dienos išklausyti mokymo kursus, tiesiogiai susijusius su BIVP metodo taikymu (reikalavimas taikomas mažiausiai 1/3 kolegialaus VVG valdymo organo narių). Tinkamais pripažįstami mokymo kursai, kurių kodai: 596131007, 596131008, 396131007;</p> <ul style="list-style-type: none"> – tinkamą viešųjų ir privačių interesų derinimą, t. y. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nustatyta tvarka deklaruos privačius interesus ir minėtas deklaracijas bei jų pakeitimus sutiks tekti VVG ir Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA); – ir kt. taisyklėse nurodytus reikalavimus. <p>VVG administracinė struktūra suformuota iš 4 samdomų darbuotojų: VVG administracijos darbuotojų sąrašas ir pareigų pavadinimai:</p> <p>Projekto vadovė Violeta Guobytė; Projektų koordinatorė Danutė Šaltytė–Nekrašienė; Projekto finansininkė Vida Rutkovskienė; Administratorė – konsultantė Birutė Borovikienė.</p>
1.2.	<p>VVG vertybės</p> <p>VVG vertybės rodo jos įsipareigojimus visiems ir užtikrinta visų partnerių gerovę.</p> <p>VVG vertybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bendrų tikslų siekimas; – tėstinumas; – abipusė pagarba; – profesionalumas; – atsakomybė; – atvirumas ir tarpusavio pasitikėjimas; – bendradarbiavimas; – lygiateisiškumas. <p>VVG vertybės užtikrino šios organizacijos veiklos skaidrumą ir veiklos efektyvumą nuo jos įsikūrimo.</p>
1.3.	<p>VVG teritorijos vizija iki 2023 m.</p> <p>VVG teritorija – ekonomiškai stiprėjanti vietovė su konkurencingo verslo galimybėmis, stipriomis bendruomenėmis, dalyvaujančiomis socialiniame versle, kuriant geresnes gyvenimo sąlygas kaimo vietovėje.</p>
1.4.	<p>VVG misija</p> <p>VVG – efektyviai veikianti, nuolat besimokanti organizacija, savo veiklą grindžianti lygiaverčio bendradarbiavimo su visomis kaimo plėtroje dalyvaujančiomis institucijomis ir kaimo bendruomenėmis.</p> <p>VVG misija yra dalykiškai organizuoti kaimo bendruomenių, vietas valdžios ir verslo atstovų partnerystę kaimo problemoms spręsti, ryžtingai atstovauti vietas gyventojų interesams ir padėti įgyvendinti jų kūrybiškus, novatoriškus sumanymus. Aktyvindama kaimo gyventojus, skatindama jų verslumą, norą darniai dirbti ir siekti pilnavertiškesnės gyvenimo kokybės, VVG siekia bendromis pastangomis didinti kaimo gyvybingumą, išsaugoti gyvenamosios aplinkos savitumą ir patrauklumą.</p>

VVG nusimatė savo veiklos tikslus:

- ieškoti naujų ir efektyvių būdų vietas žmogiškiesiems, gamtiniams, kultūriniam ir finansiniams ištekliams panaudoti rajono kaimo vietovių plėtrai;
- įtraukti vietas gyventojus į organizavimo ir sprendimų priėmimo procesą;
- stiprinti vietas gyventojų ir bendruomenių, socialiai pažeidžiamų grupių žmonių pasitikėjimą savo jėgomis bei skatinti jų kūrybiškumą;
- teikti pagalbą kaimo bendruomenėms bei kitoms visuomeninėms organizacijoms, rengiant bei įgyvendinant įvairius projektus;
- skatinti partnerystę ir bendradarbiavimą su kitomis visuomeninėmis, nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis ir įstaigomis;
 - organizuoti strategijos įgyvendinimą ir vykdyti jos įgyvendinimo stebėseną;
 - profesionaliai vykdyti vietas veiklos grupei priskirtas funkcijas;
 - užtikrinti LEADER metodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimą;
 - plėtoti bendruomenės atstovų ir jų lyderių gebėjimus inicijuoti kaimo plėtros pokyčius;
 - skatinti jaunimo dalyvavimą kaimo raidos procesuose, remti kūrybines iniciatyvas ir motyvuoti jaunimą pasirinkti gyvenimą kaime.

2. VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė¹

2.1. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys, teritorijos išskirtinumas ir identitetas

Švenčionių rajono savivaldybė – viena iš aštuonių Vilniaus apskrities savivaldybių, kurios teritorija išsidėsčiusi šiaurės rytų Lietuvoje pasieniu su Baltarusija: nuo Adutiškio miškų šiaurės rytuose iki Neries upės kilpų pietvakariuose. Šiaurėje Švenčionių rajonas ribojasi su Ignalinos ir Utenos rajonais, vakaruose – su Molėtų, pietvakariuose – su Vilniaus rajonu (2 pav.). Švenčionių rajono plotas 1 692 km², užimantis apie 2,7 proc. Lietuvos teritorijos. Savivaldybės teritorija užima 18 proc. apskrities teritorijos. Tai viena iš apskrities savivaldybių, disponuojančią didžiausiu teritorijos plotu Vilniaus apskrityje (3 pav.)(R1).² Didesnį teritorijos plotą apskrityje turi tik Vilniaus r. sav., tačiau ji turi ir ženkliai didesnį gyventojų skaičių. Švenčionių r. sav. žemiausias gyventojų tankumas apskrityje, be to, jis mažėja. Gyventojų tankis metų pradžioje viename km² nuo 18,1 gyventojo (2006 m.) sumažėjo iki 15,5 gyventojo (2014 m.) arba 14,4 proc. 2011–2014 m. jis sumažėjo nuo 16,5 iki 15,5, arba 6,1 proc. Gyventojų tankis 5,3 karto mažesnis už apskrities lygi, 1,8 karto – už Trakų r. sav. ir Ukmergės r. sav. gyventojų tankumą (3 priedo 3 lentelė).³

Į Švenčionių rajono vėtos veiklos grupės „Švenčionių partnerystė“ (toliau – VVG) teritoriją patenka kaimų, miestelių, miestų, kitų gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. (savivaldybių centrai, nepriklausomai nuo gyventojų skaičiaus, nelaikomi kaimo vietovėmis), teritorijos ir jų gyventojai. Į VVG teritoriją patenka visa Švenčionių r. sav. geografinė ir administracinė teritorija, išskyrus Švenčionių miesto teritoriją (6,11 km²). Švenčionių rajono administracinis centras – Švenčionys, nutolęs nuo Vilniaus apie 86 km. Švenčionių rajone yra 3 miestai: Švenčionys, Švenčionėliai ir Pabradė, 3 miesteliai: Adutiškis, Kaltanėnai, Labanoras. VVG teritoriaužima 1685,89 km² arba 99,6 proc. visos rajono savivaldybės teritorijos. 2014 m. VVG teritorijoje gyveno 21414 gyventojų ir gyventojų tankis viename km² 12,7 gyventojo (3 priedo 4 lentelė).

Švenčionių, Adutiškio, Cirkliškio, Kaltanėnų, Labanoro, Magūnų, Pabradės, Sarių, Strūnaičio, Svirky, Švenčionėlių seniūnijos skiriasi tiek teritorijos plotu, tiek gyventojų skaičiumi (4 pav.). Didžiausius plotus užima Pabradės, Švenčionėlių, Labanoro, Adutiškio, Strūnaičio ir Magūnų seniūnijos. Jų teritorijos plotai viršija 100 km², tačiau visose kaimiškosiose seniūnijose labai mažas gyventojų tankumas ir jis vis mažėja. Daugumoje seniūnijų viename km² gyvena mažiau nei 10 gyventojų. Tai apie 9 kartus mažiau nei Vilniaus apskrityje. Labanoro seniūnijoje viename km² gyveno tik 1,43 gyventojo, Sarių seniūnijoje – 3,29 gyventojo (3 priedo 5 lentelė)(R3). Mažas gyventojų tankis apsunkina viešujų paslaugų racionalaus tinklo, verslo kūrimą ir plėtrą VVG teritorijoje.

¹VVG, atlikdama VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkosauginės situacijos analizę surinko duomenis iš oficialaus Lietuvos statistikos departamento tinklalapio www.stat.gov.lt. Duomenis gavo elektroniniu paštu iš Švenčionių rajono savivaldybės, jos seniūnijų, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro ir kitų institucijų jiems pateikdama užpildyti VVG parengtas lenteles. Šiuos visus duomenis VVG pateikė VPS 1 priede, 2 priede ir 3 priede bei nurodė duomenų šaltinius, taip pat nurodė, kokie duomenys yra VVG teritorijos, t.y. su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu) ir kokie duomenys yra VVG teritorijos, t.y. be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto). Šiuos visus identiškus duomenis VVG saugo VVG buveinėje.

² Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas.

³ VVG atliki skaičiavimai ir pateikta išvada pagal duomenų šaltinį: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

VVG teritorijoje 2011–2014 m. vienkiemiu ir viensėdžių skaičius sumažėjo nuo 177 iki 132, arba 25,4 proc. , kaimų iki 200 gyventojų skaičius padidėjo nuo 405 iki 411, arba 1,5 proc., kaimų ir miestelių nuo 201–1000 gyventojų skaičius išliko nepakitęs, t.y. jų buvo 16, nekito ir miestų skaičius nuo 3 000–6000 gyventojų, jų buvo 2.VVG teritorijoje 2011–2014 m. gyventojų skaičius sumažėjo visose gyvenamosiose teritorijose: vienkiemiuose ir viensėdžiuose nuo 708 iki 594, t.y. 16,1 proc., kaimuose iki 200 nuo 6 315 iki 5 776 gyventojo, t.y. 8,5 proc., kaimuose ir miesteliuose nuo 201 iki 1 000 gyventojų – nuo 5 826 iki 5 562 gyventojo, t.y.4,5 proc., miestuose nuo 3 000 iki 6000 gyventojų, – nuo 11 776 iki 10 993 gyventojo, t.y. 6,6 proc. Didžiausias gyventojų skaičius gyvena miestuose nuo 3 000 iki 6000 gyventojų ir kaimuose iki 200 gyventojų. Gyventojų skaičius miestuose nuo 3 000 iki 6000 taip pat sumažėjo nuo 11 776 gyventojo 2011 m. iki 10 925 gyventojo 2014 m., t.y.7,2 proc. (1, 2 priedai, 3 priedo 6 lentelė).

Švenčionių rajonas išskiria savo vandeningumu. Apie 4 proc. teritorijos sudaro vandens telkiniai. Švenčionių rajonu teka Žeimena su intakais, pietine rajono riba – Neris, rytuose – Sirvėta su intakais. Švenčionių rajone yra 289 ežerai, kurių bendras plotas siekia 5 632,1 ha. Didžiausias Švenčionių rajono ežeras – Kretuonas (862,5 ha), antrasis pagal dydį – Asveja (539,6 ha).

Apie 57 proc. Švenčionių rajono teritorijos yra miškai, rajono miškingumas yra beveik 2 kartus didesnis nei Lietuvos vidurkis. Didžiausi Švenčionių rajono miškai: Labanoro–Pabradės giria, Adutiškio miškai. Garsios ir svarbios gamtine prasme yra Švenčionių rajono pelkės (ypatingai Adutiškio pelkės)(R4).

Švenčionių rajono teritorijoje yra Aukštaitijos nacionalinis parkas, 3 regioniniai parkai (Asvejos, Labanoro ir Sirvėtos), 11 valstybinių draustinių (Adutiškio telmologinis, Algirdėnų telmologinis, Antanų pedologinis, Baltasamanės telmologinis, Buivydių hidrografinis, Cirkliškio kraštovaizdžio, Gelednės botaninis, Eituniškės telmologinis, Perūno telmologinis, Žeimenos ichtiologinis, Žeimenos kraštovaizdžio) bei 2 biosferos poligonai (Adutiškio–Guntauninkų miškų ir Gelednės miško).

Švenčionių rajono savivaldybės teritoriją kerta krašto kelias, jungiantis Vilnių su Daugpiliu, ir geležinkelis, einantis iš Varšuvos per Vilnių į Sankt Peterburgą. Kadangi didžiąją Švenčionių rajono dalį sudaro miškai, rajone vyrauja medienos perdirbimo pramonė. Taip pat plėtojama vaistažolių (UAB „Švenčionių vaistažolės“) bei tekstilės pramonė.

Iš istorijos ir kultūros paminklų žymesni yra Borovkos ir Naujo Strūnaičio vandens malūnai, buvusi Pabradės smuklė, Kaltanėnų ir Cirkliškio dvaro (jame lankydavosi istorikas J. Lelevelis, dailininkas J. Rustemas, kiti kultūros veikėjai) pastatai, medinė Labanoro Švč. M. Marijos Gimimo, Pavoverės Šv. Kazimiero bažnyčios, etnografiniai Kretuonų ir Mėžionių kaimai.

2.2. VVG teritorijos gyventojų poreikių analizė

Rengiant VPS buvo siekiama įvertinti VVG teritorijos ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę būklę, nustatyti vietas gyventojų poreikius ir jų pagrindu modeliuoti VPS prioritetus ir priemones. VVG sudarė darbo grupes, kurios atliko VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizę. Rengdama VPS VVG taikė įvairius tyrimo metodus, atliko išsamią VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizę. Tam taikė statistinius metodus: objektyvios statistikos duomenų analizę, taikant loginį, palyginimo metodus, buvo sisteminta ir apibendrinta rajono savivaldybės ir VVG teritorijos ekonominė, socialinė, aplinkosauginė būklė, jos lyginamasis svoris šalies, Vilniaus apskrities mastu.

VVG naudojo kiekybinius ir kokybinius tyrimų metodus vietas gyventojų poreikiams nustatyti. Buvo taikomas kokybinis grupinės diskusijos metodas. VVG organizavo grupines diskusijas susitikimus su NVO, kitais pilietinės visuomenės atstovais, jaunimo, verslo ir vienos valdžios atstovais. Šio tyrimo metu VVG nustatė aktualiausias VVG teritorijos problemas ir pagrindinius VVG teritorijos plėtros poreikius (prioriteto tvarka), kuriuos reikia spręsti įgyvendinant VPS. Šis tyrimas vyko: 2014 m. sausio 20-24 dienomis, 2014 m. balandžio 17-18 dienomis, 2014 metų lapkričio 27-28 dienomis ir gruodžio 11, 15-19 ir 30 dienomis, 2015 metų sausio 23 dieną. Tyime dalyvavo 443 respondentai (duomenys VVG būstinėje).

VVG naudojo kiekybinį apklausos metodą. Norėdama išsiaiškinti vietas gyventojų nuomonę, VVG parengė anketas ir apklausė vietas gyventojus ir nevyriausybines organizacijas. Viešosios nuomonės tyime dalyvavo 81 respondentas, kurie įvertino VVG teritorijos ekonominę, socialinę, aplinkosauginę situaciją, pareiškė savo nuomonę, įvardino pagrindines problemas, poreikius bei teikė siūlymus joms spręsti. Tyime dalyvavo VVG teritorijos vietas gyventojai iš visų VVG teritorijos seniūnijų: jaunimas, verslo atstovai ir kt. Tyrimas vyko 2015 m. sausio – birželio mėnesiais (anketinės apklausos analizės duomenys VVG būstinėje).

VVG taikė internetinį anketavimą. Buvo apklausti 56 respondentai, kurie pareiškė savo nuomonę, įvardino pagrindines problemas ir siūlymus joms spręsti. Tyrimas vyko nuo 2015 m. kovo 7 d. iki 2015 m. birželio 30 d. (anketinės apklausos analizės duomenys VVG būstinėje). VVG, norėdama išsiaiškinti NVO verslumo galimybes, atliko NVO apklausą, kurioje dalyvavo 33 respondentai. Tyrimas vyko 2015 m. sausio-birželio mėnesiais (anketinės apklausos analizės duomenys VVG būstinėje).

Rengdama VPS VVG prisilaikė pagrindinio Leader metodo principio „iš apačios į viršų“, kuris sudarė galimybes į strategijos rengimą įtraukti didesnį VVG teritorijos gyventojų skaičių, gauti objektyvesnę informaciją ir motyvuoti vietas gyventojus aktyviau dalyvauti strategijos rengime ir jos įgyvendinime. Be minėtų tyrimo metodų VVG rengiant VPS naudojo ir kitus būdus, t. y. diskusijas, mokymus, konferencijas ir kt., kuriuose dalyvavo 585 VVG teritorijos gyventojų.

VVG, nustatė pagrindinius VVG teritorijos plėtros poreikius (prioriteto tvarka):

Eil. Nr.	VVG teritorijos plėtros poreikiai (prioriteto tvarka):
1.	Kurti ir plėtoti verslus, kuriant darbo vietas vietas gyventojams, mažinti skurdo riziką VVG teritorijoje.
2.	Mažinti socialinę atskirtį, skatinant NVO socialinę, ekonominę veiklą, tvarkant infrastruktūrą, didinant vietas gyventojų užimtumą.
3.	Sudaryti sąlygas vietas gyventojams kvalifikacijos kėlimui, įgūdžių įgijimui.
4.	Skatinti krašto kultūros savitumo išsaugojimą, tradicijų puoselėjimą, pilietiškumo ugdymą.

2.3. VVG teritorijos socialinė situacija

Teritorijos patrauklumą gyventi ir gyvenamosios aplinkos kokybę nulemia daug veiksnių – tai ekonominis išsivystymo lygis, darbo rinkos situacija, gamtinė aplinka ir daug kitų veiksnių. Ekonominiai ir socialiniai regionų skirtumai turi lemiamą įtaką vietovės gyventojų ir demografiniams pokyčiams. Didelę įtaką turėjo susiklosčiusi geopolitinė situacija, Lietuvai ištojus į Europos Sąjungą. 2014 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2943,5 tūkst. gyventojų. Nuo 2011 m. gyventojų skaičius sumažėjo 109,1 tūkst. arba 3,6 proc.

Švenčionių r. sav. 2014 m. pradžioje gyveno 26,259 tūkst. gyventojai, kurių 60,5 proc. sudarė miesto gyventojai ir 39,5 proc. kaimo gyventojai. Kaip jau buvo minėta, Švenčionių r. sav. yra pasienio rajonas. Geografinė padėtis įtakoja ir vietovės tautinę sudėtį. 2011 m. rajone lietuviai sudarė tik 52,8 proc. visų gyventojų, lenkai – 26 proc., rusai – 13,3 proc., baltarusai – 4,6 proc. Išairialypė tautinė sudėtis įtakoja krašto etnokultūros tradicijas, ugdo toleranciją kitų tautybių žmonėms. Visose veiklos srityse turi būti išlaikoma pagarba žmogui nepriklausomai nuo jo tautybės (3 priedo 7 lentelė)(R5).

2014 m. pradžioje miestuose gyveno 1974,6 tūkst. šalies gyventojų (67,1 proc.), kaime – 968,9 tūkst. (32,9 proc.). Gyventojų skaičius 2011–2014 m. lėtesniais tempais mažėjo: Vilniaus apskrityje – 0,7 proc., Švenčionių r. sav.– 6,1 proc. Rajone gyventojų skaičius mažėjo 1,65 karto sparčiau už Lietuvos vidurkį. 2014 m. pradžioje šalyje vyrai sudarė 46,1 proc., moterys – 53,9 proc. visų gyventojų, Švenčionių r. sav. vyrai sudarė 47,1 proc., moterys – 52,9 proc. (3 priedo 8 lentelė). VVG teritorijoje vyrai sudarė 47,5 proc., moterys – 52,5 proc. (3 priedo 10 lentelė). Gyventojų skaičiaus kitimo tendencijas išsamiau parodo pokyčiai ilgesniu laiko tarpu. 2001–2014 m. Švenčionių r. sav. gyventojų skaičius sumažėjo 21 proc., miesto – 17,2 proc., kaimo – 26,2 proc. Metinis gyventojų skaičiaus mažėjimo vidurkis siekia apie 2 proc. (3 priedo 9 lentelė)(R6). Nesukūrus vienos gyventojams palankią ekonominį ir socialinių sąlygų, rajono teritorija tolimesnėje perspektyvoje liks neapgyvendinta erdvė.

I VVG teritoriją patenka kaimų, miestelių, miestų, kitų gyvenamujų vietovių, kurių gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. (savivaldybių centrali, nepriklausomai nuo gyventojų skaičiaus, nelaikomi kaimo vietovėmis), teritorijų gyventojai. I VVG teritoriją patenka kaimo, Pabradės ir Švenčionelių miestų gyventojai. 2011–2014 m. pradžioje VVG teritorijos gyventojų skaičius sumažėjo nuo 22 981 iki 21 414 gyventojo, t. y. 6,8 proc., vyrų sumažėjo nuo 10 842 iki 10 162, t. y. 6,3 proc., moterų – nuo 12 139 iki 11 252, t. y. 7,3 proc. (3 priedo 10 lentelė) (R7). Gyventojų skaičiaus mažėjimas įtakoja ir tradicinės demografinės struktūros pokyčius. Atliekant gyventojų grupavimą pagal amžių, svarbu turėti aišką tikslą. VVG, visų pirma, įvertino demografinius pokyčius, kurie parodo vaikų, darbingo ir pensinio amžiaus žmonių struktūrinę sudėtį. Taip sužinomi darbo jėgos ištakliai ir išlaikytinių skaičius. Šalyje 2011–2014 m. pradžioje vaikų iki 15 m. sumažėjo 5,4 proc., gyventojų 15–64 m. amžiaus grupėje – 4 proc. ir gyventojų virš 65 metų – 0,5 proc. Švenčionių r. sav. per tą patį laikotarpį vaikų iki 15 m. sumažėjo 9,3 proc., 15–64 m. žmonių – 5,6 proc. ir gyventojų virš 65 m. – 5,6 proc. (3 priedo 11 lentelė)(R8). Rajone spartus(net 9,3 proc.) vaikų skaičiaus mažėjimas tiesiogiai turės įtakos perspektyviniams gyventojų skaičiaus negatyviems pokyčiams. 2011 m. pradžioje VVG teritorijoje gyveno 2 989 vaikai iki 15 m., t.y 13,0 visų gyventojų. 2014 m. vaikų skaičius sumažėjo iki 2 678 vaiko, t. y. 10,4 proc., gyventojų struktūroje vaikai sudarė 12,5 proc., 15–64 m. amžiaus grupės – 65,5 proc. ir asmenys virš 65 m. – 22 proc. (3 priedo 12 lentelė).

Gyventojų demografinis grupavimas gali būti atliekamas ir pagal kitas smulkesnes amžiaus grupes. Planuojant vaikų darželių, mokyklų tinklą ir kt., reikalinga tikslinė demografinė

informacija. Lietuvoje 2011–2014 m. vaikų iki 7 m. skaičius padidėjo 2,3 proc., 7–13 m. amžiaus grupėje sumažėjo 11,7 proc., žmonių 14–29 m. amžiaus grupėje – 7,2 proc. 2011–2014 m. šalyje vyrų skaičius iki 29 metų amžiaus grupėje buvo didesnis už moterų, nuo 30 m. ir vyresnėse amžiaus grupėse moterų skaičius pirmauja prieš vyrus. 2011–2014 m. Švenčionių r. sav. vaikų skaičius iki 7 m. sumažėjo nuo 1475 iki 1419, arba 3,8 proc., 7–13 m. amžiaus grupėje – nuo 1900 iki 1617, arba 14,9 proc. ir asmenų 14–29 amžiaus grupėje – nuo 5580 iki 5100, arba 8,6 proc. (1, 2 priedai, 3 priedo 13 lentelė)(R9).

Demografiniai pokyčiai visose amžiaus grupėse turi neigiamas raidos kryptis ir kelia didelę grėsmę tiek darbo jėgos ištaklių formavimui, tiek socialinės infrastruktūros plėtrai.

Gyventojų skaičiaus ir demografinio kitimo pokyčius konkrečioje vietovėje įtakoja gyventojų natūrali kaita, vidaus ir tarptautinė migracija. Natūralią gyventojų kaitą apsprendžia gimusių ir mirusiuų teritorijos žmonių skaičiaus skirtumas. Bendrasis natūralios kaitos rodiklis apskaičiuojamas neto natūralią gyventojų kaitą dalijant iš teritorijos gyventojų skaičiaus (tūkst. vnt.). 2006–2013 m. visoje Lietuvos teritorijoje ir Vilniaus apskritys savivaldybėse, išskyrus Vilniaus miestą, natūrali kaita buvo minusinė. Šalis dėl natūralios kaitos 2013 m. neteko 11,6 tūkst. gyventojų, Švenčionių r. sav. – 372 gyventojų, 2014 m. – 9,8 tūkst. gyventojų, Švenčionių r. sav. – 308 gyventojų.

Bendrasis natūralios gyventojų kaitos rodiklis 1000 gyventojų šalyje 2013 m. buvo – (minus) 3,9, Švenčionių r. sav. – (minus) 14 gyventojų. Tai blogiausia padėtis Vilniaus apskrityje (3 priedo 14 lentelė)(R10).

Norint pagerinti padėtį rajone, reikėtų iš esmės keisti ekonominę ir socialinę politiką. Būtina plėtoti verslus, sudaryti palankias sąlygas kurti ir plėtoti verslą. Sukurti palankią socialinę infrastruktūrą vaikams ir kitų grupių žmonėms, kurie galėtų patenkinti savo dvasinius ir fizinius poreikius.

Kaip buvo minėta, kitas veiksnys, įtakojantis gyventojų kaitą, yra vidaus ir tarptautinė migracija. Švenčionių r. sav. 2013 m. bendrasis neto vidaus migracijos rodiklis (1 tūkst. gyventojų) buvo – 3,8 gyventojo (3 priedo 15 lentelė). Tarptautinė migracija Lietuvai ir daugumai jos regionų turi neigiamas tendencijas. 2014 m. iš Lietuvos emigravo 36,6 tūkst. gyventojų, imigravo 24,2 tūkst. žmonių. Palyginti su 2011 m., emigrantų sumažėjo 17,2 tūkst. (32 proc.), o imigrantų skaičius padidėjo 8,6 tūkst. (55 proc.). 2014 m. tarptautinė migracija išliko neigama, t. y. emigravo 12,3 tūkst. žmonių daugiau negu imigravo (2011 m. – 38,2 tūkst.). Švenčionių r. sav. didžiausia neto migracija buvo 2011 m., t.y. – (minus) 184 asmenys, 2013 m. –(minus) 122, 2014 m. –(minus) 100 gyventojų (3 priedo 16 lentelė). Išskaitant vidinę ir tarptautinę migraciją, rajonas 2013 m. neteko 222 gyventojų(3 priedo 17 lentelė)(R11), pridėjus natūralios kaitos netekti – 372 asmenis, gyventojų skaičius rajone sumažėjo 594 žmonėmis, 2014 m. – 540 žmonių. Aiškinantis emigracijos priežastis, dauguma gyventojų nurodo, kad išvyksta dėl ekonominės priežasčių. Tačiau šalies mastu atliliki tyrimai rodo, kad sprendimą emigruoti lemia ir kiti veiksniai: socialinis nesaugumas, teisingumo trūkumas, netikėjimas ateitimi, prastas darbdavių požiūris į darbuotojus, geresnės karjeros galimybės užsienyje. Didėja ir išvykstančiųjų studijuoti skaičius. Neigama natūrali gyventojų kaita, migracija – emigruoja jauni žmonės, nuo kurių priklauso ir darbo jėgos ištakliai, ir vaikų gimimas, negatyviai veikia ir demografinę visuomenės struktūrą.

2006–2014 m. šalies demografinės senatvės koeficientas metų pradžioje pakito nuo 98 asmenų iki 126 asmenų, Švenčionių r. sav. –nuo 141 asmens iki 169 asmenų. 2011–2014 m. šalyje minėtas koeficientas padidėjo 0,5 proc., Švenčionių r. sav. – 0,4 proc. (3 priedo 18 lentelė)(R12). Atkreiptinas dėmesys, kad bendruomenės senėjimą įtakoja irvidutinė tikėtina gyvenimo trukmė. Gerėjant sveikatos priežiūrai, mitybai ir kt. Veiksniams, didėja ir gyvenimo trukmė, kuri lemia ir

vyresnio amžiaus žmonių skaičiaus augimą. Vidutinė tiketina gyvenimo trukmė 2009–2013 m. šalyje padidėjo nuo 72,8 metų iki 74,2 metų, kaimo vietovėje – nuo 70,79 metų iki 73,33 metų (3 priedo 19 lentelė). 2011–2014 m. gaunančių senatvės pensiją skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje sumažėjo nuo 6 294 iki 5 887, arba 6,5 proc.⁴ Duomenų apie asmenis, gaunančius senatvės pensiją, VVG teritorijojenera.

Darbingo amžiaus žmonių skaičiaus mažėjimas, senatvės koeficiente augimas verčia vietovę kelti dirbančiųjų kvalifikaciją ir didinti veiklos efektyvumą. Lietuva pagal gyventojų išsilavinimą yra pasiekusi aukštą lygį.

Pagal Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatus 2011 m. 21,3 proc. gyventojų turėjo aukštajį išsilavinimą, 16,9 proc. – aukštesnajį ir specialų vidurinį, 30,6 – vidurinį išsilavinimą. Švenčionių r. sav. gyventojų išsilavinimą, lyginant su šalies vidutiniais rodikliais, pastebimi struktūriniai skirtumai. Auštajį išsilavinimą turėjo 13,4 proc. rajono gyventojų arba 7,8 proc. mažiau. Kitų išsilavinimo pakopų skirtumai maži (3 priedo 20 lentelė).

Vertinant rajono kaimo gyventojų ir šalies išsilavinimo vidutinį lygį, nustatytas nedidelis turinčių aukštajį išsilavinimą atotrūkis. Šalyje kaimo vietovėje aukštajį išsilavinimą turėjo 11,6 proc. gyventojų, savivaldybėje – 8,9 proc. gyventojų (3 priedo 21 lentelė). Kitų pakopų išsilavinimo lygis buvo panašus. Lyginant vyro ir moterų išsilavinimą, savivaldybėje pastebimas aukštesnis moterų išsilavinimas. Moterys, turinčios aukštajį išsilavinimą, sudarė 15,3 proc., vyrai – 11,3 proc., 19,2 proc. moterų turėjo aukštesnijį ir specialų vidurinį, 15,9 proc. vyro turėjo aukštesnijį ir specialų vidurinį išsilavinimą (3 priedo 22,23 lentelės).

Vertinant atskirų šalių arba regionų išsilavinimo lygį, naudojamas kiek 1 tūkst. 10 metų ir vyresnių gyventojų teko turinčių išsilavinimą. Lietuvoje aukštajį išsilavinimą turėjo 212 gyventojų, Švenčionių r. sav. – 134 gyventojai arba 36,8 proc. mažesnis skaičius už šalies lygį. Rajone turinčių aukštesnijį ir specialų vidurinį, vidurinį išsilavinimą procentinė sudėtis mažai skyrėsi (3 priedo 24 lentelė). Vietos gyventojų išsilavinimo lygis yra palankus formuoti kvalifikuotus darbo jėgos išteklius.

Pagal Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatus Švenčionių r. sav. užimti gyventojų sudarė 40,9 proc., šalyje – 45,4 proc., apskrityje – 51,9 proc. Bedarbių, ekonomiškai neaktyvių gyventojų struktūra panaši su šalies ir apskrities būkle. Bedarbiai Švenčionių r. sav. sudarė 11,6 proc., ekonomiškai neaktyvūs gyventojai – 47,5 proc. (3 priedo 25 lentelė)(R13).

Užimtujų skaičius 2011–2013 m. Lietuvoje augo 3,1 proc. (nuo 1253,6 tūkst. iki 1 292,8 tūkst.). Teigiamos darbo rinkos tendencijos jaučiamos ir Švenčionių rajono savivaldybėje, nes čia užimtujų skaičius didėjo sparčiau nei šalyje (6,2 proc. arba nuo 9,7 tūkst. iki 10,3 tūkst. asmenų). Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2014 m. šalyje užimtų gyventojų buvo 1 319,0 tūkst., apskrityje – 389,2 tūkst., Švenčionių r. sav. – 9,2 tūkst. Tarp Vilniaus apskritys, neskaitant Vilniaus m., savivaldybių spartesnis užimtujų skaičiaus didėjimas buvo Ukmergės rajone (39,3 proc.) ir Šalčininkų rajone (25,8 proc.). Bedarbių skaičius mažėjo Lietuvoje (18,6 proc.) bei visose Vilniaus apskritys savivaldybėse. Geriausias bedarbių skaičiaus mažėjimo rodiklis 2011–2013 metų laikotarpiu buvo Trakų r. savivaldybėje (27,3 proc.), prasčiausias – Ukmergės r. savivaldybėje (2,9 proc.). Švenčionių r. savivaldybėje per 3 metus bedarbių skaičius sumažėjo 21,7 proc. (pakankamai geras rodiklis) ir 2013 m. siekė 1,8 tūkst. gyventojų (3 priedo 26 lentelė)(R14). 2011 m. dirbančių (išskyruis savarankiškai dirbančiuosius) Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 6 327, 2014 m.

⁴ 2016-03-01 VSDFV Utenos skyriaus rašto Nr. (7.30)R3-9304 duomenys.

VSDFV Utenos skyriaus duomenimis jų registre tokia informacija nekaupiama, tačiau LR statistikos departamento duomenimis, 2014 m. Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 9 200.⁵ 2011–2014 m. dirbančiųjų skaičius padidėjo 45,5 proc. Duomenų apie VVG teritorijoje dirbančius (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius) duomenų nėra.⁶

Vilniaus teritorinės darbo biržos Švenčionių skyriaus duomenimis 2011–2014 m. gruodžio 1 d. bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų šalyje sumažėjo 2,4 punkto, Švenčionių r. sav. – 2,0 punkto, moterų šalyje – 2,4 punkto, Švenčionių r. sav. – 1,9 punkto, vyru šalyje – 2,5 punkto, Švenčionių – 2,2 punkto. Per minėtą laikotarpį pastebimas didesnis bedarbių jaunimo mažėjimas. Bedarbių jaunimo procentas nuo viso šalyje sumažėjo 3,6 punkto, Švenčionių r. sav. – 5,6 punkto.

2011–2014 m. gruodžio 1 d. registruotų bedarbių skaičius Švenčionių r. sav. sumažėjo 23,8 proc., iš jų: jaunimo iki 25 m. amžiaus – 68,1 proc. Registruotų laisvų darbo vietų skaičius Švenčionių r. sav. augo nežymiai, 2014 m. jų buvo 1 762. 2014 m. įdarbinta 1563 asmenys, iš jų: jaunimo iki 25 m. – 210, moterų – 669, vyru – 894 (3 priedo 27 lentelė).

Didėjant gyventojų užimtumui, mažėja registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (proc.). 2011–2014 m. šis santykis Lietuvoje sumažėjo nuo 15,9 proc. iki 11,1 proc., Švenčionių r. sav. – nuo 18,7 proc. iki 12,2 proc. Savivaldybėje didesnė bedarbystė tarp vyru ir teigiamai, kad labai sparčiai mažėjo jaunimo bedarbystė, kuri nuo 13,6 proc. (2011 m.) sumažėjo iki 5,7 proc. (2014 m.) (3 priedo 28 lentelė).

2011–2014 m. bedarbių skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje sumažėjo nuo 3 168 iki 1 957, arba 38,2 proc. 2014 m. Švenčionių r. sav. bedarbiai 16–29 m. amžiaus grupėje sudarė 9 proc., 30–39m. amžiaus grupėje – 19,8 proc., 40 m. ir iki pensinio amžiaus grupėse – 71,1 proc. 2011–2014 m. minėtose amžiaus grupėse didelių pokyčių neįvyko, tačiau bedarbiai 16–29 m. amžiaus grupėje sumažėjo nuo 11,6 proc. iki 9 proc. (1, 2 priedai, 3 priedo 29 lentelė).

Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai rodo, kad Švenčionių r. sav. 34 proc. gyventojų pagrindinis pragyvenimo šaltinis 1tūkst. gyventojų yra darbo užmokestis, 28,7 proc. – pensijos, 23,8 proc. – šeimos arba kitų asmenų išlaikymas, 1 proc. – iš savo ar šeimos verslo ir tik 0,9 proc. pragyvena iš žemės ūkio pajamų (3 priedo 30 lentelė)(R15). Panašios tendencijos yra ir šalies, ir apskrities savivaldybėse.

2014 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Švenčionių r. savivaldybėje (488 Eur), kuris 2011–2014 m. padidėjo 12,4 proc. Tarp Vilniaus apskrities savivaldybių (be Vilniaus m.) didesnis vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis fiksuojamas Elektrėnų, Vilniaus rajono, Trakų rajono ir Ukmergės rajono savivaldybėse (3 priedo 31 lentelė).

Vaiko teisių apsaugos skyriaus duomenimis, pagrindinės priežastys, dėl kurių šeimos įrašytos į įskaitą, yra girtavimas ir vaikų nepriežiūra. 2011–2014 m. Švenčionių rajono savivaldybėje ir VVG teritorijoje mažėjo socialinės rizikos šeimų skaičius bei jose augančių vaikų skaičius. Švenčionių rajono savivaldybėje socialinės rizikos šeimų skaičius minėtu laikotarpiu sumažėjono nuo 160 iki 128, arba 20,0 proc. VVG teritorijoje sumažėjo nuo 147 iki 112, t. y sumažėjo 23,8 proc. Švenčionių rajono savivaldybėje socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius sumažėjo nuo 325 iki 271, arba 16,6 proc., iš jų: iki 7 metų (nuo 98 iki 85) – 13,3 proc., nuo 7–13 m. (nuo 167 iki 148) – 11,4 proc., VVG teritorijoje sumažėjo nuo 294 iki 243, arba – 17,3 proc., iš jų: iki 7 m. (nuo 90 iki 77) – 14,4 proc., nuo 7–13 m. (nuo 155 iki 143) – 7,7 proc.(1, 2 priedai, 3 priedo 32 lentelė)(R16).

⁵ Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

⁶ 2016-03-01 VSDFV Utenos skyriaus rašto Nr. (7.30)R3-9304 duomenys.

Švenčionių r. sav. duomenimis pagal gyvenamąją vietą 2014 m. gruodžio 31 d. kaimo vietovėse gyveno 73 socialinės rizikos šeimos, mieste – 55 socialinės rizikos šeimos. Lyginant su 2013 m. tuo pačiu laikotarpiu, mieste gyvenančių socialinės rizikos šeimų skaičius sumažėjo 8 šeimomis, 10 šeimų padidėjo kaime gyvenančių socialinės rizikos šeimų skaičius. Švenčionių r. sav. duomenimis duomenų apie socialinės rizikos šeimų skaičių, jose augančių vaikų skaičių vienkiemiuose, viensėdžiuose, kaimuose iki 200 gyventojų ir kitose vietovėse nėra, nes tokiaapskaita nevedama (3 priedo 33 lentelė). Tieki socialinės rizikos šeimų skaičiaus, tiek jose gyvenančių vaikų skaičiaus mažėjimas yra susijęs su bendru gyventojų skaičiaus mažėjimu, gyventojų senėjimo tendencija bei sėkmingiau vykdomomis socialinėmis paslaugomis, kas būdinga ir visai šaliai.

Skurdą patiriančių asmenų skaičius VVG teritorijoje 2011–2014 m. sumažėjo nuo 4 063 iki 2 943, arba 27,6 proc., didžiausias jų skaičius 2014 m. gyveno kaimuose iki 200 gyventojų ir miestuose nuo 3 000–6 000 gyventojų –35 proc.(3 priedo 33 lentelė) (R17).

2011–2014 m. Švenčionių r. sav. neįgaliųjų skaičius mažėjo: pensinio amžiaus neįgalūs asmenys (nuo 2 196 iki 1 802) – 17,9 proc., suaugę neįgalūs asmenys (nuo 1 775 iki 1 257) – 29,2 proc., vaikai su negalia (nuo 98 iki 83) – 15,3 proc. (3 priedo 34 lentelė)(R18). 2014 m. Švenčionių rajone iš bendro suaugusių neįgaliųjų skaičiaus – 1 257 sudaro darbingo amžiaus neįgalieji (8 proc. nuo bendro darbingo amžiaus gyventojų) ir 1 802 pensinio amžiaus neįgalieji (26,6 proc. nuo bendro pensinio amžiaus gyventojų skaičiaus), iš jų: asmenų, kuriems nustatyta didelių specialiųjų poreikių lygis – 870, vidutinių specialiųjų poreikių lygis – 876 ir nedidelių specialiųjų poreikių lygis – 56). Specialusis nuolatinės slaugos poreikis nustatytas iš viso 512 asmenų, iš jų: 5 vaikams iki 18 metų, 56 darbingo amžiaus asmenims ir 451 asmeniui, sukakusiam senatvės pensijos amžių. Švenčionių r. sav. duomenimis VVG teritorijoje neįgaliųjų asmenų apskaita nevedama ir duomenų nėra

Aktuali yra priklausomybės ligomis sergančių asmenų problema, nes, kaip nurodo socialinių įstaigų, rajono seniūnijų, policijos, vaikų teisių apsaugos skyriaus, rajone veikiančių visuomeninių organizacijų ir kt. institucijų specialistai, piktnaudžiavimas alkoholiu ir kitomis narkotinėmis medžiagomis yra viena iš pagrindinių priežasčių, įtakojančių nenorą dirbtį, smurtą, vaikų nepriežiūrą, ligas, skurdą ir kitas socialines problemas. VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros duomenimis 2014 m. psichiatro dispanserinėje priežiūroje buvo užregistruoti 745 asmenys, piktnaudžiaujantys alkoholiu, bei 39 asmenys, piktnaudžiaujantys narkotinėmis medžiagomis. Per 2011–2014 m. sumažėjo nuo 857 iki 745, arba 13,1 proc. suaugusių asmenų, piktnaudžiaujančių alkoholiu, skaičius (3 priedo 35 lentelė). Švenčionių r. sav. duomenimis atskirai VVG teritorijoje priklausomybės ligomis sergančių asmenų apskaita nevedama ir duomenų nėra.

Socialinė rizika – įvairios visuomeninio gyvenimo aplinkybės, sudarančios sąlygas socialinei asmens atskirčiai. 2014 m. sausio 1 d. Švenčionių rajono Probacijos skyriuje užregistruoti 76 asmenys (2013 m. pradžioje – 95), iš jų: 7 asmenys, lygtinai paleisti iš laisvės atėmimo vietų. Probacijos specialistai įvardino pagrindines asmenų, išėjusių iš įkalinimo įstaigų, socialines problemas – tai alkoholio vartojimas, smurtas artimoje aplinkoje bei materialiniai ir finansiniai sunkumai.

Teritoriniai ypatumai, neigianti natūrali gyventojų kaita ir emigracija įtakoja rajono gyventojų socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugų poreikį. Nemažą paslaugų gavėjų skaičių sudaro vieniši, senyvo amžiaus ir neįgalūs asmenys, kurie negali gauti pagalbos iš natūralių šaltinių (šeimos, artimųjų, kaimynų), nes jų artimieji mirę arba išvykę, paslaugos gavėjo gyvenamojoje teritorijoje dideliu atstumu aplinkui nėra gyventojų. Švenčionių r. sav. 2011–2014 m. vienišų, socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų skaičius padidėjo nuo 327 iki 346, arba 5,8 proc. (3 priedo 36 lentelė). Švenčionių r. sav. duomenimis atskirai VVG teritorijoje vienišų, socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų apskaita nevedama ir duomenų nėra.

2011–2014 m. tiek Lietuvos Respublikoje, tiek Švenčionių r. savivaldybėje socialinių pašalpų gavėjų skaičius mažėjo. 2011–2014 m. Švenčionių r. savivaldybėje šis rodiklis sumažėjo nuo 4 039 iki 2 485, arba 38,5 proc., VVG teritorijoje nuo 1 598 iki 1 064, arba 33,4 proc. Mažėjant socialinių pašalpų gavėjų skaičiui, mažėjo ir išlaidos socialinėms paslaugoms. 2011–2014 m. Švenčionių rajono savivaldybės išlaidos socialinėms paslaugoms sumažėjo 48,9 proc., VVG teritorijoje – 55,5 proc. (3 priedo 37 lentelė) (R19).

Švenčionių rajone yra daug retai apgyventų seniūnijų. Kai kuriose seniūnijose gyventojų tankumas mažesnis kaip 10 žm./km², o kai kuriose tesiekia 5 žm./km² (pvz., Labanoro seniūnijoje – 1,4 žm./km², Sarių – 3,29 žm./km²). Šiose seniūnijose didžiausia gyventojų dalis susitelkusi pagrindinėje seniūnijos gyvenvietėje, o atokesnės jų teritorijos yra kelis kartus rečiau apgyventos. Tokia situacija apsunkina socialinių paslaugų organizavimą ir prieinamumo užtikrinimą rajono ir VVG teritorijos gyventojams.

Apibendrinant aukščiau aptartus veiksnius, darytina išvada, kad asmenų socialinių paslaugų poreikį salygoja neigiamos demografinės tendencijos, gyventojų sveikatos būklė, užimtumo lygis ir padėtis darbo rinkoje, socialinė aplinka ir ištekliai – tiek išoriniai, tiek asmens vidiniai (nepakankamas socialinis savarankiškumas, socialinių ryšių tinklo ribotumas ar jo nebuvinas, įgūdžių, motyvacijos stoka, žalingi įpročiai, kitos asmenybės problemos). Gyventojų manymu, didžiausia problema yra bedarbystė, kuri lemia sunkią materialinę gyventojų padėti ir kitas socialines problemas. Daugumoje seniūnijų nėra ūkio subjektų, galinčių pasiūlyti darbą vietiniams gyventojams. Susisiekimas su rajono miestais problematiškas dėl retai kursuojančio visuomeninio transporto. Ne visi turi galimybę važinėti į toliau nuo namų esančias darbo vietas.

Mažėjant gimstamumui ir ilgėjant vidutinei gyvenimo trukmei, pastebima gyventojų senėjimo tendencija. Socialinių paslaugų vyresnio amžiaus ir neįgaliems žmonėms poreikis yra pats didžiausias. Socialinės rizikos šeimos stokoja arba neturi socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti vaikus, stokoja arba neturi motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje, neužtikrina vaikų visapusiško vystymosi ir saugumo salygų. Dažniausias jų pragyvenimo sprendimo būdas yra piniginės pašalpos. Vietos gyventojai pageidauja, kad būtų kuriamos darbo vietas ir remiamas privatus verslas, kuris sudarytų priechodas pajamų didėjimui ir socialiniai įtraukčiai, norėtų, kad būtų įgyvendintos priemonės, kurios leistų išlaikyti ir pritraukti į VVG teritoriją jaunimą. Vietos gyventojai, dalyvavę VVG vienos plėtros strategijos rengime, siūlo spręsti šiuos svarbiausius VVG gyventojų poreikius: skatinti darbo vietų kūrimą VVG teritorijoje, ypač jauniems ir kvalifikuotiems žmonėms, užtikrinant jiems pragyvenimo šaltinius, skatinti jaunimo aktyvumą ir užimtumą, dalyvaujant bendruomeninėje veikloje, sprendžiant jų socialines, ekonominės problemas, spręsti socialinės atskirties asmenų problemas, skatinant NVO socialinę ir ekonominę veiklą, teikiant socialines paslaugas, gerinant jų kokybę bei jų prieinamumą. Šių poreikių sprendimas prisidėtų prie VVG teritorijos socialinės situacijos gerinimo. Vietos gyventojai pirmumą suteikė pagrindiniams poreikiams ir prioriteto tvarka suteikė pirmą vietą „Kurti ir plėtoti verslus, kuriant darbo vietas vienos gyventojams, mažinti skurdo riziką VVG teritorijoje“, antrą vietą „Mažinti socialinę atskirtį, skatinant NVO socialinę, ekonominę veiklą, tvarkant infrastruktūrą, didinant vienos gyventojų užimtumą“ trečią vietą „Sudaryti salygas vienos gyventojams kvalifikacijos kėlimui, įgūdžių įgijimui“. Šių pagrindinių poreikių įgyvendinimui VPS yra numatyta vizija, prioritetai, priemonės ir veiklos sritys. Vizijoje yra siekiama, kad „VVG teritorija – ekonomiškai stiprejanti vietovė su konkurencingo verslo galimybėmis, stipriomis bendruomenėmis, dalyvaujančiomis socialiniame versle, kuriant geresnes gyvenimo salygas kaimo vietovėje“ ir jos pasiekimui bei vienos gyventojų poreikių įgyvendinimui yra numatytos pirmo prioriteto „Vietos gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas, skatinant ekonominę plėtrą, verslo ir darbo vietų kūrimą“ ir antro prioriteto „Socialinės ir ekonominės veiklos plėtra, skatinant bendruomeniškumą, mažinant socialinę atskirtį“ priemonės, veiklos sritys.

2.4. VVG teritorijos ekonominė situacija

Lietuvos ūkis auga gana stabiliai, jį ir toliau labai palankiai veikia užsienio prekyba. Tai ypač sietina su gausiu derliumi – būtent dabar maisto ir žemės ūkio produktai labiausiai lemia vietinės kilmės prekių eksporto plėtrą. Lietuvos įmonių gebėjimas konkuruoti tarptautinėje rinkoje ir rekordinis žemės ūkio derlius lėmė spartą BVP augimą. Šio rodiklio lygį iš esmės lemia technologiniai ir organizaciniai gamybos proceso parametrai, taip pat turimas pagrindinių gamybos veiksnį kiekis. Paprastai skiriami šie pagrindiniai gamybos veiksnių: kapitalas, darbas ir bendras technologijos lygis. Lietuvos BPV šalies mastu didžiausias nuosmukis buvo 2009 m. – (minus)14,6 proc. 2010 m. BVP padidėjo 1,5 proc. ir paskutiniaisiais 2012–2013 m. metinis didėjimas buvo 3,5 proc. 2013 m. žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje buvo sukurta 3,8 proc. šalies BVP (3 priedo 38 lentelė).

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, kasmet Vilniaus apskritis sukuria apie 38 proc. viso šalies BVP (5 pav.). Lyginant su kitomis apskritimis, atotrūkis išlieka didžiulis. Šis rodiklis priklauso nuo apskrities inovatyvumo būklės, technologinės plėtros ir žmogiškojo kapitalo. Dėl to galima teigti, kad Vilniaus regionas yra labiausiai inovatyvus regionas šalyje, kuriame vykdoma technologinė plėtra ir turimi geriausi žmogiškojo kapitalo resursai. Apskrities sėkminga plėtra daro tiesioginę įtaką ir joje esantiems rajonams.

Švenčionių rajono ekonominės vertės struktūra panaši į bendrą šalies struktūrą: 42,2 proc. sudaro didmeninė ir mažmeninė prekyba, 38,5 proc. – kasyba ir karjerų eksploravimo pramonė, apdirbamoji pramonė ir kt. (6 pav.). Produktas kuriamas veikiančiuose ūkio subjektuose. 2014 m. pradžioje rajone buvo įregistruota 820 ūkio subjektų, iš jų: ūkinę veiklą vykdė 345 ūkio subjektai arba 42,1 proc. Didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje, variklių transporto priemonių ir motociklų remonto veiklos srityje veikė 65 įmonės, apdirbamajoje gamyboje – 42 įmonės, statyboje – 21 įmonė (3 priedo 39 lentelė)(R20). Pagal ūkio subjekto teisinę formą savivaldybėje veiklą vykdė 140 uždarujų akcinių bendrovių, 78 – individualios įmonės, 65 – asociacijos, 4 – žemės ūkio bendrovės, 29 – savivaldybės biudžetinės įstaigos (3 priedo 40 lentelė). Švenčionių rajone veikė 1 įmonė, kurios metinė apyvarta virš 138 mln. Lt, darbuotojų skaičius siekė daugiau nei 1 000 darbuotojų. Tai UAB „Intersurgical“ – aukštųjų technologijų įmonė, gaminanti ir prekiaujanti vienkartiniai kvėpavimo gaminiais (medicinos įranga). Didžiausią Švenčionių rajono savivaldybės įmonių dešimtukas pateiktas 3 priedo 41 lentelėje(R21). Didesnė jų dalis veiklą vykdė VVG teritorijoje.

Smulkus ir vidutinis verslas yra vienas svarbiausiu ekonomikos augimo veiksnį, turintis esminį poveikį bendrai rajono ūkio raidai, naujų darbo vietų kūrimui ir socialiniam stabilumui. Veikiančių įmonių struktūroje rajone 99,6 proc. sudarė mažos ir vidutinės įmonės. 2011–2014 m. mažų ir vidutinių įmonių skaičius padidėjo nuo 530 iki 571, arba 7,7 proc. (šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Ūkio subjektai. Pagrindiniai duomenys 2010).

2014 m. sausio 1 d. buvo įregistruota 571 maža ir vidutinė įmonė, veiklą vykdė tik 225 įmonės. Didmeninė ir mažmeninė prekyba, variklių transporto priemonių ir motociklų remontu užsiėmė 65 įmonės, žemės ūkiu, miškininkystė ir žuvininkystė – 28 įmonės, apdirbamaja gamyba – 41 įmonė (3 priedo 42 lentelė). 55,5 proc. įmonių buvo įdarbinusios iki 4 darbuotojų, 20 proc. įmonių buvo įdarbinusios nuo 5 iki 9 darbuotojų, 11,1 proc. įmonių buvo įdarbinusios nuo 10 iki 19 darbuotojų. Tik 30 įmonių turėjo didesnį darbuotojų skaičių (3 priedo 43 lentelė)(R22).

Vietovės verslumo lygi parodo veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų. Verslumo lygis atskleidžia verslo aplinkos patrauklumą, leidžia lyginti skirtingo dydžio teritorijų rodiklius. Pagal šį rodiklį rajonas užima paskutinę vietą apskrityje. Švenčionių r. sav. 2014 m. sausio 1 d. 1000 gyventojų teko 8,65 įmonės, Vilniaus apskrityje – 34,2 įmonės, šalyje – 23,1 įmonės (3 priedo 44 lentelė)(R23). Pagal Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatus 2011m. daugiausiai užimtų gyventojų pagal ekonominės veiklos rūšis savivaldybėje buvo pramonės šakoje – 2588 darbuotojai, viešasis valdymas ir gynyba, privilomasis socialinis draudimas – 1224 darbuotojai, didmeninė ir mažmeninė prekyba, variklių transporto priemonių ir motociklų remontas – 1270 darbuotojų, žemės ūkis, miškininkystė ir žuvinininkystė – 747 darbuotojai (3 priedo 45 lentelė). Vykdomi verslai VVG teritorijos seniūnijose pateikiami 3 priedo 46,47 lentelėse. Verslas plačiausiai išplėtotas Pabradės, Švenčionių, Švenčionelių seniūnijose. Viso VVG teritorijoje veikia 154 verslo įmonės, kurios sukuria 3663 darbo vietas. Dominuoja šie verslai: medienos apdirbimas, mažmeninė prekyba, turizmas ir kt.

Vilniaus teritorinės darbo biržos duomenimis (šaltinis ww.ldb.lt) per 2015 metų I pusmetį Vilniaus teritorinėje darbo biržoje registruotų bedarbių vyru (2015 m. sausio 1d. – 20496) nedarbas sumažėjo 1 proc. (2015 m. liepos 1d. – 19233). Moterų nedarbas per pusmetį mažėjo lėčiau, t. y. tik 0,1 proc. Jaunų iki 25 metų bedarbių nedarbas per 2015 m. I pusmetį (2015 m. sausio 1d. – 3080) liko nepakitus ir sudarė 3,4 proc. (2015 m. liepos 1d. – 2903). 2015 m. liepos 1 d. Vilniaus teritorinėje darbo biržoje buvo įregistruota 37,2 tūkst. asmenų, turinčių bedarbio statusą. Per pirmajį 2015 m. pusmetį bedarbių skaičius sumažėjo 1661 asmeniu arba 4,3 proc.

Registruoto nedarbo rodikliai mažėjo visuose Vilniaus teritorinės darbo biržos skyriuose. Daugiausiai darbingo amžiaus gyventojų 2015 m. liepos 1d. buvo registruota bedarbiais Ukmergės (12,5 proc.), Šalčininkų (10,8 proc.) ir Vilniaus rajono (9,3 proc.) skyriuose. Mažiausia bedarbių dalis buvo Trakų (5,1 proc.) ir Vilniaus miesto (6,5 proc.) skyriuose. Skirtumas tarp aukščiausio ir žemiausio nedarbo 2015 m. liepos 1 d. sudarė 7,4 proc. Labiausiai nedarbas per 2015 m. I pusmetį mažėjo Švenčionių skyriuje (4,1 proc.).

Švenčionių r. sav. 2014 m. birželio pab. buvo užregistruoti 1406 bedarbiai, o 2015 m. birželio pab. – 1256 bedarbiai, per minėtą laikotarpį bedarbių skaičius sumažėjo 10,7 proc. 2015 m. birželio pab. Švenčionių r. sav. bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų buvo 8,1 proc. 2014 m. birželio pab. buvo užregistruotos 167 laisvos darbo vietas, 2015 m. birželio pab. – 144, per minėtą laikotarpį jų sumažėjo 13,8 proc. Iš viso per 2015 m. birželio mėn. įdarbinti 165 asmenys, 2015 m. birželio mėn. – 142 asmenys, per minėtą laikotarpį įdarbintų asmenų skaičius sumažėjo 13,9 proc. Švenčionių r. sav. 2015 m. trečiame ketvirtyne paklausiausios profesijos specialistams su aukštuoju universitetiniu, neuniversitetiniu, aukštesniuoju išsilavinimu buvo pardavimų vadybininko, apskaitininko, specialaus pedagogo, darbininkams, turintiems profesinį pasirengimą: tarptautinio krovinių vežimo transporto priemonės vairuotojo, traktorininko, pardavėjo, siuvėjo, plastikinių gaminių surinkėjo, medkirčio, apdailininko, virėjo.

Kaip buvo minėta anksčiau, augimą iš esmės lemia technologiniai ir organizaciniai gamybos proceso veiksnių, kurie priklauso nuo inovatyvių investicijų. Tiesioginės užsienio investicijos skatina naujų darbo vietų kūrimą, darbo jėgos kvalifikacijos tobulinimą, modernių technologijų perdavimą ir eksporto didinimą, todėl ypač svarbus kuo didesnis jų pritraukimas.

2009–2013 m. tiesioginės užsienio investicijos Švenčionių r. sav. padidėjo daugiau kaip 2 kartus, t.y. nuo 22,56 tūkst. Eur (2009 m.) iki 50,30 tūkst. Eur(2013 m.) 2011–2014 m. jos padidėjo 2 kartus. Tiesioginės investicijos, tenkančios 1 gyventojui, nuo 787 Eur(2009 m.) iki 1 916 Eur (2013 m.), padidėjo 2,4 karto, 2011–2014 m. padidėjo 2,1 karto (3 priedo 48 lentelė)(R24).

Materialinės investicijos makroekonominiu požiūri yra ilgalaikio ekonomikos augimo prielaida. Materialinės investicijos to meto kainomis 2009–2014 m. padidėjo 1,8 karto, 2011–2014 m. – 10 proc. Atitinkamai didėjo ir materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui(3 priedo 49 lentelė)(R25).

Švenčionių r. sav. ir VVG teritorijoje pritraukiamos ES ir kitų fondų lėšos. 2011–2014 m. buvo įgyvendinti projektai iš Europos socialinio, regioninio, Sanglaudos plėtros fondų. 2011 m. įgyvendina 11 projektų, 2014 m. – 5 projektais. Projektais buvo atliekamas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu ir kt. projektai, kurie pateikti 3 priedo 50 lentelėje(R26).

Rajone ir VVG teritorijoje veikiančios nevyriausybinės organizacijos vykdo savo aktyvią kultūrinę, socialinę veiklą bei pritraukia ES ir kitų fondų lėšas: Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sajungos Švenčionių rajono filialas teikia regėjimo negalią turintiems asmenims bendrąsias ir socialinės reabilitacijos paslaugas, aprūpina regos kompensacinėmis priemonėmis gyventojus rajono mastu, Švenčionių rajono neigaliųjų draugija teikia fizinę negalią turintiems asmenims socialinės reabilitacijos paslaugas rajono mastu, Lietuvos pensininkų sajungos „Bočiai“ Švenčionių bendrija teikia pensinio amžiaus asmenims laisvalaikio organizavimo paslaugas, organizuoja kultūrinę veiklą, Vilniaus arkivyskupijos Caritas Švenčionių dekanatas teikia Švenčionyse ir Švenčioneliuose gyvenantiems vaikams ir paaugliams pagalbos pamokų ruošoje, socialinių įgūdžių ugdymo, buitinių įgūdžių lavinimo paslaugas, jų tėvams informavimo ir konsultavimo paslaugas, materialinę pagalbą, socialinės priežiūros ir socialinės globos asmens namuose paslaugas senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia, nuteistiesiems konsultavimo paslaugas rajono mastu, Visuomeninė organizacija „Tėvai prieš narkotikus“ Švenčionių rajono padalinys teikia bendrąsias ir socialinių įgūdžių ugdymo paslaugas socialinės rizikos vaikams ir jų šeimoms, pagalbą priklausomybės ligomis sergantiems asmenims ir jų šeimų nariams, organizuoja alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija Švenčionių „Viltis“ teikia sutrikusio intelekto asmenims ir jų šeimoms nariams konsultavimo paslaugas.

Taip pat rajone ir VVG teritorijoje įsikūrusios 33 kaimo bendruomenės, kurios teikia teritorijos gyventojams kultūrinę veiklą, laisvalaikio organizavimą ir užimtumą, vykdo socialines paslaugas, kurios šiuo metu yra socialinio verslo pagrindas. Siekiant patenkinti gyventojų įvairesnių paslaugų poreikių ir taip sumažinti socialinę atskirtį, kaimo bendruomenėse pradėjo kurtis daugiafunkciniai centralai. Centruose įrengiamos salės bendruomenės veiklai, pobūvių, sporto, šarvojimo salės, įrengiamos bibliotekos, kaimo klubai, medicinos punktai. Tokie daugiafunkciniai centralai įkurti Adutiškio, Milkuškų, Vidutinės, Magūnų kaimo bendruomenėse. Įgyvendinami projektai dėl tradicinių amatų centro įkūrimo Reškutėnų kaime ir universalaus daugiafunkcinio centro įkūrimo Kaltanėnų miestelyje, kuriame vykdomos priešmokyklinio/ikimokyklinio ugdymo, savišvietos (biblioteka, skaitykla su interneto prieiga), neformaliojo vaikų ir suaugusių švietimo (sportiniai užsiėmimai, vaikų vasaros poilsio stovyklos užsiėmimai) paslaugos, socialinės paslaugos (skalbimo paslaugos), kultūros paslaugos (susirinkimai, susitikimai su bendruomene, švenčių ir pan. renginių organizavimas).

Investicijų analizė Švenčionių r. sav. rodo, kad reikėtų gerinti investicinę aplinką įmonėms, įsikūrusioms savivaldybėje ir VVG teritorijoje. Vietos gyventojai, negalėdami įkurti savos įmonės ir norėdami turėti savarankišką darbą, vykdo ūkinę veiklą, įsigijus verslo liudijimą arba pažymą. Pagal individualios veiklos verslo liudijimą 2011 m. dirbo 569 gyventojai, 2014 m. – 525 gyventojai, sumažėjo 7,7 proc. Dirbančių asmenų, įsigijus verslo liudijimą, skaičiaus mažėjimą lėmė lengvatų sumos mažėjimas, kuris įtakojo dirbančiojo ekonominį apsisprendimą dėl veiklos formos pasirinkimo (1, 2 priedai, 3 priedo 51 lentelė). 2011–2014 m. asmenų, vykdančių

individualią veiklą pagal pažymą, padidėjo 53 proc. 2014 m. 24 gyventojai užsiėmė draudimo agentų ir brokerių veikla, vaisių, uogų ir daržovių didmeninė prekyba reklamos agentūrų veikla, 15 – variklinių transporto priemonių techninė priežiūra ir remontu (3 priedo 52 lentelė).

Švenčionių rajone, ypač rajono kaimo vietovėse, verslą pradėti yra sunku dėl daugelio priežasčių: žemo verslumo lygio, pradinio kapitalo trūkumo, baimės imti kreditą, verslui nepalankios mokesčių sistemos, menkų realizacijos galimybų, ganētinai mažo vartotojų skaičiaus, mažos kaimo gyventojų perkamosios galios, iniciatyvių, verslių žmonių stygiaus, kvalifikuotos, norinčios dirbtį ir užsidirbtį darbo jėgos rajone trūkumo.

Švenčionių r. sav. išvystytas paslaugų sektorius: susisiekimas, komunalinis ūkis, prekyba. Švenčionių rajonas patenka į Vilniaus miesto įtakos zoną, iki Vilniaus miesto yra apie 86 km. Autobusai važiuoja kas valandą, todėl susisiekimas su sostine yra pakankamai geras. Švenčionių rajonas patenka į valstybinę Lietuvos–Baltarusijos pasienio regioną. Per Švenčionių rajono teritoriją driekiasi 1 712 km ilgio keliai, iš jų: 146 km krašto kelių, 258 km rajoninių kelių ir 1 308 km vietinės reikšmės kelių.

Per Švenčionių rajoną driekiasi geležinkelio linija Varšuva–Sankt Peterburgas, kurios viena iš stočių yra Švenčioneliuose (apie 11 km nuo Švenčionių), kita stotis – Pabradėje (apie 29,5 km nuo Švenčionių).

Švenčionių rajone krašto keliai yra su asfalto danga, žvyro dangos kelių nėra. Lietuvos statistikos departamento duomenimis iš vietinės reikšmės kelių Švenčionių rajone tik 560 km arba 42,8 proc. kelių yra su danga (šalies vidurkis apie 83 proc.). Gerinant vietinės reikšmės kelių būklę ir susisiekimo patogumą Švenčionių rajone, didesnį dėmesį reikėtų skirti rajono kelių asfaltavimui. Keleivių vežimo paslaugas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje teikia UAB „Svirka“, kuri aptarnauja 16 vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutų.

Švenčionių raj. savivaldybėje centralizuotai šilumą tiekia ir karštą vandenį gamina UAB „Fortum Švenčionių energija“. Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybėje veikia 3 vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkymo įmonės: UAB „Vilniaus vandenys“ Švenčionių rajono skyrius, UAB „Švenčionių švara“ ir UAB „Pabradės komunalinis ūkis“. Geriamasis vanduo Švenčionių rajono savivaldybėje centralizuotai tiekiamas 52 proc. savivaldybės gyventojų, nuotekų tvarkymo paslaugos – 30 proc. savivaldybės gyventojų. Kaimiškuų seniūnijų videntiekio ir kanalizacijos tinklus prižiūri UAB „Švenčionių švara“, UAB „Pabradės komunalinis ūkis“.

Švenčionių rajono vidaus prekybos įmonių skaičiaus rodiklis 2013 m. sudarė 0,6 proc. šalies rodiklio ir dešimtadalį Vilniaus apskrities (be Vilniaus miesto) rodiklio. 2013 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje veikė 121 prekybos įmonių parduotuvė, iš jų: 8 (arba 6,6 proc.) užsiėmė variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninė ir mažmeninė prekyba bei remontu, 98 (arba 81 proc.) – mažmeninė prekyba ir 15 (arba 12,4 proc.) – maitinimo ir gėrimų tiekimo veikla.

Daug metų tradicinė žemės ūkio veikla buvo pagrindinė gamybos šaka kaimo vietovėse, užtikrinanti kaimo gyventojams užimtumą ir pajamas, tačiau pasikeitus šalies ekonominei sistemai, suintensyvėjus gamybos techniniams modernizavimui, sumažėjo darbuotojų, dirbančių tradiciniame žemės ūkyje, skaičius, atsirado nepilnas kaimo gyventojų užimtumas, pradėjo didėti bedarbystė, atsirado pajamų trūkumas, maža kaimo veiklų ekonominė įvairovė. Siekdama didinti kaimo veiklų ekonominę įvairovę, o kartu ir gyventojų užimtumą, VVG numato įgyvendinti įvairias priemones, skatinančias netradicinių žemės ūkio ir alternatyvių žemės ūkiui veiklų plėtrą.

2014 m. sausio 1 d. Švenčionių rajone buvo įregistruotos 3475 žemės ūkio valdos, 1004 ūkininko ūkiai, 4 žemės ūkio veiklą vykdančios įmonės, tai „Kurpių“ ir „Varupio“ žemės ūkio bendrovės (toliau – ŽŪB), UAB „Vėjinė“ ir UAB „Blueberryja“. Rajone yra 83 ūkininkų ūkiai, kurie vykdo ekologinės žemės ūkio produkcijos gamybą 7949,24 ha.

Vidutinis ūkio dydis Švenčionių rajone 2014 m. birželio 1 d. buvo 8,92 ha, kai Vilniaus apskritys rodiklis – 6,17 ha, šalies – 9,63 ha. Tai buvo vienas geriausių rodiklių Vilniaus apskrityje, geresnis rodiklis fiksuojamas tik Šalčininkų rajono savivaldybėje – 8,94 ha. Ūkių skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2014 m. birželio 1 d. buvo 1 004 ūkiai (tai sudarė 6,3 proc. Vilniaus apskritys ūkių skaičiaus ir 0,8 proc. šalies ūkių skaičiaus) (7 pav.)(R27).

2011–2014m. ūkininkų ūkių skaičius šalyje padidėjo 7,6 proc., apskrityje – 12,8 proc., Švenčionių r. sav. – 14,2 proc. Vykdant žemės ūkio naudmenų konsolidavimą, sumažėjo žemės ūkio valdų, fizinių valdų valdytojų skaičius (3 priedo 53 lentelė). Nuo 2010 m. subjektų, vykdančių specializuotą žemės ir miškų ūkio veiklą, skaičius ženkliai pakito. Subjektų, kurių pagrindinė veikla buvo augalininkystė, skaičius sumažėjo nuo 1707 iki 1 594 subjektų arba 6,6 proc., gyvulininkystės ūkių skaičius sumažėjo nuo 412 iki 406 ūkiai, 6,3 proc. padidėjo subjektų, kur buvo mišrus žemės ūkis, skaičius ir 3,2 karto padidėjo subjektų, užsiimančių miškininkystė, skaičius. 75 ūkio subjektuose pagrindinė veikla buvo vykdoma alternatyvi žemės ūkiui veikla, 23 subjektai alternatyviai žemės ūkiui veiklą nurodė kaip papildomą prie žemės ūkio šakos (3 priedo 54 lentelė)(R28). Švenčionių rajono žemės ūkio skyriaus ir VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis nėra duomenų apie užsiimančius žemės ūkio produktų perdirbimu ir realizavimu.

Nors konsoliduojant žemės plotus, stambėja ūkiai, tačiau ir rajone dominuoja smulkūs ūkiai. Valdų paskirstyme pagal žemės ūkio naudmenas 2014 m. pradžioje Švenčionių r. sav. iki 5 ha buvo 2 580 valdų. Teigama, kad jų skaičius 2009–2014 m. sumažėjo 1,57 karto, 2011–2014 m. – 34,4 proc. Rajone 2014 m. pradžioje valdų, turinčių nuo 5 ha iki 20 ha, buvo 714, nuo 20 ha iki 50 ha – 98, nuo 50 ha iki 100 ha – 34 ir nuo 100 ha – 49 valdos (3 priedo 55 lentelė).

Pertvarkant ūkio valdas, keičiasi ir valdos narių skaičius. Padidėjus žemės ūkio valdoms, Švenčionių r. sav. žemės ūkio valdų narių skaičius 2009–2014 m. sumažėjo nuo 6107 narių iki 3 916 narių arba 35,9 proc., 2011–2014 m. sumažėjo 34,4 proc. Ūkininkų ūkių narių skaičius 2009–2014 m. padidėjo nuo 924 narių iki 1 030 narių, 2011–2014 m. padidėjo 14 proc. Sie pasikeitimai rodo Lietuvos naujo privataus žemės ūkio savininko ir ūkio sistemos formavimąsi (3 priedo 56 lentelė). Panašūs pokyčiai vyksta Lietuvos ir Vilniaus apskritys mastu.

2012–2014 m.žymesni pokyčiai neįvyko ūkininkų demografinėje struktūroje. 2 ūkininkais padidėjo ūkininkų iki 40 metų, 14 – ūkininkų nuo 40 iki 55 metų skaičius. Ūkininkų virš 55 metų skaičius padidėjo 17,2 proc. (3 priedo 57 lentelė). Atkreiptinas dėmesys, kad ši ūkininkų grupė sudaro apie 50 proc. visų ūkininkų skaičiaus rajone. Dėl to būtina ieškoti būdų jaunų ūkininkų pritraukimui į kaimą. Valdų pasiskirstymas pagal ūkininkų amžiaus grupes ir valdomus plotus 2011–2014 m. rodo, kad iki 40 m. amžiaus valdytojų grupėje sumažėjo skaičius, valdančių iki 10 ha valdų plotus, 11–50 ha, 51–100 ha, virš 100 ha valdytojų skaičius kito nežymiai. 41–60 m. amžiaus grupėje, nors dominavo ūkio iki 10 ha valdytojai, tačiau jie valdė valdas, turinčias didesnius žemės plotus. Ūkininkų virš 60 m. dominavo valdos iki 10 ha, 2014 m. jų buvo 1589, nuo 11 ha iki 50 ha – 203 ir 16 valdų virš 50 ha (3 priedo 58 lentelė).

Kylant bendram šalies gyventojų išsilavinimui, valdų valdytojų išsilavinimo lygis 2011–2014 m. mažėjo tiek Šalyje, tiek apskrityje ir Švenčionių r. savivaldybėje. 2011–2014 m. Švenčionių r. sav. su aukštuoju išsilavinimu valdų valdytojų skaičius sumažėjo nuo 98 iki 89, arba 9,2 proc. panašios mažėjimo tendencijos buvo ir kitose išsilavinimo pakopose (R29). Žemės ūkio specialistų, išskaitant šias studijų ir profesinio mokymo pakopas, rengimas darosi aktuali šalies problema.

Apibendrinant esamą ekonominę padėtį ir jos atitinkį gyventojų poreikiams, reikia pažymeti, kad Švenčionių rajonas yra geroje geografinėje padėtyje. Švenčionių rajonas yra Vilniaus apskrityje

ir nedaug nutolęs nuo Vilniaus miesto, turinčio didžiausių skaičių gyventojų bei aukščiausią pragyvenimo lygi šalyje. Didelis apskrities turizmo objektų pranašumas – geras pasiekiamumas. Apskrityje yra tankus kelių tinklas, turizmo objektai yra netoli Vilniaus, tolimiausiai nutolę 100 km atstumu. Švenčionių rajono „turistinis produktas“ – tai gamta, aplinka, jos teikiamos pramogos ir malonumai. Pagrindiniai turizmo komponentai – sportinės ir laisvalaikio pramogos, nakvynė gamtoje ar neįprastoje kaimo aplinkoje, nacionalinė virtuvė, etnografiniai patiekalai, civilizacijos laikais neįprastas susisiekimas (pėsčiomis, dviračiais, valtimis, baidarėmis ir pan.). Didelę dalį turistinio patrauklumo apsprendžia archeologijos, istorijos, dailės ir gamtos paminklai, kurių galima aptikti kiekviename Švenčionių rajono bažnytkaimyje. Turėdamas didelį turistinį potencialą, Švenčionių rajonas jį nepakankamai išnaudoja, nes dabartiniu metu turizmo bei poilsio verslai rajone silpnai išplėtoti. Šiuo metu rajone veikia 7 apgyvendinimo įmonės, 10 kaimo turizmo sodybų, 10 maitinimo įstaigų, 11 baidarių ir kito turistinio inventoriaus nuomos punktų bei kelios kitas pramogų paslaugas teikiančios įmonės, kuriančios darbo vietas Švenčionių r. sav. ir VVG teritorijoje. Rajono teritorijoje įrengta apie 50 stovyklaviečių. Kaimo turizmo sodybos, jų paslaugų turinys pateikiami 3 priedo 60 lentelėje(R30). Dėl klimato sąlygų turizmo industrijai būdingas sezoniškumas, dėl ko šio verslo efektyvumas nėra didelis. Turizmo veikla praktiskai koncentruojasi 4–5 mėnesių laikotarpiu, t. y. nuo gegužės iki spalio mėnesio. Ši veikla daugumai yra tik papildomų pajamų šaltinis. Vietos gyventojai pripažįsta, kad nesugeba pasinaudoti rinkos privalumais. Nepanaudojamos galimybės gaminamos produkcijos ir paslaugų rinkos plėtrai.

Smulkus ir vidutinis verslas yra vienas svarbiausių ekonomikos augimo veiksnių, turintis esminį poveikį bendrai rajono ūkio raidai, naujų darbo vietų kūrimui ir socialiniams stabilumui. Veikiančių įmonių struktūroje rajone 99,6 proc. sudarė mažos ir vidutinės įmonės. Tačiau 2014 m. iš įregistruotų 571 MVĮ, veiklą vykdė tik 225 įmonės arba 39,4 proc. Švenčionių r. sav. 2014 m. sausio 1 d. 1000 gyventojų teko 8,65 įmonės, Vilniaus apskrityje – 34,2 įmonės, šalyje – 23,1 įmonės. Pagal šį rodiklį rajonas užima paskutinę vietą apskrityje. Tiriant gyventojų poreikius, buvo nustatyta, kad jų netenkina esama ekonominė padėtis ir verslų plėtra VVG teritorijoje. Gyventojai įvardijo pagrindines ekonominės plėtros problemas: nepakankamai išplėtotas smulkus ir vidutis verslas, per mažas apgyvendinimo, maitinimo ir pramogų paslaugas teikiančių įstaigų skaičius, neišnaudotos galimybės poilsio ir pramogų verslui plėtoti, žemas kaimo žmonių verslumo lygis, nekuriamas bendruomeninis, socialinis verslas, ūkininkai užsiima tradicine žemdirbyste, nevykdomas žemės ūkio produktų perdirbimas, taip nesukuriamas pridėtinė vertė, papildomos pajamos ir kt. Vietos gyventojai nori, kad būtų įgyvendintos priemonės, kurios leistų pritraukti į VVG teritoriją jaunus ir kvalifikuotus specialistus, būtų didinamas užimtumas ir mažinama bedarbystė. Pirmumas teikiamas smulkaus ir vidutinio verslo plėtros skatinimui. Siūloma ugdyti VVG teritorijos gyventojų, ypač moterų ir jaunimo, verslumą, skatinti tradicinių ir netradicinių verslų, socialinių verslų plėtrą. Renovuoti socialinės infrastruktūros objektus ir skatinti NVO verslumą, kuriant socialinį verslą ir plėtojant pramogų ir laisvalaikio organizavimo paslaugas. Geriau išnaudoti vietovės rekreacinį potencialą turizmo ir jį aptarnaujančių verslų plėtrai. Vietos gyventojai pirmumą suteikė pagrindiniams poreikiams ir prioriteto tvarka suteikė pirmą vietą „Kurti ir plėtoti verslus, kuriant darbo vietas vietos gyventojams, mažinti skurdo riziką VVG teritorijoje“, antrą vietą „Mažinti socialinę atskirtį, skatinant NVO socialinę, ekonominę veiklą, tvarkant infrastruktūrą, didinant vietos gyventojų užimtumą“. Šių pagrindinių poreikių įgyvendinimui VPS yra numatyta vizija, prioritetai, priemonės ir veiklos sritys. VPS numatyti prioritetai ir priemonės dalinai prisiđes prie vietos gyventojų poreikių tenkinimo ir padės pasiekti numatyta viziją: VVG teritorija – ekonomiškai stiprėjanti vietovė su konkurencingo verslo galimybėmis, stipriomis bendruomenėmis dalyvaujančiomis socialiniame versle, kuriant geresnes gyvenimo sąlygas kaimo vietovėje. Vizijos įgyvendinimui ir vietos gyventojų poreikių tenkinimui yra numatytos pirmo prioriteto „Vietos gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas, skatinant ekonominę plėtrą, verslo ir darbo vietų kūrimą“ ir antro prioriteto „Socialinės ir ekonominės veiklos plėtrą, skatinant bendruomeniškumą, mažinant socialinę atskirtį“ priemonės, veiklos sritys.

2.5. VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros ištekliai

Rajono gyventojų būrimasis į įvairias nevyriausybines organizacijas yra labai svarbus, kadangi jos suteikia galimybę žmonėms susiburti, spręsti kylančias problemas, atstovauti savo pačių interesams įvairose institucijose, o taip pat tarpininkauti bei teikti visokeriopą pagalbą vieni kitiems.

Sparčiau steigtis Švenčionių r. sav. nevyriausybinės organizacijos pradėjo nuo 2007 m., jų buvo 33, 2011 m. išaugo iki 60, 2014 m. veikė 82. 2011–2014 m. laikotarpiu NVO skaičius padidėjo 37 proc. 2007 m. NVO įgyvendino 18 projektų, kurių vertė 19992,67 Eur., 2011 m. – 25 projektus, jų vertė 63199,22 Eur., 2014 m. – 36 projektus, kurių vertė – 106,63 Eur. 2011–2014 m. laikotarpiu NVO įgyvendintų projektų skaičius padidėjo 39 proc., jų vertė padidėjo 10 kartų (3 priedo 61 lentelė) (R31). Didžioji jų dalis savo veiklą vykdo VVG teritorijoje. Daugiausiai veikiančių NVO yra Pabradės (21) ir Švenčionelių seniūnijose (21), daugiausiai projektų įgyvendinimo ir lėšų į seniūniją pritraukė: Švenčionių, Švenčionelių, Sarių, Cirkliškio seniūnijų NVO. Mažiau aktyvios yra Magūnų, Svirkų, Labanoro seniūnijų NVO. Apie NVO narių skaičių informacijos nėra.

Švenčionių rajono savivaldybės ir VVG teritorijoje veikia šios NVO: Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos Švenčionių skyrius, Švenčionių liaudies Medininkų asociacija, Januliškio medžiotojų būrelis, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Švenčionių rajono filialas, Švenčionių bitininkų draugija, Švenčionių rajono meno mylėtojų draugija, Švenčionių rajono žemdirbių asociacija, labdaros fondo „Aušros takas“ Švenčionių rajono filialas, Labdaros ir paramos fondas „Laimės spindulys“, Labdaros ir paramos fondas „Betas“, Pabradės ištikimų bičiulių bendruomenė „Betzata“, Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Švenčionių bendrija, Švenčionių rajono neigaliųjų draugija, Švenčionių rajono Pabradės vyresnio amžiaus žmonių bendrija, Švenčionių rajono Policijos asociacija, Švenčionių krašto verslininkų asociacija, Švenčionių rajono rusų bendrija, Švenčionių rajono baltarusių bendrija, Švenčionių žydų bendruomenė, gamtotyros draugija „Gyva“, Švenčionių rajono gėlininkų draugija, įvairūs žvejų, medžiotojų klubai ir būreliai, religinės, politinės organizacijos, kitos asociacijos.

Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybėje ir VVG teritorijoje veikia 33 kaimo bendruomenės, iš kurių daugiausiai Švenčionelių seniūnijoje – 8 bendruomenės. 2011–2014 m. kaimo bendruomenės įgyvendino 80 projektų, kurių vertė 1 186 856,23 Eur. (3 priedo 62 lentelė)(R32).

Vienas iš svarbiausių švietimo lygi savivaldybėje apibūdinančių rodiklių yra švietimo prieinamumas. Jis vertinamas pagal švietimo sistemos struktūrą ir ugdymo poreikius, kurie užtikrina asmenų išsilavinimą.

2014 m. Švenčionių rajone veikė 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 10 bendrojo ugdymo mokyklų. 2011–2014 m. Švenčionių rajone ikimokyklinio ugdymo įstaigų sumažėjo 25 proc., bendrojo ugdymo mokyklų – 17 proc. Šios tendencijos būdingos visoms Vilniaus apskrities savivaldybėms (3 priedo 63 lentelė).

VVG teritorijoje 2011–2014 m. sumažėjo 1 vidurine mokykla ir lopšeliai–darželiu. 2014 m. VVG teritorijoje veikė 2 vidurinės mokyklos, 4 gimnazijos, 2 lopšeliai–darželiai. 2011–2014 m. ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose, veikiančiose VVG atstovaujamoje teritorijoje, lankančių asmenų skaičius sumažėjo nuo 2894 iki 2567, arba 11,3 proc. (1, 2 priedai, 3 priedo 64 lentelė). 2014 m. buvo likviduotos (ir prijungtos) Magūnų, Svirkų pagrindinės mokyklos. 2015 m. planuojama Adutiškio vidurinę mokyklą reorganizuoti į Adutiškio pagrindinę mokyklą, 2016 m. Švenčionių vidurinę mokyklą – į Švenčionių progimnaziją. Mažėjant gyventojų skaičiui Švenčionių rajono savivaldybėje ir VVG teritorijoje, atitinkamai mažėja ir mokinių bei mokyklų skaičius. Demografinė situacija rodo, kad mokinių skaičius savivaldybėje ir toliau mažės.

Vilniaus apskritys rajonuose veikia po 1–3 profesines mokymo įstaigas (3 priedo 65 lentelė). Švenčionių r. savivaldybėje veikia Švenčionių profesinio rengimo centras, kuriame mokoma apdailininko, automobilių kėbulo remontininko, kaimo turizmo organizatoriaus, miško darbininko, padavėjo–barmeno, pardavėjo, smulkiuo verslo organizatoriaus, smulkiuo verslo paslaugų teikėjo mokymo programą, įgyjamas pagrindinis, vidurinis išsilavinimas. Centras turi vairavimo mokyklą bei vykdo nepagrindinę veiklą. 2012–2013 m. daugiausiai mokiniai (17,1 proc.) mokėsi automobilių kėbulo remontininko specialybės, antroje vietoje pagal populiarumą – smulkiuo verslo organizatoriaus specialybė (25,8 proc.). 2013–2014 m. daugiausiai mokiniai (ketvirtadalis) įstojo į smulkiuo verslo organizatoriaus specialybę, antroji pagal populiarumą – pardavėjo–barmeno ir automobilių kėbulo remontininko specialybės (po 11,9 proc. besimokančių mokiniai). 2014 m. profesinio mokymo įstaigoje parengti 104 specialistai (R33).

Pagrindinė problema, su kuria susiduria centrą baigę asmenys, yra ta, kad sunkiai įsitvirtina darbo rinkoje. Pačioje įstaigoje yra prasta mokymo bazė, reikalaujanti atnaujinimo, todėl dažnai mokiniai renkasi kitas didžiųjų miestų profesines mokyklas.

Švenčionių r. sav. ir VVG teritorijoje universitetų ir kolegijų nėra, jaunimas aukštojo mokslo studijas gali pasirinkti Vilniaus mieste.

Švenčionių r. sav. išplėtotas socialinių paslaugų tinklas. Švenčionių r. savivaldybėje veikia 6 socialinės globos namai, 1 savarankiško gyvenimo namai, 5 socialinės priežiūros centrai, 1 bendruomeninė įstaiga ir 2 kitos socialinių paslaugų įstaigos. VVG teritorijoje veikia 6 socialinės globos namai, 1 savarankiško gyvenimo namai, 4 socialinės priežiūros centrai, 1 bendruomeninė įstaiga ir 2 kitos socialinių paslaugų įstaigos. Rajone nėra šeimynų ir dienos socialinės globos namų (3 priedo 66 lentelė)(R34).

Kultūrinis gyvenimas savivaldybėje yra gana aktyvus, kultūros centrai ir viešoji biblioteka organizuoja nemažai kultūrinių renginių. Švenčionių rajono viešoji biblioteka bei kultūros centrai dalyvauja projektinėje veikloje ir tokiu būdu pritraukia papildomų lėšų veiklos finansavimui.

2014 m. Švenčionių rajono savivaldybėje veikė 12 kultūros centrų, lyginant su 2011 m., kultūros centrų skaičius sumažėjo 1, muziejų skaičius nekito, o bibliotekų skaičius sumažėjo nuo 22 iki 20. Tos pačios tendencijos išlieka ir Vilniaus apskritys savivaldybėse (3 priedo 67 lentelė)(R35).

Iš viso veikia 3 miesto kultūros centrai: Švenčionių miesto, Švenčionelių miesto ir Pabradės miesto. Švenčionių miesto kultūros centras turi 4 filialus: Adutiškio, Stanislavo, Strūnacijos ir Vidutinės. Švenčionelių miesto kultūros centras turi 3 filialus: Kaltanėnų, Sarių ir Pašaminės. Pabradės miesto kultūros centras turi 2 filialus: Magūnų ir Pavoverės (3 priedo 68 lentelė).

2013 m. Švenčionių r. savivaldybėje veikė Švenčionių viešoji biblioteka ir 19 jos filialų, iš jų: 2 miestuose – Pabradės, Švenčionėlių, 17 kaimuose – Adutiškio k., Jakelių k., Svirkų k., Bačkininkų k., Milkuškų k., Stanislavavo k., Šventos k., Kaltanėnų k., Labanoro k., Sarių k., Strūnaičio k., Vidutinės k., Magūnų k., Prienų k., Reškutėnų k., Pašaminės k., Mėžionelių k. bibliotekos – filialai. Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos padalinių vartotojai, apsilankymų skaičius pateiktas 3 priedo 69 lentelėje.

Švenčionių r. sav. veikia 1 Nalšios muziejus, turintis Reškutėnų filialą, kuriame sukaupti eksponatai, susiję su Reškutėnų mokyklos ir rašto istorija (ivairių laikų lietuviški leidiniai, krašto žmonių prisiminimai, istorijos, muzikos instrumentai, senieji namų apyvokos ir darbo rakandai, archeologiniai radiniai, ivairių akmenų, paveikslų, audinių, pinigų, vaistažolių, nuotraukų kolekcijos ir kt.). Nalšios muziejaus ekspoziciją sudaro gamtos, archeologijos, istorijos, buities ir etnografijos eksponatai. Muziejuje rengiamos istorijos, dailės, fotografijų ir kitos parodos.

Iš viso 2014 m. rajone veikė 1 ligoninė, 1 pirminės sveikatos priežiūros centras ir 1 visuomenės sveikatos biuras. VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centrą (toliau – Švenčionių rajono PSPC) sudaro 3 padaliniai (Švenčionių, Pabradės, Švenčionelių poliklinikos), 1 psichikos sveikatos skyrius, 2 slaugos ir palaikomojo gydymo skyriai (Švenčionelių paliatyviosius pagalbos ir slaugos palaikomojo gydymo ligoninė ir Pabradės slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė), 1 greitosios medicininės pagalbos (toliau – GMP) skyrius (turintis 4 GMP brigadas), Adutiškio ir Kaltanėnų ambulatorijos ir 11 medicinos punktų: Švenčionių seniūnijoje (3) – Stanislavavo, Šventos, Milkuškų medicinos punktai, Švenčionelių seniūnijoje (2) – Kretuonų, Reškutėnų medicinos punktai, Pabradės seniūnijoje (1) – Pavoverės medicinos punktas, Labanoro seniūnijoje (1) – Labanoro medicinos punktas, Magūnų seniūnijoje (1) – Prienų medicinos punktas, Sarių seniūnijoje (1) – Sarių medicinos punktas, Svirčų seniūnijoje (1) – Svirčų medicinos punktas, Strūnaičio seniūnijoje (1) – Strūnaičio medicinos punktas. Dantų priežiūros paslaugos teikiamas pirminės sveikatos priežiūros centre. Šios įstaigos paslaugas teikia ir VVG gyventojams (R36).

Viešąjį tvarką, visuomenės ir eismo saugumą, nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevenciją bei kitas policijai priskirtas funkcijas Švenčionių rajone ir VVG teritorijoje atlieka Švenčionių rajono policijos komisariatas. Švenčionių rajono policijai talkina policijos rėmėjai, jaunieji policijos rėmėjai, organizacinė grupė. Jų skaičius, išskyrus organizacinės grupės, 2011–2014 m. Švenčionių r. sav. sumažėjo: policijos rėmėjų – 47 proc., jaunuųjų policijos rėmėjų – 77 proc. (3 priedo 70 lentelė).

2011–2014 m. užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius Švenčionių r. sav. padidėjo nežymiai – 2 proc., tai vienas mažiausiai Vilniaus apskrityje, didžiausias padidėjimas – Širvintų r. sav. – 24, 4 proc. (3 priedo 71 lentelė).

Švenčionių priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą sudaro Švenčionelių ir Pabradės komandos bei 3 ugniaugesių komandos: Adutiškio, Prienų, Sarių. Ši tarnyba su savo padaliniais aptarnauja visą Švenčionių r. sav. ir VVG teritoriją.

2011–2014 m. laikotarpiu gaisrų skaičius apskrities savivaldybėse labiausiai išaugo Švenčionių r. sav. – 53 proc., Vilniaus r. sav. – 67 proc. (3 priedo 72 lentelė). Pagrindinės šių gaisrų priežastys: neatsargus žmonių elgesys su ugnimi, netvarkinga elektros įranga ir elektros prietaisų eksploatavimo taisyklių pažeidimai, žolės ir ražienų deginimas, krosnių, židinių ir dūmtraukinių įrengimo bei jų eksploatavimo taisyklių pažeidimai, neatsargus rūkymas.

Švenčionių rajono savivaldybės sporto infrastruktūrą sudaro 8 stadionai, 8 sportosalės, 5 krepšinio aikštelių, 1 tinklinio aikšteliė, 4 futbolo aikštelių, 3 teniso aikštelių ir 2 universalios dirbtinės dangos sporto aikštelių. 2010–2014 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje augo veikiančių sporto organizacijų skaičius. Jei 2010 m. rajone veikė 10 sporto organizacijų, tai 2014 m. – 17 (1 biudžetinė įstaiga ir 16 sporto klubų). Neformaliai ugdymo veikla, sporto varžybų organizavimu užsiima Švenčionių Papildomo ugdymo centras, kuriame kultivuojamos šios sporto šakos: krepšinis, lengvoji atletika, futbolas, bokšas, pankrationas, aerobika, tinklinis.

Rajone taip pat veikia sporto klubai: 7 Švenčionyse (sporto klubai „Liūto narvas“, „Grifas“, „Cirkliškis“, „Kūna“, „Savi–Švenčionys“, krepšinio klubas „Varimeda plius“, auto klubas 4x4 Švenčionys), 5 Švenčioneliuose (sporto klubai „Aitvaras“, „Ažuolas“, „Žeimenis“, „Rida“, Vilniaus sporto klubo „Karate akademija“ filialas Švenčioneliuose) ir 4 Pabradėje (sporto klubai „Pabradė“, „Žeimena“, Pabradės sportinio ējimo klubas, bokso klubas „Baksior“).

Valstybės institucijų VVG teritorijoje nėra.

2011–2014 m. Švenčionių rajono savivaldybėje meno mėgėjų kolektyvų skaičius sumažėjo nuo 88 iki 81. Meno mėgėjų kolektyvų, studijų, būrelių dalyvių skaičius minėtu laikotarpiu padidėjo nuo 920 iki 951, tačiau renginių skaičius sumažėjo 29 proc. (3 priedo 73 lentelė). Pagal meno kolektyvų skaičių, jų dalyvių skaičių Švenčionių r. sav. yra vienas didžiausiai rodiklių apskrityje. Vertinant tai, kad šios savivaldybės gyventojų skaičiumi yra skaitlingesnės nei

Švenčionių rajono savivaldybė, galima teigti, kad Švenčionių rajono savivaldybė pirmauja apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) pagal meno mėgėjų kolektyvų ir dalyvių juose skaičių (R37).

Švenčionių rajono savivaldybėje veikia 4 neformaliojo vaikų švietimo mokyklos, kurios siūlo sporto, meno (muzikos, šokio, dainavimo) užsiėmimus.

Meno mokyklas 2012–2013 m. lankė 562 mokiniai. Lyginant 2012 m. su 2013 m., mokinių, lankančių neformaliojo vaikų švietimo mokyklas, skaičius sumažėjo 3,1 proc. – tai labiausiai susiję su gyventojų skaičiaus mažėjimu rajone (3 priedo 74 lentelė).

Švenčionių r. sav. ir VVG teritorijoje teatro ir kino nėra.

Kultūros paveldo vertės suvokimas ir įvairovė skatina didėjantį susidomėjimą kultūrinio turizmo plėtojimu, privačių lėšų panaudojimą kultūros paveldo apsaugai ir tvarkymui. Kaimo turizmo plėtra skatina raiškesnį kultūros vertybių ir tradicijų tēstinumą, eksponavimą bei palaikymą. Kultūros paveldo integravimas į turizmo, rekreacijos vystymo, kraštovaizdžio formavimo programas ir projektus padeda spręsti jų apsaugos ir panaudojimo poreikius, sudaro geresnes lėšų pritraukimo galimybes.

Kultūros vertybės, esančios Švenčionių rajone: dvarai, piliai, sakraliniai pastatai, kiti architektūriniai paveldo objektai, istoriniai–memorialiniai paveldo objektai, urbanistinis paveldas arba etnografiniai paminklai. Remiantis Lietuvos kultūros vertybių registro duomenimis, 2014 m. Švenčionių rajone iš viso buvo įregistruota 619 kultūros vertybių objektių, iš jų: 115 kilnojami kultūros paveldo objektai ir 504 nekilnojami kultūros paveldo objektai (144 – archeologijos, 72 – architektūros, 99 – dailės ir 95 – istorijos vertybių).

Švenčionių rajone yra 10 dvaro sodybų. Svarbiausios Švenčionių rajono dvarvietės turizmo požiūriu – Stanislavavo, Šventos, Cirkliškio, Punžionių ir Kaltanėnų buvusios dvaro sodybos.

Iš viso Švenčionių rajone yra 16 piliai, 9 pilkapiai. Švenčionių rajone į kultūros vertybių sąrašą įtrauktos 6 rajono bažnyčios: Labanoro, Strūnacijo, Balingrado, Januliškio, Pavoverės, Kaltanėnų. Žymiausi architektūrinio ir techninio paveldo objektai Švenčionių rajone: Pabradės smuklė (baroko laikotarpio pastatas), Namas Pabradėje, Gaspariškių g. 11 (fasadai šveicariškos vilos tipo su moderno elementais), Bruklynės vandens malūnas, Pakretuonės vandens malūnas, Strūnaičio vandens malūnas.

Švenčionių rajone yra svarbūs istoriniai–memorialiniai paveldo objektai – atsiminimo paminklai. Švenčionių rajone yra 7 etnografinio paveldo kaimai. Svarbiausi iš jų: Mėžionių gatvinis kaimas (Cirkliški seniūnija), Modžiūnų gatvinis kaimas (Cirkliškio seniūnija), Kretnionių gatvinis kaimas (Švenčionėlių seniūnija), Vidutinės gatvinis kaimas (Strūnaičio seniūnija).

Nors Švenčionių rajone kultūros paveldo objektai yra įtraukti į lankytinų vietų sąrašus, tačiau pastebima, kad ne visi objektai yra tinkami ir pritaikyti turistų poreikiams. Dėl menkos priežiūros, restauravimo darbų, neišvystytų paslaugų, turistų lūkesčiai nėra pilnai patenkinami ir patys objektai nėra jiems patrauklūs.

Spartūs mokslo ir technologijų plėtros procesai, pasaulinė globalizacija kelia iššūkius valstybei ir tautai. Tai verčia ieškoti būdų, kaip išlaikyti lietuvių tautinį savitumą. Šiandienos modernėjančiame pasaulyje tautinis paveldas suteikia tautai originalumo ir išskirtinumo.

Lietuva nuo seno garsėja keramikos, tekstilės, kalvystės, juvelyriskos dirbiniais. I UNESCO (Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija) žmonijos nematerialaus paveldo šedevrų sąrašą įrašyta Lietuvos kryždirbystė ir kryžių simbolika, dainų šventės, sutartinės.

Tad tradicinių amatų vertinimas natūraliai kyla pačioje visuomenėje. Juolab, kad jie gražiai dera su šiandien ypač madingomis ekologijos, natūralizmo ir kitomis idėjomis. Švenčionių rajono

gyventojai sėkmingai vykdo ir reprezentuoja šio krašto audimo, medžio drožybos, kulinarinio paveldo ir kt. amatus. Švenčionių r. sav. sertifikavę savo veiklą yra 14 amatininkų ir 2 amatų centrai, sertifikuotas 241 produktas (3 priedo 75 lentelė).

Kokybiški, įvairūs ir visoms amžiaus grupėms skirti kultūriniai renginiai ne tik prisideda, garsinant Švenčionių kraštą, tačiau yra ir svarbus veiksny, įgalinantis bendruomenės narius turiningai praleisti laisvalaikį. Švenčionių rajoną garsina: Rudens kermosius, Sakuolė paukštélé, regioninė dainų ir šokių ansamblių šventė, tarptautinis festivalis „Ezerų sietuva“ ir kt. Kultūrinėje veikloje persipina daugelis sričių: menas, pramogos, švietėjiška veikla ir pan.

Rajone daugelį šių veiklų vykdo veikiantys kultūros centrai, kurie skatina mègèjisko ir profesionalaus meno sklaidą, organizuoja skirtingo pobūdžio kultūrinius renginius ir vykdo daugelį kitų, su kultūra susijusių, veiklų. Kultūros centrų vykdomą kultūrinę veiklą papildo religinių bendruomenių ir bendrijų, viešųjų įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų vykdoma kultūrinė veikla, kuri leidžia pasiūlyti rajono gyventojams kokybiškesnių ir įvairesnių kultūros paslaugų. VVG teritorijoje veikiančių NVO kultūrinė veikla pateikta 3 priedo 76 lentelėje. VVG teritorijoje aktyviausios yra Kaltanėnų seniūnijos kaimo bendruomenės: Berniūnų kaimo bendruomenė „Mojus“, Švenčionių rajono Kaltanėnų kaimo bendruomenė. Bendruomenės kartu su vietas gyventojais organizuoja Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimą, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimą, Užgavēnes, Motinos dieną, Antaninių šventę, Medžiotojų šventę, Vietos amatininkų parodas, edukacinius užsiemimus vaikams ir suaugusiems, Gegužinės šventę ir kitas, kurios pritraukia daug žiūrovų.

Švenčionių r. sav. ir VVG teritorijoje vyksta aktyvus bendruomeninis judėjimas. Kuriasi naujos NVO, ypač kaimo bendruomenės. Toks reiškinys suteikia galimybę žmonėms susiburti, spręsti kylančias problemas, atstovauti savo pačių interesams įvairiose institucijose. 2011–2014 m. kaimo bendruomenės įgyvendino 80 projektų, kurių vertė virš 1,2 mln. Eur. VVG teritorijoje kaip ir visoje Lietuvoje išplėtotas švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, socialinių paslaugų tinklas. Švenčionių r. savivaldybėje veikia 6 socialinės globos namai, 1 savarankiško gyvenimo namai, 5 socialinės priežiūros centrai, 1 bendruomeninė įstaiga ir 2 kitos socialinių paslaugų įstaigos. VVG teritorijoje veikia 6 socialinės globos namai, 1 savarankiško gyvenimo namai, 4 socialinės priežiūros centrai.

Neatsižvelgiant į pasiekimus, vietas gyventojai įžvelgia eilę problemų, kurios reikalauja skubaus sprendimo. Mažėjant mokinių skaičiui, dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus, migracijos uždaromos mokyklos, lieka tušti nenaudojami pastatai, nepanaudojama sukurta švietimo infrastruktūra. Vietos gyventojų netenkina netolygiai išplėtotas socialinių ir kultūrinų paslaugų tinklas, kuris rajone sudaro prielaidas vietas gyventojų atskirčiai, nepatenkinama daugumos VVG teritorijos viešųjų bei visuomeninių pastatų būklė. Rajone trūksta užimtumo centrų socialinės rizikos vaikams ir jaunimui, kuriuose būtų teikiama profesionali socialinė pagalba, ugdomi jaunu žmonių socialiniai įgūdžiai, organizuojamas turiningo laisvalaikio praleidimas, kūrybinė veikla ir pan. Rengiant VPS gyventojai siūlo, kad būtų:

- Skatinama NVO socialinė veikla su socialinės rizikos vaikais ir jaunimu, teikiant profesionalią socialinę pagalbą, ugdomi jaunu žmonių socialinius įgūdžius, organizuojant turiningo laisvalaikio praleidimą, kūrybinę veiklą ir pan.;

- Skatinama socialinė, kultūrinė veikla sutvarkytuose kaimo bendruomenių ir kitų NVO pastatuose, plėtojant socialines, kultūrines ir kt. paslaugas vietas gyventojams;

- Gerinama švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų kokybė ir prieinamumas (vaikų lopšelių darželių, mokyklų, laisvalaikio praleidimo, sveikatos, sveikatos priežiūros įstaigų ir kt.);

- Skatinamas krašto kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų puoselėjimas, perduodant jas jaunajai kartai.

Vietos gyventojai pirmumą suteikė pagrindiniams poreikiams ir prioriteto tvarka suteikė antrą vietą „Mažinti socialinę atskirtį, skatinant NVO socialinę, ekonominę veiklą, tvarkant infrastruktūrą, didinant vietos gyventojų užimtumą“, **ketvirtą** vietą „Skatinti krašto kultūros savitumo išsaugojimą, tradicijų puoselėjimą, pilietiškumo ugdymą“. Šių pagrindinių poreikių įgyvendinimui VPS yra numatyta vizija, prioritetai, priemonės ir veiklos sritys. VVG teritorijos vizijoje numatyta, kad VVG teritorija bus ekonomiškai stiprėjanti vietovė su konkurencingo verslo galimybėmis, stipriomis bendruomenėmis dalyvaujančiomis socialiniame versle, kuriant geresnes gyvenimo sąlygas kaimo vietovėje. Vizijoje numatyta tikslų pasiekimui bei vietos gyventojų poreikių įgyvendinimui yra numatytos antro prioriteto „Socialinės ir ekonominės veiklos plėtra, skatinant bendruomeniškumą, mažinant socialinę atskirtį“ priemonės, veiklos sritys.

2.6. VVG teritorijos gamtos išteklių analizė

Švenčionių r. sav. natūralus kraštovaizdis, didelis rekreacinių išteklių potencialas, pakankamai turtingas gamtos ir kultūros paveldas, etnokultūros savitumas sudaro geras prielaidas turizmo vystymui, žmonių užimtumo bei jų pajamų augimui. Turizmas skatina saugoti ir puoselėti vertingą gamtinę ir kultūrinę aplinką, o tuo pačiu sėkmingai spręsti šio rajono socialines, ekonominės ir gamtosaugos problemas. Poilsio, pažintinis turizmas skatina žmonių judrumą, leidžia pažinti krašto savastį ir tradicijas, teigiamai veikia žmonių sveikatos būklę. Kaimo turizmo plėtojimas įtraukia į aktyvią veiklą pagyvenusius žmones, mažina kaimiškųjų regionų depopuliaciją, nedarbo lygį ir antisocialinius reiškinius.

2014 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje žemės ūkio naudmenų buvo 48 405,32 ha ir tai sudarė apie 28,6 proc. visos rajono teritorijos. Didžiąją dalį naudojamų žemės ūkio naudmenų sudarė ariama žemė (35 684,02 ha arba 73,7 proc.), kultūrinės ir natūralios ganyklos ir pievos (11 953 ha arba 24,7 proc.), likusios žemės ūkio naudmenos – sodai ir uogynai (768,45 ha arba 1,6 proc.). Rajone esančios ariamos žemės plotai mažesni už šalies vidurkį (84,5 proc.) ir Vilniaus apskritys vidurkį (78,2 proc.), o kultūrinės ir natūralių ganyklų bei pievų plotai didesni (šalies – 13,8 proc., Vilniaus apskritys – 19 proc.). Bendrame šalies kontekste Vilniaus apskritys savivaldybės nepasižymi stambiais žemės ūkio naudmenų plotais, tad tai nėra žemės ūkio paskirties rajonai. Pavyzdžiu, Švenčionių rajono savivaldybės žemės ūkio našumo balas siekia 36–37, kai šalies rodiklis – 42 žemės ūkio našumo balai. Neatsižvelgiant į žemą žemės našumą Švenčionių r. sav., žemės naudmenos naudojamos ir yra tinkamos naudoti žemės ūkio produkcijai auginti (3 priedo 77 lentelė).

Nutrūkus daugumos stambų gyvulininkystės kompleksų veiklai ir atsisakius orientacijos į didelę gyvulininkystės koncentraciją, žymiai sumažėjo neigiamas poveikis aplinkai ir, visų pirma, paviršinių bei gruntinių vandenų teršimas.

Didėjant pasauliniams maisto produktų poreikiui, ypač didės natūralių sveikų produktų poreikis, plėsis jų rinka ir realizavimo galimybės. Diegiant palankesnį aplinkai ūkininkavimą ne tik ekologiniuose, bet ir tradiciniuose ūkiuose ir naudojant mažiau mineralinių trąšų bei augalų apsaugos cheminių priemonių, mažiau teršiama aplinka ir išauginami sveikesni maisto produktai. Ekologiškai užauginti žemės ūkio ir maisto produktai gali sėkmingai konkuruoti Europos Sąjungos ir kitų šalių rinkose. Plėtojant ne tik tradicinę, bet ir padidinto rentabilumo (sodininkystė, daržininkystė, uogininkystė, gėlininkystė) bei energetinius poreikius tenkinančią augalininkystę ir techninių bei vaistinių kultūrų auginimą, netradicinius kaimo verslus, padidės mažesnių ūkių konkurencingumas, bus užtikrintas palankus ekonominis ir socialinis bei kultūrinis kaimo vystymasis. Salyginai mažas dirvų užterštumas sudaro geras galimybes sparčiai ekologinių ūkių plėtrai. Europos Sąjungos paramą žemės ūkiui reikia panaudoti ekologiniam ūkininkavimui vystyti bei pažangiemis ūkininkavimo metodams diegti. 2011–2014 m. Švenčionių r. sav. žemės ūkio naudmenų plotai, kuriuose ekologiškai ūkininkaujama, padidėjo 16 proc. Ekologinis javų auginimas Švenčionių r. sav. 2009–2014 m. padidėjo nuo 924,9 ha iki 7262,6 ha arba 7,8 karto, bulvių – 4 kartus, kitų kultūrų – 6,7 karto (3 priedo 78 lentelė).

Didelę rajono teritorijos dalį užima miškai ir ežerai. Rajonas turi neįkainojamų gamtinių ir landšaftinių vertysių, nemažą kultūros paveldo palikimą. Švenčionių rajone esantys landšaftiniai kompleksai, nacionalinis ir regioniniai parkai, ežerai, upės, miškai, kultūros paveldo ir turizmo objektai yra didelis ir vertingas turtas. Rajone gausu mažai užterštų, kaimiškos aplinkos vietų su savomis tradicijomis, papročiais, savitu gyvenimo būdu, nepakartojamais kraštovaizdžio elementais. Rajonas turi neįkainojamų landšaftinių ir klimato gydomųjų vertysių, nemažą kultūros paveldo palikimą. Šie objektai tinkami rekreacijai ir sudaro turizmo plėtrą, ypač kaimo turizmo, potencialą.

Švenčionių rajono savivaldybės miškingumas siekia 56,6 proc., rajono miškingumas –beveik 2 kartus didesnis nei Lietuvos vidurkis. Didžiausi Švenčionių rajono miškai: Labanoro–Pabradės giria, Adutiškio miškai. Garsios ir svarbios gamtine prasme yra Švenčionių rajono pelkės (ypatingai Adutiškio pelkės). Tinkamiausi polisiautai yra sausi ir normalaus drėgumo pušynai, iš dalies tinkami – sausi mišrūs bei lapuočiai miškai, sausi beržynai, sausi eglynai bei kiti lapuočių miškai. Švenčionių rajonas išskiria savo vandeningumu. Apie 4 proc. teritorijos sudaro vandens telkiniai. Pro Švenčionių rajoną teka Žeimena su intakais, pietine rajono riba teka Neris, rytuose – Širvėta su intakais. Švenčionių rajone yra 289 ežerai, kurių bendras plotas siekia 5 632,1 ha. Didžiausias Švenčionių rajono ežeras – Kretuonas (862,5 ha), antrasis pagal dydį – Asveja (539,6 ha). Švenčionių rajono ežerų pasiskirstymas pagal plotą: iki 10 ha – 203 ežerai (70,5 proc.), nuo 10 ha iki 100 ha – 77 ežerai (26,7 proc.), nuo 100 ha iki 500 ha – 7 ežerai (2,1 proc.), virš 500 ha – 2 ežerai (0,7 proc.). Rajono vandens telkiniai svarbūs turizmo plėtroje, ypač formuojant rekreacines zonas.

Saugomos teritorijos Švenčionių rajone užima 53 548 ha. Rajone išsidėstęs 1 nacionalinis (Aukštaitijos) ir 3 regioniniai parkai (Asvejos, Labanoro ir Sirvėtos), 11 valstybinių draustinių, 2 biosferos poligonai, 1 atkuriamasis sklypas, 2 gamtos paminklai, 25 valstybiniai gamtos paveldo objektais, 2 savivaldybės gamtos paveldo objektais. Miškų masyvų, tvenkinių, upių ir jų slėnių, kitų natūralių biotopų, kurie užtikrina biologinę įvairovę ir jos išsaugojimą, gausa yra svarbus veiksnys, lemiantis teritorijos kraštovaizdžio estetinę vertę.

Gausybė tyrų kaip krištolas ežerų, daug kultūros paminklų, įvairus kraštovaizdis vilioja į Aukštaitijos nacionalinį parką daugelį mūsų šalies ir užsienio svečių. Čia daug įdomių vietų: net 106 archeologijos ir architektūros paminklai, unikalus senovinės bitininkystės muziejus, tautodailininkų darbai Lūšių ežero pakrantėje, Reškutėnų mokyklos visuomeninis muziejus, vandens malūnai, Ladakalnis, Ginučių, Tauragnų piliakalniai ir kt. Be to, tankiuose parko miškuose galima pamatyti briedžių, kiaunių, jūrinių bei kilniųjų erelių, aptiki pačių rečiausią rūsių augalų. Asvejos regioniniame parke yra Purviniškių botaninis draustinis–spanguolynas, Dubingių landšaftinis draustinis. Vandenys užima penktadalį parko teritorijos. Patrauklūs visi apyžeriu miškai, užimantys beveik tris ketvirtadalius parko ploto. Sausuose ežerų šlaituose, brandžiuose miškuose, nedidelėse paežeriu pelkėse ir aukštapelkėse gausu biologinių vertybių.

Didžiausias šalies Labanoro regioninis parkas plyti gamtos turtais garsėjančioje Rytų Aukštaitijoje. Labanoro regioniniame parke yra Krakinio botaninis draustinis–spanguolynas, Beržalotės botaninis draustinis–spanguolynas, Snieginio botaninis draustinis–spanguolynas, Baltelės botaninis draustinis–spanguolynas, Kanio raisto botaninis–zoologinis draustinis; Baranavos raisto botaninis–zoologinis draustinis, Žeimenos upės ichtiologinis draustinis su Lakajų ir Peršokšnos upėmis, Lakajų landšaftinis draustinis.

Dėl to parke auga tiek stepių, tiek tundrų augalija, o prieglobstį suranda netgi labai retos nykstančios paukščių ir gyvūnų rūšys. Pavyzdžiui, parke rasta net 59 proc. visų Lietuvoje savaimė augančių augalų rūsių, kai tuo tarpu jis apima mažiau nei 1 proc. Lietuvos teritorijos. Iš gyvūnų čia sutinkami beveik visų Lietuvoje gyvenančių stuburinių rūsių atstovai, o kai kurių vabalų tai yra vienintelė radimvietė Lietuvoje. Parko teritorijoje yra rasta 779 aukštesniųjų augalų rūšys iš 96 šeimų, 41 rūsis kerpsamanių, iš jų: 2 rūšys, įrašyti Lietuvos raudonają knygą, ir 107 samanų rūšys, iš jų: 7 rūšys iš Lietuvos raudonosios knygos. Šiuo metu parke žinomas apie 60 Lietuvos raudonojoje knygoje aukštesniųjų augalų rūsių ir dar 5 augalų rūšys yra ieškotinos. Čia auga ir patys rečiausiai šalies augalai, kurie Lietuvoje randami vos keliose vietose: belapė antbarzdė (*Epipogium aphyllum*), šakotasis varpenis (*Botrychium matricariifolium*), ežerinė lobelija (*Lobelia dortmanna*), raiboji gegūnė (*Dactylorhiza cruenta*), virgininis varpenis (*Botrychium virginianum*), beržas keružis (*Betula nana*), taip pat patvankinis pataisiukas (*Lycopodiella inundata*), penkialapis dobilas (*Trifolium lupinaster*), mažoji gegužraibė (*Orchis morio*), miškinė žiomenė (*Dracocephalum ruyschiana*), įvairialapė usnis (*Cirsium heterophyllum*), paprastoji raugė (*Agrostemma githago*), plačialapė klumpaitė (*Cypripedium calceolus*).

Šiuo metu parke rasta apie 650 vabalų rūšių, kurie priskiriami 56 šeimoms. Pačios gausiausios vabalų šeimos yra straubliukai – apie 110, trumpasparniai – 84, žygiai – 66, lapgraužiai – 60, ūsuociai – 33 rūšys.

Gamtos savastį išsaugojo didžuliai žmonių ūkinės veiklos nepaliesti parko plotai. Tris ketvirtadalius parko užima pušynai, nemažai beržynų, eglynų. Labai savita pelkių augmenija bei gyvūnija. Labanoro girios platybėse, paezerėse ar upelių pakrantėse pabirę nuoširdžių žmonių kaimai ir vienkiemiai. Jų gyventojai iš kartos į kartą perduoda gamtos ir žmonių gyvenimo harmonijos suvokimą. Mažai drumsčia gamtos ramybę ir viena nuo kitos gerokai nutolusios pavėsinės, įrengtos ežerų pakrantėse.

Sirvėtos regioninis parkas įsteigtas 1992 metais, siekiant išsaugoti Švenčionių krašto Dauguvos ir Žeimenos upių moreninės takoskyros kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes. Regioninio parko plotas 8754,66 ha. 86 proc. parko ploto yra Švenčionių rajone, Vilniaus apskrityje, o 14 proc. – Ignalinos rajone, Utenos apskrityje. Išskirtinės bioįvairovės požiūriu teritorijos apima Mergežerio, Ilgio, Sétikio ežerų sistemą, pasižyminti natūraliu biotopu įvairove. Sirvėtos regioniniame parke aptiktos 6 varliagyvių, 3 roplių ir 33 žinduolių rūšys. Ornitologijos požiūriu vertinga visa mozaikiško landšafto Sirvėtos regioninio parko teritorija. Upeliai, ežerai ir apie juos esančios teritorijos sudaro tarsi ilgą drėgnų teritorijų kompleksą, kuris paukščiams yra kaip koridorius sezoniui migracijų metu. Parke daug įvairių vabzdžių. Čia galima sutikti rudaakį satyriuką (*Coenonympha hero*), šiaurinį velyvį (*Blepharita bathensis*), machaoną (*Papilio machaon*), juodąjį apoloną (*Parnassius mnemosyne*). Niūriaspalvis auksavabalas (*Osmoderma eremita*) – vienas rečiausiai Lietuvoje ir Europoje vabalų. Jis didžiąją laiko dalį praleidžia pūvančioje medienoje, stiebų kiaurymėse ar po žieve senuose plačialapiuose medžiuose. Medžiai, tinkami šiam vabalui gyventi, turi būti seni, mažiausiai 150–200 metų. Jų populiacijai grėsmę kelia tai, kad sanitarinių kirtimų metu neišsaugomi seni drevėti medžiai.

Sirvėtos regioniniame parke yra Sirvėtos geomorfologinis draustinis, V. Baltasamanės botaninis draustinis–spanguolynas, Adutiškio botaninis draustinis–spanguolynas, Eituniškių botaninis draustinis–spanguolynas, Algirdėnų botaninis draustinis–spanguolynas, Kretuono ornitologinis draustinis, Antanų pedologinis draustinis, Cirkliškio kraštovaizdžio draustinis, Antanų miško istorinis–landšaftinis draustinis, Gelednės botaninis draustinis, Maldžiūnų kraštovaizdžio draustinis, Kuliakampio kraštovaizdžio draustinis, Perūno telmologinis draustinis, Žeimenos kraštovaizdžio draustinis, Meros hidrografinis draustinis.

Švenčionių rajono savivaldybėje veikia 3 vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkymo įmonės: UAB „Vilniaus vandenys“ Švenčionių rajono skyrius, UAB „Švenčionių švara“ ir UAB „Pabradės komunalinis ūkis“. Geriamasis vanduo Švenčionių rajono savivaldybėje centralizuotai tiekiamas 52 proc. savivaldybės gyventojų, nuotekų tvarkymo paslaugos – 30 proc. savivaldybės gyventojų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2012 m. Švenčionių raj. savivaldybėje paimta 1 009 tūkst. m³ požeminio vandens, sunaudota 954 tūkst. m³ požeminio vandens. 2011 m. paimta 989 tūkst. m³ požeminio vandens, sunaudota 939 tūkst. m³ požeminio vandens. Švenčionių rajono savivaldybėje 2012 m. 68 proc. vandens sunaudota gyventojų reikmėms, 32 proc. – įmonių reikmėms (3 priedo 79 lentelė). Kaimiskųjų seniūnijų vandentiekio tinklus prižiūri UAB „Švenčionių švara“, UAB „Pabradės komunalinis ūkis“.

Dabartiniu metu gamtos išteklių vartojimo srityje dominuoja trumpalaikiai ekominiai interesai, mažėja vietinių žaliavų paklausa. Gamtos išteklių naudojimo efektyvumas vis dar yra per žemas. Palyginus su Europos Sajungos šalimis, BVP vienetui sunaudojama 1,5–2 kartus daugiau energijos išteklių. Lėtai auga alternatyvių energijos išteklių (vėjo, saulės, geoterminės energijos ir pan.) naudojimas. 2014 m. VVG teritorijoje veikia 4 saulės elektrinės (3 priedo 80 lentelė). Apie kitus alternatyvius energijos išteklius (vėjo, geoterminės energijos ir pan.) naudojimą ir gamybą Švenčionių r. sav. duomenų nėra. Švenčionių rajone biokuro (mediena, šiaudai, komunalinės atliekos, durpės) rezervai yra vieni didžiausių šalyje, todėl biokurą deginančių įrenginių galia gali sudaryti iki 40 proc. ir daugiau (šiuo metu tesudaro 27,4 proc.), tačiau iš biokuro pagamintos

šilumos į tinklą pateikta 78,2 proc. Nesukūrus patikimų ekonominių ir teisinių prielaidų, energetinių kultūrų (rapsas, javai) intensyviai plėtrai ir laiku nesukūrus reikiamu biokuro (biodyzelinas, bioetanolis) gamybos pajégumų, nebus realizuotos atsikuriančių energijos išteklių gamybos ir naudojimo augimo galimybės.

Apibendrinant daroma išvada, kad Švenčionių r. sav. natūralus kraštovaizdis, didelis rekreacinių išteklių potencialas, pakankamai turtingas gamtos ir kultūros paveldas, etnokultūros savitumas sudaro geras prielaidas turiningam laisvalaikiui praleisti, turizmui vystyti, žmonių užimtumui bei jų pajamoms didinti. Poilsio, pažintinis turizmas skatina žmonių judrumą, leidžia pažinti krašto savastį ir tradicijas, teigiamai veikia žmonių sveikatos būklę. Švenčionių r. sav. pasižymi išskirtiniaisiais rekreaciniams žemės plotais. Žemės ūkio naudmenos užima tik 28,6 proc. visos rajono teritorijos. Didelę rajono teritorijos dalį užima miškai ir ežerai. Rajonas turi neįkainojamų gamtinių ir landšaftinių vertybų, nemažą kultūros paveldo palikimą. Švenčionių rajone esantys landšaftiniai kompleksai, nacionalinis ir regioniniai parkai, ežerai, upės, miškai, kultūros paveldo ir turizmo objektai yra didelis ir vertingas turtas. Švenčionių rajono savivaldybės miškingumas siekia 56,6 proc., rajono miškingumas yra beveik 2 kartus didesnis nei Lietuvos vidurkis. Švenčionių rajonas išsiskiria savo vandeningumu. Apie 4 proc. teritorijos sudaro vandens telkiniai. Gamtos savastį išsaugojo didžiuliai žmonių ūkinės veiklos nepaliesti parkų plotai. Neatsižvelgiant į didelius ir išskirtinius gamtos išteklius, Švenčionių r. sav. pagal daugelių rodiklių atsilieka nuo kaimyninių rajonų. Gyventojai didžiuojasi gražia gamta, kraštovaizdžiu, sąlyginai neužtersta oru, tačiau pasisako, kad reikia keisti rajono įvaizdį, jo patrauklumą ir išvardino problemas: nepakankamai išplėtota viešoji turizmo informacijos infrastruktūra, maža dalis gamtos išteklių, kultūros paveldo objektų pritaikyta turistų saugiam ir kokybiškam lankymui, visuomenei trūksta informacijos apie saugomų teritorijų kraštovaizdį ir biologinę įvairovę, gamtos ir kultūros vertys, apie išskirtinę saugomų teritorijų vertę, apie lankymo ir veiklos galimybes, pasigendama aktyvaus bendruomenės dalyvavimo, darant poveikį saugomų teritorijų būklei gerinti ir jų panaudojimui turizmui plėtoti. Vietos gyventojai pirmumą suteikė pagrindiniams poreikiui ir prioriteto tvarka suteikė pirmą vietą „Kurti ir plėtoti verslus, kuriant darbo vietas vienos gyventojams, mažinti skurdo riziką VVG teritorijoje“. Šio pagrindinio poreikio įgyvendinimui VPS yra numatyta vizija, pirmas prioritetas, jo priemonės ir veiklos sritys. Vizijoje yra siekiama, kad „VVG teritorija – ekonomiškai stiprėjanti vietovė su konkurencingo verslo galimybėmis, stipriomis bendruomenėmis, dalyvaujančiomis socialiniame versle, kuriant geresnes gyvenimo sąlygas kaimo vietovėje“ ir jos pasiekimui bei vienos gyventojų poreikių įgyvendinimui yra numatytos pirmo prioriteto „Vietos gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas, skatinant ekonominę plėtrą, verslo ir darbo vietų kūrimą“ priemonės, veiklos sritys.

2.7.	Papildoma informacija
------	-----------------------

3.VVG teritorijos SSGG		
3.1.	Stiprybės	Stiprybė pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.1.1.	Patogi rajono padėtis, gausūs rekreacinių ištekliai sudaro sėlygas investicijoms pritraukti ir verslui plėtoti.	R1, R4, R30
3.1.2.	Teigama darbo rinkos situacija įtakoja gyventojų užimtumą.	R14
3.1.3.	Teigiami socialiniai poslinkiai.	R16, R17, R18, R19
3.1.4.	Konsoliduojami ūkininkų ūkiai ir žemės ūkyje vykdomi alternatyvūs verslai.	R27, R28
3.1.5.	Įsisavinamos tiesioginės užsienio, materialinės investicijos, įvairių fondų lėšos, skatinančios ekonominę plėtrą.	R24, R25, R26
3.1.6.	Daugiatautė gyventojų sudėtis buria aktyvių NVO, sugebančias kurti pridėtinę vertę, pritraukiant investicijas, išgyvendinant projektus.	R5, R26, R31, R32
3.1.7.	Sukurtas sveikatos, socialinių paslaugų įstaigų tinklas, vykdomas profesinis rengimas, kultūrinė veikla.	R33, R34, R36, R37
3.2.	Silpnybės	Silpnybė pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.2.1	Dideli vidiniai VVG teritorijos administracinių vietovių skirtumai trukdo socialinės infrastruktūros, verslo plėtrai, racionaliam socialinių, kultūrinių paslaugų teikimui vienos gyventojams.	R2, R3
3.2.2.	Negatyvi demografinė būklė.	R6, R7, R8, R9, R10, R11, R12
3.2.3.	Gyventojų pasyvumas neskatina užsiimti verslu, gerinti pragyvenimo lygio.	R13, R15
3.2.4.	Dominuoja labai smulkios įmonės, sukūrusios mažai darbo vietų.	R22
3.2.5.	Žemas verslumo lygis.	R23
3.2.6.	Nepakankamas specialistų išsilavinimas žemės ūkio šakoje stabdo jos plėtrą ir pažangą.	R29
3.3.	Galimybės	
3.3.1.	Skatinti smulkaus ir vidutinio verslo kūrimą ir plėtrą, bendradarbiavimą VVG teritorijoje, naujų darbo vietų kūrimą panaudojant ES paramą.	
3.3.2.	Aukšti kvalifikaciniai reikalavimai darbo jėgai šalyje skatina gyventojų kvalifikacijos kėlimą VVG teritorijoje.	
3.3.3.	Vertinant šalies regionų patirtį, tvarkyti VVG teritorijos infrastruktūrą, pritaikant ją vienos gyventojų poreikiams tenkinti.	
3.3.4.	Vertinant aktyvią NVO veiklą šalyje, skatinti NVO veiklą socialinei atskirčiai mažinti, VVG teritorijos gyventojų problemoms spręsti.	
3.3.5.	Vykstantys negatyvūs demografiniai pokyčiai šalyje skatina kokybiškų socialinių	

	paslaugų plėtrą VVG teritorijoje.
3.3.6.	Keičiantis visuomenės požiūriui į kultūros vertybes šalyje, puoselėti VVG teritorijos krašto vertybes ir tradicijas.
3.4.	Grėsmės
3.4.1.	Vykstanti migracija šalyje dėl patrauklesnių darbo ir gyvenimo sąlygų didžiuosiuose miestuose ir tarptautinėje darbo rinkoje, kelia grėsmę VVG teritorijoje formuoti kvalifikuotos darbo jėgos išteklius ir sėkmingą verslo ir socialinę plėtrą.
3.4.2.	Negatyvūs demografiniai pokyčiai šalyje kelia grėsmę sėkmingai VVG teritorijos socialinei ir ekonominė plėtrai, didins naštą dirbantiesiems.
3.4.3.	Darbo rinkos poreikių neatitinkantis specialistų parengimas šalyje kelia grėsmę VVG teritorijos ūkio subjektams apsirūpinti kvalifikuota darbo jėga.
3.4.4.	Nestabili verslo aplinka, didėjanti konkurencija šalyje kelia grėsmę VVG teritorijos verslo plėtrai.
3.4.5.	Šalies jaunimui perimant modernėjančios visuomenės kultūros vertybes kyla grėsmė VVG teritorijos kultūrinį vertybių, tradicijų išsaugojimui.
3.4.6.	Regioniniai infrastruktūriniai skirtumai šalyje kelia grėsmę VVG teritorijos infrastruktūros kūrimui, kuri atitiktų gyventojų socialinius poreikius.

4. VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka				
Eil. Nr.	VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas (prioritetine tvarka)	Poreikių pagrindžiantys VVG teritorijos SSGG teiginiai (Nr.)	Sąsaja su KPP 2014–2020 m. nustatytais nacionaliniais kaimo plėtros poreikiais	Poreikio tenkinimas / netenkinimas iš VPS lėšų
4.1.	Kurti ir plėtoti verslus, kuriant darbo vietas vietos gyventojams, mažinti skurdo riziką VVG teritorijoje.	3.1.1.,3.1.4.,3.1.5., 3.2.1.,3.2.3.,3.2.4.,3.2.5., 3.3.1.,3.4.1.,3.4.2.3.4.4.	8,9,10	Taip
4.2.	Mažinti socialinę atskirtį, skatinant NVO socialinę, ekonominę veiklą, tvarkant infrastruktūrą, didinant vietos gyventojų užimtumą.	3.1.2.,3.1.6.,3.2.1.,3.2.2., 3.3.3.,3.3.4.,3.3.5.,3.4.6.	18,19,9	Taip
4.3.	Sudaryti salygas vietos gyventojams kvalifikacijos kėlimui, įgūdžių įgijimui.	3.1.7.,3.2.6.,3.3.2.,3.4.3	21	Taip
4.4.	Skatinti krašto kultūros savitumo išsaugojimą, tradicijų puoselejimą, pilietiškumo ugdymą.	3.1.7.,3.2.1.,3.3.6.,3.4.5.	18,19	Taip

II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAI IR TIKSLAI?

5. VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys			
5.1.	VPS prioritetai, priemonės ir jų veiklos sritys (jei veiklos sritys numatytos):	Sąsaja su VVG teritorijos poreikiais	
5.1.1.	I prioritetas: VIETOS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS, SKATINANT EKONOMINĘ PLĖTRĄ, VERSLO IR DARBO VIETŲ KŪRIMĄ		
5.1.1.1.	Priemonė: Ūkio ir verslo plėtra	Kodai: LEADER-19.2-6	4.1.
5.1.1.1.1.	- veiklos sritis: <i>Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradeti</i> (reglamentuoja KPP)	<i>LEADER-19.2-6.2</i>	<i>4.1.</i>
5.1.1.1.2.	- veiklos sritis: <i>Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti</i> (reglamentuoja KPP)	<i>LEADER-19.2-6.4</i>	<i>4.1.</i>
5.1.1.2.	Priemonė: Bendradarbiavimas	Kodai: LEADER-19.2-16	4.1.
5.1.1.2.1.	- veiklos sritis: <i>Bendradarbiavimas įgyvendinant vienos lygio populiarinimo veiklą, skirtą trumpoms tiekimo grandinėms bei vienos rinkoms plėtoti</i> (reglamentuoja KPP)	<i>LEADER-19.2-16.4</i>	<i>4.1.</i>
5.1.2.	II prioritetas: SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS VEIKLOS PLĖTRA, SKATINANT BENDRUOMENIŠKUMĄ, MAŽINANT SOCIALINĘ ATSKIRTĮ		
5.1.2.1.	Priemonė: Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse	Kodai: LEADER-19.2-7	4.2.
5.1.2.1.1.	- veiklos sritis: <i>Parama investicijoms į visų rūsių mažos apimties infrastruktūrą</i> (reglamentuoja KPP)	<i>LEADER-19.2-7.2</i>	<i>4.2.</i>
5.1.2.2.	Priemonė: Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas (kai mokymai susiję su VPS priemonėmis)	Kodai: LEADER-19.2-SAVA-3	4.3.
5.1.2.3.	Priemonė: Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas	Kodai: LEADER-19.2-SAVA-4	4.4.
5.1.2.3.1.	- veiklos sritis: <i>Parama informacinių medžiagos kaupimui, sisteminimui ir leidybai krašto kultūriniam savitumui išsaugoti</i>	<i>LEADER-19.2-SAVA-4.1</i>	<i>4.4.</i>
5.1.2.3.2.	- veiklos sritis: <i>Parama kaimo gyventojų bendruomeniškumo ir pilietiškumo ugdymui (krašto tradicinių renginių organizavimas, stovyklos, konferencijos, išvykos)</i>	<i>LEADER-19.2-SAVA-4.2</i>	<i>4.4.</i>
5.1.2.4.	Priemonė: NVO socialinės veiklos skatinimas ir įvairinimas	Kodai: LEADER-19.2-SAVA-5	4.2.

6. VPS prioritetu, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su ESIF teminiais tikslais ir EŽŪFKP prioritetais bei tikslinėmis sritimis									
VPS turinys	ESIF teminiai tikslai								
	1	10	3	3	5-6	4	8	9	2
	EŽŪFKP prioritetai ir tikslinės sritys								
	1A	1C	2B	3A	4A	5C	6A	6B	6C
I VPS prioritetas: VIETOS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS, SKATINANT EKONOMINĘ PLĖTRĄ, VERSLO IR DARBO VIETŲ KŪRIMĄ									
VPS priemonė: Ūkio ir verslo plėtra							x		
VPS priemonės veiklos sritis: <i>Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti</i> (reglamentuoja KPP)							x		
VPS priemonės veiklos sritis: <i>Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti</i> (reglamentuoja KPP)							x		
VPS priemonė: Bendradarbiavimas			x						
VPS priemonės veiklos sritis: <i>Bendradarbiavimas įgyvendinant vienos lygio populiarinimo veiklą, skirtą trumpoms tiekimo grandinėms bei vienos rinkoms plėtoti</i> (reglamentuoja KPP)			x						
II VPS prioritetas: SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS VEIKLOS PLĖTRA, SKATINANT BENDRUOMENIŠKUMĄ, MAŽINANT SOCIALINE ATSKIRTĮ									
VPS priemonė: Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse							x		
VPS priemonės veiklos sritis: <i>Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą</i> (reglamentuoja KPP)							x		
VPS priemonė: Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas (kai mokymai susiję su VPS priemonėmis)	x								
VPS priemonė: Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas							x		
VPS priemonės veiklos sritis: <i>Parama informacinių medžiagos kaupimui, sisteminimui ir leidybai krašto kultūriniam savitumui išsaugoti</i>							x		
VPS priemonės veiklos sritis: <i>Parama kaimo gyventojų bendruomeniškumo ir pilietiškumo ugdymui (krašto tradicinių renginių organizavimas, stovyklos, konferencijos, išvykos)</i>							x		
VPS priemonė: NVO socialinės veiklos skatinimas ir įvairinimas							x		

7. VPS sasaja su VVG teritorijos strateginiai dokumentai ir ESBJRS								
Strateginio dokumento pavadinimas	VPS sasajos pagrindimas							
7.1. VVG teritorijos savivaldybės plėtros strateginis planas	<p>Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas yra kompleksinis teisinis strateginio planavimo dokumentas, kuriuo nustatoma bendroji savivaldybės plėtros strategija ir priemonės jai įgyvendinti. Planas nustato plėtros prioritetus, tikslus, priemones šiai strategijai įgyvendinti bei įgyvendinimo etapus. Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginio plėtros plano pirmojo prioriteto tikslas –palankią sąlygą verslui kūrimas ir konkurencingo žemės ūkio skatinimas. Juo siekiama skatinti gyventojų verslumą, kurti palankią aplinką ir plėtoti paramą verslui. Antruoju prioritetu siekiama kompleksinės kaimo gyvenamųjų teritorijų ir viešųjų erdvų plėtros, gyvenimo ir verslo sąlygų kaime gerinimo. Trečiuoju prioritetu siekiama kūrybingos ir pilietiškos visuomenės formavimo, remiant ir skatinant jaunimo organizacijų ir NVO veiklas. Šių prioritetų ir jų tikslų įgyvendinimui yra numatytos priemonės.</p> <p>VPS turi sasają su Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginiu plėtros planu, jį atitinka bei papildo, kadangi ji skirta VVG teritorijai, t. y. visai Švenčionių rajono teritorijai, išskyrus Švenčionių miestą. VPS numatyta, kad VVG teritorija bus ekonomiškai stipréjanti vietovė su konkurencingo verslo galimybėmis, stipriomis bendruomenėmis dalyvaujančiomis socialiniame versle, kuriant geresnes gyvenimo sąlygas kaimo vietovėje. Šiai vizijai pasiekti VPS yra numatyti prioritetai, priemonės, kurios papildo Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginio plėtros plano prioritetų, priemonių tikslus, uždavinius bei siekiamus rezultatus:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>VPS sasaja su Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginiu plėtros planu prioritetų, priemonių lygiu:</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas</td><td>Vietos plėtros strategija</td></tr> <tr> <td> I PRIORITETAS. KONKURENCINGA EKONOMIKA. 1.1.1.1. Priemonė. Ekonomikos skatinimo vykdymas per Verslo plėtros fondą. 1.1.1.7. Priemonė. Švenčionių rajono verslininkų informavimas ir konsultavimas. </td><td> I prioritetas: VIETOS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS, SKATINANT EKONOMINĘ PLĖTRĄ, VERSLO IR DARBO VIETŲ KŪRIMĄ. 1.1. Priemonė: Ūkio ir verslo plėtra. 1.2. Priemonė: Bendradarbiavimas. </td></tr> <tr> <td>II PRIORITETAS. KOKYBIŠKA IR PATOGI</td><td></td></tr> </tbody> </table>	VPS sasaja su Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginiu plėtros planu prioritetų, priemonių lygiu:	Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas	Vietos plėtros strategija	I PRIORITETAS. KONKURENCINGA EKONOMIKA. 1.1.1.1. Priemonė. Ekonomikos skatinimo vykdymas per Verslo plėtros fondą. 1.1.1.7. Priemonė. Švenčionių rajono verslininkų informavimas ir konsultavimas.	I prioritetas: VIETOS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS, SKATINANT EKONOMINĘ PLĖTRĄ, VERSLO IR DARBO VIETŲ KŪRIMĄ. 1.1. Priemonė: Ūkio ir verslo plėtra. 1.2. Priemonė: Bendradarbiavimas.	II PRIORITETAS. KOKYBIŠKA IR PATOGI	
VPS sasaja su Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginiu plėtros planu prioritetų, priemonių lygiu:								
Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas	Vietos plėtros strategija							
I PRIORITETAS. KONKURENCINGA EKONOMIKA. 1.1.1.1. Priemonė. Ekonomikos skatinimo vykdymas per Verslo plėtros fondą. 1.1.1.7. Priemonė. Švenčionių rajono verslininkų informavimas ir konsultavimas.	I prioritetas: VIETOS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS, SKATINANT EKONOMINĘ PLĖTRĄ, VERSLO IR DARBO VIETŲ KŪRIMĄ. 1.1. Priemonė: Ūkio ir verslo plėtra. 1.2. Priemonė: Bendradarbiavimas.							
II PRIORITETAS. KOKYBIŠKA IR PATOGI								

	<p>GYVENAMOJI APLINKA.</p> <p>2.3.2.4. Priemonė. Bendruomeninės paskirties pastatų atnaujinimas ir įveiklinimas Švenčionių rajono savivaldybės kaimo gyvenamosiose teritorijose.</p> <p>2.3.2.5. Priemonė. Ne žemės ūkio veiklos paslaugų mikro įmonių modernizavimas ir plėtra Švenčionių rajono kaimo gyvenamosiose teritorijose.</p> <p>2.3.2.8. Priemonė. Švenčionių rajono kaimiškųjų vietovių gyventojų socialinio aktyvumo skatinimas.</p> <p>2.3.2.9. Priemonė. Švenčionių rajono kaimiškųjų vietovių gyventojų verslumo ir ekonominio aktyvumo skatinimas.</p> <p>III PRIORITETAS. SUMANI, SAUGI IR AKTYVI VISUOMENĖ.</p> <p>3.2.1.6. Priemonė. Kultūros renginių organizavimas ir plėtra Švenčionių rajone.</p> <p>3.2.1.10. Priemonė. Vietos bendruomenės ir socialinės rizikos grupių įtraukimas į kultūros ir laisvalaikio veiklas.</p> <p>3.2.2.2. Priemonė. Švenčionių rajono jaunimo organizacijų (JO) ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklos iniciatyvų ir projektų skatinimas.</p> <p>3.2.2.4. Priemonė. NVO tinklo Švenčionių rajone plėtra, jų veiklos skatinimas.</p> <p>3.2.2.5. Priemonė. Švenčionių rajono savivaldybės viešojo ir nevyriausybinio sektoriaus partnerystės skatinimas.</p>	<p>II prioritetas: SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS VEIKLOS PLĒTRA, SKATINANT BENDRUOMENIŠKUMĄ, MAŽINANT SOCIALINĘ ATSKIRTĮ.</p> <p>2.1. Priemonė: Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse.</p> <p>2.2. Priemonė: Vietos projektų pareiškėjų ir vykdymo mokymas, įgūdžių įgijimas (kai mokymai susiję su VPS priemonėmis).</p> <p>2.3. Priemonė: Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas.</p> <p>2.4. Priemonė: NVO socialinės veiklos skatinimas ir įvairinimas.</p>
--	--	---

VPS pirmo prioriteto priemonės 1.1., 1.2. turi sąsają, atitinka ir papildo Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginio plėtros plano pirmo prioriteto 1.1.1.1., 1.1.1.7. priemones ir antro prioriteto 2.3.2.9., 2.3.2.5. priemones. VPS antro prioriteto priemonės 2.1., 2.2., 2.3., 2.4. turi sąsają, atitinka ir papildo Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginio plėtros plano antro prioriteto 2.3.2.4., 2.3.2.8. ir trečio prioriteto 3.2.1.6., 3.2.1.10., 3.2.2.2., 3.2.2.4., 3.2.2.5. Igvyvendinta VPS ir pasiekti rezultatai prisiėdė prie Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginio plėtros plano pasiekptų rezultatų.

7.2.	VVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas	<p>Vadovaudamasi taisyklių reikalavimais, Švenčionių VVG „Švenčionių partnerystė“ teritorijos 2015-2023 m. vienos plėtros strategiją 2015-09-28 Regionų plėtros tarybai VVG pateikė raštu Nr. PP(S)-10. Pastabų iš Regionų plėtros tarybos dėl Švenčionių VVG „Švenčionių partnerystė“ teritorijos 2015-2023 m. vienos plėtros strategijos VVG negavo.</p> <p>Vadovaujantis interneto tinklapyje www.lietuvosregionai.lt pateikta informacija, šiuo metu yra rengiamas Vilniaus regiono plėtros planas 2014–2020 m. Tinklapyje yra pateikta tik vizija ir prioritetai bei jų tikslai ir uždaviniai. Plane numatyta vizija – moderniausias Rytų ir Vidurio Europos regionas, supantis šiuolaikinį, gerai žinomą miestą ne tik Europoje, bet ir už jos ribų, tarptautinis verslo, prekybos, mokslo ir technologijų, turizmo ir kultūros centras, kuriantis kokybiškas gyvenimo sąlygas visuomenei, palankią aplinką verslui ir investicijoms per tolygią ir subalansuotą regiono plėtrą. Plane yra numatyti du prioritetai. Pirmojo prioriteto „Tvari ir konkurencinga regiono ekonomika“ tikslas – užtikrinti tvarų regiono ekonomikos augimą, antrojo prioriteto „Aukšta gyvenimo kokybė“ tikslas – pagerinti gyvenimo kokybę, sudarant sąlygas ekonominio augimo naudą pajusti visiems regiono gyventojams. VPS strategija atitinka ir papildo minėto plano viziją, prioritetus, jų tikslus, nes VPS siekiama, kad VVG teritorija būtų ekonomiškai stiprėjanti vietovė su konkurencingo verslo galimybėmis, stipriomis bendruomenėmis, dalyvaujančiomis socialiniame versle, kuriant geresnes gyvenimo sąlygas kaimo vietovėje. Šiai vizijai pasiekti VPS yra numatyti prioritetai, priemonės, kurios papildo minėto strateginio plano prioritetus, jų tikslus:</p> <p>I prioritetas: VIETOS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS, SKATINANT EKONOMINĘ PLĖTRĄ, VERSLO IR DARBO VIETŲ KŪRIMĄ.</p> <p>1.1. Priemonė: Ūkio ir verslo plėtra. 1.2. Priemonė: Bendradarbiavimas.</p> <p>II prioritetas: SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS VEIKLOS PLĖTRA, SKATINANT BENDRUOMENIŠKUMĄ, MAŽINANT SOCIALINĘ ATSKIRTĮ.</p> <p>2.1. Priemonė: Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse. 2.2. Priemonė: Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas (kai mokymai susiję su VPS priemonėmis). 2.3. Priemonė: Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas. 2.4. Priemonė: NVO socialinės ir ekonominės veiklos skatinimas bei įvairinimas.</p>
7.3.	Europos Sajungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	Vietos plėtros strategija nėra susijusi su ESBJRS tikslais, uždaviniais.

7.4.	Viensektorės žuvininkystės VVG VPS (taikoma, kai tokia VPS yra patvirtinta VVG teritorijoje)	VVG teritorijoje yra įsikūrusi žuvininkystės VVG, tačiau patvirtintos žuvininkystės VVG VPS nėra.
------	--	---

III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?

8. LEADERmetodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas LEADERmetodo principai

8.1.	Teritorinis principas:
8.1.1.	<p>principo laikymasis rengiant VPS:</p> <p>Teritorijos principio laikymasis, įgyvendinant LEADER metodą, VVG yra vienas iš pagrindinių reikalavimų. VVG teritorija yra pakankamai didelė ir turi pakankamai tikslams pasiekti reikalingos „kritinės masės“, be to, teritorija nėra per didelę, todėl nekyla grėsmės prarasti jos kontrolę. Teritorija, kai jos ribos sutampa su administraciniem Švenčionių rajono savivaldybės ribomis, leidžia efektyviau derinti veiklas su vietas valdžios atstovais, koordinuoti ir planuoti integruotą kaimo plėtrą. Vadovaujantis minėtais motyvais, VVG ir kaimo gyventojai pasirinko teritoriją, atitinkančią Švenčionių rajono savivaldybės administracines ribas. Taigi, Švenčionių rajono geografinį vientisumą pagrindžia jo administracinė priklausomybė 1 savivaldybei, o VVG teritorija geografiškai, ekonomiškai, teritoriniu–administraciniu, socialiniu ir kultūriniu požiūriu yra vientisa. Pagal taisykių reikalavimus į vietas veiklos grupės teritoriją patenka viensėdžiai, kaimai, miesteliai ar miestai, kuriuose gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. gyventojų, išskyrus savivaldybių centrus. VVG teritorija užima 1685,89 km² arba 99,6 proc. visos rajono savivaldybės teritorijos. I VVG teritoriją patenka visa Švenčionių rajono savivaldybės geografinė ir administracinė teritorija, išskyrus patį rajono centrą – Švenčionių miestą.</p> <p>Ekominė, socialinė plėtra, infrastruktūros vystymas VVG teritorijoje žymia dalimi apspręs savivaldybės vystymosi tempus ir raidą. Teritorijos išskirtinės savybės, lyginant su aplinkiniais rajonais, yra palankios savivaldybės ūkio vystymui, tačiau rajonas, esantis geroje geografinėje situacijoje ir turintis ganētinai gerą infrastruktūrą, pagal daugelį socialinės ir ekominės plėtros parametru išlieka prie labiau atsiliekančių šalies rajonų. Tai lemia netolygi rajono teritorinė ekominė plėtra, kai aplink rajoną pusšimčio kilometrų spinduliu driekiasi silpnai į rajono centro veiklą integruotos kaimo teritorijos, kurios pasižymi palyginti žemu gyvenimo kokybės lygiu. Švenčionių rajonas pagal ekonominius ir socialinius rodiklius apskrityme turi mažesnį lyginamąjį svorį, lyginant su kitais apskrities rajonais. Čia menkai plėtojama pramonė, smulkūs ir vidutiniai verslai, ypatingai kaimo vietovėse. Vis dėlto kraštas turi geras prielaidas plėtoti gamtosaugai palankų ūkininkavimą, užtikrinti gamtos išteklių priežiūrą, tuo pačiu plėtoti pažintinį kultūros ir ekologinį turizmą. Rajonui išsiveržti iš atsilikimo nėra lengva, nes VVG teritorijos gyventojų verslumas yra žemas, čia daugiau nei išprasta „socialinių bėdų“, rajono ekonominė pasiekia labai mažos užsienio investicijos.</p> <p>Siekiant tinkamai įgyvendinti teritorinį principą, buvo svarbu atlikti išsamią VVG teritorijos vietovių analizę, ištirti turimus išteklius. Atlikus išsamią VVG teritorijos analizę, atsirado galimybė apibréžti galimas vietas plėtros sritis.</p> <p>Rengiant VPS buvo laikomasi teritorinio principo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ atliekant teritorijos situacijos analizę bei siekiant atskleisti VVG teritorijos ypatumus, visų seniūnijų buvo prašoma pateikti informaciją apie kiekvienos seniūnijos išskirtinius bruožus, kraštovaizdį, identitetą, saugomas teritorijas, kultūros paveldo objektus, socialinę, ekominę, kultūrinę, švietimo bei infrastruktūros situaciją. Prašoma įvardinti galimus vietas plėtros svarbių problemų sprendimus ir galimybes racionaliai panaudoti vietas išteklius; ✓ siekiant ištirti VVG teritorijos gyventojų poreikius, jų gebėjimus įgyvendinti vietas plėtros strategiją, taip pat siekiant sutelkti vietas bendruomenės bendriems tikslams 2015–

	<p>2020 m. laikotarpiu, buvo organizuoti susitikimai su kaimo vietovių seniūnais, bendruomenėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis, jaunimo atstovais, savivaldybės specialistais, verslininkais, ūkininkais. Susitikimų metu buvo aptariamos projektų idėjos, jų nauda rajono plėtrai. Siekiant ištirti teritorijos plėtros poreikį, buvo dalinamos apklausos, VVG socialiniame tinklalapyje Facebook buvo papildomai paskelbta tyrimo anketa (anketų analizė duomenys VVG būstinėje).</p> <p>Atsižvelgiant į šiuos darbo metodus, jų metu išskirtas problemas, galimus sprendimų būdus, teritorijos ypatumus, situaciją, gyventojų poreikius bei projektų idėjas, buvo suformuoti VPS prioritetai, priemonės bei veiklos sritys.</p> <p>Visos VVG teritorijos gyventojai aktyviai dalyvavo rengiant VPS, išsakė savo nuomonę, įvardino problemas, kurias reikia spręsti, siūlė jų sprendimo būdus, buvo išryškintas VVG teritorijos išskirtinumas, identitetas, garsi bendra istorija, tamprūs kaimo bendruomenių, kitų NVO socialiniai ryšiai, bendra aktyvi veikla, rengiant ir įgyvendinant projektus, siekiant bendrą ilgalaikį VVG teritorijos plėtros tikslų.</p> <p>Visi VVG teritorijos duomenys, jos išskirtinumas, identitetas, socialinės, ekonominės, socialinės infrastruktūros, kultūros, gamtos ištaklių atlikta analizė ir vienos gyventojų poreikiai pateikti VPS analizės dalyse, bendri ilgalaikiai tikslai numatyti vizijoje, jų sprendimo būdai – prioritetuose, priemonėse.</p>
8.1.2.	<p>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</p> <p>Įgyvendinant VPS bus prisilaikoma teritorinio principio, nes tik nuoseklus LEADER metodo teritorinio principio įgyvendinimas užtikrina kaimo gyventojų ir jų organizacijų įtraukimą į jų ateities planavimą, naudingą tarpusavio bendradarbiavimą ir dalijimasi atsakomybe už krašto ateitį. Palyginus nežymūs veiksmai šia kryptimi, gali išvesti kaimo gyventojus į kokybiškai naują realybę. Šioje srityje kaupti gerąjį patirtį galima tik kryptingai ir pakankamai intensyviai veikiant viso rajono mastu, nes kaimo vietovėse daugelis vienos gyventojų savo problemas ir jų galimą sprendimą suvokia labai lokaliai. Akivaizdu, kad vienos nevyriausybinės organizacijos savarankiškai nepajėgs išspręsti gyvenamosios vietovės problemų, kadangi daugeliu atveju būtinės koordinuotos pastangos (pvz., sprendžiant būtiniausią paslaugą vienos gyventojams trūkumo problemą, išeitis galėtų būti mobilių paslaugų teikimas, apimantis keletą gyvenamųjų vietovių). Taip pat neišnaudotos socialinės partnerystės teikiamos galimybės.</p> <p>Įgyvendinant VPS taip pat bus laikomasi teritorinio principio, užtikrinant vienos interesų grupių bendradarbiavimą ir veikimą kartu, siekiant įgyvendinti ištirtus poreikius, užtikrinant integruotą VVG teritorijos plėtrą.</p> <p>Teritorijos principio įgyvendinimą užtikrins VVG administracija bei VVG valdymo organas. Kiekvienoje kaimiškojoje seniūnijoje bus organizuojamas VPS projekto prioritetų, priemonių pristatymas potencialiemis vienos projektų pareiškėjams. Numatomai susitikimai sudarys sąlygas susipažinti su VPS, numatomais įgyvendinti veiksmais bei galimybėmis kaimo plėtros dalyviams prisdėti, įgyvendinant VPS tikslus. Informacinių renginių metu bus išgrynintos vienos projektų idėjos ir aptariamos jų įgyvendinimo galimybės. Daugiausia dėmesio bus skiriama skirtinguose sektorių partnerystei, kas sudarys sąlygas įgyvendinti projektus, orientuotus į VVG teritorijos identiteto puoselėjimą, inovatyvumą, išskirtinumą bei sudarys galimybę sukurti VVG teritorijos pridėtinę vertę.</p> <p>VVG įsitikinimu, ateinančiu laikotarpiu svarbu NVO orientuoti vykdyti ekonominio pobūdžio veiklas. Tieki vienos gyventojai, tieki organizacijos neišnaudoja turimų plėtros galimybų, todėl naujuoju laikotarpiu bus finansuojami tie projektai, kurių nauda vienos gyventojams yra akivaizdžiai matoma. Atsižvelgiant į vienos gyventojų poreikius, VPS orientuota į ūkio ir verslo kūrimą bei plėtrą. Vienos gyventojai ir verslininkai turės</p>

	<p>galimybę pretenduoti į paramą verslo kūrimui ir plėtrai visoje VVG teritorijoje.</p> <p>Taip pat ypatingas dėmesys bus skiriamas krašto tradicijoms saugoti ir puoselėti, gyventojų kultūrinių ir meninių poreikių ugdymui ir tenkinimui, menininkų kūrybinio aktyvumo skatinimui, kultūrinių ir informacinių paslaugų visuomenei plėtojimui. VVG skatins jaunuosius profesionalius vietos menininkus aktyviau dalyvauti meninės kūrybos procese, planuoja remti jaunujį menininkų kūrybos bei jaunimo kultūrinio užimtumo projektus. VVG (kaip ir iki šiol) skatins bendruomenes viešinti savo tradicijas, organizuos tradicijų puoselėtojų ir verslininkų susitikimus, kad bendru sutarimu galėtų priimti sprendimus dėl veiklų sujungimo ir vystymo bei darbo vietų kūrimo.</p> <p>VVG, įvertinus VVG teritorijos išskirtinumą ir siekiant išlaikyti teritorinio principo laikymąsi tolygiai visose seniūnijose, išvengiant projektų koncentracijos vienoje vietoje, bus siekiama aktyvinti „tuščias“ vietoves. Taigi, siekiant užtikrinti vienos išteklių tinkamą panaudojimą, užtikrinant vienos interesų grupių bendradarbiavimą bei integruatą VVG teritorijos plėtrą, bus skatinami projektai, kurie galėtų užpildyti silpnąsias vietas konkrečioje VVG teritorijos vietovėje, kurs didesnę pridėtinę vertę VVG teritorijos mastu ir leis pasiekti vizijoje numatytus tikslus. Atsižvelgiant į tai, rengiant įgyvendinimo taisykles, didelis dėmesys bus skiriamas vietovėms, kuriose mažiausiai įgyvendinta projektu.</p> <p>Minėto principo laikymąsi VVG pasieks, rengdama kvietimus paraškoms teikti, priemonių administravimo taisykles, kuriose numatys vertinimo kriterijus, ir remis tuos projektus, kurie skatins VVG teritorijos integratą plėtrą, užtikrins tinkamą vienos išteklių naudojimą, VVG teritorijos išskirtinumo ir specifinių pranašumų išnaudojimą, kurs didesnę pridėtinę vertę.</p>
8.2.	„Iš apačios į viršų“ principas:
8.2.1.	<p>principo laikymasis rengiant VPS:</p> <p>Visa kaimo plėtra grindžiama principu „iš apačios į viršų“ reiškia, kad plėtros procesą turi iniciuoti patys gyventojai, o plėtros politiką derėtų rengti ir vykdyti taip, kad ji geriausiai atitiktų žmonių, kuriems ji yra skirta, poreikius. Taikant šį principą reikia išskirti galimybę vienos organizacijoms ir gyventojams dalyvauti formuojant ir įgyvendinant vienos politiką, priimant sprendimus, tiesiogiai lemiančius jų gyvenimo kokybę, patiemis iniciuoti permanentas kaimo vietovėse ir aktyviai jas įgyvendinti. Šiuo principu paremta vienos plėtros strategija geriau atspindi realią kaimo padėtį ir lūkesčius, jie tampa priimtinesnė ir suprantamesnė kaimo gyventojams.</p> <p>VVG vienos gyventojus į VPS rengimą įtraukė visuose VPS parengimo etapuose. Su VPS rengėjais ir VVG teritorijos gyventojais, verslo bei valdžios atstovais vyko dialogai kiekvienu iš pagrindinių strategijos rengimo etapų:</p> <ul style="list-style-type: none"> –nustatant stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes (SSGG); –atsižvelgiant į SSGG, nustatant svarbiausius plėtros poreikius ir potencialą; – nustatant pagrindinius ir konkrečius tikslus, pageidaujamus rezultatus bei jų prioritetus; –pasirenkant veiksmus, kuriais galima pasiekti šiuos rezultatus; –paskirstant biudžetą. <p>VVG organizavo susitikimus su vienos gyventojais seniūnijose, kaimo bendruomenėse, dalyvaujant bendruomenių renginiuose bei kalbėjosi su jais apie ateities planus. Rengiant VPS VVG daug dėmesio skyrė VVG teritorijos žmonių poreikiams ištirti ir analizuoti. Buvo sudarytos 4 darbo grupės iš visų VVG teritorijų atstovaujančių sektorių. Tai buvo svarbu, norint užtikrinti ne tik kuo aktyvesnį VVG narių ir kitų kaimo gyventojų dalyvavimą ruošiant strategiją, bet ir pasirengti tolimesniams strategijos įgyvendinimo</p>

etapui, nes viena iš VVG principinių nuostatų yra palaikyti nuolatinį dialogą su kaimo gyventojais, jų organizacijomis, verslininkais bei valdžios atstovais. Diskutuojant tarpusavyje ir darbo grupėse, galima geriau išsiaiškinti bendrus ilgalaikius tikslus, taip pat tai, ką reikėtų daryti artimiausių metu, kad būtų galima greitai pasiekti gerų rezultatų. Darbo grupės atliko išsamią ekonominės, socialinės, kultūrinės bei aplinkosauginės būklės analizę, rinko statistinius duomenis, kaupė ir sistemo socialinių poreikių nustatymo analitinę medžiagą. Darbo grupių susitikimų metu buvo įvertinta esama būklė ir nustatyti opiausios VVG teritorijos problemos (susitikimų protokolaisaugomi VVG būstinėje).

VVG stengėsi surinkti kuo daugiau informacijos apie VVG teritorijos žmonių poreikius, identifikuodama tikslinių gyventojų grupių interesus bei problemas, tuo pačiu siekdama, kad surinkta informacija reprezentuotų visų kaimo gyventojų nuomones. Visose seniūnijose buvo rengiami informaciniai renginiai kaimo gyventojams, ūkininkams bei verslo įmonių atstovams naujojo laikotarpio strategijos rengimo tema. Šių susitikimų užduotis – išsiaiškinti, ko žmonės tikisi iš ateinančio laikotarpio ir pagal kokius prioritetus jie galėtų tikėtis investicijų savo sumanymams ir verslo idėjoms realizuoti. Renginių metu buvo atliekamas kaimo bendruomenių bei NVO poreikių tyrimas ir duomenų sistemintimas, konsultavimasis su kaimo gyventojais, tikslinėmis grupėmis, vietos valdžios ir verslo atstovais. Kiekvienoje seniūnijoje buvo sudarytos darbo grupės iš seniūnijos, NVO organizacijų, verslo bei biudžetinių įstaigų atstovų, jos pateikė savo gyvenamosios vietovės pristatymą, SSGG analizę, viziją, įvardijo problemas ir priemones joms spręsti bei pateikė projektų idėjas.

Vyko susitikimai su Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų, Žemės ūkio, Socialinės paramos, Vaiko teisių apsaugos, Vietinio ūkio, Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto, Teritorijų planavimo ir architektūros, Mokesčių ir turto skyrių vedėjais bei specialistais. Susitikimų metu buvo išsamiai aptarta dabartinė rajono situacija. Savivaldybės skyrių vedėjai bei specialistai pateikė statistinius duomenis, reikalingus VPS parengimui, iškėlė problemas, pasiūlė jų sprendimo būdus (protokolas saugomas VVG būstinėje).

2015 m. balandžio–gegužės mėn. vyko intensyvus bendradarbiavimas su seniūnijų, Socialinės paramos bei Vaiko teisių apsaugos skyrių specialistais, kurių metu buvo renkami duomenys apie gyventojų socialinę padėtį. Buvo gauti duomenys apie skurdą patiriančius asmenis, pašalpų gavėjų skaičių, socialinės rizikos šeimas ir šiose šeimose augančius vaikus, apie sergančius priklausomybės ligomis, socialinės globos ar rūpybos reikalaujančius asmenis bei vienišus asmenis. Taip pat buvo surengtas susitikimas su rajono verslininkais, ūkininkais, identifikuotos jų problemos, ištirtas poreikis.

Po kiekvieno susitikimo, informacinių renginių iš VVG būstinės atvykdavo potencialūs pareiškėjai su klausimais dėl galimybių teikti paraiškas įgyvendinant VPS (konsultuojamų asmenų sąrašas saugomas VVG būstinėje).

Strategijos rengėjai atliko ir vienos gyventojų poreikių tyrimą, kurio tikslas – išsiaiškinti, kurias plėtros kryptis VVG teritorijos gyventojai suvokia kaip perspektyviausias ir kokias konkretias plėtros priemones kiekvienoje iš šių krypčių jie mato. Siekiant šio tiksloto bei tam, kad gauti kiekybinę informaciją, reprezentuojančią gyventojų nuomonę pasiskirstymą, buvo atliekama anketinė apklausa.

Vertinant svarbu buvo atkreipti dėmesį į tai, kokios, apklaustujų nuomone, bendruomenių veiklos sritys yra svarbiausios ir kokios ekonominės veiklos galima būtų imtis, kad gauti pajamų. Gyventojų apklausa leido sudaryti pagrindinių veiklos sričiai priskiriamų veiklų sąrašą pagal jų svarbą apklausoje dalyvavusiems respondentams. Anketinis tyrimas padėjo priimti tinkamus strateginius sprendimus.

Strategijos projektas buvo pristatytas visuomenei viešam svarstymui ir tvirtinimui. Svarstymuose ir, priimant galutinius sprendimus, dalyvavo vienos valdžios, verslo atstovai

	<p>ir kiti socialiniai partneriai.</p> <p>Rengiant VPS į įvairius jos rengimo etapus buvo įtraukta apie 585 VVG teritorijos gyventojas. Reguliarus konsultavimasis su VVG teritorijos gyventojais, NVO bei tikslinėmis grupėmis visuose strategijos rengimo etapuose suteikė vietos gyventojams galimybę aktyviai įsitraukti į strateginio planavimo procesą. Tai padėjo suderinti VVG priimamus sprendimus su kaimo gyventojų, vietas valdžios ir verslo atstovų lūkesčiais ir suteikė galimybę siekti realių rezultatų.</p>
8.2.2.	<p>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</p> <p>Suinteresuotieji vienos subjektai turi galimybę procese dalyvauti nuo pirmos strategijos rengimo dienos iki jos įgyvendinimo pabaigos. Taigi, į visus VPS įgyvendinimo procesus bus įtraukiama VVG teritorijos bendruomeninės organizacijos, kitos NVO, verslo ir vienos valdžios atstovai ir kiti suinteresuotieji subjektai. VPS įgyvendinimo pradžioje bus organizuojami informaciniai renginiai VVG teritorijoje veikiančioms visuomeninėms organizacijoms, verslo atstovams bei vienos valdžios atstovams, kurių metu bus pristatyti VPS prioritetai ir priemonės bei jų tikslai, VPS įgyvendinimo etapai.</p> <p>Prieš skelbiant kvietimus teikti vienos projektų paraiškas bei kvietimų metu, VVG administracijos darbuotojai teiks konsultacijas paraiškų pildymo klausimais, kas užtikrins aukštesnę pateiktų paraiškų kokybę bei didesnę naudą. Rengiant kvietimo dokumentaciją paraiškomis teikti, laikantis galiojančių teisės aktų, bus atsižvelgta į bendruomeninių organizacijų, kitų NVO, kitos pilietinės visuomenės, verslo ir vienos valdžios atstovų išsakytas pastabas ir pasiūlymus. Kvietimų dokumentaciją tvirtins VVG valdyba, kuri išrinkta laikantis reikalaujamo santykio – pilietinės visuomenės, vienos valdžios ir verslo atstovų. Šių sektorių atstovai išrinkti į valdybą ir yra atskaitingi savo atstovaujamai grupei: NVO, kitai pilietinei visuomenei, verslo ir vienos valdžiai. Todėl galima teigti, kad šiam procese į numatytais veiklos bus įtrauktos visų sektorai. Potencialiems vienos pareiškėjams bei projektų vykdytojams bus teikiamos konsultacijos bei organizuojami mokymai viešųjų pirkimų vykdymo, mokėjimo prašymų bei ataskaitų pildymo klausimais. Tam, kad palengvinti atitinkamų dokumentų pildymą, bus parengtos mokėjimo prašymų bei ataskaitų pildymo instrukcijos. Taip pat bus parengta pavyzdinė viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos dokumentacija. Visa informacija apie kvietimus teikti vienos projektų paraiškas bei kvietimų įgyvendinimo etapus bus skelbiama VVG interneto svetainėje www.partneryste.org, socialinio tinklo Facebookpaskyroje „Švenčionių rajono vienos veiklos grupė „Švenčionių partnerystė“ bei rajoninėje spaudoje. Apie planuojamus bei vykdomus kvietimus teikti paraiškas bus informuojama taip pat ir bendruomenių bei kitų NVO renginiuose, informacija bus teikiama Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centrui bei Švenčionių rajono savivaldybei. Informacija taip pat bus teikiama VVG būstinėje, be to, gauti konsultacijas bei patarimus vienos projektų vykdymo klausimais VPS įgyvendinimo metu bus galima telefonu ir elektroniniu paštu.</p> <p>Vienos projektų tvirtinimo procese principo „iš apačios į viršų“ bus laikomasi sekantiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektų atrankos ir sprendimų priėmimo tvarka bus vieša, skaidri ir pagrįsta atsakomybe, t.y. balsavimas priimant sprendimus bus patvirtintas dokumentais. Taip pat bus nustatyta interesų konfliktų prevencijos tvarka bei aiški ir paprasta sprendimų apskundimo tvarka; • bus parengta nediskriminuojanti ir skaidri projektų atrankos procedūra, sprendimų priėmimo procesas ir objektyvūs projektų atrankos kriterijai, kuriais remiantis jie bus priimami;

	<ul style="list-style-type: none"> • tvirtinant vietos projektus bus organizuojami vienos projektų atrankos posėdžiai, kuriuose bus kviečiami dalyvauti valdybos nariai, projektų vertintojai, vienos pareiškėjai, NMA bei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) atstovai. <p>Vietos projektus tvirtins VVG valdyba, kurią, kaip minėta, sudaro trijų sektorių atstovai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bendruomeninių organizacijų, kitų NVO, kitos pilietinės visuomenės atstovai 2. verslo atstovai 3. vienos valdžios atstovai. <p>Kiekvienas valdybos narys projektų tvirtinimo posėdžio metu svarstant galimybę skirti paramą konkrečiam projektui, turės teisę išsakyti savo ir savo atstovaujamo sektoriaus poziciją. Be to, projektų tvirtinimo procese, kaip jau minėta, galės dalyvauti vienos pareiškėjai, neatsižvelgiant į tai, kokiam sektoriui jie atstovauja – ar tai būtų verslininkas, ar NVO atstovas, ar vienos valdžios atstovas.</p> <p>Tokiu būdu, projektų tvirtinimo procese bus užtikrintas visų sektorių atstovų dalyvavimas.</p> <p>Principo „iš apačios į viršų“ bus laikomasi pristatant vienos gyventojams VPS įgyvendinimo rezultatus. VVG organizuos informacinius renginius, seminarus ir konferencijas, kuriuose bus pristatomos LEADER galimybės, VPS prioritetai, priemonės ir jų tikslai, remiamos veiklos sritys, galimi pareiškėjai, tinkamos finansuoti išlaidos, pradėti ir baigti įgyvendinti projektai, tarptautinė ir teritorinė patirtis. I konferencijas bus kviečiamos dalyvauti bendruomeninės organizacijos ir kitos NVO, verslo ir valdžios atstovai, taip pat NMA, ŽŪM bei Leader programos ir žemdirbių mokymo metodikos centro atstovai. Visuose šiuose renginiuose bus kviečiami dalyvauti visų trijų sektorių atstovai, tiek bendruomeninės organizacijos ir kitos NVO bei pilietinės visuomenės atstovai, tiek verslo bei vienos valdžios atstovai, kurie turės galimybę išsakyti savo poziciją bei pastabas dėl VPS įgyvendinimo, pasidalinti savo patirtimi.</p> <p>Įgyvendinant VPS bus įdarbintas kvalifikuotas specialistas, kuriam bus priskirtos aukščiau įvardintos gyventojų aktyvinimo veiklos. VVG teritorijos gyventojų aktyvinimas bus vykdomas per informacinius renginius visose seniūnijose, į kuriuos bus kviečiami bendruomenių, įvairių NVO bei kiti pilietinės visuomenės atstovai, verslininkai, vienos valdžios atstovai, kiti biudžetinių, vienos valstybinių organizacijų atstovai. Įgyvendinant VPS viešinimui ir gyventojų aktyvinimui bus skiriamas ypatingas dėmesys: sistemingai skelbiamos informacijos rajono laikraščiuose, interneto svetainėje www.partneryste.org, socialinio tinklo Facebook paskyroje. Strategijos įgyvendinimo metu VVG rengs aiškinamąjį stendą, bus organizuojami informaciniai ir mokomieji renginiai, konferencijos, seminarai. Viešinimui bus naudojami popieriniai ir elektroniniai leidiniai, išorės ženklinimo priemonės.</p>
8.3.	Partnerystės principas:
8.3.1.	principo laikymasis rengiant VPS:
	<p>Tikroji partnerystės vertė siejama su jos gebėjimu suvienyti pilietinės visuomenės, verslo ir vienos valdžios atstovus, skatinant juos siūlyti idėjas ir bendrai rengti projektus, kurie nebūtų buvę įmanomi arba juos būtų buvę kur kas sunkiau pradėti be visų šių partnerių grupės. Kadangi visi partneriai skiriiasi savo patirtimi, organizuotumu, žmogiškuoju ir socialiniu kapitalu, todėl viena iš pirmųjų ir svarbiausių užduočių buvo įvertinti partnerių grupės gebėjimų stiprinimo poreikį ir į tai atsižvelgus buvo organizuoti informacinių susitikimų, individualūs ir kolektyviniai konsultavimai.</p> <p>Asociacija yra atvira naujiems nariams, užtikrina lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią naujų narių priėmimo tvarką. VPS numatytose galimybės suburti vienos subjektus į kolektyvinius projektus, remiantis partneryste, bendradarbiavimu tarp skirtingu sektorių.</p>

	<p>Visų sektorių partnerystė labai svarbi ir tada, kai siekiama didinti socialinę įtrauktį. NVO, verslo ir valdžios atstovų partnerystė suvienija visus suinteresuotuosius subjektus, dalyvaujančius nustatant problemą ir vėliau ją sprendžiant, todėl rengiant VPS, visų pirmiausia, VVG turėjo tikslą sustiprinti partnerystę tarp šių sektorių. Pirmasis VVG darbas, laikantis šio principo, buvo sudaryti ir patvirtinti Strategijos rengimo darbo grupes, kurios dirbo visuose strategijos rengimo etapuose.</p> <p>Partnerystei stiprinti i susitikimus seniūnijose buvo kviečiami visų sektorių atstovai. Tai leido išgryninti bendras visiems tos seniūnijos sektoriams opiausias problemas, siūlyti idėjas ir inicijuoti bendrus projektus.</p> <p>VVG didelį dėmesį skyrė tam, kad strategijos įgyvendinimas užtikrintų daugiasektorinę vietos plėtrą. Tam prielaidas sudarė VVG sudėtis, kurioje proporcingai atstovaujami pagrindiniai vietos plėtrą įtakojantys sektoriai. 2015 m. rugpjūčio 7 d. nepažeidžiant partnerystės principo, buvo išrinkta nauja valdyba iš 11 narių. Šioje valdyboje verslo partneriai sudaro 27,27 proc., valdžios atstovai – 27,27 proc., o pilietinė visuomenė – 45,45 proc. valdybos narių. Valdyboje pilietinės visuomenės atstovų dauguma leidžia užtikrinti tai, kad i socialinių grupių interesus bus atsižvelgta visapusiskai. VVG valdybos sudėtyje yra jaunu žmonių (iki 40 metų), kurie sudaro 54,55 proc. valdybos narių.</p> <p>Švenčionių rajono vietas veiklos grupė „Švenčionių partnerystė“, rengdama VPS bei priimdamas sprendimus dėl jos prioritetų, priemonių, veiklos sričių, finansinio plano, didelį dėmesį skyrė partnerystės principo laikymuisi. Partnerystės principas rengiant VPS buvo įgyvendinamas, pasitelkus 3 pagrindinius būdus: (1) tiesioginį partnerių įtraukimą į dokumentų rengimo procesą, (2) tarpinių rezultatų aptarimą su partneriais, (3) partnerių bei visuomenės informavimą. Siems tikslams buvo naudojamos tiek institucionalizuotos partnerystės formos (darbo grupės), kur partneriai turi sprendimo priėmimo teisę, iniciatyvos teisę paramos panaudojimo prioritetą nustatymui, tiek ad hoc tipo (apklausa), kai galima buvo sužinoti partnerių nuomonę apie konkretias problemas arba siūlomus jų sprendimo būdus, geriau įvertinti planuojamos intervencijos tinkamumą, jos įgyvendinimo prielaidas, sąnaudas ir naudą, sudaryta galimybė partneriams pateikti pasiūlymus. Visuomenės informavimui skirtos priemonės: viešas aptarimas ir supažindinimas, nes visuomenė turi patariamąją teisę, todėl galėjo teikti savo siūlymus.</p>
8.3.2.	<p>principo laikymasis įgyvendant VPS:</p> <p>Siekdama betarpisko bendradarbiavimo, VVG suorganizuos viešą parengtos VPS pristatymo renginį, į kurį bus pakviesi visi VVG teritorijos pilietinės visuomenės, verslo ir valdžios atstovai.</p> <p>VVG sieks, kad ekonominiai bei socialiniai partneriai, verslo ir valdžios atstovai bei įvairios pilietinė visuomenė atstovaujančios organizacijos aktyviai ir glaudžiai dalyvautų visuose VPS įgyvendinimo etapuose: pasirengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo, nes partnerystė gali duoti daug naudos ir sukurti pridėtinės vertės.</p> <p>Bus rengiami mokymai socialinių partnerių bei NVO gebėjimams stiprinti –mokymams, tinklų kūrimo priemonėms, socialinio dialogo stiprinimui ir veiklai, kurios imamasi kartu su socialiniais partneriais. Taip pat bus organizuojami mokymai NVO, veikiančių socialinės įtraukties, lyčių lygybės ir lygių galimybių srityse, gebėjimams stiprinti.Taip bus siekiama užtikrinti partnerių įsitraukimą ir jų dalyvavimo kokybę.</p> <p>Partnerystė VPS įgyvendinime bus grindžiama šiais principais:</p> <ul style="list-style-type: none"> –<i>atvirumo</i> – VPS įgyvendinimo procese galės dalyvauti partneriai, atstovaujantys verslo, valdžios, NVO ir kitoms visuomenės grupės interesams; –<i>įtraukimo</i> – partneriai bus įtraukiomi į visus VPS įgyvendinimo etapus: planavimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo;

	<p><i>–skaidrumo</i> – partneriams bus pateikiama visa informacija, kuri jiems reikalinga efektyviam dalyvavimui VPS įgyvendinimo procese;</p> <p><i>–tarpusavio atsakomybės</i> – partnerystė bus grindžiama abipusiu pasitikėjimu ir išipareigojimu siekti maksimaliai efektyvaus paramos panaudojimo, visų partnerių indėlis bus pripažįstamas ir vertinamas.</p> <p>I VPS įgyvendinimo procesą bus siekiama įtraukti šiuos ekonominius partnerius: verslo asociacijas, ypač atstovaujančias smulkų ir vidutinį verslą, mokslo bei tyrimų institucijas, kadangi tai yra pagrindiniai partneriai, padedantys didinti šalies konkurencingumą ir skatinti inovacijų plėtrą. Taip pat be esamų bus įtraukiamos naujos NVO, atstovaujančios pilietinę visuoménę, ypač tokiose srityse kaip aplinkos apsauga, socialinė įtrauktis, jaunimas, lyčių lygybė. Veiksmingai partnerystei būtini tam tikri partnerių gebėjimai, žinios ir ištekliai, todėl bus ieškoma galimybių įgyvendinti įvairias partnerių gebėjimų stiprinimo iniciatyvas.</p> <p>Partnerystės principo įgyvendinimas – tai visų partnerių, ypač turinčių ribotus išteklius, įgalinimas. Kai kuriems suinteresuotiesiems partneriams sunku dirbti partnerystės principais dėl jų nepakankamų žinių ar resursų aktyviai veikti. Taigi, nuolatinis gebėjimų stiprinimas partneriams yra būtinus. Skatinant partnerystės vystymąsi, bus ieškoma galimybių organizuoti bendrus privataus ir viešojo sektoriaus partnerių mokymus. Gebėjimų stiprinimo priemonės galėtų apimtimokymus, tarpinstitucinius projektus (geros praktikos dalybas), bendrus institucijų ir socialinių ekonominių partnerių (įtraukiant partnerius iš užsienio) projektus arba kitas bendradarbiavimo veiklas, skatinančias partnerystę tam tikro sektoriaus ūkio šakos srityje, keitimąsi eksperitinėmis žiniomis ir patirtimi, abipusį mokymąsi, tinklų kūrimą, socialinio dialogo skatinimą ir pan.</p>
8.4.	Inovacijų principas:
8.4.1.	<p>principo laikymasis rengiant VPS:</p> <p>Inovacija nėra vien mokslininkų, gamybininkų ar verslininkų interesų objektas. Tai įvairialypis procesas, kuriame dirba skirtini partneriai. Dėl to būtina, visų pirma, inovacijas įvardinti įsisavinimo kontekste kaip pažangos procesą, kuriame tikslingai bendradarbiauja įmonės ir jų partneriai.</p> <p>2015–2023 m. laikotarpiu VVG turės atlikti labai svarbū vaidmenį, skatindama taikyti naujus kaimo vietovių plėtros metodus. Kadangi novatoriškumas yra vienas iš pagrindinių LEADER metodo principų, teikiantis pirmenybę „novatoriškoms, pavyzdinėms, perduodamoms priemonėms, galinčioms praskinti naujus kaimo plėtros kelius“, VPS rengimo etape buvo svarbu atskleisti rengiamos VPS novatoriškumą.</p> <p>Jau pati VVG kaip organizacija, lyginant su kitomis asociacijomis, yra novatoriška. VPS rengimo etape VVG sudarė tik LEADER metodą įgyvendinančiomis asociacijomis būdingą valdymo struktūrą bei į VPS rengimą įtraukė įvairių socialinių grupių partnerius. VPS rengimo etape ypatingas dėmesys buvo skirtas novatoriškoms bendradarbiavimo formoms. Buvo aktyviai skatinamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Daug laiko ir pastangų skirta vidinės ir išorinės komunikacijos tarp atskirų rajono subjektų plėtojimui. Tam buvo vykdomi VVG darbuotojų vizitai į seniūnijas, bendri bendruomenių aktyvų ir bendruomenės teritorijoje veikiančių verslo subjektų ir ūkininkų susitikimai, taip pat organizuojami susitikimai su savivaldybės administracijos skyrių specialistais.</p> <p>Rengiant VPS buvo bandoma naujai pažvelgti tiek į problemas, tiek į galimybes ir ieškoti naujų būdų į jas reaguoti: taip buvo ieškoma galimybių rasti ilgalaikius ir tvirtus sprendimus. Rengimo etape stengiamasi išgirsti kuo daugiau inovatyvių pasiūlymų, kurie buvo generuoti strategijos rengimo darbo grupių susirinkimuose. Susirinkimų metu buvo pateikiami sprendimai ir projektų pavyzdžiai, kurie sėkmingai buvo įgyvendinti kituose</p>

	<p>rajonuose bei kitose valstybėse, ir kas galėtų būti Švenčionių rajono VVG teritorijos inovacijomis. Darbo grupių metu buvo išgrynintos pagrindinės inovacijų kryptys VVG teritorijoje, kurios bus skatinamos ateinančiu laikotarpiu: 1. Socialinių inovacijų kryptis; 2. Aplinkosauginių ir technologinių sprendimų įgyvendinimo kryptis; 3. Naujų paslaugų VVG teritorijoje kryptis.</p> <p>VVG, siekdama inovatyviai įgyvendinti socialinės įtraukties, skurdo mažinimo ir ekonominės plėtros skatinimo prioritetą, VPS nusimatė inovatyvią priemonę „NVO socialinės ir ekonominės veiklos skatinimas bei įvairinimas“. Iprastas VPS socialinės įtrauktiems tikslas yra išspręsti kurį nors vietas užimtumo problemos aspektą, paprastai siejamą su ilgalaikiu nedarbu. Rengiant VPS buvo atsižvelgta ne tik į tikslines grupes, bet buvo vadovaujamas darnesniu visą vietovę apimančiu požiūriu. Skurdas nėra susijęs tik su pinigų stygiumi, tai daugiau susiję su paslaugų, kurių egzistavimas mums šiandien yra savaimė suprantamas, stygiumi, o socialinis verslas turi socialinį tikslą gaminti prekes ar paslaugas bendruomenės nariams su ilgalaike veiklos perspektyva. Pagrindinė tokio verslo varomoji jėga yra žmonių poreikiai, kurių rinka ar viešosios paslaugos negali patenkinti.</p> <p>Vis daugiau žmonių domisi socialinėmis įmonėmis ir socialiniu verslumu, kaip socialinių poreikių tenkinimo priemone. Rengiant VPS buvo iškeltas tikslas atrasti priemones, kurias pritaikius socialinis verslas galėtų prisdėti prie bendruomenė regeneracijos ir socialinės ekonomikos augimo. Dėl to buvo ieškoma inovatyvių ir adekvačių sprendimų. Socialinis verslas – tai pagrindas socialiniams santykiams, siekiant įgalinti bendradarbiavimą tarp verslo, valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės.</p> <p>Poreikių tyrimo etape VVG pasirinko vieną iš inovatyvesnių rajone informacijos rinkimo metodų – internetinį anketavimą. Inovatyvios informacinės technologijos buvo pritaikytos praktikoje. Tokiame anketavime dalyvavo 56 respondentai. Rengiant VPS taip pat buvo pradėta naudoti nauja informacinė erdvė – socialinio tinklo Facebook paskyra.</p>
8.4.2.	<p>principo laikymasis įgyvendant VPS:</p> <p>LEADER metodo įgyvendinimas Lietuvos kaimui atvėrė realias galimybes diegti įvairaus pobūdžio socialines inovacijas. Sisteminėms kaimo negandoms įveikti reikalingi ne tik kokybiškai nauji sprendimai, kurie atveria naujus visuomenės raidos kelius, bet ir kasdienė inovacijų diegimo praktika.</p> <p>Inovacijų diegimas bus skatinamas bendradarbiaujant, gilinant suinteresuotų šalių žinias pačios inovacijos ir jos supratimo plačiąja prasme srityje. Įgyvendant VPS, visų pirma, bus siekiama socialinių inovacijų – tai nauji produktai, paslaugos ir modeliai, kuriais vienu metu tenkinami socialiniai poreikiai ir užmezgami nauji socialiniai santykiai ar bendradarbiavimas, nes tai inovacijos, kurios yra ne tik naudingos visuomenei, bet ir didina visuomenės aktyvumą. Tai labai svarbu, nes VPS siekiama socialinės įtraukties. Bus remiama užimtumo, švietimo, socialinės įtraukties ir institucinių gebėjimų stiprinimo sričių veikla.</p> <p>VPS numatyta remti verslias bendruomenes, siekiant išnaudoti šį potencialą. Bendruomenės ir kitos NVO galės pretenduoti į finansavimą tų veiklų, kurios skirtos paskatinti socialinę įtraukti, lygybę, geresnes įdarbinimo galimybes, aktyvesnį dalyvavimą darbo rinkoje, ypač nutolusių, pažeidžiamų socialinių grupių įtraukimą į darbo rinką. VVG strategijos įgyvendinimo metu organizuojamuose informaciniuose renginiuose skatins potencialius vietas pareiškėjus kurti naujus produktus, paslaugas arba naujus veiklos būdus vietas salygomis, skatins apimti vieną arba daugiau nedidelio masto veiksmų ir prototipų arba didesnio masto pavyzdinių projektų, į kurį įsitrauks visa bendruomenė, skatins atrasti naujų būdų sutelkti ir naudoti turimus bendruomenės ištaklius bei turta, stiprins įvairių subjektų ir sektorių bendradarbiavimą, skatins socialines inovacijas,</p>

	<p>kurias vėliau galima išplėtoti ir taikyti platesniu mastu, vykdant mainus, bendradarbiaujant ir pasitelkiant tinklų veiklą.</p> <p>Siekiant paskatinti inovacijų kūrimą, diegimą ir sklaidą, specialiosiose taisyklėse bus numatyti projektų atrankos ir vertinimo kriterijai, kurie skatinas teikti ir diegti įnovatyvius projektus, už kurių inovatyvumą bus skiriami papildomi balai.</p> <p>Inovatyvių vienos projektų sklaidos metu VVG rengs konkursą, kurio metu internetinėje erdvėje bus siūloma rinkti inovatyviausių projektą, kuris yra vienas iš „sudėtingesnių“ ir rizikingesnių projektų, tačiau sėkmės atveju labiau struktūruojantys projektais arba „daug dalyvių ir daug priemonių apimančiu“ iniciatyvų, skirtų naujų technologijų taikymui rinkoje, tokiu būdu bus skatinama gerosios patirties pavyzdžių sklaida. Daugiausia balsų surinkę projektais bus viešinami kaip inovatyvūs ir pavyzdiniai, pabrėžiant šių projektų išskirtinumą.</p>
8.5.	Integruoto požiūrio principas:
8.5.1.	<p>principo laikymasis rengiant VPS:</p> <p>Vienas iš pirmųjų VVG žingsnių, realiai įgyvendinant integruotos veiklos principą, yra integruotos vienos plėtros strategijos parengimas. Strategijos parengimą buvo siekiama pagrįsti įvairių vienos ekonomikos veikėjų ir sektorių tarpusavio sąveika.</p> <p>Rengiant VPS buvo siekiama aprėpti visus svarbiausius poreikius ir problemas, o tada dėmesys buvo sutelktas į tas sritis, kuriose yra daugiau galimybių, naudojantis įvairių fondų parama, pasiekti rezultatų vienos lygmeniu.</p> <p>Įvairūs Švenčionių rajono gyvenimo aspektai – ekonominis, socialinis ir demografinis, aplinkos, klimato – yra glaudžiai tarpusavyje susiję, todėl mūsų krašto plėtra gali būti sėkminga, tik laikantis integruoto požiūrio į plėtrą. Dėl to rengiant VPS buvo kreipiama dėmesys, kad VPS priemonės būtų derinamos su kitomis priemonėmis, kuriomis skatinama socialinė integracija, kultūra, ekonominė plėtra ir aplinkos apsauga. Rengiant VPS buvo derinami visų sektorių poreikiai ir interesai, todėl strategijoje numatytas platus įgyvendinamų priemonių ratas, t. y. įtraukti įvairių sektorių būklę plėtojantys veiksmai.</p> <p>VVG, siekdama ištirti atskirų socialinių, ekonomininių ir aplinkosauginių sektorių situaciją, atliko VVG teritorijos socialinės situacijos analizę, išnagrinėjo VVG teritorijos ekonominę situaciją, VVG teritorijos gamtos išteklių analizę ir kt. Tam buvo naudojami Statistikos departamento skelbiami duomenys, seniūnijų pateiktos konkrečios seniūnijos gyvenamosios vietovės SSGG analizės, Švenčionių rajono savivaldybės skyrių, Mokesčių inspekcijos, Vilniaus teritorinės darbo biržos pateiktų duomenys, analizuojami viešosios nuomonės tyrimo anketų duomenys, kuriose respondentai įvertino savo gyvenamosios vietovės gyvenimo tendencijas socialinių, ekonomininių ir aplinkosauginių ir kitų sektorių srityse. Siekiant ištirti minėtų sektorių situaciją, buvo analizuojami ir viešai prieinami informacinių šaltinių: (http://www.regia.lt/map/swencioniu_r, http://www.am.lt/LSP/publications.php3, http://asvejosparkas.lt/wp-content/uploads/2012/09/2014-kras.-mon.-ataskaita.pdf, http://aplinka.lt/klimato-kaita_ir_pan.).</p> <p>Nustatyti gyventojų poreikius kiekviename iš šių sektorių padėjo informacija, gauta informacinių renginių, tikslinių grupių susitikimo metu bei atlikus vienos gyventojų anketinę apklausą. Visų aukščiau paminėtų tyrimų analizė padėjo numatyti prioritetus, priemones bei veiklos sritis ir finansavimo galimybes, kurios padės išspręsti VVG teritorijos socialinių, ekonomininių bei aplinkosauginių sektorių problemas bei padidinti vienos plėtros naudą. Šių sektorių problemoms spręsti VPS yra numatyti du prioritetai. Pirmasis VPS prioritetas „Viešos gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas, skatinant ekonominę plėtrą, verslo ir darbo vietų kūrimą“, jo priemonės bei veiklos sritys sprę-</p>

	<p>ekonominių ir aplinkosauginių sektorių problemas ir prisidės prie socialinių problemų sprendimo. Antrojo prioriteto „Socialinės ir ekonominės veiklos plėtra, skatinant bendruomeniškumą, mažinant socialinę atskirtį“ priemonės padės spręsti vienos gyventojų ne vien tik socialines problemas, taip pat turėtų prisidėti ir prie ekonominės problemų sprendimo.</p> <p>VVG taip pat aktyviai dalyvavo Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginio plėtros plano rengime ir svarstyme, nes savivaldybė vykdo savo funkcijas spręsdama vienos gyventojų ekonominės, socialinės bei aplinkosaugines ir kt. problemas. Tam, kad būtų užtikrinta integruota rajono plėtra, VVG kartu su rajono savivaldybe pasidalino, kokius gyventojų poreikius kiekviena jų padės spręsti, numatydamos finansavimą. Be to, Švenčionių rajono savivaldybė planuoja dalyvauti VPS įgyvendinime ir prisidėti piniginėmis lėšomis prie vienos projektų vykdymo įnašų į projektus.</p> <p>Kad VPS būtų geriau pritaikyta naujai kylančioms problemoms spręsti, ja daugiau dėmesio būtų skiriama tiems dalykams, kurių VVG teritorijos gyventojai iš tiesų nori ir gali pakeisti vienos lygmeniu. VPS rengimo etape bendruomenių buvo prašoma kolektyviškai įvertinti įvairių esamų fondų ir iniciatyvų paramos būdus, nes taip galima padidinti vienos plėtros naudą, įgyvendinant regioninės ir nacionalinės programas.</p> <p>Integruoto požiūrio principo rengiant VPS buvo laikomasi, atsižvelgiant ir į principą „iš apačios į viršų“. VVG itin svarbus jaunimo užimtumas, todėl rengiant VPS buvo aktyviai dirbama šioje srityje. Buvo siekiama bendradarbiauti su partneriais, kurie padėtų suartinti jaunimą su mokyklomis, profesinio orientavimo paslaugų tiekėjais, įdarbinimo įstaigomis, sporto ir bendruomenės klubais, socialinės paslaugos tarnybomis, darbdaviais ir t.t. Susitikimų, diskusijų, darbo grupių susitikimų metu buvo gvildenamos priemonės bei veiklų sritys, kuriose būtų galima imtis intervencinių veiksmų įvairose srityse, įskaitant verslumą, mokymą, socialinę ir kultūros infrastruktūrą, aprūpinimą būstu ir t.t. Buvo diskutuojama, kaip su jaunimu dirbantys vienos gyventojai galėtų užmegzti ryšį su žmonėmis, dalyvaujančiais sprendžiant kitus susijusius klausimus, o tai savo ruožtu gali paskatinti inicijuoti tolesnę bendruomenės veiklą ir projektus.</p> <p>Siekiant, kad VPS numatyta veikla ir projektai būtų susieti į visumą, visos VVG teritorijos ir regiono atžvilgiu, buvo atliktas VPS priemonių palyginimas su Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginiu plėtros planu ir Vilniaus regiono plėtros planu 2014–2020 metams. Šis įvairių sektorių susiejimas yra vienas iš svarbiausių sėkmindo integruoto požiūrio principo elementų įgyvendinimas.</p>
8.5.2.	<p>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</p> <p>VVG yra svarbu gauti pagrindinę finansavimo dalį iš vieno fondo, o tada atsiradus galimybių bus mėgina gauti finansavimą ir iš kitų šaltinių. VVG, siekdama taikyti integruotą požiūrį į teritorinį vystymąsi, VPS rengimo etape nusimatė dvi priemones (BIVP ir Švenčionių rajono savivaldybės 2011–2018 m. strateginis plėtros planas), kuriomis sieks palengvinti VVG teritorijos ir Švenčionių rajono teritorijos plėtojimą. Atsižvelgiant į tai, VVG sieks į šią priemonę aktyvinti verslo bendruomenę, bus ieškoma sąsajų tarp ekonominės ir socialinės partnerių bei vienos valdžios.</p> <p>Bus skatinami projektai, kurių įgyvendinimo metu bus sukurti ryšiai su suinteresuotais asmenimis ir organizacijomis, kurie padėjo geriau suvokti savo veiklos galimybes ir atpažinti tolimesnėi veiklai naudingus išteklius. Taip pat bus skatinami projektai, kurių įgyvendinimas padės užtikrinti glaudesnę sąveiką tarp vienos gyvenimo svarbiausių srityčių – ūkinės veiklos, aplinkosaugos, socialinių reikalų – sprendimo ir kultūros.</p> <p>VVG sieks realizuoti savo nuostatą, kad VPS numatyta veikla ir projektai negali būti izoliuoti, kad reikia sukurti kuo daugiau sąlyčio taškų su vietovėje vykdoma ar planuojama</p>

	<p>veikla, kad bendra veikla turi būti koordinuojama ir apjungta į vieną visumą, sieks stiprinti ryšius tarp visų visos atstovaujamos teritorijos kaimo plėtros veikėjų. VVG, įgyvendindama alternatyvių žemės ūkio veiklų plėtros ir alternatyvių energijos šaltinių naudojimo priemonę Švenčionių rajone, teiks informaciją Švenčionių rajono savivaldybei bei verslo atstovams apie galimybę integruotai spręsti šias problemas, naudojant Europos Sajungos lėšas.</p> <p>VVG, žinodama gyventojų poreikius, derins savo veiksmus su Švenčionių rajono savivaldybės programomis ir pagal galimybes užtikrins integruotą plėtrą, nes rajono savivaldybės struktūrą sudaro atskiri padaliniai, atsakingi už atskiras veiklos sritis: žemės ūki, teritorijų planavimą, švietimą, kultūrą, socialines paslaugas ir kt. Šių padalinijų veikla yra planuojama, o jų veiklų įgyvendinimui taip pat numatomos investicijos. Kadangi ekonominės, aplinkosauginės ir socialinės problemos, iškylančios VVG teritorijoje, reikalauja integruoto ir teritorinio sprendimo būdo, todėl partnerystės sutartyse ir bendruomenių veiksmų programose bus numatytos integravimo priemonės.</p> <p>Siekiant tikslingai panaudoti VPS lėšas bei atliekant nuolatinę VPS įgyvendinimo stebėseną ir VVG teritorijos gyventojų aktyvinimą, kvietimai bus skelbiami pagal atskiras VPS priemones, VPS priemonių lėšas panaudojant kelių skirtingų kvietimų metu. Įgyvendinant VPS planuojama skelbtį VI kvietimus teikti vietos projektų paraiškas:</p> <p>I kvietimas pagal priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“ planuojamas 2016 m. III–IV ketv. Kvietimui planuojama 18,5 proc. VPS įgyvendinimui skirtų lėšų.</p> <p>2017 metais planuojami II ir III kvietimas. II kvietimas pagal priemones „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ bei „Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymai, įgūdžių įgijimas“ planuojamas I–II ketv. Kvietimui planuojama 12,5 proc. VPS įgyvendinimui skirtų lėšų. III kvietimas pagal priemonę „Bendradarbiavimas“ planuojamas III–IV ketv., kvietimui planuojama 15,9 proc. VPS įgyvendinimui skirtų lėšų.</p> <p>2018 metais IV kvietimas pagal priemones „Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas“ ir „NVO socialinės veiklos skatinimas bei įvairinimas“ planuojamas II–III ketv., kvietimui planuojama 12,5 proc. VPS įgyvendinimui skirtų lėšų.</p> <p>2019 metais V kvietimas pagal priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“ planuojamas I–III ketv., kvietimui planuojama 20,6 proc. VPS įgyvendinimui skirtų lėšų.</p> <p>2020 metais VI kvietimas pagal priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“ planuojamas III–IV ketv., kvietimui planuojama 20 proc. VPS įgyvendinimui skirtų lėšų.</p>		
8.6.	Tinklaveikos ir bendradarbiavimo principas:		
8.6.1.	<p>principo laikymasis rengiant VPS:</p> <p>VVG bendradarbiavimas nacionaliniu ir Europos lygmenimis yra nepaprastai svarbus būdas dalintis geraja patirtimi, ją perduoti kitiemis ir padėti plačiau pritaikyti sėkmingų projektų idėjas, tačiau praėjusiam laikotarpyje valstybių bendradarbiavimą labai sulėtinio įvairių valstybių atrankos procedūrų, tvarkaraščių ir tinkamumo finansuoti sąlygų nesuderinamumas. VVG tinklų veikla ir dalijimasis patirtimi su kituose regionuose veikiančiomis ir kitų fondų lėšas naudojančiomis VVG yra svarbus žinių ir įkvėpimo šaltinis. VVG aktyviai palaikė tinklinės organizacijos atsiradimo idėją, tapo VVG tinklo nare (vos jam įsisteigus), aktyviai dalyvauja jo rengamuose susitikimuose, dalinasi patirtimi, teikia pasiūlymus, svarstant dokumentų projektus. VVG dalyvauja ir ŽŪM Leader metodo įgyvendinimo koordinavimo grupės posėdžiuose.</p>		
DALYVAVIMAS VVG TINKLE			
Eil.	Data	Veiksmo pavadinimas	Iniciatorius/

N			dalyvis
1.	2012-02-08	VVG tinklo visuotinis taskaitinis susirinkimas	dalyvis
2.	2012-05-09/10	Tarptautinė VVG tinklo konferencija „Penkeri metai kartu su LEADER metodu“, VVG tinklas	dalyvis
3.	2012-07-09	VVG tinklo susitikimas su LR Seimo Kaimo reikalų komitetu, VVG tinklas	dalyvis
4.	2012-09-19	VVG tinklo narių ir VVG pirmininkų susirinkimas	dalyvis
5.	2013-02-06	VVG tinklo ataskaitinis posėdis	dalyvis
6.	2014-01-09	VVG tinklo konferencija	dalyvis
7.	2014-02-06	VVG tinklo valdybos posėdis	dalyvis
8.	2014-02-18	VVG tinklo ataskaitinis–rinkiminis susirinkimas	dalyvis
9.	2014-09-04	VVG tinklo valdybos posėdis	dalyvis
10.	2014-11-24	VVG tinklo valdybos posėdis	dalyvis
11.	2015-04-15	VVG tinklo ataskaitinis susirinkimas	dalyvis

TERITORINIS BENDRADARBIAVIMAS

Eil. Nr.	Data	Veiksmo pavadinimas	Iniciatorius/ dalyvis
1.	2011-01-12	Lietuvos kaimo tinklo LEADER ir bendruomeniškumo skatinimo komiteto posėdis	dalyvis
2.	2011-06-06	Tradicinė Šiaurės Rytų Lietuvos VVG renginys–konferencija „Bendradarbiavimo svarba, įgyvendinant vietas plėtros strategijas“, Ignalina	dalyvis
3.	2012-09-03	Teritorinio bendradarbiavimo projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo sutartis su Ukmergės rajono VVG, Molėtų rajono VVG ir Širvintų rajono VVG	partneris
4.	2013-01-03	Konferencija „LEADER metodo įgyvendinimo gerosios patirties sklaida“, Zarasų savivaldybės vietas veiklos grupė	dalyvis
5.	2013-05-08/09	VVG tinklo įgyvendinamo projekto „Padék sau, patark kitiems“ konferencija	dalyvis
6.	2013 05-25	Konferencija „Iš kartos į kartą, išsaugant regiono savitumą“, ŽŪM	dalyvis
7.	2013-11-14/15	Tarptautinė konferencija „Sumanūs sprendimai kaimo jaunimui“, Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras	dalyvis
8.	2014-01-03	Konferencija „Kaip sėkmingai parengti ir įgyvendinti projektus Ignalinos rajono kaimo vietovėse“, Ignalinos rajono VVG	dalyvis
9.	2014-04-24/25	Tarptautinė konferencija „LEADER programos tarptautinio bendradarbiavimo patirtis ir perspektyvos“, Kauno rajono VVG	dalyvis
10.	2014-02-12	Konferencija „LEADER metodo įgyvendinimas ir perspektyvos Švenčionių rajone ir Lietuvoje“, Švenčionių rajono VVG	iniciatorius

	11.	2015-04-24	Antroji Lietuvos kaimo parlamento sesija, VVG tinklas ir Lietuvos kaimo bendruomenių sąjunga, ŽŪM	dalyvis
	12.	2015-06-20	Tarptautinė konferencija „Dešimties metų patirtis, įgyvendinant LEADER metodą“, Utenos rajono VVG	dalyvis
	13.	2015-07-10	Tarptautinis renginys „Tauragės rajono vietas veiklos grupės 10-mečio pasiekimai, įgyvendinant LEADER programą“, Tauragės rajono VV	dalyvis
	14.	2015-07-17	Susitikimas su Sūduvos VVG (Sūduvos VVG įgyvendinti projektai bei Kazlų Rūdos savivaldybės bendruomenių vykdoma socialinė veikla)	iniciatorius

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Eil. Nr.	Data	Veiksmo pavadinim s	Iniciatorius/ dalyvis
1.	2011-05-23-29	Tarptautinis seminaras Latvijoje, Suomijoje ir Estijoje „Suomijos bei gretimų šalių kaimo plėtros tendencijos ir perspektyvos, partnerystės ir bendradarbiavimo svarba, stiprinant kaimo vietovių patrauklumą“	iniciatorius
2.	2011-06-21/23	Tarptautinė konferencija „Statykime tiltus tarptautiniams bendradarbiavimui“	dalyvis
3.	2011-07-09/16	Tarptautinis seminaras Graikijoje „LEADER programos įgyvendinimo ypatumai Graikijoje“	dalyvis
4.	2012-07-16	Išvyka į Latviją dėl tarptautinio projekto sutarties inicij vimo	iniciatorius
5.	2012-07-20	Partnerystės ketinimo protokolas su Latvijos VVG „Jūrkante“ ir VVG „Cesu rajona lauku partneriba“	partneris
6.	2012-09-07	Projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo sutartis su Latvijos VVG „Jūrkante“ ir VVG „Cesu rajona lauku partneriba“	partneris
7.	2012-11-14/15	Tarptautinė konferencija „Socialinis verslas – naujos galimybės kaimui“	dalyvis
8.	2013-03-14/16	Tarptautiniai seminarai „Vilnos kelias“, „Juostų diena“ ir tarptautinė konferencija „Senieji amatai šiandien“, Švenčionių rajono VVG „Švenčionių partnerystė“, Latvijos VVG „Jūrkant“ ir „Cesu rajona lauku partneriba“	partneris
9.	2013-06-14/16	2 dienų seminaras Latvijoje pagal tarptautinio bendradarbiavimo projektą „Senieji amatai šiandien“ bei akustinės muzikos festivalis „Sidabrinė žuvėdra“, Latvijos VVG „Jūrkante“ ir „Cesu rajona lauku partneriba“	partneris
10.	2013-08-09/10	2 dienų seminaras ir amatininkų mugė Latvijoje pagal tarptautinio bendradarbiavimo projektą	partneris

		„Senieji amatai šiandien“, Latvijos VVG „Jūrkante“ ir „Cesu rajona lauku partneriba“	
11.	2014-01-22	Tarptautinio bendradarbiavimo projekto „Senieji amatai šiandien“ baigiamasis susitikimas, Latvijos VVG „Cesu rajona lauku partneriba“	partneris
12.	2014-0 -05/06	Tarptautinis teminis susitikimas–konferencija Lenkijoje „Mozūrų krašto kaimų atnaujinimo ir plėtros priemonių įgyvendinimo patirtis“	iniiatorius
8.6.2.	principo laikymasis įgyvendant VPS:		
	<p>VVG tinklas – vienas iš būdų plėsti VVG vidaus bendradarbiavimą. Nuo pat įsteigimo pradžios VVG aktyviai dalyvauja VVG tinklo organizuojamuose renginiuose: valdybos posėdžiuose, visuotiniuose susirinkimuose, konferencijose, teikia pasiūlymus probleminiaiems klausimais, vykdo savo patirties skaidą. Naujuoju laikotarpiu VVG numato ne tik aktyviai dalyvauti VVG tinklo organizuojamuose renginiuose, bet ir siūlys organizuoti posėdžius Švenčionių rajono VVG teritorijoje, dalijantis geraja patirtimi, viešinant savo veiklą. VVG į savo organizuojamus renginius kvies ir kitų VVG atstovus. Darbas tinkle – tai dalijimasis geraja patirtimi, naujovių viešinimas ir patirties, įgytos vykdant vietas kaimo plėtrą, taikymas.</p> <p>VVG yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su Ignalinos, Zarasu, Elektrėnu, Vilniaus ir Kaišiadorių vienos veiklos grupėmis. Taip pat buvo pasirašytas susitarimas su Šiaurės rytų Lietuvos VVG (Kupiškio, Pasvalio, Rokiškio, Biržų, Utenos, Panevėžio, Ignalinos, Anykščių, Molėtų, Zarasu) dėl bendradarbiavimo, kuriuo susitarta skleisti ir dalintis geraja LEADER metodo įgyvendinimo patirtimi, rengti bendrus susitarimus, seminarus ir konferencijas. VVG, atsižvelgdama į minėtas bendradarbiavimo sutartis, ateinančiu laikotarpiu pagal galimybę inicijuos bendradarbiavimo projektus, seminarus, konferencijas ir kvies prisijungti savo partnerius. VVG taip pat planuoja dalyvauti kitų fondų veikloje, inicijuoti projektus bei kvieсти partnerius prisijungti prie bendros veiklos. VVG bendradarbiauja su Latvijos VVG „Jūrkante“ ir „Cesu rajona lauku partneriba“, dalijasi geraja patirtimi. 2014 m. vykusiame tarptautiniame teminiame susitikime–konferencijoje Lenkijoje su VVG „Mazurskie Morze“ buvo aptartos bendradarbiavimo galimybės naujuoju 2015–2020 m. laikotarpiu. Švenčionių rajono VVG yra numociusi inicijuoti naujų projektų įgyvendinimą kartu su minėta Lenkijos vienos veiklos grupė bei tести bendradarbiavimą, inicijuojant naujus projektus su Latvijos VVG „Jūrkante“ ir „Cesu rajona lauku partneriba“.</p>		
8.7.	Vietos finansavimo ir valdymo principas:		
8.7.1.	principo laikymasis rengiant VPS:		
	<p>Rengiant VPS vietos finansavimo principas buvo taikomas siekiant stiprinti ir plėsti partnerystės ryšius tarp trijų sektorius, įtraukiant į šį procesą kuo daugiau kaimo gyventojų. Susitikimuose su NVO, verslo ir valdžios atstovais, dirbant darbo grupėse, teikiant projektų pasiūlymus, buvo nurodomas biudžetas. Šiame etape buvo atliekama pateiktų projektų idėjų techninė analizė, tikrinamas projektų tinkamumas finansuoti, nagrinėjamas jų perspektyvumas.</p> <p>Praėjusių 2007–2013 m. laikotarpiu didelės lėšos buvo investuotos į bendruomeninius pastatus ir kitus infrastruktūrinius projektus, tačiau pastarieji lėšų generavimo požiūriu išnaudojami ne visai efektyviai. Dalis šių patalpų galėtų būti panaudojamos kaip vieta bendruomeniniams verslams, kurie generuotų pinigus pačių pastatų išlaikymui bei bendruomenės socialinėms funkcijoms vykdyti. Dėl to VPS rengimo metu kaimo</p>		

bendruomenės ir kiti viešieji juridiniai asmenys buvo orientuojami į pagalbą jiems tapti save išlaikančiomis bendruomenėmis, buvo motyvuojamas bei skatinamas pasitikėjimas jų idėjomis, kad jos būtų pajėgos pritraukti projektinį finansavimą, įvairią paramą bei generuoti pajamas iš savo pačių sukurtų bendruomeninių verslų. Informacinių renginių metu kaimo žmonės buvo skatinami suprasti, kad jie patys bendromis jėgomis savo gyvenamojoje vietovėje gali gyvenimą padaryti patrauklesniu.

Atlikus poreikių analizę, darytina išvada, kad kaimo bendruomenių pagrindinė paskirtis – per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje. Nustatyti šie kaimo bendruomenių poreikiai ir interesai: kaimo vietovių gyventojų ir darbo sąlygų kokybės gerinimas, nedarbo mažinimas savo teritorijoje, paslaugų prieinamumo didinimas, kaimo žinių iniciatyvų skatinimas, konkrečios vietovės ekonominio konkurencingumo didinimas, etninės kultūros, kraštovaizdžio ir gamtinės aplinkos saugojimas ir puoselėjimas.

Geroji LEADER metodo įgyvendinimo patirtis ypač pabrėžia principio „iš apačios į viršų“ įgyvendinimo svarbą. Tai reiškia, kad, siekiant socialinio dialogo, būtina atsižvelgti į kaimo gyventojų ir jiems atstovaujančių organizacijų lyderių nuomonę. Kai vienos plėtros dalyviai aprūpinami ne tik faktiniais duomenimis apie kaimo vietovėse vykstančius procesus, bet ir subjektyviajų realybė atspindinčia informacija, kurią suteikia gyventojų nuomonės tyrimas, tada išryškėja vienos plėtros procese dalyvaujančių asmenų pozicijos ir vertinimai. Susipažinus su šia informacija, galima geriau orientuotis, kuriomis kryptimis VVG turi gerinti vidaus ir išorės komunikaciją.

VVG turi patirties rengiant ir įgyvendinant 2009–2014 metų vienos plėtros strategiją, todėl numatė, kad finansavimo pasiūla dažnai neatitinka paklausos. Atsižvelgiant į sukauptą patirtį, rengiant 2015–2020 metų VPS, buvo imtasi veiksmų ir priemonių, mažinančių vienos iniciatyvų finansavimo pasiūlos ir paklausos neatitiktį. Visų pirma, buvo išanalizuoti Europos Sajungos 2014–2020 metų kaimo plėtros prioritetai ir tikslinės sritys, išnagrinėti Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų numatyti nacionaliniai poreikiai. Jau 2014 m. lapkričio 28 d., 2014 m. gruodžio 19 d., 2014 m. gruodžio 30 d. bei 2015 m. sausio 23 d. buvo organizuoti informacinių renginių „Programos LEADER metodo ir verslo perspektyvos Lietuvoje“ (dalyvių sąrašai saugomi VVG būstinėje), kurių metu buvo pristatyti kaimo plėtros 2014–2020 metais gairės. Kalbėta, kad ateinančiam laikotarpyje laukia visiškai nauji iššūkiai, kuriant verslus ir darbo vietas kaimo vietovėse, pristatyti bendruomeninio verslo galimybės ir perspektyvos. Renginių metu buvo ieškoma naujų iniciatyvų Švenčionių rajono VVG teritorijoje bei diskutuota dėl šių iniciatyvų finansavimo galimybių. Renginių metu buvo skatinami projektų iniciatoriai, ugdomas vienos bendruomenių bei verslininkų pasitikėjimas jų idėjomis.

Siekiant artimiau bendradarbiauti su potencialiais vienos projektų rengėjais ir naudos gavėjais bei siekiant skatinti jų tarpusavio bendradarbiavimą, projektuojant ateities veiklą VVG teritorijoje, VVG aktyviai dalyvavo bendruomenių renginiuose, kurių metu su bendruomenių nariais kalbėtasi apie jų ateities planus. Šių susitikimų metu buvo renkamas gyventojų poreikis (pildomos projektinių idėjų anketos), konsultuotasi dėl strateginių prioritetų, klausama jų nuomonės, priimami ir svarstomi gyventojų pasiūlymai. Susitikimų metu gyventojai buvo skatinami užpildyti ankétą, paskelbtą socialinio tinklo Facebook Švenčionių rajono VVG paskyroje. Darbo grupėse išanalizavus ir apibendrinus pateiktus duomenis, pasiūlymus, poreikius, buvo suformuoti VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys.

Suformuoti ir patvirtinti VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys buvo priderinti prie aktualių vienos poreikių tenkinimo. Patvirtinta strategija yra akivaizdus glaudaus bendradarbiavimo rezultatas, siekiantis mažinti vienos iniciatyvų finansavimo pasiūlos ir paklausos neatitiktį.

8.7.2.	<p>principo laikymasis įgyvendant VPS:</p> <p>Organizacijų gebėjimas pasinaudoti finansine parama savo veiklos plėtrai glaudžiai susijęs su jos lyderiu ir pastarojo gebėjimais. Vietovės, kuriose nėra stipraus lyderio, liko nepasinaudojusios galimybe įgyvendinti savo projektus. Ateityje išliks ta pati tendencija – įgyvendant VPS aktyviausiai dalyvaus tos NVO, kurios turi stiprius lyderius, todėl bus sąmoningai imamasi priemonių, kurios palaikytų projektų sklidą visoje VVG teritorijoje. VPS numatytos priemonės Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Lietuvos biudžeto lėšomis bus finansuojamos tik 50–80 proc., tad VVG, siekdama sėkmingai įgyvendinti VPS, padės projektų vykdytojams ieškoti finansavimo, būtino prisdėti savo įnašo vienos projektams, galimybų.</p> <p>Jau rengiant VPS buvo glaudžiai bendradarbiaujama su Švenčionių rajono savivaldybe ir deramas, kad Švenčionių rajono savivaldybės biudžete būtų numatyta lėšų ne pelno projektams kofinansuoti. VVG taip pat glaudžiai bendradarbiauja su Ignalinos kredito unija, todėl VVG tarpininkauspelno projektų vykdytojams gaunant paskolas iš unijos.</p> <p>Švenčionių rajono VVG įgyvendindama VPS telks savo atstovaujamos teritorijos kaimo vietovių vienos plėtros dalyvius aktyviai viešindama rengiamus projektus ir skatindama vienos plėtros dalyvius bendradarbiauti vienos projektuose, taip skatins mažinti kiekvienai šaliai tenkančių savo piniginio indėlio dydį, kartu kuriant naujas paslaugas bei produktus.</p> <p>VVG imsis koordinavimo proceso, pareiškėjus orientuodama rengti tokios finansinės apimties projektus, kad kaip galima didesnė VVG teritorijos dalis pajustų naudą ir kuo daugiau organizacijų išspręstų bent opiausius einamosios veiklos organizavimo klausimus. VVG prieš kiekvieną kvietimą ves derybas su potencialiais vienos projektų pareiškėjais, padės suformuoti vienos projektų idėjas bei paskaičiuoti sumanymui įgyvendinti reikalingus biudžetus. Taip bus išvengta bereikalingos konkurencijos ir kad veltui nenuetų pareiškėjų pastangos. Bet kokiui atveju pagrindinė paramos gavimo salyga – projektas turės būti tinkamai parengtas ir kokybiškas. Prieš skelbiant kvietimus, iš anksto bus skelbiama vienos projektų vertinimo sistema, kas padės VPS įgyvendinimo dalyviams orientuotis ir nustatyti, kurie vienos projektai yra naudingiausi, kuriuose lėšų panaudojimas yra efektyviausias ir kurių projektų įgyvendinimas yra geriausiai suplanuotas.</p>

Horizontalieji principai ir prioritetai:

	Jaunimas:
8.8.	<p>VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:</p> <p>Rengiant VPS VVG didelį dėmesį skyrė VVG teritorijoje gyvenantiems jauniems žmonėms. Jauni žmonės buvo įtraukti į visus VPS rengimo etapus. VVG, norėdama įtraukti jaunus žmones į ekonominės, socialinės, kultūrinės ir aplinkos situacijos analizę bei SSGG sudarymą, prieš sudarant VPS rengimo darbo grupes, VVG teritorijos bendruomenių, jaunimo organizacijų, mokyklų atstovų bei VVG narių buvo prašoma pasiūlyti aktyvius, motyvuotus jaunus žmones nuo 14 m. iki 29 m. ir nuo 30 m. iki 40 m., kurie norėtų bei galėtų prisdėti prie VPS rengimo. Viso VPS rengimo metu darbo grupėse dirbo 39 žmonės, iš jų: 7 jauni žmonės nuo 14 m. iki 29 m. ir 8 –nuo 30 m. iki 40 m.</p> <p>VVG seniūnijos organizavo informacinius renginius, į kuriuos buvo kviečiamas ir jaunimas. Viso informaciniuose renginiuose dalyvavo 419 dalyvių. Nors dalyvių sąrašuose nėra nurodomas dalyvio amžius, tačiau, išanalizavus sąrašus, galima teigti, kad renginiuose dalyvavo apie 20 proc. jaunu žmonių, iš jų dauguma buvo nuo 30 m. iki 40 m. Pagrindinės informacinių renginių temos: „Programos LEADER metodo ir verslo perspektyvos</p>

Lietuvoje“, „Vietos teritorijos išorinės, vidinės aplinkos įvertinimas“, „Vietos teritorijos SSGG parengimas“.

VVG administracijos darbuotojai aktyviai dalyvavo rajone vykusiuose renginiuose, kurie buvo skirti jauniems žmonėms: „Jaunimas–svarbu!“, konferencija „Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“, video seminarų ciklo pristatymas–diskusija „Kokiomis priemonėmis skatinti jaunimo verslumą regione?“. Taip pat kėlė kvalifikaciją Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro organizuotame seminare „Darbo su jaunimu gebėjimų ugdymas“.

Šių renginių metu tam, kad motyvuoti jaunus žmones, VVG pristatė jau įgyvendintus bendruomeninius jaunimo projektus bei kitus projektus, i kurios buvo įtraukti jauni žmonės, taip pat buvo pristatyti jaunų žmonių (nuo 30 m. iki 40 m.) sėkmingai įgyvendinti verslo projektais. Šių susitikimų metu VVG skatino jaunus žmones ir jų organizacijas prisijungti prie VVG veiklos, VPS rengimo, aktyviai dalyvauti VVG rengiamuose mokymuose bei informaciniuose renginiuose. Renginių metu buvo dalinami projektų idėjų blankai 2015–2023 m. strategijai, taip pat buvo aktyvinama pildyti apklausos anketas, pakartotinai paskelbtas socialinio tinklo Facebook „Švenčionių rajono VVG „Švenčionių partnerystė““ paskyroje. Analizuojant pateiktas poreikių idėjas, anketas, VPS rengimo darbo grupių susitikimų metu bei informacinių renginių ir susitikimų su jaunimo grupėmis bei jaunimo organizacijų atstovais metu buvo išgrynti jaunų žmonių poreikiai. Buvo prieita išvados, kad rajono jaunimui ypač aktualios yra socialinės jaunimo problemos – nedarbas, alkoholizmas, smurtas, socialinė atskirtis, todėl didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas prevencinėms veikloms. Atsižvelgdama į šias jaunimo problemas, VVG nusimatė atitinkamą VPS priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“ bei dvi veiklos sritis: „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti (reglamentuoja KPP)“, (LEADER-19.2-6.4)“ ir „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti“ (reglamentuoja KPP), (LEADER-19.2-6.2) bei priemonę Bendradarbiavimas, jos veiklos sritys: Bendradarbiavimas įgyvendant vietos lygio populiarinimo veiklą, skirtą trumpoms tiekimo grandinėms bei vietas rinkoms plėtoti“ (reglamentuoja KPP) (LEADER-19.2-16.4.). Šios veiklos sritys skatinas ekonominės veiklos kūrimą, įvairinimą, darbo vietų kūrimą, jų išlaikymą. Jaunimo atstovų manymu, vietas valdžia turėtų aktyviau prisdėti prie jaunimo organizacijų stiprinimo ir jų veiklų skatinimo, be to, reikėtų didelį dėmesį skirti lyderių ugdymui, neorganizuoto, probleminio jaunimo motyvacijos skatinimui. VVG, atsižvelgdama į jaunų žmonių situacijos analizę ir šiuos pasiūlymus, antrajame prioritetė „Socialinės ir ekonominės veiklos plėtra, skatinant bendruomeniškumą, mažinant socialinę atskirtį“ nusimatė priemonę „Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas (kai mokymai susiję su VPS priemonėmis“, (LEADER-19.2-SAVA-3), šia priemone bus siekiama ištekti vietas gyventojams, o ypač jauniems žmonėms, reikiamas žinias ir ugdyti įgūdžius. Taip pat prieita prie vieningos nuomonės, kad ženkliai didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas jaunimo užimtumo galimybėms didinti. Jaunimo organizacijų atstovų nuomone, užimtumas Švenčionių rajone daugiausiai organizuojamas sportu besidominčiam jaunimui, o visos kitos grupės nėra pakankamai pritraukiamos (pvz., jaunuoliai, besidomintys menais, fotografija, turizmu ar pan.), be to, susiduriama su miesto ir kaimo jaunimo atskirties problemomis, ypač yra aktuali susisiekimo tarp miestelių, kaimų problema. VVG, atsižvelgdama į šiuos jaunų žmonių poreikius, antrajame prioritetė „Socialinės ir ekonominės veiklos plėtra, skatinant bendruomeniškumą, mažinant socialinę atskirtį“ nusimatė dar dvi priemones, kuriomis bus siekiama pritraukti jaunus žmones:

1. „Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas“, (LEADER-19.2-SAVA-4). Šia priemone bus siekiama išsaugoti ir puoseleti krašto savitumą ir tradicijas. VVG vieną iš šios priemonės tikslinių grupių įvardijo jaunus žmones.

2. „NVO socialinės veiklos skatinimas ir įvairinimas“, (LEADER-19.2-SAVA-5),

	<p>kurios tikslas - skatinti NVO ekonominę veiklą. I projektus pagal šią priemonę bus siekiama įtraukti jaunus žmones.</p> <p>Taigi, VVG, atlikusi socialinės, ekonominės, aplinkosauginės situacijos analizę, SSGG, nustatė jaunų žmonių poreikius, iš kuriuos atsižvelgė tiesiogiai ir nustatė bei pasirinko prioritetus, priemones, veiklos sritis.</p>
8.8.2.	<p>VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS:</p> <p>Jaunimo užimtumas, sąlygų sudarymas jų idėjoms realizuoti kaimo vietovėse – laikomas svarbiu veiksniu, galinčiu sudominti jaunus žmones. Jaunimo aktyvus įsitraukimas į vietos viešaji gyvenimą gali formuoti alternatyvą įprastam jaunimo išvykimui iš gimtojo krašto. Įgyvendindama VPS VVG skatins jaunimą ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovus rengti ir teikti projektus VPS įgyvendinti. Sie projektai bus naudingi vietos jaunimui, sudarys sąlygas išbandyti savo jėgas bei užsiimti įdomia ir prasminga veikla.</p> <p>VVG, siekdama laikytis šio horizontalaus principo, stengsis užtikrinti, kad jauni žmonės bei jaunimo organizacijos dalyvautų visuose VPS įgyvendinimo etapuose, t.y. kvietimų teikti paraiškas etape, vietos projektų atrankos etape, vietos projektų įgyvendinimo etape bei VPS rezultatų sklaidos ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo etapuose.</p> <p>I VVG valdybos sudėtį įtraukti 6 jauni žmonės, kurie sudaro 54,55 proc. visos valdybos. Visus sektorius atstovauja po 2 jaunus žmones.</p> <p>Prieš skelbiant kvietimus teikti paraiškas, VVG organizuos informacinius renginius, iš kuriuos kvies aktyviai dalyvauti jaunus žmones : asmenis 14-29 m. ir 30-40 m. ir jaunimo organizacijas. Nors VPS nėra išskirta konkreči priemonė jauniems žmonėms, tačiau jaunų žmonių bei jaunimo organizacijų pateikti vietos projektai turės pirmumą prieš kitus pareiškėjus. Tokiu būdu planuojama užtikrinti, kad VPS įgyvendinimo laikotarpiu numatytos ir planuojamos jaunų žmonių iniciatyvos būtų išgirstos ir įgyvendintos. VVG suteiks galimybę jauniems žmonėms gauti visapusiską paramą ir pagalbą projektų įgyvendinimo laikotarpiu. Be to, jauno amžiaus vietos projektų pareiškėjai bus kviečiami į projektų atrankos posėdžius, kad susipažintų su projektų atrankos procedūromis, o iškilus neaiškumams galėtų argumentuotai pagrįsti projektų idėjas bei įgyvendinimo priemones. Dalyvaudami projektų atrankos posėdžiuose, jaunieji pareiškėjai galės įsitikinti projektų atrankos skaidrumu.</p> <p>Projektai, kurių įgyvendinime dalyvaus jauni žmonės, projektų viešinimo kompanijose bus išskirtinai viešinami. Informacija apie VVG teritorijoje vykdomus jaunų žmonių projektus bus viešinama VVG interneto puslapyje www.partneryste.org, rajonospaudoje, socialiniotinklo Facebook paskyroje. VVG kaip ir prieitaikotarpiai organizuojančios konferencijas, kuriose bus pristatomos įgyvendinti vietos projektai. Jose taip pat ypatingas dėmesys bus skirtas sėkmingai įgyvendintiems jaunų žmonių projektams. Sėkmingi bei novatoriški projektai kaip pavyzdiniai bus pristomi ir kituose jaunimo renginiuose, konferencijose bei susitikimuose.</p> <p>Siekdamas aktyvinti jaunimą ir jaunimo organizacijas, VVG teiks informaciją apie VPS tikslus bei priemones, vykdys geriosios praties pavyzdžių viešinimą. Skatindamas jaunų žmonių verslumą, VVG organizuos informacinius renginius, mokymus, seminarus, susitikimus bei konferencijas, skaidrumą, VVG atstovais. VVG aktyviai dalyvaus jaunimo forumuose, renginiuose, kuriu metu skleis informaciją apie galimybę jauniems žmonėms spasinaudoti Europos Sajungos partneriai. VVG daugiau dėmesio skirs bendradarbiavimuisus savivaldybės jaunimoreikalų koordinatoriumi,</p>

	prisidėspriesavivaldybėsiniciatyvukaimojaunimoužimtumuijvairinti.
8.9.	Kultūra:
8.9.1.	<p>VVG veiksmai, susiję su prioriteto laikymusi rengiant VPS:</p> <p>Žmogaus prigimtis įgauna pavidalą tik kultūroje. Kurdamas kultūrą žmogus kuria ir išprasmina pasaulį, atskleidžia save, laisvai priimdamas praeitį ir grįždamas prie tradicijos, kad užtikrintų moralinių vertybų tēstinumą.</p> <p>Siekdama nustatyti VVG teritorijos kultūros išteklių plėtros poreikius, VPS rengimo etape VVGatliko poreikių identifikavimą. Tuo tikslu į informacinius renginius seniūnijose buvo kviečiami dalyvauti kultūros centrų, bibliotekų, mokyklų ir bendruomenių atstovai. Susitikimų metu pasidalinta geraja patirtimi, gvildentos galimų projektų idėjos, aptartos problemos, pateikti pasiūlymai problemoms spręsti. VVG turėjo susitikimą ir su Savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriaus specialistais, kurio metu buvo pateikta informacija apie rengiamą VPS, jos tikslus, EŽŪFKP reglamento projekte siūlomas priemones, remiamas veiklos sritis. Susitikimo metu išsakytos ne tik problemos šiame sektoriuje, bet ir pateikti galimi sprendimų būdai bei pateikti kultūros išteklių plėtros poreikiai. Gyventojų nuomonei apie kultūrinį gyvenimą VVG teritorijoje išsiaiškintibuvo išplatinta ir viešosios nuomonės tyrimo anketa.</p> <p>Kultūrinis gyvenimas rajone yra gan aktyvus, tačiau, rajono gyventojų teigimu, kultūros įstaigos sunkiai priima naujas darbo formas bei idėjas, tai neleidžia operatyviai prisitaikyti prie sparčiai kintančių aplinkos realijų. Kultūra yra kiekvienos visuomenės gyvybingumo prielaida, skatinanti sutelktumą bendram darbui, kuriant erdvę kiekvienam individui atskleisti savo gebėjimus ir talentus.</p> <p>VVG, rengdama VPS beinustatydama VPS prioritetus, priemones ir veiklos sritis, atsižvelgė į atliktos SSGG, vietas gyventojų poreikių, anketinių tyrimų analizes, susitikimų, renginių metu išsakytas problemas, pateiktas projektų idėjas. Atsižvelgdama į atliktų tyrimų rezultatus ir išvadas bei siekdama stiprinti VVG teritorijos gyventojų ir jų bendruomenių kultūrinę tapatybę, didinti jų kūrybingumą, bendruomeniškumą ir pilietiškumą, kultūros išteklių plėtros poreikių sprendimams VVG numatė prioritetą „Socialinės ir ekonominės veiklos plėtra, skatinant bendruomeniškumą, mažinant socialinę atskirtį“. Kadangi nustatyta, kad VVG teritorijos gyventojai ypatingą dėmesį skiria krašto tradicijoms puoselėti ir saugoti, šiame prioritete numatytos priemonės, skirtos skatinti kūrybingumą, dalyvavimą kultūrineje veikloje, lyderystę, užtikrinant kultūros prieinamumą bei įvairovę VVG teritorijoje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. priemonė „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ (LEADER-19.2-7); 2. priemonė „Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas (kai mokymai susiję su VPS priemonėmis“ (LEADER-19.2-SAVA-3); 3. priemonė „Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas“ (LEADER-19.2-SAVA-4); 4. priemonė „NVO socialinės veiklos skatinimas ir įvairinimas“ (LEADER-19.2-SAVA-5). <p>Atsižvelgiant į gyventojų poreikių analizę lėšos antrajam VPS prioritetui, jo priemonėms ir veiklos sritims buvo svarstyti VPS rengimo darbo grupių susirinkimuose, o planuojamos lėšos patvirtintos VVG visuotiniame narių susirinkime.</p> <p>Kaip ir kiekvienas kraštas, Švenčionių rajono VVG siekia strateginio etninės kultūros tikslo – garantuoti krašto kultūros tēstinumą, jos tapatybės išsaugojimą, nuolatinį vertybų kūrimą, puoselėti kultūros atvirumą ir dialogiškumą. Tautos per šimtmecius sukurta, iš kartos į kartą perduodama kultūros vertybų visuma padeda išlaikyti tautinį tapatumą, savimonę ir etnografinį krašto savitumą.</p>

8.9.2.	<p>VVG veiksmai, susiję su prioriteto laikymusi įgyvendant VPS:</p> <p>Kultūros ir tradicijų puoselėjimo projektais paskatins prisiminti krašto vertėbes, kurios dažnu atveju galėtų būti užmirštos. VPS įgyvendinimas parodė, kad bendruomeninės organizacijos gali būti geros vietos kultūrinio gyvenimo organizatorės.</p> <p>Siekiant VVG teritorijos gyventojų ir jų bendruomenių kultūrinės tapatybės stiprinimo, bendruomeniškumo ir pilietiškumo ugdymo, bus sudaromos meninės kūrybinės saviraiškos galimybės jaunumui, puoselėjami tradiciniai amatai, bendruomenės kultūrinio aktyvumo skatinimas, pilietiškumo ugdymas. Įgyvendindama VPS VVG sieks glaudžiau bendradarbiauti su kultūros centrų, bibliotekų, Nalšios muziejaus, regioninių parkų, tautinio paveldo specialistais, kvies juos į informacinius renginius, mokymus ir konferencijas. Šių susitikimų metu bus skatinama teikti paraiškas Europos Sąjungos finansinei paramai gauti.</p> <p>Vertinant vietos projektų paraiškas, pateiktas pagal priemonę „Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų testinumas“, parama bus teikiama tieks projektams, kurie padėtų atgaivinti kaimo socialinį–kultūrinį gyvenimą, į projekto vykdymą įtraukiant visą vietos bendruomenę. Dėl to būtent vietos bendruomenių aktyvinimui ir stiprinimui bus skiriamas pagrindinis dėmesys, nes organizuoti šventes prasminga ne vien todėl, kad jų šventiškumą užtikrina galimybė patiemis dalyvauti. Ne mažiau vertinga tai, kad šventei ne dieną ir ne dvi rengiasi daugybė žmonių, susibūrusių mėgėjų bendrijose. Pagal šią priemonę taip pat gali būti įvairūs kultūriniai projektai, kuriems, pasitelkus ekonominių struktūrų pagalbą, būtų įgyvendinami ir platesnio masto tikslai: per kultūrinę veiklą suburiama rajono bendruomenė, paskatinamos tolesnės kultūrinės ir pilietinės iniciatyvos.</p> <p>VVG, siekdama įgyvendinti šį horizontalųjį principą, numatė skirti paramą pagal dvi veiklos sritis: 1. Parama informacinės medžiagos kaupimui, sisteminimui ir leidybai krašto kultūriniam savitumui išsaugoti; 2. Parama kaimo gyventojų bendruomeniškumo ir pilietiškumo ugdymui. Pagal šias veiklos sritis numatyta konkreti projektams skiriamų lėšų procentinė dalis. Tokiu būdu bus užtikrinta, kad VPS įgyvendinimo laikotarpiu numatytos ir planuojamos teritorijos gyventojų ir jų bendruomenių kultūrinės tapatybės stiprinimo, jų kūrybingumo didinimo, bendruomeniškumo ir pilietiškumo ugdymo iniciatyvos bus įgyvendintos.</p>
8.10.	Darnus vystymasis (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus):
8.10.1.	<p>VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:</p> <p>Darnus vystymasis suprantamas kaip ekonomikos, socialinės plėtros ir aplinkos apsaugos tikslų derinimas, atkreipiant dėmesį į daugialypę jų tarpusavio priklausomybę bei numatomas įgyvendinimo pasekmes. Darnus vystymasis lemia lanksčią, žiniomis grindžiamą ekonomiką, demokratiją, teisingumą ir socialinę sanglaudą, aplinkos apsaugą ir išmintingą ištaklių vartojimą, kad būtų sudarytos teritorijos aplinkos būklės tyrimais ilgalaikės sąlygos žmogaus gyvenimo kokybei gerinti ir visuomenės pažangai. Darnaus vystymosi apibrežimas bendruomeniniu lygmeniu suprantamas kaip ryšių tarp pelno nesiekiančių, verslo, valdžios ir piliečių grupių kūrimas, siekiant sukurti bendrą ateities viziją. Tai reiškia darbo vietų kūrimą, atsakingai naudojant ištaklius, bendras pastangas, galimybes visiems pilieciams gyventi sveikoje, švarioje ir saugioje bendruomenėje.</p> <p>Siekis užtikrinti darnų vystymąsi buvo vienas pagrindinių VPS prioritetų: poreikis gerinti kaimo gyventojų gyvenimo kokybę, stiprinti rajono viešąjį gyvenimą remiasi ilgalaikėmis rajono kaimo plėtros prielaidomis. Be to, visos kryptys atitinka Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos iki 2020 m. tikslus, taip pat atnaujintą Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginį planą.</p>

<p>Atliekant SSGG analizę, tiriant vietosporeikius, VVG siekė apimti tris darnaus vystymosi koncepcijos gerovės dimensijas (ekonominę, socialinę reikologinę) ir įtarpusaviokompleksinessą veikas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ekonominės veiklos poveikį aplinkai (vietos išteklių naudojimas, atliekos) ir aplinkos apsaugos ekonomikai (vietos gamtiniai ištekliai, atliekų kaupimo ir perdirbimo galimybės, indėlis į ekonominį užimtumą ir efektyvumą); 2. aplinkos apsaugos visuomenei (naudojimas iš gamtiniai ištekliais, kraštovaizdžio privalumais, rekreacinių, sveikatingumo galimybės, gyvenimo ir darbo sąlygos) ir visuomenės poveikis aplinkai (ženkli emigracija, gimstamumo mažėjimas); 3. visuomenės poveikis ekonomikai (žmogiškieji ištekliai, švietimas ir mokymas) ir ekonominės veiklos poveikis visuomenei (darbo vietas, pajamos, produktai ir paslaugos). <p>Suvokiant, kad daugelis ūkio šakų negali funkcionuoti be aplinkos ir jos išteklių naudojimo, rengiant VPS, nusimatant prioritetus, priemones ir veiklos sritis, buvo siekiama derinti ekonominę bei socialinę pažangą ir aplinkos apsaugą. Žmonija įžengė į naują tūkstantmetį, kuriame reikalingas iš esmės naujas strateginis požiūris į mus supančią aplinką. Užterštas vanduo, kertami miškai, skurdas, moralinių vertybų žlugimas – šiandienos realios. Taigi, planuojant Švenčionių rajono kaimo plėtrą darnaus vystymosi siekis – užtikrinti tinkamą asmens gyvenimo kokybę, siekti visuomenės gerovės ir saugumo, išmintingai derinant ekonomikos, socialinės raidos bei aplinkos apsaugos uždavinius.</p> <p>Šiandieniniame pasaulyje, kur vis labiau didėjant veiksniams, tokiems, kaip aplinkos užterštumas, nykstantys gamtiniai ištekliai, didėjanti socialinė nelygybė, netobula švietimo beimedicinos sistema, lyčių nelygybė, netenkinantiems visuomenės poreikių, ypač svarbus tampasékminges darnus vystymasis. Darnaus vystymosi principų taikymas ypač aktualus rengiant VPS. VVG veikla neapsiribojo vien esamos situacijos analize. Ji apėmė potencialių, konkurencingų išteklių paiešką, galimybes sąveikauti su valstybės institucijomis, privataus verslo atstovais, kitais partneriais. Atsižvelgiant į tai, VPS rengimo metu buvo siekiama esminio darnios vietas visuomenės kūrimo aspekto – vienos gyventojų įtraukimo į plėtros procesus.</p> <p>Tai suprasdama ir to siekdama, VVG strategijoje numatė prioritetus ir priemones, veiklos sritis kurios turės teigiamą poveikį darniam vystymuisi VVG teritorijoje. Atsižvelgdama į atliktu analiziu rezultatus, VVG nusimatė du prioritetus, kurie turės tiesioginės teigiamos įtakos darniam vystymuisi (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus):</p> <p>I Prioritetas „Vietos gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas, skatinant ekonominę plėtrą, verslo ir darbo vietų kūrimą“;</p> <p>II Prioritetas „Socialinės ir ekonominės veiklos plėtra, skatinant bendruomeniškumą, mažinant socialinę atskirtį“.</p> <p>VPS taip pat numatyti priemonės bei veiklos sritys pagal poveikį VVG teritorijos darniam vystymuisi, t.y. kurios turės tiesioginės teigiamos įtakos darniam vystymuisi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. priemonė „Ūkio ir verslo plėtra“ (LEADER-19.2-6), veiklos sritys: „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti (reglamentuoja KPP)“, (LEADER-19.2-6.4) ir Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti“ (reglamentuoja KPP), (LEADER-19.2-6.2) 2. priemonė „Bendradarbiavimas“ veiklos sritys, Bendradarbiavimas įgyvendinant vienos lygio populiarinimo veiklą, skirtą trumpoms tiekimo grandinėms bei vienos rinkoms plėtoti“ (reglamentuoja KPP)“ (LEADER-19.2-16.4.). 3. priemonė „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ (LEADER-19.2-7), veiklos sritys „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą (reglamentuoja KPP)“, (LEADER-19.2-7.2). 4. priemonė „Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas (kai
--

	<p>mokymai susiję su VPS priemonėmis“ (LEADER-19.2-SAVA-3).</p> <p>5. priemonė „Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas“ (LEADER-19.2-SAVA-4), veiklos sritys:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Parama informacinių medžiagos kaupimui, sisteminimui ir leidybai krašto kultūriniam savitumui išsaugoti“ (LEADER-19.2-SAVA-4.1); - Parama kaimo gyventojų bendruomeniškumo ir pilietiškumo ugdymui (krašto tradicinių renginių organizavimas, stovyklos, konferencijos, išvykos)(LEADER-19.2-SAVA-4.2). <p>6. priemonė „NVO socialinės veiklos skatinimas ir įvairinimas“ (LEADER-19.2-SAVA-5).</p> <p>VPS priemonių, kurios bus neutralios darnaus vystymosi atžvilgiu, nėra. VPS priemonių, kurios turės tiesioginės neigiamos įtakos darniam vystymuisi taip pat nėra. Strategija prisiđeles prie kultūrinio, socialinio ir ekonominio VVG teritorijos augimo, prie aplinkosaugos, klimato kaitos švelninimo ir gamtos ištaklių prieinamumo. Strategija tenkina dabartinius plėtros poreikius, kartu nepažeisdama ateities kartų poreikių įgyvendinimo galimybių.</p>
8.10.2.	<p>VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendant VPS:</p> <p>Įgyvendant darnaus vystymosi principą, įgyvendant VPS, bus siekiama prisiđeti prie dviejų esminių darnaus vystymosi tikslų:</p> <ul style="list-style-type: none"> –užtikrintintinkamą, saugų, geragyvenimavisiemsžmonėms – vystymositikslas; –gyventiirdirbtį, atsižvelgiantį biofizines aplinkos ribas – darnumo tikslas. <p>Siekiant VVG teritorijos darnaus vystymosi ir jos aplinkos būklės gerinimo atskirais VPS įgyvendinimo etapais, VVG numatė imtis tokį veiksmų visuose VPS įgyvendinimo etapuose. Kvietimų teikti vietas projektus metu VVG teiks informaciją apie darnaus vystymosi principus, metodines priemones, bus akcentuojama jų svarba projekto veikloje. Rengiant taisykles vietas pareiškėjams, bus numatytais reikalavimas vietas projektų vykdytojams pagrįsti, kad vietas projektas neturės neigiamos įtakos VVG teritorijos darniam vystymuisi ir jos aplinkos būklei. Kvietimų teikti paraiškas etape ypatingai bus akcentuojama, kad įgyvendinamų projektų veiklos, turinčios neigiamą įtaką, bus nepriimtinios, bus akcentuojama, kad VVG teritorijoje įgyvendinami projektai turi numatyti papildomas priemones, kurios įgalintų įgyvendinti aplinkosaugos ir klimato kaitos švelninimo veiksmus.</p> <p>Vietos projektų atrankos etape pagal poreikį bus konsultuojamasi su specialistais, turinčiais gebėjimą darnaus vystymosi ir aplinkosaugos srityje, tam, kad jie galėtų įvertinti galimas atrankos procese dalyvaujančių projektų aplinkosaugos, klimato švelninimo veiksmų rizikas ir galimybų numatyti jų minimizavimui.</p> <p>Vietos projektų įgyvendinimo metu VVG darbuotojai teiks visą metodinę pagalbą susiduriantiems su aplinkos apsaugos reikalavimais, taip pat, iškilus klausimams dėl aplinkos apsaugos reikalavimų laikymosi, bus konsultuojamasi su savivaldybės bei Aplinkos apsaugos agentūros specialistais.</p> <p>VPS rezultatų sklaidos etape projektais, kurių įgyvendinimas turės teigiamos įtakos VVG teritorijos darniam vystymuisi ir aplinkos kokybei, bus išskirtinai paviešinti.</p> <p>VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo metu bus pristatoma Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategija, Principai ir rekomendacijos dėl prisitaikymo prie klimato kaitos integravimo į 2014–2020 m. Kaimo plėtros programas, Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, kuriuose pabrėžiama darnos tarp aplinkosauginių, ekonominiių, socialinių, kultūrinių vienos plėtros aspektų svarba ir reikalaujama nepažeisti</p>

	<p>poveikio aplinkai leistinų ribų bei sudaryti galimybes siekti visuotinės gerovės tiek dabartinei, tiek ateinančioms kartoms.</p> <p>Kadangi pritaikymas prie klimato kaitos, užtikrinant kaimo plėtrą, reikalauja kompleksinio požiūrio, bus siekiama, kad VPS įgyvendinimas būtų pagristas tarpsektoriniai siekiai. Susitikimo su potencialiais pareiškėjais metu bus akcentuojama, kad rajono kaimo vietovių pritaikymas prie sparčiai kintančių konkurencijos sąlygų pareikalaus radikaliai keisti ekonominę orientaciją, t.y. kuo greičiau išsisavinti kitas konkurencingas ekonomines kaimo veiklas. Sprendžiant socialines problemas bus siekiama stiprinti rajono gyventojų sutelktumą ir integraciją bei padedama kaimams „atsiverti“, t.y. užmegzti socialinius ryšius su savo, o ne kitų vietovių, paslaugų vartotojais. Siekiant palaikyti kultūrinę rajono plėtrą VVG gyventojų aktyvinimo metu skatins vietas gyventojus palaikyti ir puoselėti kaimo vietos kultūros savitumą ir padės formuoti kaimo dvasinius pagrindus, taip pat padės kurti ir pateikti/parduoti viešąjas gėrybes. Siekiant aplinkos būklės gerinimo VVG teritorijoje, susitikimą su gyventojais metu potencialūs vietas pareiškėjai bus skatinami novatoriškai vertinti vietas plėtros išteklius ir aktyviai remti vienos verslo iniciatyvas, formuos vietas gyventojų naują aplinkosaugos sampratą.</p> <p>Nors ne visada žinios apie klimato kaitą, aplinkos būklę priimamos vienodai efektyviai, tačiau žmonių supratimas užtikrina jų bendradarbiavimą ir palaikymą mažinant bet kurio sektoriaus jautrumą klimato kaitai. Todėl VVG prisiims sau nemažą darbą siekdama VVG teritorijos darnaus vystymosi ir jos aplinkos būklės gerinimo – sieks didinti visuomenės aplinkosauginį sąmoningumą ir aktyvumą, informuojant ir šviečiant gyventojus apie klimato kaitos keliamas grėsmes, galimybes pasirinkti aplinkai palankesnius veiklos būdus ar sprendimus. Bus skatinama kuo mažesnėmis sąnaudomis sumažinti šiuo metu patiriamą ir ateityje numatomą neigiamą klimato kaitos pasekmių grėsmę ir žalą. Tokie veiksmai, kaip, pavyzdžiui, efektyviau naudoti ribotus vandens išteklius, statybos reikalavimus pritaikyti prie būsimų klimato sąlygų ir ekstremalių meteorologinių įvykių, skatins biokuro panaudojimą, žaliųjų zonų plėtimą.</p> <p>Susitikimų su bendruomeninėmis organizacijomis, kitomis NVO, taip pat kitos pilietinės visuomenės, verslo bei vienos valdžios atstovais metu bus akcentuojama, kad VPS numato pirmenybę suteikti tiems projektams, kurie pasižymi stipriu sinerginiu (sutelktos veiklos) poveikiu, taip pat projektams, kurie į veiklą įtrauks kuo daugiau visuomenės narių, puoselėjant jų savanorystės ir pilietiškumo jausmus, saugant gamtą. Jeigu vienos projekto įgyvendinimas turės teigiamos įtakos VVG teritorijos darniam vystymuisi ir aplinkos būklės gerinimui, bus pridedami papildomi balai.</p> <p>Visuose VPS įgyvendinimo etapuose VVG darbuotojai, siekiant VVG teritorijos darnaus vystymosi ir aplinkos būklės gerinimo, telks ir skatins VVG teritorijos gyventojus, potencialius vienos projektų vykdytojus veikti kartu. Visa eilė numatyta ir pateiktų priemonių leis užtikrinti darnaus vystymosi principų įgyvendinimą.</p>
8.11.	Moterų ir vyrių lygios galimybės ir nediskriminavimo skatinimas
8.11.1.	VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:
	<p>Europos Sąjungos parama skatina formuoti įpročius nuolat galvoti, ar sukurti produktai, gėrybės, paslaugos, verslai ir darbo vietas nieko nepalieka atskirinto. Teikiant pirmenybę lyčių lygibės ir nediskriminavimo aspektų integravimui į vietas plėtros politiką, pripažįstama, kad moterys ir vyrai, migrantai ir etninės mažumos, pagyvenę žmonės, jaunimas ir neįgalūs asmenys neturi vienodų sąlygų naudotis visuomenės ištekliais ir galimybėmis. Be to, kai kurių grupių poreikiai dažnai skiriasi nuo išprastų paslaugų naudotojų poreikių.</p>

	<p>Lietuvoje pasiekta pažanga, įtvirtinančia moterų ir vyru lygias galimybes bei nediskriminavimą, tačiau daugelis darbo rinkos rodiklių (nedarbo, skurdo lygis, vertikalioji ir horizontalioji darbo rinkos segregacija, gaunamas atlygis už darbą) rodo, kad praktikoje vyru ir moterų bei diskriminuojamų grupių padėtis skiriasi.</p> <p>Naujuoju laikotarpiu lyčių lygybės ir nediskriminavimo skatinimas išlieka tarp svarbiausių Europos Sąjungos struktūrinių ir investicinių fondų panaudojimo horizontaliųjų prioritetų. Horizontalumas reiškia, kad lyčių lygybės ir nediskriminavimo prioritetas gali ir turi būti įgyvendinamas visose srityse pagal Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo vykdomuose projektuose. Dėl to rengiant VPS buvo svarstoma, kaip praktinėmis priemonėmis į minėtą prioritetą galima integruoti lyčių lygybės ir nediskriminavimo aspektus. VVG stengesi išklausyti ir pastebeti tas grupes, kurios kitaip liktų nematomos ir nepripažintos. VVG dėl jaunimo integracijos plano konsultavosi su jaunimo grupėmis. Pripažystama, kad dažnai patys žmonės geriausiai supranta savo padėtį. Vis dėlto tai nereiškia, kad jie žino atsakymus į visus klausimus, todėl VVG stengesi padėti atskleisti įvairias galimybes, o pristatyti sėkmingai įgyvendintų priemonių pavyzdžiai buvo naudingi, skatinant grupes netradiciškai mąstyti.</p> <p>VPS rengimo etape buvo siekiama užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasiņės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus bei seksualinės orientacijos. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas VPS rengimo kontekste apėmė šiuos tikslus: siekti vienodos ekonominės moterų ir vyru padėties, t.y. subalansuotai skatinti verslumą, skatinti vienodą moterų ir vyru dalyvavimą priimant sprendimus. Strategija parengta, atsižvelgiant į lygias galimybes bei nediskriminaciją, užtikrinant visų norinčių dalyvavimą strategijos rengime.</p> <p>Rengiant VPS lyčių lygybė ir nediskriminavimaskai horizontalusis prioritetas buvo taikomas kiekviename VPS rengimo etape. Atlikant SSGG analizę, konsultuotasi su suinteresuotomis pusėmis, kad būtų identifikuota nepalankesnėje padėtyje esančių grupių padėtis ir poreikiai. Poreikiams nustatyti buvo atliekama anketinė apklausa. Apklausos anketą turėjo galimybę pildyti visi: tiek vyrai, tiek moterys, taip pat kiekvienas nepriklausomai nuo amžiaus – ir jaunas, ir senyvo amžiausasmuo, bedarbiai, neįgalūs, neatsižvelgiant į jų tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, šeimyninę padėtį ar seksualinę orientaciją.</p> <p>Laikantis lyčių lygybės ir nediskriminavimo principio, buvo sudaromas ir kolegialus VVG valdymo organas – valdyba, turinti teisę priimti sprendimus. Išrinkta valdyba, kuri sudaryta iš 11 narių. Moterys sudaro 45,45 proc. visų valdybos narių, vyrai – 54,55 proc., jauni žmonės valdyboje sudaro 54,55 proc. visų valdybos narių.</p>
8.11.2.	<p>VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS:</p> <p>Strategijos įgyvendinimas sieks užtikrinti lygias galimybes visiems žmonėms, visų pirma, socialiai atskirtoms grupėms pasinaudoti naujomis plėtros teikiamomis galimybėmis: galimybė naudotis fizine infrastruktūra, tobulinti įgūdžius, gauti kitą tiesioginę ar netiesioginę pagalbą, siekiant išlikti aktyviais ekonominio ir socialinio gyvenimo dalyviais ar jaisapti.</p> <p>Įgyvendinant VPS lyčių lygybė ir nediskriminavimas bus skatinamas visuose VPS įgyvendinimo etapuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizuojant VVG administracijos darbą, visiems priimamiems dirbtiniams darbuotojams bus sudaromos vienodos darbo ir poilsio sąlygos – tiek vyrams, tiek moterims, taip pat bus užtikrinamas nediskriminacijos principo laikymasis, t.y. nebus atsižvelgiama į darbuotojų tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, negalią ar amžių, šeiminę padėtį ar seksualinę orientaciją. Visiems darbuotojams bus sudarytos vienodos sąlygos kelti kvalifikaciją;

– visiems VVG nariams bus sudarytos vienodos galimybės būti renkamiems į VVG valdybą, išlaikant VPS atrankos taisyklėse reglamentuojamą 40–60 proc. santykį. Organizuojant VVG valdymo organo darbą, visiems jo nariams bus užtikrintos vienodos galimybės dalyvauti VVG veikloje bei sprendimų priėmimė;

– kviečiant teikti vietos projektų paraiškas, lyčių lygybės ir nediskriminavimo principas bus naudojamas kaip priemonė įgyvendinti moterų ir vyrų bei kitų tradiciškai diskriminuojamų socialinių grupių lygias galimybes visose remiamose srityse. To pasiekti padės šio principio laikymasis, investuojant pagal visas strategijos prioritetines kryptis, bus skatinama jų integracija į pilnavertį gyvenimą, mažinant socialinę–ekonominę atskirtį. Strategijoje numatyti prioritetai bei priemonės turės teigiamą poveikį lygių galimybių bei diskriminuojamų grupių plėtrai, išskyrus jaunų žmonių pozityviają diskriminaciją, kuri yra leidžiama įgyvendinant VPS;

– tvirtinant vietos projektus, padidintas finansavimo prieinamumas diskriminaciją patiriančioms grupėms. Naudos ir kokybės vertinimo kriterijuose bus numatyta, kad projektui, kuriame bus skatinamas lyčių lygybės ir nediskriminavimo prioritetas, bus skirti papildomi balai. Taip pat bus atkreipiama dėmesys, ar visos viešos projekto veiklos vyks asmenims su įvairiomis negaliomis prieinamose patalpose, ar projekto veiklos pakankamai lanksčios, kad galėtų būti prieinamos asmenims, turintiems įvairialypį įsipareigojimų (pvz., šeimos, darbo pamainomis ir pan.). Bus akcentuojama, kad bus remiami tokie projektai, kurie nekuria jokių produktų, gėrybių ar paslaugų, kurie būtų neprieinami diskriminuojamoms grupėms (asmenims su įvairiomis negaliomis, šeimos ir darbo įsipareigojimus derinanties asmenims ir pan.). Visiems naudos gavėjams ir skirtingų tikslinių grupių atstovams bus suteikiamos lygios teisės dalyvauti projektų veiklose ir naudotis projektų rezultatais;

– pristatant įgyvendinimo rezultatus. Planuojama į galutines ataskaitas įtraukti lyčių lygybės ir nediskriminavimo klausimus. Nuolat bus konsultuojami projektų vykdytojai, iškilus sunkumams įgyvendinant šį principą. Pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus, bus užtikrinta, kad informacija pasiekta kuo įvairesnes grupes, o ne vien tikslines;

– vykdant VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas – organizuojant mokymus, informacinius renginius, bus siekiama, kad šiose veiklose būtų tolygiai atstovaujama visiems VVG teritorijos gyventojams, vengiant diskriminacijos dėl lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeiminės padėties, lytinės orientacijos.

9. VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas		
9.1. VPS priemonės, neturinčios veiklos sričių		
9.1.1. VPS prioritetas Nr. 2 „SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS VEIKLOS PLĖTRA, SKATINANT BENDRUOMENIŠKUMĄ, MAŽINANT SOCIALINĘ ATSKIRTĮ“		
9.1.2. VPS priemonė „Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas (kai mokymai susiję su VPS priemonėmis“, (LEADER-19.2-SAVA-3).		
9.1.3.	VPS priemonės tikslas: Suteikti vietos projektų pareiškėjams ir vykdytojams reikiamas žinias ir ugdyti įgūdžius.	
9.1.4.	Priemonės apibūdinimas	<p>Gyvenime skatinamas mokymas visą gyvenimą ir tai atitinka vykstančius visuomenėje pokyčius ekonominėje, technologinėje ir kt. veiklos srityse. Individualia tvarka aprėpti vykstančią kaitą yra labai sudėtinga vietos gyventojams. Siekiant padėti lengviau įsisavinti, ypač dabartiniu metu aktualų klausimą, kuris liečia įvairių paramų gavimą, projektų rengimą, įgyvendinimą ir gautų lėšų įsisavinimą, vietos gyventojams reikalingi mokymai. Įgyvendindama 2007–2013 strategiją, VVG lygiagrečiai vykdė mokymus, kurių metu pareiškėjai buvo išmokyti parengti ir įgyvendinti projektus. Be minėtos veiklos vietos projektų pareiškėjai nebūtų sugebėję jų parengti ir įgyventi. Ypač tai aktualu asmenims iki 40 m. amžiaus. VVG, rengdama VPS, nustatė vietos gyventojų poreikius, kurių vienas iš svarbiausių buvo „Sudaryti sąlygas vietos gyventojams kvalifikacijos kėlimui, įgūdžių įgijimui“. VVG, tenkindama vietos gyventojų poreikius ir planuodama VPS įgyvendinimą, naujame programiniame laikotarpyje numato pasinaudoti buvusia patirtimi ir, visų pirma, organizuoti mokymus projektų pareiškėjams ir vykdytojams.</p> <p>Priemonės teikiama parama bus skiriama pareiškėjams, kurie numatys vykdyti vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymus įgūdžių įgijimui, susijusius su VPS priemonėmis. Remiama veiklos sritis – mokymai, skirti vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų įgūdžių įgijimui, susijusiu su VPS priemonėmis. Ši priemonė skirta Švenčionių rajono vietos veiklos grupės „Švenčionių partnerystė“ teritorijos (toliau 9 skyriuje naudojama savoka – VVG teritorija) gyventojams – vietos projektų pareiškėjams ir vykdytojams. Teikiant paramą pirmumas skiriamas pareiškėjams, kurie planuoja apmokyti didesnį asmenų iki 40 m. skaičių.</p> <p>Priemonei skiriama 1,06 proc. vietos projektams įgyvendinti numatyti lėšų. Darbo vietos nebus kuriamos. Planuojama įgyvendinti 2 projektus.</p>
9.1.5.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.5.1	<i>pelno</i>	☐
9.1.5.2.	<i>ne pelno</i>	☒

9.1.6.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai asmenys: biudžetinė įstaiga, NVO.
9.1.7.	Priemonės tikslinė grupė	VVG teritorijos gyventojai - vienos projektų pareiškėjai ir vykdotojai.
9.1.8.	Tinkamumo sąlygos	<p>1. Pareiškėjas ir (arba) projektas atitinka bendrąsias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytus administravimo taisyklėse;</p> <p>2. Pareiškėjo registracijos vieta turi būti VVG teritorijos vietovėje.</p> <p>3. Remiama veikla turi būti vykdoma VVG teritorijos vietovėje.</p>
9.1.9.	Vienos projektų atrankos kriterijai	<p>Siekiant tikslinės projekto atitikties priemonės tikslams, efektyvesnio lėšų panaudojimo, vienodų sąlygų ir reikalavimų taikymo visiems pareiškėjams bus taikomi vienos projektų atrankos kriterijai:</p> <p>1. Didelis bendras apmokytu asmenų skaičius;</p> <p>2. Didelis apmokytu asmenų iki 40 m. skaičius.</p> <p><i>Pastaba. Detalus atrankos kriterijų sąrašas bus nustatomas priemonės įgyvendinimo taisyklėse.</i></p>
9.1.10.	Didžiausia paramos suma vienos projektui (Eur)	Iki 10 000,00
9.1.11.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 80
9.1.2. VPS priemonė „NVO socialinės veiklos skatinimas ir įvairinimas“, (LEADER-19.2-SAVA-5).		
9.1.3.	VPS priemonės tikslas: Skatinti ir įvairinti NVO socialinę veiklą.	
9.1.4.	Priemonės apibūdinimas	<p>NVO dabartinėje visuomenėje atlieka didelį vaidmenį, sprendžiant vienos gyventojų socialines problemas. VVG atlikusi teritorijos gyventojų poreikių tyrimus, nustatė vieną iš pagrindinių poreikių „Mažinti socialinę atskirtį, skatinant NVO socialinę, ekonominę veiklą, tvarkant infrastruktūrą, didinant vienos gyventojų užimtumą“.</p> <p>NVO pirmame etape atliko didelį vaidmenį, stiprinant bendruomeniškumą, organizuojant kultūrinius, sportinius ir kt. renginius. Didžioji jų dalis įkūrė bendruomenių namus ir yra įsirengusios įvairios funkcinės paskirties patalpas. Ir perspektyvoje NVO planuoja vykdyti aktyvesnę veiklą.</p> <p>Pagal priemonę bus remiamos veiklos sritys: NVO materialinės bazės stiprinimas įgyvendinant edukacines programas, skatinančias amatų plėtrą, bendradarbiavimo veiklų įvairinimą. Teikiant paramą pirmumas skiriamas pareiškėjams, turintiems patirtį projekte numatytu veiklų vykdymui.</p> <p>Priemonei skiriamas 3,17 proc. vienos projektams įgyvendinti. Darbo vienos nebus kuriamos. Planuojama įgyvendinti 2 projektus.</p>
9.1.5.	Pagal veiklos sritį	

	remiamų vienos projektų pobūdis:	
9.1.5.1.	<i>pelno</i>	
9.1.5.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.1.6	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai asmenys – NVO.
9.1.7	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	VVG teritorijos vienos gyventojai.
9.1.8	Tinkamumo sąlygos	<p>1. Pareiškėjas ir (arba) projektas atitinka bendrasias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytus administravimo taisyklėse;</p> <p>2. Pareiškėjo registracijos vieta turi būti VVG teritorijos vietovėje;</p> <p>3. Remiama veikla turi būti vykdoma VVG teritorijos vietovėje</p>
9.1.9.	Vienos projektų atrankos kriterijai	<p>Siekiant tikslinės projekto atitikties priemonės tikslams, efektyvesnio lėšų panaudojimo, vienodų sąlygų ir reikalavimų taikymo visiems pareiškėjams, bus taikomi vienos projektų atrankos kriterijai:</p> <p>1. Projekto paraiškoje nurodytas vienos gyventojų, ištrauktų į projekto įgyvendinimo veiklas, skaičius;</p> <p>2. Pareiškėjo patirtis projekte numatytu veiklų vykdymui.</p> <p><i>Pastaba. Detalus atrankos kriterijų sąrašas bus nustatomas priemonės įgyvendinimo taisyklėse.</i></p>
9.1.10	Didžiausia paramos suma vienos projektui (Eur)	Iki 30 000,00
9.1.11.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 80
9.2. VPS priemonės, turinčios veiklos sritis		
9.2.1. VPS prioritetas Nr. 1 „VIETOS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS, SKATINANT EKONOMINĘ PLĖTRĄ, VERSLO IR DARBO VIETŲ KŪRIMĄ“		
9.2.2. VPS priemonė „Ūkio ir verslo plėtra“, (LEADER-19.2-6)		
9.2.3.	VPS priemonės tikslas: Skatinti ne žemės ūkio verslų kūrimą ir plėtrą.	
9.2.4.	1 veiklos sritis	„Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti (reglamentuoja KPP)“, (LEADER-19.2-6.4).
9.2.4.1.	Veiklos srities apibūdinimas	<p>VVG teritorijoje ūkininkų, gyventojų, veikiančių labai mažų ir mažų įmonių veikla sąlygoja VVG teritorijos vietovių ekonominę plėtrą, mažina atotrūkį tarp miesto ir kaimo, didina VVG teritorijos vietovių gyvybingumą ir patrauklumą gyventi jose.</p> <p>VVG atliktais teritorijos gyventojų poreikių tyrimais nustatyta, VVG gyventojai pirmumą teikė pagrindiniams poreikiui „Kurti ir plėtoti verslus, kuriant darbo vietas vienos gyventojams, mažinti skurdo riziką VVG teritorijoje“. Gyventojai pageidavo remti ir plėtoti veikiančius VVG teritorijoje verslus. Ši veiklos sritis skatins ekonominės veiklos plėtrą, remiant ir plėtojant veikiančius juridinius ir fizinius verslo subjektus VVG teritorijoje. Bus skatinama esamų verslų plėtra, veiklų</p>

		<p>įvairinimas, darbo vietų kūrimas, jų išlaikymas. Teikiant paramą pirmumas skiriamas pareiškėjams, kurie planuoja didesnį asmenų iki 40 m. įdarbinimą.</p> <p>Pagal veiklos sritį teikiama parama įvairiai ne žemės ūkio veiklai, produktų gamybai, apdorojimui, perdirbimui, jų pardavimui, taip pat paslaugų teikimui, išskaitant paslaugas žemės ūkiui.</p> <p>Pagal Priemonės veiklos sritį parama teikiama ne žemės ūkio veiklai plėtoti. Remiama ekonominė veikla, nurodyta Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, patvirtintame Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktorius 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK), išskyrus veiklas, išvardytas pagal Priemonės veiklos sritį LR Žemės ūkio ministerijos neremiamų veiklų sąrašą.</p> <p>Veiklos sričiai skiriama 28,97 proc. vienos projektams įgyvendinti numatyti lėšų darbo vietų kūrimui VVG teritorijoje. Planuojama sukurti 11 darbo vietų. Planuojama įgyvendinti 11 projektų.</p>
9.2.4.2.	Pagal veiklos sritį remiamų vienos projektų pobūdis:	
9.2.4.2.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.4.2.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.2.4.3.	Tinkami paramos gavėjai	Fiziniai ir juridiniai asmenys: ūkininkas ar kitas fizinis asmuo, labai maža įmonė, maža įmonė.
9.2.4.4.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Verslo fiziniai ir juridiniai subjektai.
9.2.4.5.	Tinkamumo sąlygos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareiškėjas ir (arba) projektas atitinka bendrasias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytais KKP 8.1.2 papunktyje; 2. Parama teikiama ekonominei veiklai plėtoti; 3. Parama teikiama ne žemės ūkio veiklai, išskaitant paslaugų žemės ūkiui teikimą. Remiama veikla nustatoma vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Lietuvos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktorius įsakymu (toliau – EVRK). Parama neteikiama veiklai, kuri pagal EVRK patenka į žemės ūkio, miškininkystės ir žuvinininkystės sekciją, išskyrus veiklą, susijusią su paslaugų žemės ūkiui teikimu; 4. Jeigu projekte numatyta produktų gamyba, apdorojimas,

		<p>perdirbimas, galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sajungos veikimo I priede nurodytas produktas;</p> <p>5. Pareiškėjo (fizinio asmens) nuolatinė gyvenamoji vietovė arba pareiškėjo (įmonės) registracijos vieta turi būti VVG teritorijos vietovėje;</p> <p>6. Remiama veikla turi būti vykdoma VVG teritorijos vietovėje (išimtis gali būti taikoma ūkininkų mobiliajai prekybai);</p> <p>7. Pateikiamas verslo planas, kuriame pareiškėjas įrodo ūkio subjekto atitikimą VI nustatytiems ekonominio gyvybingumo rodikliais. (Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014-07-28 įsakymu Nr. 3D-440).</p>
9.2.4.6.	Vietos projektų atrankos kriterijai	<p>Siekiant tikslinės projekto atitikties priemonės tikslams, efektyvesnio lėšų panaudojimo, vienodų sąlygų ir reikalavimų taikymo visiems pareiškėjams bei proporcingumo veiksmų mastui, ypatingą dėmesį skiriant užimtumui VVG teritorijos vietovėse didinti, kuriose numatoma vykdyti ne žemės ūkio veiklą, bus taikomi vietos projektų atrankos kriterijai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Didelis naujų darbo vietų skaičius; 2. Didelis naujų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 metų. <p><i>Pastaba. Detalus atrankos kriterijų sąrašas bus nustatomas veiklos srities įgyvendinimo taisyklose.</i></p>
9.2.4.7.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	Iki 49 818,00
9.2.4.8.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 50
9.2.5.	2 veiklos sritis	„Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti“ (reglamentuoja KPP), (LEADER-19.2-6.2).
9.2.5.1.	Veiklos srities apibūdinimas	<p>Šalies ūkio plėtrą apsprendžia smulkų ir vidutinių įmonių steigimas ir jų veiklų vykdymas. Tai ypač aktualu VVG teritorijoje, nes pradėjimas ir kūrimas alternatyvių žemės ūkiui verslų, sudaro galimybes didinti VVG teritorijos gyventojų gaunamas pajamas ir užimtumą. Tai atitinka VVG teritorijos gyventojų poreikius – remti VVG teritorijoje naujų verslų, darbo vietų kūrimą. Teikiant paramą pirmumas skiriamas pareiškėjams, kurie planuoja didesnį asmenų iki 40 m. įdarbinimą.</p> <p>Ši veiklos sritis skatins steigti naujus juridinius ir fizinius ūkio subjektus, kurie vykdys naujus ne žemės ūkio verslus,</p>

		<p>įvairins veiklas, darbo vietų kūrimą, jų išlaikymą. Pagal veiklos sritį bus teikiama parama kuriant naujus ne žemės ūkio verslus, įvairinant veiklas, įvairiai ne žemės ūkio veiklai, produktų gamybai, apdorojimui, perdirbimui, jų pardavimui, taip pat paslaugų teikimui, išskaitant paslaugas žemės ūkiui. Remiama ekonominė veikla pradėti verslus, nurodyta Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, patvirtintame Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK), išskyrus veiklas, išvardytas pagal Priemonės veiklos sritį LR Žemės ūkio ministerijos neremiamų veiklų sąrašą.</p> <p>Veiklos sričiai skiriama 42,30 proc. vienos projektams įgyvendinti numatyty lėšų darbo vietų kūrimui VVG teritorijoje. Planuojama sukurti 16 darbo vietų. Planuojama įgyvendinti 16 projektų.</p>
9.2.5.2.	Pagal veiklos sritį remiamų vienos projektų pobūdis:	
9.2.5.2.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.5.2.2.	<i>ne pelno</i>	
9.2.5.3.	Tinkami paramos gavėjai	Fiziniai ir juridiniai asmenys: ūkininkas ar kitas fizinis asmuo, labai maža įmonė, maža įmonė.
9.2.5.4.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Verslo fiziniai ir juridiniai subjektai.
9.2.5.5.	Tinkamumo sąlygos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareiškėjas ir (arba) projektas atitinka bendrąsias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytus KKP 8.1.2 papunktyje; 2. Parama teikiama ekonominėi veiklai pradėti; 3. Parama teikiama ne žemės ūkio veiklai, išskaitant paslaugų žemės ūkiui teikimą. Remiama veikla nustatoma vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Lietuvos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus įsakymu (toliau – EVRK). Parama neteikiama veiklai, kuri pagal EVRK patenka į žemės ūkio, miškininkystės ir žuvinininkystės sekciją, išskyrus veiklą, susijusią su paslaugų žemės ūkiui teikimu; 4. Jeigu projekte numatyta produktų gamyba, apdorojimas, perdirbimas, galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sajungos veikimo I priede nurodytas produktas; 5. Pareiškėjo (fizinio asmens) nuolatinė gyvenamoji vietovė arba pareiškėjo (imones) registracijos vieta turi būti

		<p>VVG teritorijos vietovėje;</p> <p>6. Remiama veikla turi būti vykdoma VVG teritorijos vietovėje.</p> <p>7. Pateikiamas verslo planas, kuriame pareiškėjas įrodo ūkio subjekto atitinkamą VI nustatytiems ekonominio gyvybingumo rodikliais.(Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014-07-28 įsakymu Nr. 3D-440).</p>
9.2.5.6.	Vietos projektų atrankos kriterijai	<p>Siekiant tikslinės projekto atitikties priemonės tikslams, efektyvesnio lėšų panaudojimo, vienodų sąlygų ir reikalavimų taikymo visiems pareiškėjams bei proporcingumo veiksmų mastui, ypatingą dėmesį skiriant užimtumui VVG teritorijos vietovėse didinti, kuriose numatoma vykdyti ne žemės ūkio veiklą, bus taikomi vietos projektų atrankos kriterijai:</p> <p>1. Didelis naujų darbo vietų skaičius;</p> <p>2. Didelis naujų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 metų.</p> <p><i>Pastaba. Detalus atrankos kriterijų sąrašas bus nustatomas veiklos srities įgyvendinimo taisyklėse.</i></p>
9.2.5.7.	Didžiausia paramos suma projektui (Eur)	Iki 50 000,00
9.2.5.8.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 50
9.2.2.	VPS priemonė „Bendradarbiavimas“ (kodas LEADER-19.2-16).	
9.2.3.	VPS priemonės tikslas: Skatinti horizontalų ir vertikalų tiekimo grandinės dalyvių bendradarbiavimą, kuriant ir plėtojant trumpas tiekimo grandines ir vienos rinką bei vienos lygmens rinkodaros veiklai, susijusiai su trumpu tiekimo grandiniu ir vienos rinkų plėtra.	
9.2.4.	Veiklos sritis	„Bendradarbiavimas įgyvendinant vienos lygio populiarinimo veiklą, skirtą trumpoms tiekimo grandinėms bei vienos rinkoms plėtoti“ (reglamentuoja KPP), (kodas LEADER-19.2-16.4).
9.2.4.1.	Veiklos srities apibūdinimas	<p>VVG atlirktais teritorijos gyventojų poreikių tyrimais, nustatyta, VVG gyventojai pirmumą teikė pagrindiniams poreikiui „Kurti ir plėtoti verslus, kuriant darbo vietas vienos gyventojams, mažinti skurdo riziką VVG teritorijoje“.</p> <p>Žemės ūkio produktų paklausos augimą, tinkamą žemės ūkio produktų propagavimą bei jų tiekimo rinkai garantavimą užtikrina šios priemonės veiklos sritis, skirta paramai trumpoms tiekimo grandinėms ir vienos rinkoms skatinti vienos lygmeniu. Trumpos tiekimo grandinės plėtra skatina tiesioginius žemės ūkio ir maisto produktų</p>

		<p>pardavimus, tokiu būdu sukuriant papildomą pridėtinę vertę žemės ūkio sektoriuje. Kad ūkininkai galėtų visapusiškai pasinaudoti savo galimybėmis, turi būti sustiprintas jų vaidmuo tiekimo grandinėje. Trumpos tiekimo grandinės sumažina galimų tarpininkų tarp gamintojo ir galutinio vartotojo skaičių, mažina produkcijos transportavimo kaštus. Trumpos tiekimo grandinės lokalizuoją žemės ūkio ir maisto produktus ir juos sieja su kilmės vieta. Tai turi reikšmingą įtaką, užtikrinant mažųjų ir vidutinių ūkių gyvybingumą, aktyvesnę gamintojų integraciją į maisto tiekimo grandinę. Veiklos sritis skatins kurti įvairaus lygio tiekimo grandines ir skatinti ūkininkus, VVG teritorijos vietovėse veikiančias MVĮ, kitus VVG teritorijos plėtros dalyvius dalyvauti jose ir užtikrinti tinkamą žemės ūkio ir maisto produktų tiekimą rinkai. Teikiant paramą pirmumas skiriamas pareiškėjams turintiems Parama bus teikiama pareiškėjams, kurių registracijos vieta VVG teritorijos vietovėje. Teikiant paramą pirmumas skiriamas pareiškėjams, kurie projekte numatys daugiau bendradarbiavimo veiksmų planuojamoms investicijoms ir jungs daugiau trumpos tiekimo grandinės dalyvių skaičių.</p> <p>Remiama veiklos sritis - horizontaliam ir vertikaliam tiekimo grandinės dalyvių bendradarbiavimui, kuriant ir plėtojant trumpas tiekimo grandines ir vienos rinkos bei vienos lygmens rinkodaros veiklai, susijusiai su trumpu tiekimo grandinių ir vienos rinkos plėtra.</p> <p>Veiklos sričiai skiriama 3,73 proc. vienos projektams įgyvendinti numatyty lėšų darbo vietų kūrimui VVG teritorijoje. Planuojama sukurti 2 darbo vietas. Planuojama įgyvendinti 2 projektus.</p>
9.2.4.2.	Pagal veiklos sritį remiamu vienos projektų pobūdis:	
9.2.4.2.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.4.2.2.	<i>ne pelno</i>	
9.2.4.3.	Tinkami paramos gavėjai	Žemės ūkio ir maisto sektoriuose veikiantys juridiniai asmenys (ūkininkai, žemės ūkio ir maisto produktų gamintojai ir perdirbėjai, VVG teritorijos vietovėse veikiančios MVĮ).
9.2.4.4.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Verslo fiziniai ir juridiniai subjektai.
9.2.4.5.	Tinkamumo sąlygos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareiškėjas turi atitikti bendrasias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytus KPP 8.1.2 papunktyje; 2. Parama skiriama projektams, kuriuose dalyvauja ne mažiau kaip 2 subjektai; 3. Parama skiriama toms tiekimo grandinėms, kuriose

		<p>dalyvauja ne daugiau kaip 1 tarpininkas (pardavėjas, mažmeninės prekybos atstovas ir pan.) tarp gamintojo ir galutinio vartotojo. Perdirbėjas nelaikomas tarpininku, jei teikia gamintojui produkto perdirbimo paslaugą, nedalyvaudamas tolesniame produkto realizavimo procese;</p> <p>4. Tarpininkas atitinka labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės kriterijus.</p> <p>5. Pareiškėjo registracijos vieta turi būti VVG teritorijos vietovėje.</p> <p>6. Remiama veikla turi būti vykdoma VVG teritorijos vietovėje.</p>
9.2.4.6.	Vietos projektų atrankos kriterijai	<p>Siekiant tikslinės projekto atitikties priemonės tikslams, efektyvesnio lėšų panaudojimo, vienodų sąlygų ir reikalavimų taikymo visiems pareiškėjams, ypatingą dėmesį skiriant užimtumui VVG teritorijos vietovėse didinti, kuriose numatoma vykdyti ne žemės ūkio veiklą, bus taikomi vienos projektų atrankos kriterijai:</p> <p>1. Didesnis naujų darbo vietų skaičius;</p> <p>2. Projekte numatomi bendradarbiavimo veiksmai ir planuojamos investicijos jungia didesnį trumpos tiekimo grandinės dalyvių skaičių.</p> <p><i>Pastaba. Detalus atrankos kriterijų sąrašas bus nustatomas veiklos srities igyvendinimo taisyklėse.</i></p>
9.2.4.7.	Didžiausia paramos suma vienos projektui (Eur)	Iki 35 277,00
9.2.4.8.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 50
9.2.1.VPS prioritetas Nr. 2 „SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS VEIKLOS PLĖTRA, SKATINANT BENDRUOMENIŠKUMĄ, MAŽINANT SOCIALINĘ ATSKIRTĮ“		
9.2.2.VPS priemonė „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“, (LEADER-19.2-7).		
9.2.3.	VPS priemonės tikslas: Skatinti investicijas į visų rūsių mažos apimties infrastruktūros kūrimą, gerinimą arba plėtojimą.	
9.2.4.	1 veiklos sritis	„Parama investicijoms į visų rūsių mažos apimties infrastruktūrą (reglamentuoja KPP)“, (LEADER-19.2-7.2).
9.2.4.1.	Veiklos srities apibūdinimas	<p>VVG atlikusi teritorijos gyventojų poreikių tyrimus, nustatė vieną iš pagrindinių poreikių „Mažinti socialinę atskirtį, skatinant NVO socialinę, ekonominę veiklą, tvarkant infrastruktūrą, didinant vienos gyventojų užimtumą“.</p> <p>VVG teritorijos vietovėse viešoji infrastruktūra yra svarbus veiksnys, turintis įtakos regionų patrauklumui ir pasiekiamumui, tai yra būtina ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo bei išlaikymo sąlyga. Siekiant užtikrinti</p>

		<p>projektų tēstinumą, teikiant paramą pirmumas skiriamas pareiškėjams turintiems, turintiems patirtį projekte numatytu veiklų vykdymui.</p> <p>Pagal veiklos sričių pagrindinės remiamos investicijų veiklos sritys, kurioms teikiama parama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Investicijos skiriamos viešiesiems pastatams, statiniams gerinti, atnaujinti, aplinkai tvarkyti, siekiant gyvenimo kokybės gerinimo, VVG teritorijų gyvenamujų vietovių patrauklumo didinimo; 2. Parama pagal priemonę teikiama objektų, kuriuose teikiamos paslaugos VVG teritorijos vietovėse – prekyviečių, bendruomenės namų, aikščių ir kt. – atnaujinimui ir tvarkymui. Remiamos investicijos, skirtos viešojo naudojimo infrastruktūrai, susijusiai su laisvalaikio, poilsio, sporto ir kultūrine veikla kaime. Svarbus tvarios VVG teritorijos plėtros aspektas –teikiamos kokybiškos ir įvairiapusiškos paslaugos. Paslaugų trūkumas VVG teritorijoje daro neigiamą įtaką jos vietovių gyvybingumui, riboja ekonomikos plėtrą. Paslaugų teikimas yra būtina sąlyga, norint pritraukti asmenis, galinčius dirbti ir investuoti VVG teritorijoje; 3. Parama investicijoms į visų rūsių mažos apimties infrastruktūros kūrimą, gerinimą arba plėtojimą, išskaitant investicijas į atsinaujinančiosios energijos gamybą ir energijos taupymą. <p>Veiklos sričiai skiriama 12,84 proc. vietas projektams įgyvendinti. Darbo vietas nebus kuriamos. Planuojama įgyvendinti 3 projektus.</p>
9.2.4.2.	Pagal veiklos sričių remiamų vienos projektų pobūdį:	
9.2.4.2.1.	<i>pelno</i>	☐
9.2.4.2.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.2.4.3.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai asmenys: biudžetinė įstaiga, NVO.
9.2.4.4.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	VVG teritorijos vienos gyventojai.
9.2.4.5.	Tinkamumo sąlygos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareiškėjas ir projektas atitinka bendrasias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytus KKP 8.1.2 papunktyje; 2. Parama skiriama, kai investuojama į viešąjį mažos apimties infrastruktūrą, viešųjų paslaugų gerinimą; 3. Pareiškėjo registracijos vieta turi būti VVG teritorijos vietovėje. 4. Remiama veikla turi būti vykdoma VVG teritorijos vietovėje.
9.2.4.6.	Vienos projektų atrankos kriterijai	<p>Projektų atrankos kriterijais sudaromos vienos sąlygos projektų paraiškų teikėjams, siekiama efektyvesnio lėšų panaudojimo ir geriausios projektų atitikties priemonės tikslams, taikomi vienos projektų atrankos kriterijai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekto paraiškoje nurodytas vienos gyventojų, įtrauktų

		<p>į projekto įgyvendinimo veiklas, skaičius;</p> <p>2. Pareiškėjo patirtis projekte numatytu veiklų vykdymui.</p> <p><i>Pastaba. Detalus atrankos kriterijų sąrašas bus nustatomas veiklos srities įgyvendinimo taisyklose.</i></p>
9.2.4.7.	Didžiausia paramos suma vietas projektui (Eur)	Iki 80 950,00
9.2.4.8.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 80
9.2.2. VPS priemonė „Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas“, (LEADER-19.2-SAVER-4).		
9.2.3.	VPS priemonės tikslas: Išsaugoti ir puoselėti krašto savitumą ir tradicijas.	
9.2.4.	1 veiklos sritis	„Parama informacinės medžiagos kaupimui, sisteminimui ir leidybai krašto kultūriniam savitumui išsaugoti“, (LEADER-19.2-SAVER-4.1).
9.2.4.1.	Veiklos srities apibūdinimas	<p>Konkreti Lietuvos vietovė turi sukaupusi savo krašto tradicinius papročius, renginius, išskirtinius asmenis, vietoves, kurios atspindi krašto savitumą. Laikmyje nesugebėjus jų įamžinti, jos lieka užmarštini.</p> <p>VVG atliktais tyrimais nustatyta, kad vienos gyventojai pageidauja „Skatinti krašto kultūros savitumo išsaugojimą, tradicijų puoselėjimą, pilietiškumo ugdymą“. Siekiant išsaugoti minėtas vertėbes ir tenkinti vienos gyventojų poreikius, VVG numatė šią veiklos sričę.</p> <p>Pagal priemonės veiklos sričių teikiama parama bus remiamoms veiklos sritims: informacinės medžiagos rinkimas, sisteminimas, leidinių leidyba apie krašto kultūrinio savitumo išsaugojimą. Teikiant paramą pirmumas skiriamas pareiškėjams, turintiems patirtį projekte numatytu veiklų vykdymui.</p> <p>Veiklos sričiai skiriamos 3,70 proc. vienos projektams įgyvendinti. Darbo vienos nebus kuriamos. Planuojama įgyvendinti 7 projektus.</p>
9.2.4.2.	Pagal veiklos sričių remiamų vienos projektų pobūdį:	
9.2.4.2.1.	<i>pelno</i>	
9.2.4.2.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.2.4.3.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai asmenys: biudžetinė įstaiga, NVO.
9.2.4.4.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	VVG teritorijos vienos gyventojai, krašte besilankantys turistai.
9.2.4.5.	Tinkamumo sąlygos	<ol style="list-style-type: none"> Pareiškėjas ir (arba) projektas atitinka bendrąsias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytus administravimo taisyklose; Pareiškėjo registracijos vieta turi būti VVG teritorijos vietovėje; Remiama veikla turi būti vykdoma VVG teritorijos vietovėje.
9.2.4.6.	Vienos projektų atrankos	Projektų atrankos kriterijais sudaromos vienodos sąlygos

	kriterijai	projektų paraiškų teikėjams, siekiama efektyvesnio lėšų panaudojimo ir geriausios projektų atitikties priemonės tikslams, taikomi vietas projektų atrankos kriterijai: 1. Projektas apima didesnį VVG teritorijos vietovių skaičių; 2. Pareiškėjo patirtis projekte numatytu veiklų vykdymui. <i>Pastaba. Detalus atrankos kriterijų sąrašas bus nustatomas veiklos srities įgyvendinimo taisyklėse.</i>
9.2.4.7.	Didžiausia paramos suma vietas projektui (Eur)	Iki 10 000,00
9.2.4.8.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 80
9.2.4.	2 veiklos sritis	Parama kaimo gyventojų bendruomeniškumo ir pilietiškumo ugdymui (krašto tradicinių renginių organizavimas, stovyklos, konferencijos, išvykos) (LEADER-19.2-SAVA-4.2).
9.2.4.1.	Veiklos srities apibūdinimas	Vienas iš išskirtinių Lietuvos bruožų yra atskirų vietovių kultūrinė etnografinė įvairovė. VVG teritorijos vietovės turi tradicines, kultūrines vertėbes ir tos vietovės išskirtinumą. VVG atliktais tyrimais nustatyta, kad vietas gyventojai pageidauja „Skatinti krašto kultūros savitumo išsaugojimą, tradicijų puoselėjimą, pilietiškumo ugdymą“. Tai ypač aktualu VVG teritorijos jaunimui, kurie turi perimti kartu tradicijas ir užtikrinti jų tėstinę veiklą. Pagal priemonės veiklos sritį teikiama parama bus skiriama veiklos sritims: krašto tradicinių renginių, stovyklų, konferencijų, išvykų organizavimui. Minėtos sritys užtikrins kultūros savitumo išsaugojimą, tradicijų tėstinumo veiklas. Teikiant paramą pirmumas skiriamas pareiškėjams turintiems patirtį projekte numatytu veiklų vykdymui ir projekte numatyta didesne temine veiklos sričių apimtimi. Veiklos sričiai skiriama 4,23 proc. vietas projektams įgyvendinti. Darbo vietas nebus kuriamos. Planuojama įgyvendinti 8 projektus.
9.2.4.2.	Pagal veiklos sritį remiamų vietas projektų pobūdis:	
9.2.4.2.1.	<i>pelno</i>	☐
9.2.4.2.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.2.4.3.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai asmenys: biudžetinė įstaiga, NVO.
9.2.4.4.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	VVG teritorijos vietas gyventojai.
9.2.4.5.	Tinkamumo sąlygos	1. Pareiškėjas ir (arba) projektas atitinka bendrasias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytus administravimo taisyklėse;

		<p>2. Pareiškėjo registracijos vieta turi būti VVG teritorijos vietovėje.</p> <p>3. Remiama veikla turi būti vykdoma VVG teritorijos vietovėje.</p>
9.2.4.6.	Vietos projektų atrankos kriterijai	<p>Projektų atrankos kriterijais sudaromos vienodos sąlygos projektų paraiškų teikėjams, siekiama efektyvesnio lėšų panaudojimo ir geriausios projektų atitikties priemonės tikslams, taikomi vietas projektų atrankos kriterijai:</p> <p>1. Pareiškėjo patirtis projekte numatytu veiklų vykdymui;</p> <p>2. Projekte numatyta didesnė teminė veiklos sričių apimtis.</p> <p><i>Pastaba. Detalus atrankos kriterijų sąrašas bus nustatomas veiklos srities įgyvendinimo taisyklėse.</i></p>
9.2.4.7.	Didžiausia paramos suma vietas projektui (Eur)	Iki 10 000,00
9.2.4.8.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 80

10. VPS įgyvendinimo veiksmų planas		
	Planuojami veiksmai	Sąsaja su VPS ir priemonėmis
10.1.	2015 m.	
10.1.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu:	VPS vertinimas
10.1.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:	VPS vertinimas
10.2.	2016 m.	
10.2.1.	<p>Susiję su VPS įgyvendinimu:</p> <p>1. Kvietimas Nr. 1 teikti vienos projektų paraiškas (III–IV ketv.): - kvietimo teikti vienos projektus dokumentacijos rengimas, skelbimas; - vienos projektų paraiškų rinkimas; - gautų vienos projektų vertinimas; - vienos projektų atranka ir tvirtinimas; - paramos sutarčių sudarymas.</p> <p>2. Patvirtintų vienos projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administravimas;</p> <p>3. Su VPS administravimu susijusių dokumentų tvarkymas;</p> <p>4. Privalomos viešinimo priemonės (aiškinamojo stendo rengimas).</p> <p>Visi veiksmai atliekami vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėse ir „Viešosios plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių iniciuotos vienos plėtros būdu“ administravimo taisyklių reikalavimais.</p>	Kvietimą Nr. 1 planuojama skelbti pagal I priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“.
10.2.2.	<p>Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2016 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; 2. Medžiagos rengimas, nuolatinis informacijos atnaujinimas apie VPS įgyvendinimo eiga, rezultatus viešinimas interneto svetainėje www.partneryste.org ir socialinio tinklo Facebook Švenčionių VVG paskyroje; 3. Popierinių (pvz., plakatai, lankstinukai, informaciniai biuleteniai, skrajutės ir pan.) leidinių 	1–4 ir 7 veiklos, susijusios su visomis VPS priemonėmis, siekiant tolygaus planavimo ir sėkmingo VPS įgyvendinimo. 5–6 veiklos, susijusios su Kvietimo Nr. 1 metu planuojamomis finansuoti VPS priemonėmis ir veiklos sritimis.

	<p>rengimas;</p> <p>4. Informacinių renginių, konferencijos apie VPS įgyvendinimo pradžią organizavimas;</p> <p>5. VPS priemonių ir remiamų veiklos sričių pristatymas potencialiems vienos projektų vykdytojams informaciniuose renginiuose;</p> <p>6. Praktinių mokymų, susijusių su paraiškų pildymu, privalomu dokumentu rengimu, organizavimas ir vykdymas;</p> <p>7. VPS eigos viešinimo pristatymas, dalyvaujant NVO, VVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.</p>	
10.3.	2017 m.	
10.3.1.	<p>Susiję su VPS įgyvendinimu:</p> <p>1. 2016 m. ir 2017 m. gautų ir patvirtintų vienos projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administruojimas;</p> <p>2. Kvietimas Nr. 2 teikti vienos projektų paraiškas (I-II ketv.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvietimo teikti vienos projektus dokumentacijos rengimas, skelbimas; - vienos projektų paraiškų rinkimas; - gautų vienos projektų vertinimas; - vienos projektų atranka ir tvirtinimas; - paramos sutarčių sudarymas. <p>3. Kvietimas Nr. 3 teikti vienos projektų paraiškas (III–IV ketv.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvietimo teikti vienos projektus dokumentacijos rengimas, skelbimas; - vienos projektų paraiškų rinkimas; - gautų vienos projektų vertinimas; - vienos projektų atranka ir tvirtinimas; - paramos sutarčių sudarymas. <p>4. Su VPS administruojamu susijusių dokumentų tvarkymas.</p>	<p>Kvietimą Nr. 2 planuojama skelbti pagal priemones „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ bei „Viešosios projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymai, įgūdžių įgijimas“.</p> <p>Kvietimą Nr. 3 planuojama skelbti pagal priemonę „Bendradarbiavimas“.</p>
10.3.2.	<p>Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <p>1. 2017 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas;</p> <p>2. Medžiagos rengimas, nuolatinis informacijos atnaujinimas apie VPS įgyvendinimo eiga, rezultatų viešinimas interneto svetainėje www.partneryste.org ir socialinio tinklo Facebook Švenčionių VVG paskyroje;</p> <p>3. Priemonių su išoriniu ženklinimu (pvz., lipdukai, raštinės reikmenys su Viešinimo taisyklių reikalaujama atributika irkt.) rengimas ir gaminimas;</p>	<p>1–4 ir 8 veiklos, susijusios su visomis VPS priemonėmis, siekiant tolygaus planavimo ir sėkmingo VPS įgyvendinimo.</p> <p>5 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 2 ir Kvietimo Nr. 3 metu planuojamomis finansuoti VPS priemonėmis ir veiklos sritimis.</p>

	<p>4. Informacinių skelbimų, pranešimų rengimas, straipsnių interneto svetainėms rengimas;</p> <p>5. Informacinių renginių organizavimas. VPS priemonių ir remiamų veiklos sričių pristatymas potencialiems vietos projektų vykdytojams informaciniuose renginiuose;</p> <p>6. Praktinių mokymų, susijusių su paraiškų pildymu, privalomų dokumentų rengimu, organizavimas ir vykdymas;</p> <p>7. Praktinių mokymų, susijusių su viešujų pirkimų vykdymu, mokėjimo prašymu ir ataskaitų rengimu, organizavimas ir vykdymas;</p> <p>8. VPS eigos viešinimo pristatymas, dalyvaujant NVO, VVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.</p>	<p>6 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 1 ir Kvietimo Nr. 2 metu gautų vienos projektų įgyvendinimu.</p> <p>7 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 1 ir Kvietimo Nr. 2 metu gautų vienos projektų įgyvendinimu.</p>
10.4.	2018 m.	
10.4.1.	<p>Susiję su VPS įgyvendinimu:</p> <p>1. 2016 m., 2017 m. ir 2018 m. gautų ir patvirtintų vienos projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administruavimas;</p> <p>2. Kvietimas Nr. 4 teikti vienos projektų paraiškas (II–III ketv.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvietimo teikti vienos projektus dokumentacijos rengimas, skelbimas; - vienos projektų paraiškų rinkimas; - gautų vienos projektų vertinimas; - vienos projektų atranka ir tvirtinimas; - paramos sutarčių sudarymas. <p>3. Su VPS administruavimu susijusių dokumentų tvarkymas.</p>	Kvietimą Nr. 4 planuojama skelbti pagal priemones „Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų tēstinumas“ ir „NVO socialinės veiklos skatinimas bei įvairinimas“.
10.4.2.	<p>Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <p>1. 2018 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas;</p> <p>2. Medžiagos rengimas, nuolatinis informacijos atnaujinimas apie VPS įgyvendinimo eiga, rezultatų viešinimas interneto svetainėje www.partneryste.org ir socialinio tinklo Facebook Švenčionių VVG paskyroje.</p> <p>3. Informacinių skelbimų, pranešimų rengimas;</p> <p>4. Informacinių renginių organizavimas. VPS priemonių ir remiamų veiklos sričių pristatymas potencialiems vietos projektų vykdytojams informaciniuose renginiuose;</p> <p>5. Praktinių mokymų, susijusių su paraiškų pildymu, privalomų dokumentų rengimu, organizavimas ir vykdymas;</p> <p>6. Praktinių mokymų, susijusių su viešujų pirkimų vykdymu, mokėjimo prašymu ir ataskaitų rengimu, organizavimas ir vykdymas;</p>	<p>1–3 ir 7 veiklos, susijusios su visomis VPS priemonėmis, siekiant tolygaus planavimo ir sėkmingo VPS įgyvendinimo.</p> <p>4 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 4 metu planuojamomis finansuoti VPS priemonėmis ir veiklos sritymis.</p> <p>5 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 4 metu gautų vienos projektų įgyvendinimu.</p> <p>6 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 1, Kvietimo Nr. 2, Kvietimo Nr. 3 metu gautų vienos projektų įgyvendinimu.</p>

	7. VPS eigos viešinimo pristatymas, dalyvaujant NVO, VVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.	
10.5.	2019 m.	
10.5.1.	<p>Susiję su VPS įgyvendinimu:</p> <p>1. 2016–2019 m. gautų ir patvirtintų vienos projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administravimas;</p> <p>2. Kvietimas Nr. 5 teikti vienos projektų paraškas (I–III ketv.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvietimo teikti vienos projektus dokumentacijos rengimas, skelbimas; - vienos projektų parašų rinkimas; - gautų vienos projektų vertinimas; - vienos projektų atranka ir tvirtinimas; - paramos sutarčių sudarymas. <p>3. Su VPS administravimu susijusių dokumentų tvarkymas;</p> <p>4. Tarpinis VPS vertinimas, ataskaitos rengimas.</p>	<p>Kvietimą Nr. 5 planuojama skelbti pagal priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“.</p> <p>2019 m. atliekamas tarpinis VPS vertinimas. Ataskaita rengiama pagal visas VPS priemones.</p>
10.5.2.	<p>Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2019 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; 2. Medžiagos rengimas, nuolatinis informacijos atnaujinimas apie VPS įgyvendinimo eiga, rezultatų viešinimas interneto svetainėje www.partneryste.org ir socialinio tinklo Facebook Švenčionių VVG paskyroje; 3. Informacinių skelbimų, pranešimų rengimas; 4. Informacinių renginių organizavimas; 5. Praktinių mokymų, susijusių su parašų pildymu, privalomų dokumentų rengimu, organizavimas ir vykdymas; 6. Praktinių mokymų, susijusių su viešujų pirkimų vykdymu, mokėjimo prašymu ir ataskaitų rengimu, organizavimas ir vykdymas; 7. VPS eigos viešinimo pristatymas, dalyvaujant NVO, VVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose. 	<p>1–4 ir 7 veiklos, susijusios su visomis VPS priemonėmis, siekiant tolygaus planavimo ir sėkmingo VPS įgyvendinimo.</p> <p>5 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 5 metu gautų vienos projektų įgyvendinimu.</p> <p>6 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 1, Kvietimo Nr. 2, Kvietimo Nr. 3, Kvietimo Nr. 4 metu gautų vienos projektų įgyvendinimu.</p>
10.6.	2020 m.	
10.6.1.	<p>Susiję su VPS įgyvendinimu:</p> <p>1. 2016–2020 m. gautų ir patvirtintų vienos projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administravimas;</p> <p>2. Kvietimas Nr. 6 teikti vienos projektų paraškas (III–IV ketv.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvietimo teikti vienos projektus dokumentacijos rengimas, skelbimas; - vienos projektų parašų rinkimas; 	<p>Kvietimą Nr. 6 planuojama skelbti pagal priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - gautų vietos projektų vertinimas; - vietos projektų atranka ir tvirtinimas; - paramos sutarčių sudarymas. <p>3. Su VPS administravimu susijusių dokumentų tvarkymas.</p>	
10.6.2.	<p>Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2020 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; 2. Medžiagos rengimas, nuolatinis informacijos atnaujinimas apie VPS įgyvendinimo eiga, rezultatų viešinimas interneto svetainėje www.partneryste.org ir socialinio tinklo Facebook Švenčionių VVG paskyroje; 3. Informacinių skelbimų, pranešimų rengimas; 4. Informacinių renginių organizavimas; 5. Praktinių mokymų, susijusių su paraiškų pildymu, privalomų dokumentų rengimu, organizavimas ir vykdymas; 6. Praktinių mokymų, susijusių su viešujų pirkimų vykdymu, mokėjimo prašymu ir ataskaitų rengimu, organizavimas ir vykdymas; 7. VPS eigos viešinimo pristatymas, dalyvaujant NVO, VVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose. 	<p>1–4 ir 7 veiklos, susijusios su visomis VPS priemonėmis, siekiant tolygaus planavimo ir sėkmingo VPS įgyvendinimo.</p> <p>5 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 6 metu gautų vietos projektų įgyvendinimu.</p> <p>6 veikla, susijusi su Kvietimo Nr. 1, Kvietimo Nr. 2, Kvietimo Nr. 3, Kvietimo Nr. 4, Kvietimo Nr. 5, Kvietimo Nr. 6 metu gautų vietos projektų įgyvendinimu.</p>
10.7.	<p>2021 m.</p> <p>Susiję su VPS įgyvendinimu:</p> <p><i>2016–2020 m. gautų ir patvirtintų vienos projekto įgyvendinimas, priežiūra ir administravimas.</i></p>	
10.7.2.	<p>Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Medžiagos rengimas, nuolatinis informacijos atnaujinimas apie VPS įgyvendinimo eiga, rezultatų viešinimas interneto svetainėje www.partneryste.org ir socialinio tinklo Facebook Švenčionių VVG paskyroje; 2. Informacinių skelbimų, pranešimų rengimas; 3. VPS eigos viešinimo pristatymas, dalyvaujant NVO, VVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose. 	<p>Vietos projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administravimas, susiję su visų kvietimų priemonėmis ir veiklos sritimis.</p>
10.8.	<p>2022 m.</p> <p>Susiję su VPS įgyvendinimu:</p>	
10.8.1.		<p>Vietos projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administravimas, susiję</p>

	<i>2016-2020 m. gautų ir patvirtintų vietas projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administravimas.</i>	su visų kvietimų priemonėmis ir veiklos sritimis.
10.8.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: 1. Medžiagos rengimas, nuolatinis informacijos atnaujinimas apie VPS įgyvendinimo eiga, rezultatų viešinimas interneto svetainėje www.partneryste.org ir socialinio tinklo Facebook Švenčionių VVG paskyroje; 2. Informacinių skelbimų, pranešimų rengimas; 3. VPS eigos viešinimo pristatymas, dalyvaujant NVO, VVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.	Veiklos, susijusios su visomis VPS priemonėmis ir veiklos sritimis, siekiant sėkmingo VPS įgyvendinimo.
10.9.	2023 m.	
10.9.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: <i>2016–2020 m. gautų ir patvirtintų vietas projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administravimas.</i>	Vietos projektų įgyvendinimas, priežiūra ir administravimas, susiję su visų kvietimų priemonėmis ir veiklos sritimis. VPS įgyvendinimo pabaiga.
10.9.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: 1. Medžiagos rengimas, nuolatinis informacijos atnaujinimas apie VPS įgyvendinimo eiga, rezultatų viešinimas interneto svetainėje www.partneryste.org ir socialinio tinklo Facebook Švenčionių VVG paskyroje; 2. VPS eigos viešinimo pristatymas, dalyvaujant NVO, VVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose; 3. Baigiamosios konferencijos organizavimas.	Veiklos, susijusios su visomis VPS priemonėmis ir veiklos sritimis, siekiant sėkmingo VPS įgyvendinimo.

11. VPS finansinis planas					
11.1.	VPS finansinis planas pagal prioritetus:				
	Prioriteto Nr.	VPS prioriteto pavadinimas	Planuojama paramos lėšų suma (Eur)	Planuojama lėšų (proc.)	
11.1.1.	I	VIETOS GYVENTOJU GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS, SKATINANT EKONOMINĘ PLĖTRĄ, VERSLO IR DARBO VIETŲ KŪRIMĄ	1 418 555,00	75,00	
11.1.2.	II	SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS VEIKLOS PLĖTRA, SKATINANT BENDRUOMENIŠKUMĄ, MAŽINANT SOCIALINĘ ATSKIRTĮ	472 851,00	25,00	
			Iš viso: 1 891 406,00	Iš viso: 100	
11.2.	VPS finansinis planas pagal priemones:				
	VPS priemonės pavadinimas	VPS prioriteto Nr., kuriam priskiriama priemonė	VPS priemonės kodas	Planuojama lėšų suma (Eur)	Planuojama lėšų (proc.)
11.2.1.	Ūkio ir verslo plėtra	1	LEADER-19.2-6	1 348 005,00	71,27
11.2.2.	Bendradarbiavimas	1	LEADER-19.2-16	70 555,00	3,73
11.2.3.	Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse	2	LEADER-19.2-7	242 856,00	12,84
11.2.4.	Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas (kai mokymai susiję su VPS priemonėmis)	2	LEADER-19.2-SAVA-3	20 049,00	1,06
11.2.5.	Kultūros savitumo išsaugojimas, tradicijų testinumas	2	LEADER-19.2-SAVA-4	149 988,00	7,93
11.2.6.	NVO socialinės veiklos skatinimas bei įvairinimas	2	LEADER-19.2-SAVA-5	59 958,00	3,17
				Iš viso: 1 891 406,00	Iš viso: 100 (nuo vienos projektams įgyvendinti planuojamos sumos)
11.3.	VPS administravimo išlaidų finansinis planas:				
	VPS administravimo išlaidų (KPP kodas 19.4) kategorijos	Planuojama lėšų (Eur)		Planuojama lėšų (proc.)	
11.3.1.	VVG veiklos išlaidos	354 639,00		75	
11.3.2.	VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo išlaidos	118 213,00		25	
11.3.3.	Iš viso:	472 852,00		20	

11.4.	Indikatyvus VPS lėšų poreikis pagal metus:	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Iš viso:
11.4.1.	Planuojančios lėšų poreikis vietas projektams pagal VPS finansuoti pagal metus (proc. nuo vienos projektams numatytos sumos)	-	18,5	28,4	12,5	20,6	8,0	6,0	6,0	-	100 proc.
11.4.2.	Planuojančios lėšų poreikis VPS administravimo išlaidoms pagal metus (proc. nuo VPS administravimui numatytos sumos)	-	14,29	13,23	13,23	13,23	13,23	13,23	13,23	6,33	100 proc.
11.5.	Planuojami papildomi VPS finansavimo šaltiniai	Pagrindimas									
11.5.1.											
11.5.2.											
<...>											

12. VPS įgyvendinimo rodikliai												
12.1. VPS pasiekimų produkto (angl. k. „output“) rodikliai												
Eil. Nr.	VPS įgyvendinimo rodiklių pavadinimas	ESIF teminiai tikslai									Iš viso:	
		1	10	3	3	5-6	4	8	9	2		
		EŽŪFKP prioritetai ir tikslinės sritys										
		1A	1C	2B	3A	4A	5C	6A	6B	6C		
12.1.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.):										51	
12.1.1.1.	Paremtų vienos projektų, kuriuos pateikė NVO, skaičius (vnt.)		1						14		15	
12.1.1.2.	Paremtų vienos projektų, kuriuos pateikė vienos valdžios institucija (savivaldybė) arba valstybės institucija / organizacija, skaičius (vnt.)		1						6		7	
12.1.1.3.	Paremtų vienos projektų, kuriuos pateikė MVĮ, skaičius (vnt.)				1			9			10	
12.1.1.4.	Paremtų vienos projektų, kuriuos pateikė fiziniai asmenys, skaičius (vnt.):				1			18			19	
12.1.1.4.1.	iš jų: iki 40 m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	iš viso: 6 vyru: 12	
12.1.1.4.2.	iš iu: daugiau kaip 40 m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	iš motery: 6 vyru: 6	

											<i>viso:</i> 6	<i>3</i>	<i>vyrų:</i> 3
12.1.1.5.	Paremtų vienos projektų, kuriuos pateikė 12.1.1.1–12.1.1.5 papunkčiuose neišvardyti asmenys, skaičius (vnt.)												
12.1.2.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-4.2												
12.1.2.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-		-	-	-	-	-			
12.1.3.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-6.2												
12.1.3.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-		16	-	-		16	
12.1.4.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-6.4												
12.1.4.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)							11				11	
12.1.5.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-7.2												
12.1.5.1.	Paremtų vienos projektų, skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	3	-	3			
12.1.5.2	VVG teritorijos gyventojų, gaunančių naudą dėl pagerintos infrastruktūros, skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	1000	-	1000			
12.1.6.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-7.6												
12.1.6.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-						
12.1.6.2.	VVG teritorijos gyventojų, gaunančių naudą dėl pagerintos infrastruktūros, skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-						
12.1.7.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-16.3												
12.1.7.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)		-	-	-	-	-						
12.1.8.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-16.4												
12.1.8.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)		-	-	2	-	-	-	-	-		2	
12.1.9.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-16.9												
12.1.9.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)		-	-	-	-	-	-	-	-			
12.1.10.	Priemonės kodas: LEADER-19.2-SAVA-1 (savarankiška VPS priemonė)												
12.1.10.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-						
12.1.11.	Priemonės kodas: LEADER-19.2-SAVA-2 (savarankiška VPS priemonė)												
12.1.11.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
12.1.12.	Priemonės kodas: LEADER-19.2-SAVA-3 (savarankiška VPS priemonė)												
12.1.12.1.	Paremtų vienos projektų, susijusių su inovacijų ir bendradarbiavimo skatinimo mokymais, skaičius (vnt.)		-	-	-	-	-	-	-	-			

12.1.12.2.	Paremtų vienos projektų, susijusių su VVG teritorijos gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymais, skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	-		
12.1.12.3.	Paremtų vienos projektų, susijusių su verslumo (žemės ūkio srityje, ne žemės ūkio srityje, socialinio verslo srityje) skatinimo mokymais, skaičius (vnt.)	-	-	-		-	-			-	
12.1.12.4.	Paremtų vienos projektų, susijusių su kitais nei 12.1.13.1–12.1.13.3 papunkčiuose minimais mokymais, skaičius	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
12.1.12.5.	Planuojamas mokymų dalyvių skaičius (vnt., ne unikalių)	60	-	-	-	-	-	-	-	-	60
12.1.13.	Priemonės kodas: LEADER-19.2-SAVA-4 (savarankiška VPS priemonė)										
12.1.13.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)								15		15
12.1.14.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-SAVA- (savarankiška VPS priemonė)										
12.1.14.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)										
12.1.16.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-SAVA-5 (savarankiška VPS priemonė)										
12.1.16.1.	Paremtų vienos projektų skaičius (vnt.)								2		2
12.2. VPS pasiekimų tikslų rodikliai (angl. k. „target“) rodikliai											
12.2.1. Vietos projektų įgyvendinimas											
12.2.1.1.	Sukurtų naujų darbo vietų (naujų etatų) skaičius įgyvendinus vietos projektus (vnt.)				2			27			29
12.2.2.2.	Išlaikytų darbo vietų (etatų) skaičius įgyvendinus vietos projektus (vnt.)										
12.2.2. VPS administravimas											
12.2.2.1.	Sukurtų naujų darbo vietų skaičius VVG administracijoje, vykdant VPS administravimo veiklą (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
12.2.2.2.	Išlaikytų darbo vietų skaičius VVG administracijoje, vykdant VPS administravimo veiklą (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3

13. VPS įgyvendinimo vidaus valdymas ir stebėsenai	
13.1.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos funkcijos pagal subjektus
13.1.1.	VVG nariai - VVG nariai, vadovaudamiesi įstatais ir jų pagrindu, priima sprendimus, susijusius su VPS įgyvendinimu; - vykdo asociacijos visuotinio narių susirinkimo ir valdybos sprendimus VPS įgyvendinimo klausimais; - aktyviai dalyvauja asociacijos veikloje ir VPS įgyvendinime; - tvirtina valdybos pirmininko metinę ataskaitą bei finansinę atskaitomybę.
13.1.2.	VVG valdymo organo nariai Pagal įstatus valdyba vykdo šias funkcijas įgyvendinant VPS: - atleidžia ir priima į darbą VPS įgyvendinančius administracijos darbuotojus, nustato jiems atlyginimus; - tvirtina vienos projektų atrankos darbo reglamentą; - tvirtina vienos projektų kvietimų dokumentaciją; - priima sprendimus dėl vienos projektų finansavimo ir lėšų paskyrimo; - tvirtina VPS įgyvendinimo tarpines ir metines ataskaitas.
13.1.3.	VPS administravimo vadovas Atsakingas už vadovavimą įgyvendinant VPS, koordinuoja, kontroliuoja, vykdo strategijos įgyvendinimą pagal VPS veiklas, parengia ir teikia valdybai tvirtinti VPS įgyvendinimo tarpines ir metines ataskaitas.Palaiko ryšius su organizacijomis, turinčiomis sąsajas su VPS įgyvendinimu: NMA, ŽŪM, VVG tinklu, rajono savivalda, bendruomenėmis, su įvairiomis kitomis organizacijomis. Neša atsakomybę už VPS įgyvendinimą.
13.1.4.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris Atsakingas už buhalterinės apskaitos vedimą ir viešųjų lėšų administravimą. Rengia ir teikia mokėjimų prašymus NMA. Dalyvauja materialinių vertybų inventorizacijų darbe. VPS administravimo vadovui teikia finansines ataskaitas apie VPS įgyvendinimo rezultatus. Rengia ir teikia informacinię, konsultacinię ir metodinę pagalbą vienos projektų rengėjams finansiniais klausimais. Rengia VPS įgyvendinimo paramos sutarties pakeitimus.Pildo darbo apskaitos žiniaraščius, teisingai ir laiku apskaičiuoja ir išmoka darbuotojams darbo užmokestį.Kelia kvalifikaciją, gilina žinias, reikalingas VPS finansininkofunkcijoms atlikti.
13.1.5.	kiti VVG administracijos darbuotojai:
13.1.5.1.	VPS administratorius (-iai) Rengia kvietimų dokumentaciją, paramos sutartis, administruoja vienos projektus, vertina viešųjų pirkimų dokumentus, mokėjimo prašymus ir kt. Konsultuoja vienos projektų pareiškėjus viešųjų pirkimų organizavimo, paraiškų rengimo, projektų įgyvendinimo klausimais. Teikia tarpines ir metines ataskaitas VPS administravimo vadovui apie įgyvendinamus vienos projektus, apie VPS įgyvendinimo eigą ir pasiekus rezultatus. Teikia reikalingą informaciją, susijusią su VPS įgyvendinimu, viešųjų pirkimų procedūromis, NMA, ŽŪM, auditoriams.

13.1.5.2.	VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai)	VPS viešųjų ryšių specialistas – laiku pateikia išsamią informaciją vienos informavimo šaltiniuose apie VVG vykdomą veiklą, VPS įgyvendinimo eiga ir pasiekus rezultatus. Teikia informaciją žiniasklaidai. Skatina ir padeda vienos projekto pareiškėjams viešinti įgyvendinamus vienos projektus, jų naudą vienos gyventojams. Administruoja VVG interneto svetainę, rengia, ikelia ir prižiūri ten esančią informaciją. Užmezga ir palaiko glaudžius ryšius su informaciją teikiančiais subjektais.
13.2.	VVG darbuotoju gebėjimai įgyvendinti VPS	
13.2.1.	VPS administravimo vadovas	Turėti aukštajį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.2.2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	Turėti aukštajį išsilavinimą buhalterinės apskaitos tvarkymo srityje ir ne mažesnę nei 2m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje arba turėti ne mažesnę negu 2m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje įgyvendinant VPS.
13.2.3.	kiti VVG administracijos darbuotojai:	
13.2.3.1.	VPS administratorius	Turėti aukštajį išsilavinimą ir ne mažesnę negu 1m. darbo patirtį projektų valdymo srityje arba turėti ne mažesnę negu 2 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.2.3.2.	VPS viešųjų ryšių specialistas	Turėti aukštajį išsilavinimą, taip pat turėti žinių LEADER metodo įgyvendinimo ir kitose kaimo plėtros politikos srityse arba turėti ne mažesnę negu 1m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.3.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistemos apibūdinimas	
13.3.1.	<p>VPS įgyvendinimo valdymas – tai veiksmų visuma, kuriuos atliekant VVG sieks užtikrinti skaidrų, efektyvų ir veiksmingą EŽŪFKP bei Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, patikrinamą ir kontroliuojamą VPS įgyvendinimą.</p> <p>VPS įgyvendinimo vertinimas atliekamas trimis lygmenimis: VPS vykdytojos, NMA ir ŽŪM. VPS vykdytojos lygmeniu atliekamas VPS įgyvendinimo vidaus vertinimas. NMA ir ŽŪM lygmenimis atliekamas VPS įgyvendinimo išorinis vertinimas. Jis gali būti tikslinis, tarpinis ir teminis. VPS įgyvendinimo vidaus valdymas apims stebėsenos veiklos plano parengimą, VPS įgyvendinimo organizavimą, kontrolę, koordinavimą ir veiklos koregavimą, atsižvelgiant į pokyčius. VVG VPS įgyvendinimo vidaus valdymą ir stebėseną įgyvendins pagal „Viešosios plėtros strategiją, įgyvendinamą bendruomenių iniciuotos vienos plėtros būdu, administravimo taisyklių“ reikalavimus. VVG VPS įgyvendinimo vidaus valdymą ir kontrolę vykdys, vadovaudamasi taisyklių 13 dalyje „VPS įgyvendinimo vidaus valdymas ir stebėsenos“ nustatyta tvarka. VPS stebėsenos vidaus sistema – tai reguliarų ir sistemingu veiksmų visuma, kuriuos atliekant bus vykdomas kokybiinių ir kiekybinių duomenų apie VPS įgyvendinimo eiga rinkimas, apibendrinimas ir teikimas aukštesniems valdymo organams,</p>	

atsakingiems už VPS įgyvendinimą. Stebėsenos metu bus analizuojama VPS įgyvendinimo eiga, identifikuojamos VPS įgyvendinimo problemos, pasiūlomi problemų sprendiniai ir jų įgyvendinimo užtikrinimo priemonės. VPS įgyvendinimo vidaus vertinimą atlikis VVG administracijos darbuotojai, atsižvelgiant į jiems priskirtas funkcijas. VVG už VPS įgyvendinimo rezultatus, išskaitant įgyvendintus VPS įgyvendinimo vidaus valdymo veiksmus, atsiskaitys, teikdama metines VPS įgyvendinimo ataskaitas VVG valdybai. VVG privalės informuoti NMA apie VPS įgyvendinimo valdymo, kontrolės ir patikrinimo sistemos trūkumus, nustatytus įgyvendinant VPS. Jeigu nustatomi VPS įgyvendinimo valdymo sistemos trūkumai, NMA nustatys papildomas laikinąsias valdymo priemones.

Vykdydama VPS stebėseną, VVG iki vasario 1 d. teiks NMA metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą už praėjusius metus (nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.) ir ją viešins. NMA, gavusi metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą, vertina ir tvirtina VPS įgyvendinimo ataskaitas, sudaro suvestinę VPS įgyvendinimo ataskaitą, iki balandžio 1 d. suvestinę VPS įgyvendinimo ataskaitą teikia ŽŪM.

Už VPS įgyvendinimo vidinį vertinimą bus atsakinga VVG administracija, valdyba.

Pagal aukščiau pateiktą VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistemą VVG paskirstyta atsakomybė:

VVG administracija atsako:

- už VPS įgyvendinimo valdymą ir įgyvendinimo organizavimą, už savalaikį vietas projektų kvietimų dokumentacijos parengimą ir pateikimą tvirtinti valdybai, potencialių pareiškėjų valdymo gebėjimų ugdymą, įgyvendinant vietas projektus, tinkamą valdybos informavimą ir VPS įgyvendinimo viešinimą;
- už skaidrų viešųjų finansų valdymą, įgyvendinant VPS ir viešųjų lėšų administravimą;
- už vietas projektų vykdytojų gebėjimus, administruojant viešasias lėšas.

VVG valdyba atsako:

- už savalaikį vietas projektų atrankos darbo reglamento dokumentų patvirtinimą;
- už savalaikį vietas projektų kvietimų dokumentacijos tvirtinimą;
- sprendimus dėl vietas projektų finansavimo ir lėšų paskyrimo;
- už VPS įgyvendinimo tarpinių ir metinių ataskaitų tvirinimą;
- už sprendimų priėmimą, skirtant lėšas vietas projektų įgyvendinimui;
- už tinkamą viešųjų ir privačių interesų derinimą.

VVG nariai atsako už:

- už tinkamą kolegialaus valdymo organo suformavimą ir kontrolės vykdymą.

VVG administracijos darbuotojai betarpiskai informuoja vienas kitą apie VPS įgyvendinimo eiga, kylančias problemas, vietas projektų vykdytojų pageidavimus ir pasiūlymus, VVG valdybos įpareigojimus. Informacijos teikimas pateiktas 8 pav. VVG viešųjų ryšių specialistas ir administracijos vadovas informuoja visuomenę, potencialius vietas projektų vykdytojus ir VVG narius. VVG pirmininkas informuoja VVG valdybą apie VPS įgyvendinimo eiga, įgyvendinimo pažangą, kylančias problemas, siūlo jų sprendimo būdus. VVG administracijos darbuotojai atsiskaito VVG pirmininkui. VVG pirmininkas atsiskaito VVG valdybai ir VVG narių visuotiniam susirinkimui už administracijos darbą, įgyvendinant VPS ir valdybos įpareigojimų vykdymą. VVG valdyba atsiskaito VVG narių

visuotiniam susirinkimui už suteiktų įgaliojimų įvykdymą. Pavaldumas ir atskaitomybė pateikiama 9 pav. VPS įgyvendinimo stebėseno vykdoma „iš apačios į viršų“:

Administracija:

- įgyvendina VPS ir stebi VPS įgyvendinimo eigą;
- administruoja viešasias lėšas;
- informuoja VVG valdybą ir valdybos pirmininką apie VPS įgyvendinimo eigą, lėšų naudojimą;
- vykdo vertinimo rezultatų sklaidą (duomenys pateikiami viešai VVG interneto puslapyje ir kt. informavimo šaltiniuose);
- vykdo VPS rodiklių įgyvendinimo stebėseną ir apibendrinimą;
- renka kiekybinę informaciją iš vienos veiklos projektų įgyvendinimo ataskaitų ir MP, ją apibendrina ir vykdo projektų įgyvendinimo priežiūrą;
- teikia kasmetinę ataskaitą NMA apie VPS įgyvendinimą;
- kaupia stebėsenos duomenis.

VVG valdyba:

- stebi ir vertina administracijos darbą, visuotinio narių susirinkimo ir VVG valdybos sprendimų vykdymą numatytu laiku, informacijos sklaidą.

VVG nariai:

- stebi administracijos ir valdybos darbą, VVG įvaizdžio formavimą, įstatų laikymąsi, demokratinių procedūrų laikymąsi, renkant VVG valdybą, VVG pirmininką, stebi strategijos įgyvendinimo eigą, VVG įsipareigojimų vykdymą.

Nustačius faktą, kad VPS yra įgyvendinama netinkamai, veikia aukščiau aprašyta VVG atsakomybės sistema. Priklasomai nuo to, kuris VPS įgyvendinime dalyvaujantis subjektas netinkamai atlieka savo pareigas, nustatomos priežastys. Tais atvejais, kai jas lemia aplaidus administracijos darbuotojo darbas, kreipiamasi į tiesioginiuose pavaldumo santykiuose esantį valdantįjį asmenį, nurodant netinkamo VPS įgyvendinimo faktus, teikiant siūlymus problemai spręsti. Jos gali būti organizacinės, kada siūloma koreguoti VPS įgyvendinimo eigą, ir administracinių poveikio, jei nustatomas administracijos darbuotojo aplaidumas.

VVG atstovaujamos teritorijos situacijos analizei naudojama statistinė informacija apie VVG atstovaujamos teritorijos gyventojus 2011-01-01								
Pagal amžių								
	iki 7 m.		Pagal amžių		Pagal lyti		Pagal gyvenamąjį vietovę	Pagal užimtumą
			x	x	x	1475	iki 7 m.	
			x	x	1900	x	7-13 m. (iskaitytinai)	
			x	5580	x	x	14-29 m. (iskaitytinai)	
			x	3386	x	x	30-39 m. (iskaitytinai)	
			9629	x	x	x	40-64 m. (iskaitytinai)	
			x	x	x	x	65 m. ir vyresni	
			4662	1742	2946	1017	761	vyrai
			4967	1644	2634	883	714	moterys
			x	x	x	x	gyvenantys viensėdiuose (vienkiemiuose)	
			x	x	x	x	gyvenantys gyv. vietovėse iki 200 gyventojų (išskyrus viensėdžius)	
			x	x	x	x	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 201 iki 1000 gyventojų	
			x	x	x	x	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 1001 iki 2999 gyventojų	
			x	x	x	x	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 3000 iki 6000 gyventojų (išskyrus savivaldybių centrus)	
			x	x	x	x	dirbantys (išskyrus savarkiskai dirbančius)	
			x	x	x	x	savarkiskai dirbantys pagal verslo liudijimą	
			x	x	x	x	iki mokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigas, veikiančias VVG atstovaujančios teritorijoje, lankantys asmenys	
			x	x	x	x	bedarbiai (išskyrus: gaunantės senatvės pensiją; nedirbančius dėl negalius)	
			x	x	x	x	gaunantys senatvės pensiją	
			x	x	x	x	skurdą patiriantys asmenys	
			x	x	x	x	socialinės rizikos seinių skaičius	
			x	x	x	x	socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius	

Pagal gyvenamąją vietovę	Pagal lyti	65 m. ir vyresni									
		vyrai					moterys				
gyvenantys viensėdžiuose (vienkiemiuose)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
gyvenantys gyv. vietovėse iki 200 gyventojų (išskyrus viensėdžius)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
gyvenantys gyv. vietovėse nuo 201 iki 1000 gyventojų	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
gyvenantys gyv. vietovėse nuo 1001 iki 2999 gyventojų	x	x	x	x	x	x	6315	x	x	n.d.	x
gyvenantys gyv. vietovėse nuo 3000 iki 6000 gyventojų (išskyrus savivaldybių centrus)	x	x	x	x	x	x	5826	x	x	n.d.	x
	x	-	x	x	x	x		x	x	n.d.	x
	11776	x	x	x	x	x		x	x	n.d.	x
	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
1296	-	1218	1335	214	x	x		x	x	x	x
n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.		x	x	x	x
n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.		x	x	x	x

- statistikos departamento duomenys. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu), 3 priedo 13 lentelė; duomenų metai: 2011 m.);
2. VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagal lytį ir gyvenamąją vietovę (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 6 lentelė; duomenų metai: 2011 m.);
 3. VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagal gyvenamąją vietovę (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys. Duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 6 lentelė; duomenų metai: 2011 m.);
 4. VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagal gyvenamąją vietovę ir socialinę padėtį (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys. Duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 33 lentelė; duomenų metai: 2011 m.);
 5. VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagalužimtumą :
 - *dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)* (2016-03-01 VSDFV Utenos skyriaus rašto Nr. (7.30)R3-9304 duomenys. Duomenys pateikiami 2011 m. su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). Nei Lietuvos statistikos departamentas, nei Švenčionių r. sav. tokį duomenų VVG teritorijos mastu neapskaito);
 - *savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą* (duomenų šaltinis: VMĮ duomenys. (www.vmi.lt/cms/gyventojai). Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu)., 3 priedo 51 lentelė; duomenų metai: 2011 m.);
 - *ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigas, veikiančias VVG atstovaujamoje teritorijoje, lankantys asmenys* (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys. VVG teritorojos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 64 lentelė; duomenų metai: 2011 m.);
 - *bedarbiai (išskyrus gaunancius senatvės pensiją arba nedirbančius dėl negalios)* (duomenų šaltinis: Lietuvos darbo biržos prie socialinės ministerijos duomenys (darbo ištaklių skyriaus duomenys). Duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu), 3 priedo 29 lentelė; duomenų metai: 2011 m.);
 - *gaunantys senatvės pensiją* (2016-03-01 VSDFV Utenos skyriaus rašto Nr. (7.30)R3-9304 duomenys. Duomenys pateikiami 2011 m. su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). Nei Lietuvos statistikos departamentas, nei Švenčionių r. sav. , nei Švenčionių r. sav. seniūnijos, nei SODRA tokį duomenų VVG teritorijos mastu neapskaito);
 6. VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagal socialinę padėtį (skurdą patiriantys asmenys; socialinės rizikos šeimų skaičius; socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius). (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys. Duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 32,33 lentelės; duomenų metai: 2011 m.);

Paaiškinimai	<p>1. Pagal amžių , t. y. pagal nurodytas amžiaus grupes, ir lyti pateikiami duomenys Švenčionių rajono mastu, nes VVG teritorijoje pagal nurodytas amžiaus grupes duomenys nevedami.</p> <p>2. Duomenys apie savarankiškai dirbančius pagal verslo liudijimą pateikiami Švenčionių rajono mastu. VVG kreipėsi į Mokesčių inspekciją, ji atsakė, kad VVG teritorijoje tokia apskaita nevedama ir duomenų nėra.</p> <p>3. Duomenų apie VVG teritorijoje dirbančius (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius) ir gaunancius senatvės pensiją nėra. Nei Lietuvos statistikos departamentas, nei Švenčionių r. savivaldybė, nei Švenčionių r. sav. seniūnijos, nei Sodra tokios apskaitos neveda ir duomenų neturi.</p>
--------------	---

VVG atstovaujamos teritorijos situacijos analizei naudojama statistinė informacija apie VVG atstovaujamos teritorijos gyventojus
2014-01-01

Pagal gyvenamają vietovę	Pagal lyti	40–64 m. (jskaitytinai)										65 m. ir vyresni									
		moterys					vyrai					moterys					vyrai				
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		-	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		-	754	1024	142	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		n.d.	nd.	n.n.d.	n.d.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

99

40–64 m. (jskaitytinai)

65 m. ir vyresni

vyrai

moterys

gyvenantys viensėdžiuose (vienkiemiuose)

gyvenantys gyv. vietovėse iki 200 gyventojų (išskyrus viensėdžius)

gyvenantys gyv. vietovėse nuo 201 iki 1000 gyventojų

gyvenantys gyv. vietovėse nuo 1001 iki 2999 gyventojų

Pagal socialinę padėti	socialinės rizikos šeimų skaičius	Pagal užimtumą	
		gyvenantys gyv. vietovėse nuo 3000 iki 6000 gyventojų (išskyrus savivaldybių centrus)	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 6001 iki 10000 gyventojų (išskyrus savivaldybių centrus)
	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	X	X
	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	X	X
	ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigas, veikiančias VVG atstovaujamoje teritorijoje, lankantys asmenys	X	X
	bedarbiai (išskyrus gaunančius senatvės pensiją arba nedirbančius dėl negalios)	X	X
	gaunantys senatvės pensiją	X	X
	skurdą patiriantys asmenys	X	X
	socialinės rizikos šeimų skaičius	X	X

socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius	× 243
<p><i>Pateikiami 2014 m. sausio 1 d. duomenys:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagalamžių ir lyti</u> (duomenų šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu), 3 priedo 13 lentelė; duomenų metai: 2014 m.); 2. <u>VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagal lyti ir gyvenamąją vietovę</u> (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 6 lentelė; duomenų metai: 2014 m.); 3. <u>VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagalgyvenamąją vietovę</u> (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys. Duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 6 lentelė; duomenų metai: 2014 m.); 4. <u>VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagalgyvenamąją vietovę</u> ir socialinę podėlį (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys. Duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 33 lentelė; duomenų metai: 2014 m.); 5. <u>VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagalužimtumą :</u> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius</i> (Šaltinis: www.stat.gov.lt, http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize. Duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). Nei Lietuvos statistikos departamentas, nei Švenčionių r. sav. tokį duomenų VVG teritorijos mastu neapskaito); - <i>savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą</i> (duomenų šaltinis: VMĮ duomenys. (www.vmi.lt/cms/gyventojai). Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu), 3 priedo 51 lentelė; duomenų metai: 2014 m.); - <i>ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo istaigas, veikiančias VVG atstovaujamoje teritorijoje, lankantys asmenys</i> (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 64 lentelė; duomenų metai: 2014 m.); - <i>bedarbiai (išskyrus gaunancius senatvės pensiją arba nedirbančius dėl negalios)</i> (duomenų šaltinis: Lietuvos darbo biržos prie socialinės ministerijos duomenys (darbo ištaklių skyriaus duomenys). Duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu), 3 priedo 29 lentelė; duomenų metai: 2014 m.); - <i>gaunantys senatvės pensiją</i> (2016-03-01 VSDFV Utenos skyriaus rašto Nr. (7.30)R3-9304 duomenys. Duomenys pateikiami 2011 m. su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). Nei Lietuvos statistikos 	
Statistinės informacijos šaltiniai ir metai	

	<p>departamentas, nei Švenčionių r. sav., nei Švenčionių r. sav. seniūnijos, nei SODRA tokį duomenų VVG teritorijos mastu neapskaito);</p> <p>6. <u>VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius pagal socialinę padėtį (skurdą patiriantys asmenys; socialinės rizikos šeimų skaičius; socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius).</u> (duomenų šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys. Duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto), 3 priedo 32,33 lentelės; duomenų metai: 2014 m.);</p>
Paaiškinimai	<p><i>VVG teritorijoje pagal nurodytas amžiaus grupes duomenys nevedami.</i></p> <p>2. <i>Duomenys apie savarankiškai dirbančius pagal verslo liudijimą pateikiami Švenčionių rajono mastu. VVG kreipėsi į Mokesčių inspekciją, ji atsakė, kad VVG teritorijoje tokia apskaita nevedama ir duomenų nėra.</i></p> <p>3. <i>Duomenų apie pensiją VVG teritorijoje dirbančius (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius) ir gaunancius senatvės pensiją nėra. Nei Lietuvos statistikos departamentas, nei Švenčionių r. savivaldybė, nei Švenčionių r. sav. seniūnijos, nei Sodra tokios apskaitos neveda ir duomenų neturi.</i></p>

Kaimo vietovių VPS formos 3 priedo pastaba. Pagal instrukciją reikalaujama pateikti 2011 m., 2013 m. ir vėlesnių metų duomenis. VVG, atlikdama analizę ir norėdama parodyti kitimo būklę iki krizinio ir po krizinio laikotarpio, dalį rodiklių pateikė ilgesniu ir įvairesniu laiko tarpsniu. Tai leido nustatyti, kada ekonominė, socialinė ir kt. padėtis šalyje, rajone, VVG teritorijoje blogėjo ir nuo kada pradėjo gerėti. Tai leido nustatyti, kokias tempais vyko pokyčiai, lyginant atskiras teritorijas. Lentelėse naudojamas trumpinys „n. d.“ reiškia, kad duomenų nėra.

1 lentelė. Vietos veiklos grupės narių sąrašas

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Atstovaujama institucija	Atstovavimo pagrindas
Vietos valdžios atstovai, 12,77 proc.			
1.	Tatjana Višnevskaja	Švenčionių rajono savivaldybė	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-57, 2015-04-30
2.	Valdemaras Kasperovičius	Švenčionių rajono savivaldybė	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-57, 2015-04-30
3.	Vincas Jusys	Švenčionių rajono savivaldybė	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr.T-57, 2015-04-30
4.	Rimantas Klipčius	Švenčionių rajono savivaldybė	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr.T-57, 2015-04-30
5.	Kęstutis Savickas	Švenčionių rajono savivaldybė	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr.T-57, 2015-04-30
6.	Algirdas Uziala	Švenčionių rajono savivaldybė	Švenčionių rajono savivaldybės mero potvarkis Nr.V-80, 2015-08-20
Verslo atstovai, 23,40 proc.			
1.	Milda Petkevičienė	ūkininkė	2015-07-30 prašymas „Dėl narystės asociacijoje Švenčionių rajono vienos veiklos grupė „Švenčionių partnerystė““
2.	Raimondas Pauliukevičius	ūkininkas	2015-07-24 prašymas „Dėl narystės asociacijoje Švenčionių rajono vienos veiklos grupė „Švenčionių partnerystė““
3.	Aušra Šinkūnienė	UAB „Žalia smilga“	Vienintelio akcininko sprendimas Nr.15/02, 2015-05-20
4.	Birutė Borovikienė	VšĮ „Regiono plėtros projektai“	Savininko sprendimas, 2015-05-19

5.	Donatas Gustas	UAB „Renergija“	Valdybos posėdžio protokolas Nr.130301-1, 2013-03-09
6.	Ijolė Borovskienė	UAB „Ogmija“	Akcininko sprendimas, 2013-03-01
7.	Edgaras Maslianikas	UAB EDMA&CO	Akcininko sprendimas, 2012-12-07
8.	Ramunė Paškevičienė	UAB „Švenčionelių sveikatos centras“	Susirinkimo protokolas, 2012-05-02
9.	Birutė Valatkienė	UAB „Aktyvios idėjos“	Direktorius įsakymas, 2012-05-18 Nr.05/1
10.	Gintaras Steponėnas	IĮ „Gintaro sodyba“	Savininko sprendimas, 2012-05-17
11.	Virgilijus Sedlevičius	UAB „Sevika“	Direktorius įsakymas Nr.28/12, 2012-05-05

Pilietinės visuomenės atstovai, 63,83 proc.

1.	Donatas Šalna	Sveikatingumo ir sporto klubas „Švenčionėliai“	Steigėjų sprendimas, 2015-05-21
2.	Aleksandr Borovskij	Švenčionelių bendruomenė „Švenčionelių bičiuliai“	Visuotinio susirinkimo posėdžio protokolas Nr.2, 2015-05-18
3.	Vasilijus Menkovas	Pašaminės kaimo bendruomenė „Pašaminės draugija“	Susirinkimo protokolas, 2014-12-07
4.	Ieva Razmytė-Deviatnikovė	Švenčionių profesinio rengimo centras	Švenčionių profesinio rengimo centro direktoriaus įsakymas dėl narystės delegavimo Nr.OV-45, 2014-03-28
5.	Kęstutis Lisiauskas	Švenčionių r. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras	Centro tarybos posėdžio protokolas Nr.CT-2, 2013-03-06
6.	Tatjana Kuznecova	BĮ Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centras	Direktorius raštas „Dėl nario delegavimo“ Nr.S-16, 2015-05-18
7.	Rita Jusienė	Beriniūnų kaimo bendruomenė „Mojus“	Bendruomenės pirmininko raštas „Dėl atstovo delegavimo“ Nr.BM3-2, 2015-08-03
8.	Algirdas Navikas	Švenčionių kaimo bendruomenė „Šventa“	Susirinkimo protokolas, 2015-02-11
9.	Algirdas Breidokas	Švenčionių rajono Kaltanėnų kaimo bendruomenė	Bendruomenės tarybos posėdžio protokolas Nr.12-01, 2012-01-16
10.	Aušra Kaukėnienė	Trūdų bendruomenė	Visuotinio susirinkimo protokolas Nr.2, 2014-02-20

11.	Roman Vilkicki	Čerėnų kaimo bendruomenė	Susirinkimo protokolas Nr.2013/08/10-1
12.	Sergejus Jermolajevas	Svirkų kaimo bendruomenė „Svirkų centras“	Visuotinio susirinkimo protokolo išrašas, 2013-05-09
13.	Daiva Daugvilienė	Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla	Akcininko sprendimas Nr.S-295, 2013-01-24
14.	Dovilė Žižienė	Švenčionelių bendruomenė	Susirinkimo protokolas Nr.2, 2012-04-14
15.	Danutė Vigelienė	Švenčionelių bendruomenė „Žeimena“	Susirinkimo protokolas Nr.1, 2015-05-22
16.	Aldona Builienė	Dvilonių kaimo bendruomenė „Dvilonys“	Susirinkimo protokolas Nr.8, 2012-06-17
17.	Vitalija Galgatavičienė	Labanoro kaimo bendruomenė „Atgaiva“	Visuotinio susirinkimo protokolo išrašas 1-1, 2012-05-01
18.	Ignas Dzemyda	Sudotos kaimo bendruomenė	Susirinkimo posėdžio protokolas, 2012-05-20
19.	Liudvika Ivanauskienė	Pabradės miesto bendruomenė „Domus“	Igaliojimas, 2015-08-03
20.	Lida Gaižutienė	Cirkliškio kaimo bendruomenė „Žiburys“	Susirinkimo protokolas Nr.5, 2012-05-15
21.	Rimutė Petrovič	Vidutinės kaimo bendruomenė „VIKA“	Pirmininko raštas, 2015-07-30
22.	Darius Pošiūnas	Modžiūnų kaimo bendruomenės visuomeninė organizacija „Varpas“	Susirinkimo protokolas Nr.6, 2012-05-16
23.	Bronius Lazaraitis	Cirkliškio kaimo bendruomenė	Susirinkimo protokolo išrašas, 2012-05-15
24.	Janė Petkūnienė	Visuomeninė organizacija „Reškutėnų bendruomenės centras“	Susirinkimo protokolo išrašas, 2015-07-30
25.	Rimantas Stankūnas	Stanislovavo kaimo bendruomenė „Vystutis“	Protokolo Nr.3 išrašas, 2012-05-17
26.	Laima Šalkauskienė	Činčikų kaimo bendruomenė	Valdybos posėdžio protokolas Nr.2, 2012-05-20
27.	Antanas Petkūnas	Švenčionių rajono Milkuškų	Protokolas Nr.1, 2015-01-31

		kaimo bendruomenė	
28.	Aleksandras Pupkevičius	Aduiškio miestelio bendruomenė	Valdybos posėdžio protokolas Nr.1, 2015-02-17
29.	Janina Petraitienė	VO „Kretnonų kaimo bendruomenė“	Protokolo išrašas, 2012-05-05
30.	Audrutė Jachimovič	Švenčionių rajono Sarių kaimo bendruomenė	Tarybos posėdžio protokolas Nr.4, 2012-04-13

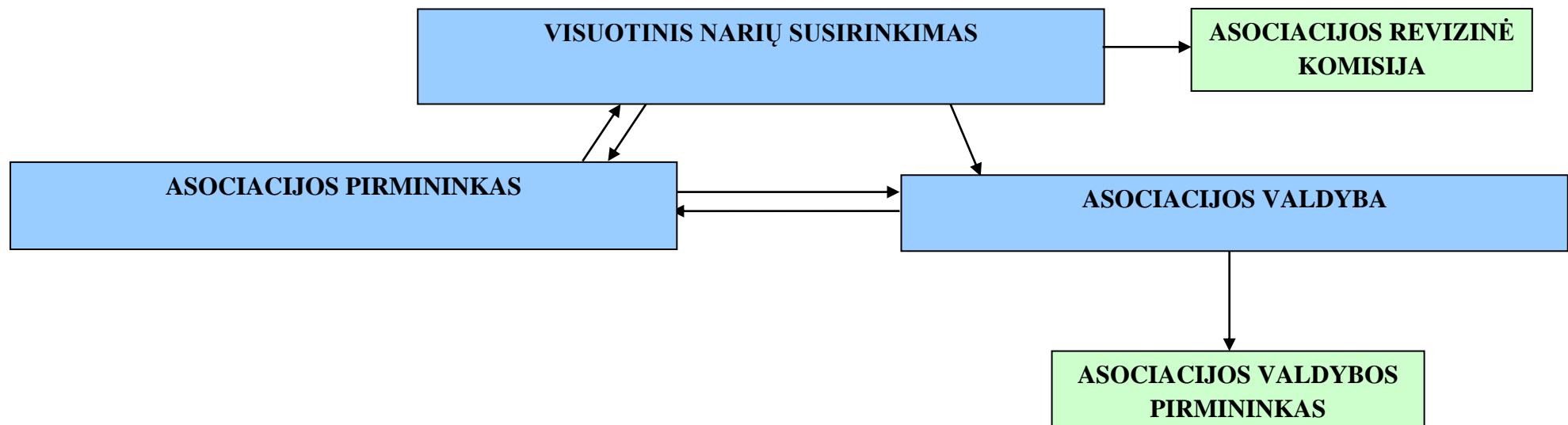
Šaltinis: VVG duomenys (saugomi VVG būstinėje).

2 lentelė. Vietos veiklos grupės valdybos narių sąrašas

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Gimimo metai	Atstovaujama institucija	Atstovavimo pagrindas
Pilietinės visuomenės atstovai (45,46 proc.)				
1.	Audrutė Jachimovič	1965	Švenčionių rajono Sarių kaimo bendruomenė	Sarių kaimo bendruomenės tarybos posėdžio protokolas Nr.4, 2012-04-13
2.	Algirdas Breidokas	1962	Švenčionių rajono Kaltanėnų kaimo bendruomenė	Kaltanėnų kaimo bendruomenės tarybos posėdžio protokolas Nr.12-01, 2012-01-16
3.	Liudvika Ivanauskienė	1981	Pabradės miesto bendruomenė „Domus“	Pabradės miesto bendruomenės „Domus“ pirmininko įgaliojimas, 2015-08-03
4.	Aušra Kaukėnienė	1979	Trūdų bendruomenė	Trūdų bendruomenės visuotinio susirinkimo protokolas Nr.2, 2014-02-20
5.	Antanas Petkūnas	1954	Švenčionių rajono Milkuskų kaimo bendruomenė	Visuotinio ataskaitinio-rinkiminio susirinkimo protokolas Nr.1, 2015-01-31
Verslo atstovai (27,27 proc.)				
1.	Aušra Šinkūnienė	1973	UAB „Žalia smilga“ direktoriė	Vienintelio akcininko sprendimas Nr.15/02, 2015-05-20
2.	Milda Petkevičienė	1983	ūkininkė	2015-07-30 prašymas „Dėl narystės asociacijoje Švenčionių rajono vietas veiklos grupė „Švenčionių partnerystė““
3.	Raimondas Pauliukevičius	1983	ūkininkas	2015-07-24 prašymas „Dėl narystės asociacijoje Švenčionių rajono vietas veiklos grupė „Švenčionių partnerystė““
Vietos valdžios atstovai (27,27 proc.)				

1.	Rimantas Klipčius	1985	Švenčionių rajono savivaldybė	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr.T-57, 2015-04-30
2.	Kęstutis Savickas	1978	Švenčionių rajono savivaldybė	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr.T-57, 2015-04-30
3.	Algirdas Uziala	1959	Švenčionių rajono savivaldybė	Švenčionių rajono savivaldybės mero potvarkis Nr.V-80, 2015-08-20

Šaltinis: VVG visuotinio susirinkimo protokolas Nr.2, 2015-08-07(saugomi VVG būstinėje).

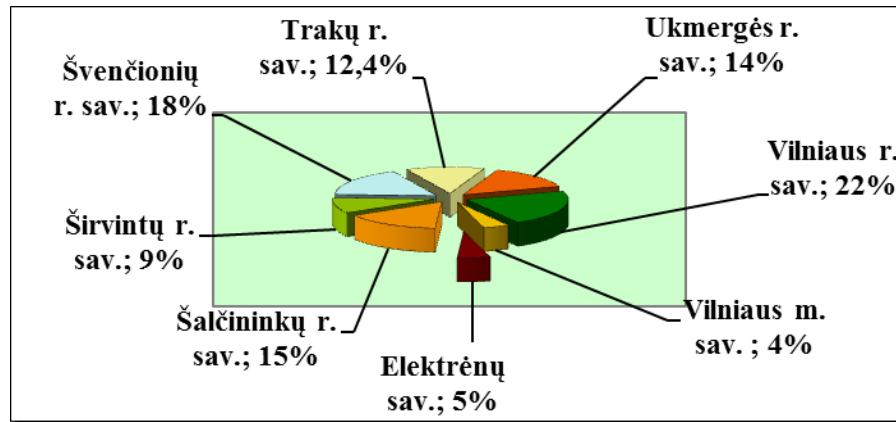
1 pav. VVG valdymo struktūros schema

Šaltinis: VVG duomenys(saugomi VVG būstinėje).

2 pav. Švenčionių rajono geografinė padėtis

Šaltinis:<http://www.svencionys.lt>

3 pav. Vilniaus apskrities teritorijos struktūra 2014 m. pradžioje, proc.

Pastaba. Švenčionėlės r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru.

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

3 lentelė. Teritorija ir gyventojų tankis metų pradžioje

Administracinė teritorija	Teritorija metų pradžioje, km ²					Gyventojų tankis metų pradžioje viename km ²				
	2006	2009	2011	2013	2014	2006	2009	2011	2013	2014
Vilniaus apskritis	9 731	9 731	9 731	9 731	9 731	85,4	84,9	83,4	82,9	82,8
Elektrėnų sav.	509	509	509	509	509	53,0	51,2	49,2	47,9	47,6
Šalčininkų r. sav.	1 491	1 491	1 491	1 491	1 491	24,8	24,0	23,3	22,6	22,2
Širvintų r. sav.	906	906	906	906	906	21,2	20,4	19,5	18,7	18,3
Švenčionėlės r. sav.	1 692	1 692	1 692	1 692	1 692	18,1	17,3	16,5	15,9	15,5
Trakų r. sav.	1 208	1 208	1 208	1 208	1 208	30,1	29,3	28,5	28,1	27,8
Ukmergės r. sav.	1 395	1 395	1 395	1 395	1 395	32,4	30,7	28,9	27,5	26,9
Vilniaus r. sav.	2 129	2 129	2 129	2 129	2 129	43,8	45,0	44,8	44,6	44,6
Vilniaus m. sav.	401	401	401	401	401	1352,9	1354,0	1337,0	1339,5	1345,9

Pastaba. Švenčionėlės r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionėlės miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

4 lentelė. Gyventojų skaičius, teritorija, tankis apskrityse ir savivaldybėse

Eil. Nr.	Administracinė teritorija	Gyventojų skaičius			Teritorija 2014 m. pradžioje, km ²	Gyventojų skaičius viename km ² 2014 m. pradžioje		
		Metų pradžioje						
		2011	2013	2014				
1.	<i>Lietuvos Respublika</i>	3052588	2971905	2943472	65300	45,1		
2.	<i>Vilniaus apskritis</i>	811515	806308	806106	9731	82,8		
3.	<i>Švenčionių r. sav.</i>	27961	26853	26259	1692	15,5		
4.	<i>VVG teritorija</i>	11178	21933	21414	1685,89	12,70		

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru(su Švenčionių miestu). VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro(be Švenčionių miesto).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

4 pav. Švenčionių rajono savivaldybės seniūnijos

Šaltinis: <http://www.svencionys.lt/>. Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas.

5 lentelė. VVG teritorijos administracinis susiskirstymas sausio 1 d.

Eil. Nr.	Seniūnija	2011-01-01			2013-01-01			2014-01-01		
		Plotas, km ²	Gyventojų skaičius, vnt.	Tankumas/km ²	Plotas, km ²	Gyventojų skaičius, vnt.	Tankumas/ km ²	Plotas, km ²	Gyventojų skaičius, vnt.	Tankumas/ km ²
1.	Švenčionių seniūnija	158	2085	13,20	158	2031	12,85	158	1974	12,49
2.	Aduiškio seniūnija	125,31	1185	9,46	125,31	1132	9,03	125,31	1090	8,7
3.	Cirkliškio seniūnija	47,22	981	20,78	47,22	941	19,93	47,22	930	19,70
4.	Kaltanėnų seniūnija	68,14	550	12,4	68,14	501	13,6	68,14	488	14,0
5.	Labanoro seniūnija	227,1	345	1,52	227,1	327	1,44	227,1	324	1,43
6.	Magūnų seniūnija	101,16	958	9,47	101,16	940	9,29	101,16	935	9,24
7.	Pabradės seniūnija	365,14	8059	22,07	365,14	7650	20,95	365,14	7436	20,36
8.	Sarių seniūnija	143,6	517	3,6	143,6	487	3,39	143,6	473	3,29
9.	Strūnaičio seniūnija	106,19	1326	12,49	106,19	1315	12,38	106,19	1308	12,32
10.	Svirkų seniūnija	101	1058	10,48	101	1005	9,95	101	981	9,71
11.	Švenčionelių seniūnija	237	7561	31,90	237	7160	30,21	237	6986	29,48
	Viso:		24625			23489			22925	

Pastaba. Lietuvos statistikos departamento ir seniūnijų duomenys skiriasi dėl skirtingai taikomų apskaičiavimo metodikų. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. seniūnijų duomenys (saugomi VVG būstinėje).

6 lentelė. VVG teritorijos susiskirstymas pagal gyvenamąsias vietoves sausio 1 d.

Eil. Nr.		2011-01-01				2014-01-01			
		Skaičius, vnt.	Gyventojų skaičius viso	Vyrai	Moterys	Skaičius, vnt.	Gyventojų skaičius viso	Vyrai	Moterys
1.	Vienkiemiuose ir viensėdžiuose	177	708	n.d.	n.d.	132	594	n.d.	n.d.
2.	Kaimuose iki 200 gyventojų	405	6315	n.d.	n.d.	411	5776	n.d.	n.d.
3.	Kaimuose ir miesteliuose nuo 201–1000 gyventojų	16	5826	n.d.	n.d.	16	5562	n.d.	n.d.
4.	Miesteliuose nuo 1001 iki 2999 gyventojų	-	-	n.d.	n.d.	-	-	n.d.	n.d.
5.	Miestuose nuo 3 000–6000 gyventojų	2	11776	n.d.	n.d.	2	10993	n.d.	n.d.
	Viso:	600	24625	n.d.	n.d.	564	22925	n.d.	n.d.

Pastaba. Lietuvos statistikos departamento ir seniūnijų duomenys skiriasi dėl skirtingai taikomų apskaičiavimo metodikų. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. seniūnijų duomenys (saugomi VVG būstinėje).

7 lentelė. Gyventojai pagal tautybę

Eil. Nr.	Tautybė	2001 m.		2011 m.	
		Gyventojų skaičius, vnt.	Struktūra, proc.	Gyventojų skaičius, vnt.	Struktūra, proc.
1.	Švenčionių r. sav.	33135	100,00	27868	100,00
3.	Lietuviai	16899	51,00	14723	52,83
4.	Lenkai	9089	27,43	7239	25,98

5.	Rusai	4392	13,25	3702	13,28
6.	Baltarusiai	1453	4,39	1294	4,64
7.	Ukainiečiai	230	0,69	181	0,65
8.	Totoriai	95	0,28	68	0,24
9.	Kiti	977	2,95	661	2,37

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2001 m. ir 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

8 lentelė. Gyventojų skaičius pagal gyvenamąją vietą ir lyti metų pradžioje

	2011*			2013			2014		
	Iš viso	Vyrai	Moterys	Iš viso	Vyrai	Moterys	Iš viso	Vyrai	Moterys
<i>Lietuvos Respublika</i>	3052588	1407223	1645365	2971905	1368891	1603014	2943472	1355995	1587477
Miesto gyventojai	2037126	915987	1121139	1989268	892201	1097067	1974580	884956	1089624
Kaimo gyventojai	1015462	491236	524226	982637	476690	505947	968892	471039	497853
<i>Vilniaus apskritis</i>	811515	370353	441162	806308	368036	438272	806106	367921	438185
Miesto gyventojai	634326	284909	349417	632383	283953	348430	633652	284403	349249
Kaimo gyventojai	177189	85444	91745	173925	84083	89842	172454	83518	88936
<i>Švenčionių r. sav.</i>	27961	13080	14881	26853	12621	14232	26259	12357	13902

* Gyventojų skaičius 2011 m. pradžioje perskaičiuotas remiantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles>.

9 lentelė. Gyventojų skaičius Švenčionių r. sav. sausio 1 d.

	2001 m.	2007 m.	2011 m.	2014 m.
Viso Švenčionių r. sav.	33221	31130	27961	26259
Miesto gyventojai	19187	18452	16783	15896
Kaimo gyventojai	14034	13118	11178	10363

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis:www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles>.

10 lentelė. Gyventojų skaičius pagal lyti VVG teritorijoje metų pradžioje

	2011*			2013			2014		
	Iš viso	Vyrai	Moterys	Iš viso	Vyrai	Moterys	Iš viso	Vyrai	Moterys
Kaimo gyventojai	11178	5453	5725	10648	5274	5374	10363	5154	5209
Pabradė	6011	2751	3260	5827	2658	3169	5723	2597	3126
Švenčionėliai	5792	2638	3154	5458	2459	2999	5328	2411	2917
VVG teritorija	22981	10842	12139	21933	10391	11542	21414	10162	11252

* Gyventojų skaičius 2011 m. pradžioje perskaičiuotas remiantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais.

Pastaba: VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2001 m. ir 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

11 lentelė. Gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes metų pradžioje

	2011*				2013				2014			
	Iš viso	0-14	15-64	65 ir virš	Iš viso	0-14	15-64	65 ir virš	Iš viso	0-14	15-64	65 ir virš
Lietuvos Respublika	3052588	454418	2052863	545307	2971905	436576	1993131	542198	2943472	430088	1970645	542739
Miesto gyventojai	2037126	296075	1391378	349673	1989268	289730	1347415	352123	1974580	287637	1331963	354980
Kaimo gyventojai	1015462	158343	661485	195634	982637	146846	645716	190075	968892	142451	638682	187759
Vilniaus apskritis	811515	121062	562673	127780	806308	122355	554984	128969	806106	123127	552812	130167
Miesto gyventojai	634326	92555	443953	97818	632383	94909	437824	99650	633652	96207	436401	101044
Kaimo gyventojai	177189	28507	118720	29962	173925	27446	117160	29319	172454	26920	116411	29123
Švenčionių r. sav.	27961	3691	18279	5991	26853	3440	17686	5727	26259	3347	17254	5658
Miesto gyventojai	16783	2320	11204	3259	16205	2176	10830	3199	15896	2136	10559	3201

* Gyventojų skaičius 2011 m. pradžioje perskaičiuotas remiantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles>.

12 lentelė. Gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes VVG teritorijoje metų pradžioje

	2011*							2014						
	Iš viso	0-9	10-14	15-29	30-39	40-64	65 ir virš	Iš viso	0-9	10-14	15-29	30-39	40-64	65 ir virš
Kaimo gyventojai	11178	791	580	1988	1173	3914	2732	10363	728	483	1853	1003	3839	2457
Pabradė	6011	498	323	1225	887	1948	1130	5723	488	270	1081	807	1936	1141
Švenčionėliai	5792	487	310	1112	690	2038	1155	5328	425	284	941	583	1979	1116
VVG teritorija	22981	1776	1213	4325	2750	7900	5017	21414	1641	1037	3875	2393	7754	4714

Pastaba: VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto). * Gyventojų skaičius 2011 m. pradžioje perskaičiuotas remiantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais.

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles>.

13 lentelė. Gyventojai pagal amžiaus grupes

Eil. Nr.	Amžiaus grupė	2011-01-01						2013-01-01						2014-01-01					
		Lietuvos Respublika			Švenčionių r. sav.			Lietuvos Respublika			Švenčionių r. sav.			Lietuvos Respublika			Švenčionių r. sav.		
		Iš viso	Vyrai	Moterys	Iš viso	Vyrai	Moterys	Iš viso	Vyrai	Moterys	Iš viso	Vyrai	Moterys	Iš viso	Vyrai	Moterys	Iš viso	Vyrai	Moterys
1.	Iš viso:	3052588	1407223	1645365	27961	13080	14881	2971905	1368891	1603014	26853	12621	14232	2943472	1355995	1587477	26259	12357	13902
2.	0–6	202165	103389	98776	1475	761	714	205065	105066	99999	1420	765	655	206879	106012	100867	1419	770	649
3.	7–13 m.	216113	111286	104827	1900	1017	883	198150	101726	96424	1737	909	828	190758	97716	93042	1617	833	784
4.	14–29 m.	664716	339066	325650	5580	2946	2634	630603	323292	307311	5230	2802	2428	617152	316971	300181	5100	2728	2372
5.	30–39 m.	393283	193296	199987	3386	1742	1644	365181	180663	184518	3106	1613	1493	359760	178832	180928	2954	1553	1401
6.	40–64 m.	1031004	475608	555396	9629	4662	4967	1030708	475674	555034	9633	4671	4962	1026184	474047	552137	9511	4626	4885
7.	65 ir vyresni	545307	184578	360729	5991	1952	4039	542198	182470	359728	5727	1861	3866	542739	182417	360322	5658	1847	3811

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).* Šią informaciją VVG gavo el. paštu iš Lietuvos statistikos departamento.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys.

14 lentelė. Natūrali gyventojų kaita, gyventojų kaitos rodiklis

Administracinė teritorija	Natūrali gyventojų kaita, asmenys					Bendrasis natūralios gyventojų kaitos rodiklis 1000 gyventojų			
	2006	2009	2011	2013	2014	2006	2009	2011	2013
<i>Lietuvos Respublika</i>	-15 207	-9 867	-10 769	-11 626	-9 883	-4,6	-3,1	-3,6	-3,9
<i>Vilniaus apskritis</i>	-2 791	-536	-570	-1 084	-514	-3,4	-0,7	-0,7	-1,3
Elektrėnų sav.	-148	-85	-80	-57	-76	-5,5	-3,3	-3,3	-2,3
Šalčininkų r. sav.	-300	-185	-185	-225	-182	-8,1	-5,2	-5,4	-6,7
Širvintų r. sav.	-160	-158	-184	-151	-160	-8,4	-8,6	-10,5	-9,0
<i>Švenčionių r. sav.</i>	-359	-312	-302	-372	-308	-11,8	-10,8	-10,9	-14,0
Trakų r. sav.	-295	-181	-145	-170	-154	-8,2	-5,1	-4,2	-5,0
Ukmergės r. sav.	-494	-342	-378	-423	-315	-11,0	-8,0	-9,5	-11,1
Vilniaus m. sav.	-665	766	784	475	896	-1,2	1,4	1,5	0,9
Vilniaus r. sav.	-370	-39	-80	-161	-215	-3,9	-0,4	-0,8	-1,7

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

15 lentelė. Vidaus migracija apskrityse ir savivaldybėse 2013 m.

Eil. Nr.		Atvyko	Išvyko	Neto vidaus migracija	Bendrasis atvykimo rodiklis1 tūkst. gyventojų	Bendrasis išvykimo rodiklis1 tūkst. gyventojų	Bendrasis neto vidaus migracijos rodiklis1 tūkst. gyventojų
1.	Iš viso	57243	57243	-	19,4	19,4	-
2.	Miestas	35837	33710	2127	18,1	17,0	1,1
3.	Kaimas	21406	23533	-2127	21,9	24,1	-2,2
4.	Vilniaus apskritis	15289	11233	4056	18,9	13,9	5,0
5.	Švenčionių r. sav.	475	575	-100	17,9	21,7	-3,8

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Demografinės metraštis 2013 m.

16 lentelė. Neto tarptautinė migracija metų pradžioje

Administracinė teritorija	Neto tarptautinė migracija, asmenys					Emigrantai, asmenys					Imigrantai, asmenys				
	2006	2009	2011	2013	2014	2006	2009	2011	2013	2014	2006	2009	2011	2013	2014
Lietuvos Respublika	-24 645	-32 013	-38 178	-16 807	-12 327	32 390	38 500	53 863	38 818	36 621	7 745	6 487	15 685	22 011	24 294
Vilniaus apskritis	-3 012	-5 474	-8 262	-3 174	-1 512	5 205	7 189	12 220	9 282	9 009	2 193	1 715	3 958	6 108	7 497
Elektrėnų sav.	-191	-235	-250	-110	-118	246	297	341	243	241	55	62	91	133	123
Šalčininkų r. sav.	-166	-167	-254	-95	-130	234	207	345	228	287	68	40	91	133	157
Širvintų r. sav.	-47	-89	-185	-68	-75	79	102	236	143	157	32	13	51	75	82
Švenčionių r. sav.	-108	-143	-184	-122	-100	155	172	265	222	226	47	29	81	100	126
Trakų r. sav.	-98	-142	-200	-160	-92	134	185	318	287	252	36	43	118	127	160
Ukmergės r. sav.	-242	-372	-586	-265	-217	306	415	839	599	546	64	43	253	334	329
Vilniaus m. sav.	-2 107	-3 563	-5 907	-2 017	-684	3 848	4 899	8 855	6 685	6 483	1 741	1 336	2 948	4 668	5 799
Vilniaus r. sav.	-53	-763	-696	-337	-96	203	912	1 021	875	817	150	149	325	538	721

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-rodikliu-analize>.

17 lentelė. Neto migracija metų pradžioje

Administracinė teritorija	Neto migracija, asmenys					Išvykusieji, asmenys					Atvykusieji, asmenys				
	2006	2009	2011	2013	2014	2006	2009	2011	2013	2014	2006	2009	2011	2013	2014
<i>Lietuvos Respublika</i>	-24 645	-32 013	-38 178	-16 807	-12 327	84 127	88 443	106 062	96 061	98 036	59 482	56 430	67 884	79 254	85 709
<i>Vilniaus apskritis</i>	-255	-1 716	-5 030	882	1 931	13 839	15 417	21 815	20 515	21 485	13 584	13 701	16 785	21 397	23 416
Elektrėnų sav.	-171	-154	-281	-105	6	771	675	760	697	735	600	521	479	592	741
Šalčininkų r. sav.	-150	-260	-311	-313	-285	677	703	902	997	1 047	527	443	591	684	762
Širvintų r. sav.	-80	-137	-250	-158	-106	387	429	575	524	522	307	292	325	366	416
<i>Švenčionių r. sav.</i>	-183	-216	-225	-222	-232	757	787	857	797	1 045	574	571	632	575	813
Trakų r. sav.	-126	-174	-78	-173	35	767	783	1 071	1 142	1 105	641	609	993	969	1 140
Ukmergės r. sav.	-298	-509	-670	-384	-314	1 029	1 160	1 624	1 474	1 429	731	651	954	1 090	1 115
Vilniaus m. sav.	-128	-544	-3 632	2 080	2 023	8 151	8 759	13 590	11 910	12 676	8 023	8 215	9 958	13 990	14 699
Vilniaus r. sav.	881	278	417	157	804	1 300	2 121	2 436	2 974	2 926	2 181	2 399	2 853	3 131	3 730

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

18 lentelė. Demografinės senatvės koeficientas metų pradžioje

Administracinė teritorija	Demografinės senatvės koeficientas metų pradžioje, asmenys				
	2006	2009	2011	2013	2014
<i>Lietuvos Respublika</i>	98	114	120	124	126
<i>Vilniaus apskritis</i>	100	109	106	105	106
Elektrėnų sav.	100	118	119	126	128
Šalčininkų r. sav.	93	98	102	102	102
Širvintų r. sav.	127	142	142	151	156

Švenčionių r. sav.	141	155	162	166	169
Trakų r. sav.	103	114	111	115	116
Ukmergės r. sav.	130	151	167	179	184
Vilniaus m. sav.	97	106	103	101	101
Vilniaus r. sav.	82	87	76	79	82

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

19 lentelė. Šalyje vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė

	Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, metai														
	Miestas ir kaimas					Miestas					Kaimas				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Vyrų ir moterų	72,86	73,19	73,62	73,98	74,02	73,99	75,36	75,75	76,02	76,05	70,79	72,20	72,66	73,20	73,33
Vyrų	67,12	67,55	68,03	68,39	68,53	68,07	69,66	69,94	70,28	70,38	65,45	65,52	66,42	66,80	66,99
Moterų	78,55	78,76	79,12	79,45	79,38	79,43	80,48	80,99	81,15	81,08	77,04	78,67	78,71	79,43	79,40

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

20 lentelė. Gyventojai pagal išsilavinimą

	Iš viso	Aukštasis	Aukštesnysis ir specialusis vidurinio	Vidurinis	Pagrindinis	Pradinis	Nebaigė pradinės mokyklos, nelankė mokyklos, neraštingi	Nenurodė
Lietuvos Respublika:								
Gyventojų skaičius	2758069	585841	466686	843225	404418	411892	45790	217
Struktūra, proc.	100,00	21,24	16,92	30,57	14,66	14,93	1,66	0,02
Vilniaus apskritis								
Gyventojų skaičius	728962	220823	113760	216590	82976	84436	10351	26
Struktūra, proc.	100,00	30,29	15,61	29,71	11,38	11,58	1,42	0,01
Švenčionių r. sav.								
Gyventojų skaičius	25662	3444	4538	8571	4162	4272	672	-
Struktūra, proc.	100	13,42	17,68	33,40	16,22	16,66	2,62	

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

21 lentelė. Kaimo gyventojai pagal išsilavinimą

	Iš viso	Aukštasis	Aukštesnysis ir specialusis vidurinio	Vidurinis	Pagrindinis	Pradinis	Nebaigė pradinės mokyklos, nelankė mokyklos, neraštingi	Nenurodė
Lietuvos Respublika:								
Gyventojų skaičius	917212	107810	140790	287752	174577	184150	22117	16
Struktūra, proc.	100,00	11,75	15,35	31,37	19,03	20,08	2,41	0,01
Vilniaus apskritis								
Gyventojų skaičius	158566	23817	22835	54315	26335	27456	3806	2
Struktūra, proc.	100,00	15,02	14,40	34,25	16,61	17,31	2,40	0,01
Švenčionių r. sav.								
Gyventojų skaičius	10339	918	1614	3458	1972	2088	289	-
Struktūra, proc.	100	8,88	15,61	33,45	19,07	20,20	2,79	

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

22 lentelė. Vyrai pagal išsilavinimą

	Iš viso	Aukštasis	Aukštesnysis ir specialusis vidurinio	Vidurinis	Pagrindinis	Pradinis	Nebaigė pradinės mokyklos, nelankė mokyklos, neraštingi	Nenurodė
Lietuvos Respublika:								
Gyventojų skaičius	1256458	229880	188307	428374	217704	173264	18810	119
Struktūra, proc.	100,00	18,30	14,99	34,09	17,33	13,79	1,49	0,01
Vilniaus apskritis								
Gyventojų skaičius	328188	89318	46107	109058	43434	35918	4335	18
Struktūra, proc.	100,00	27,22	14,05	33,23	13,23	10,94	1,32	0,01
Švenčionių r. sav.								
Gyventojų skaičius	11880	1338	1889	4551	2206	1608	288	-
Struktūra, proc.	100	11,26	15,90	38,31	18,59	13,53	2,41	

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

23 lentelė. Moterys pagal išsilavinimą

	Iš viso	Aukštasis	Aukštesnysis ir specialusis vidurinio	Vidurinis	Pagrindinis	Pradinis	Nebaigė pradinės mokyklos, nelankė mokyklos, neraštingi	Nenurodė
Lietuvos Respublika:								
Gyventojų skaičius	1501611	355961	278379	414851	186714	238628	26980	98
Struktūra, proc.	100,00	23,71	18,54	27,63	12,43	15,89	1,79	0,01
Vilniaus apskritis								
Gyventojų skaičius	400774	131505	67653	107532	39542	48518	6016	8
Struktūra, proc.	100,00	32,81	16,88	26,83	9,86	12,11	1,50	0,01
Švenčionių r. sav.								
Gyventojų skaičius	13782	2106	2649	4020	1956	2664	387	-
Struktūra, proc.	100	15,28	19,22	29,17	14,19	19,33	2,81	

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

24 lentelė. Gyventojų išsilavinimo lygis*

	Aukštasis	Aukštesnysis ir specialusis vidurinis	Vidurinis	Pagrindinis	Pradinis
Lietuvos Respublika:					
Gyventojų skaičius	212	169	306	147	149
Vilniaus apskritis					
Gyventojų skaičius	303	156	297	114	116
Švenčionių r. sav.					
Gyventojų skaičius	134	177	334	162	166

*1 tūkst. 10 metų ir vyresnių gyventojų teko turinčių išsilavinimą.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

25 lentelė. Gyventojų *ekonominis aktyvumas savivaldybėse

Administracinė teritorija	Iš viso		Užimti gyventojai		Bedarbiai		Ekonomiškai neaktyvūs gyventojai		Nenurodi	
	Gyventojų skaičius	Struktūra, proc.	Gyventojų skaičius	Struktūra, proc.	Gyventojų skaičius	Struktūra, proc.	Gyventojų skaičius	Struktūra, proc.	Gyventojų skaičius	Struktūra, proc.
<i>Lietuvos Respublika</i>	<i>2590217</i>	<i>100,00</i>	<i>1175447</i>	<i>45,38</i>	<i>291604</i>	<i>11,26</i>	<i>1122989</i>	<i>43,35</i>	<i>177</i>	<i>0,01</i>
<i>Vilniaus apskritis</i>	<i>689155</i>	<i>100,00</i>	<i>358196</i>	<i>51,98</i>	<i>69987</i>	<i>10,16</i>	<i>260930</i>	<i>37,85</i>	<i>42</i>	<i>0,01</i>
Elektrėnų sav.	21350	100,00	10339	48,43	2431	11,39	8579	40,17	1	0,01
Šalčininkų r. sav.	29026	100,00	11186	38,54	4935	17,00	12903	44,45	2	0,01
Širvintų r. sav.	15155	100,00	6097	40,23	1943	12,82	7114	46,93	1	0,01
<i>Švenčionių r. sav.</i>	<i>24189</i>	<i>100,00</i>	<i>9901</i>	<i>40,93</i>	<i>2805</i>	<i>11,60</i>	<i>11482</i>	<i>47,46</i>	<i>1</i>	<i>0,01</i>

Trakų r. sav.	29143	100,00	13512	46,36	3276	11,24	12353	42,39	2	0,01
Ukmergės r. sav.	34715	100,00	13274	38,23	4238	12,21	17202	49,55	1	0,01
Vilniaus m. sav.	456905	100,00	256315	56,10	39351	8,61	161208	35,28	31	0,01
Vilniaus r. sav.	78672	100,00	37572	47,75	11008	13,99	30089	38,25	3	0,01

*15 metų ir vyresni gyventojai.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

26 lentelė. Vidutinis metinis bedarbių ir užimtųjų skaičius 2011–2013 m. pradžioje, tūkst.

Administracinė teritorija	2011 m.		2012 m.		2013 m.		Pokytis, proc.	
	Bedarbiai	Užimti	Bedarbiai	Užimti	Bedarbiai	Užimti	Bedarbiai	Užimti
Lietuvos Respublika	247,2	1 253,6	216,9	1 275,7	201,3	1 292,8	-18,6	+3,1
Elektrėnų sav.	1,6	11,2	1,4	10,4	1,4	10,2	-12,5	-8,9
Šalčininkų r. sav.	3,5	9,3	3,1	11,3	2,8	11,7	-20,0	+25,8
Širvintų r. sav.	1,2	6,0	1,2	5,6	1,1	5,1	-8,3	-15,0
Švenčionių r. sav.	2,3	9,7	1,9	10,1	1,8	10,3	-21,7	+6,2
Trakų r. sav.	2,2	15,5	1,9	13,1	1,6	12,9	-27,3	-16,8
Ukmergės r. sav.	3,4	11,7	3,2	14,2	3,3	16,3	-2,9	+39,3
Vilniaus r. sav.	10,4	41,3	8,9	40,2	7,8	42,0	-25,0	+1,7

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: <http://www.svencionys.lt/>, Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas.

27 lentelė. Padėtis šalies ir rajono darbo rinkoje 2011–2014 m. laikotarpiu

	Švenčionių r. sav.				Lietuvos Respublikoje			
	2011-12-01	2012-12-01	2013-12-01	2014-12-01	2011-12-01	2012-12-01	2013-12-01	2014-12-01
Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų	10,8	10,4	11,3	8,8	11,2	11,0	10,5	8,8
Bedarbių moterų procentas nuo darbingo amžiaus moterų	9,2	8,7	9,7	7,3	11,2	10,7	10,4	8,8
Bedarbių vyrių procentas nuo darbingo amžiaus vyrių	12,3	12,0	12,9	10,1	11,3	11,4	10,7	8,8
Bedarbių jaunimo procentas nuo viso jaunimo	8,6	7,0	5,0	3,0	7,7	6,8	6,0	4,1
Registruotų bedarbių skaičius, iš jų:	1830	1707	1826	1394	212520	204028	192812	159751
ilgalaikių bedarbių	651	432	549	384	90815	50348	58739	52021
jaunimo iki 25 m. amžiaus,	279	226	156	89	29141	25850	22091	14580
moterų	737	680	742	556	106217	99324	95556	80295
vyrių	1092	1027	1084	838	106303	104704	97256	79456
Metų eigoje įregistruota ieškančių darbo asmenų, iš jų:	2682	2901	2647	2304	292539	343501	304792	264015
vyrių	1704	1854	1633	1417	160778	193478	170132	146190
moterų	978	1047	1014	887	131761	150023	134660	117825
Registruota laisvų darbo vietu*	1743	1663	1929	1762	156674	185050	231448	214298
Idarbinta asmenų, iš jų:*	2008	1846	1760	1563	201659	187604	184664	166750
jaunimo iki 25 m. amžiaus	408	360	317	210	34852	34347	33217	28073
moterų	813	750	711	669	87361	83967	82140	77362
vyrių	1195	1096	1049	894	114298	103637	102524	89388

* per laikotarpi nuo sausio 1 d. iki gruodžio 1 d.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: wwwldb.lt

28 lentelė. Bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus

Eil. Nr.	Administracinė teritorija	2011-01-01				2013-01-01				2014-01-01			
		Bendras	Vyrų	Moterų	Jaunimo	Bendras	Vyrų	Moterų	Jaunimo	Bendras	Vyrų	Moterų	Jaunimo
1.	<i>Lietuvos Respublika</i>	15,9	17,7	14,0	10,6	11,4	12,0	10,7	6,7	11,1	11,5	10,7	6,2
2.	<i>Vilniaus apskritis</i>	14,8	17,3	12,4	11,3	9,8	10,9	8,8	5,7	9,1	9,9	8,3	4,9
3.	<i>Švenčionių r. sav.</i>	18,7	22,8	14,3	13,6	11,3	13,1	9,2	6,8	12,2	14,2	9,9	5,7

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys (darbo išteklių skyriaus duomenys). (Pateikti el. paštu, saugomi VVG būstinėje).

29 lentelė. Bedarbiai Švenčionių r. sav. (išskyrus: gaunančius senatvės pensiją; nedirbančius dėl negalios) metų pradžioje.

Eil. Nr.		2011-01-01							2014-01-01						
		Pagal amžių				Pagal lyti			Pagal amžių				Pagal lyti		
		14-29 m. (iškaitytinai)	30-39 m. (iškaitytinai)	40-64 m. (iškaitytinai)	Viso:	vyrai	Moterys	Viso	16-29 m. (iškaitytinai)	30-39 m. (iškaitytinai)	40-iki pensinio amžiaus (iškaitytinai)	Viso:	vyrai	Moterys	Viso
1.	Švenčionių r. sav.	366	653	2149	3168	2007	1161	3168	177	388	1392	1957	1195	762	1957
2.	Struktūra, proc.	11,55	20,61	67,84	100,00	63,35	36,65	100,00	9,04	19,83	71,13	100,00	61,06	38,94	100,00

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys (darbo išteklių skyriaus duomenys). (Pateikti el. paštu, saugomi VVG būstinėje).

30 lentelė. Gyventojai pagal pagrindinį pragyvenimo šaltinį savivaldybėse*

Administracinė teritorija	Darbo užmokestis	Pajamos iš savo ar šeimos verslo, pajamos iš nuosavybės ar investicijų	Pajamos iš žemės ūkio veiklos	Pensija	Pašalpa	Stipendija	Valstybės išlaikymas	Šeimos ir (ar) kitų asmenų išlaikymas	Kitas pragyvenimo šaltinis, nenurodetė
<i>Lietuvos Respublika</i>	359	16	12	235	71	5	10	275	17
<i>Vilniaus apskritis</i>	415	16	4	204	62	5	8	271	15
Elektrėnų sav.	400	9	5	221	67	5	13	261	19
Šalčininkų r. sav.	305	8	16	245	88	9	9	285	35
Širvintų r. sav.	323	10	27	272	68	5	3	271	21
Švenčionių r. sav.	340	10	9	287	70	6	22	238	18
Trakų r. sav.	371	14	7	233	67	4	6	276	22
Ukmergės r. sav.	311	13	14	288	84	6	17	249	18
Vilniaus m. sav.	448	19	-	189	52	5	6	269	12
Vilniaus r. sav.	369	15	4	189	94	5	6	299	19

* Itūkst. gyventojų.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

31 lentelė. Darbo apmokėjimas

Eil. Nr.	Savivaldybė	Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Eur		Vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis, Eur	
		2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.
1.	Elektrėnų sav.	605,3	659,5	471,2	514,3
2.	Šalčininkų r. sav.	409,8	470,4	328,4	378,0
3.	Širvintų r. sav.	469,5	522,8	371,9	415,7
4.	Švenčionių r. sav.	488,0	548,5	385,5	433,3
5.	Trakų r. sav.	520,7	616,9	409,5	483,6
6.	Ukmergės r. sav.	491,5	563,2	388,1	444,8
7.	Vilniaus r. sav.	503,4	598,1	396,5	470,0
8.	Vilniaus m. sav.	704,1	797,6	543,3	613,9

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/interaktyvusis-atlasas>.

32 lentelė. Socialinės rizikos šeimų skaičius sausio 1d.

		2010 2011 2012 2013 2014				
		Švenčionių rajono savivaldybėje (su Švenčionių miestu)				
Socialinės rizikos šeimos		165	160	145	130	128
Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius		301	325	289	265	271
Iš jų:						
iki 7 metų		103	98	98	86	85
nuo 7–13 m.		169	167	159	147	148
VVG teritorijoje (be Švenčionių miesto)						
Socialinės rizikos šeimos		153	147	129	115	112
Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius		276	294	258	238	243
Iš jų:						
iki 7 metų		94	90	88	79	77
nuo 7–13 m.		156	155	142	137	143

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys (saugomi VVG būstinėje).

33 lentelė. VVG teritorijos (be Švenčionių miesto) susiskirstymas pagal gyvenamąsias vietoves sausio 1 d.

Eil. Nr.		2011-01-01				2013-01-01				2014-01-01			
		Skurdą patiriančių asmenų skaičius	Socialinės rizikos šeimų skaičius	Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius		Skurdą patiriančių asmenų skaičius	Socialinės rizikos šeimų skaičius	Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius		Skurdą patiriančių asmenų skaičius	Socialinės rizikos šeimų skaičius	Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius	
				Iki 7 m.	7–13 m.			Iki 7 m.	7–13 m.			Iki 7 m.	7–13 m.
1.	Vienkiemiuose ir viensėdžiuose	214	n.d.	n.d.	n.d.	190	n.d.	n.d.	n.d.	142	n.d.	n.d.	n.d.
2.	Kaimuose iki 200 gyventojų	1 335	n.d.	n.d.	n.d.	1 153	n.d.	n.d.	n.d.	1 024	n.d.	n.d.	n.d.
3.	Kaimuose ir miesteliuose nuo 201–1000 gyventojų	1 218	n.d.	n.d.	n.d.	924	n.d.	n.d.	n.d.	754	n.d.	n.d.	n.d.
4.	Miesteliuose nuo 1001 iki 2999 gyventojų	–	n.d.	n.d.	n.d.	–	n.d.	n.d.	n.d.	–	n.d.	n.d.	n.d.
5.	Miestuose nuo 3 000–6000 gyventojų	1 296	60	91	151	1 182	47	79	137	1 023	49	77	143
Viso:		4 063	n.d.	n.d.	n.d.	3 449	n.d.	n.d.	n.d.	2 943	n.d.	n.d.	n.d.

Pastaba. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys(saugomi VVG būstinėje).

34 lentelė. Neigalūs asmenys sausio 1 d.

Eil. Nr.		Gyventojų skaičius			
		2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Švenčionių rajono savivaldybėje (su Švenčionių miestu)					
1.	Suaugę neigalūs asmenys	1775	1970	1759	1257
2.	Pensinio amžiaus neigalūs asmenys	2196	1670	1523	1802
3.	Vaikai su negalia	98	88	86	83
VVG teritorijoje (be Švenčionių miesto)					

1.	Suaugę neįgalūs asmenys	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
2.	Pensinio amžiaus neįgalūs asmenys	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
3.	Vaikai su negalia	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys(saugomi VVG būstinėje).

35 lentelė. Sergantys priklausomybės ligomis sausio 1 d.

Eil. Nr.		Gyventojų skaičius			
		2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Švenčionių rajono savivaldybėje (su Švenčionių miestu)					
1.	Piktnaudžiaujantys alkoholiu	857	807	785	745
2.	Piktnaudžiaujantys narkotinėmis medžiagomis	34	31	38	39
VVG teritorijoje (be Švenčionių miesto)					
1.	Piktnaudžiaujantys alkoholiu	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
2.	Piktnaudžiaujantys narkotinėmis medžiagomis	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys (saugomi VVG būstinėje).

36 lentelė. Vieniši, socialinės rūpybos ar globos reikalaujantys asmenys sausio 1 d.

Eil. Nr.		Gyventojų skaičius			
		2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Švenčionių rajono savivaldybėje (su Švenčionių miestu)					
1.	Suaugę asmenys, gyvenantys bendruomenėje, kuriems teismo nutartimi nustatyta rūpyba	15	18	22	28
2.	Suaugę asmenys, gyvenantys bendruomenėje, kuriems teismo nutartimi nustatyta globa	38	40	42	48
3.	Suaugę ir senyvo amžiaus asmenys, kuriems buvo teikiamos socialinės priežiūros asmens namuose paslaugos	173	154	129	131
4.	Suaugę ir senyvo amžiaus asmenys, kuriems buvo teikiamos	15	30	31	35

	socialinės globos asmenų namuose paslaugos				
5.	Suaugę ir senyvo amžiaus asmenys, kuriems buvo teikiamos ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos institucijoje paslaugos	86	79	89	104
VVG teritorijoje (be Švenčionių miesto)					
1.	Suaugę asmenys, gyvenantys bendruomenėje, kuriems teismo nutartimi nustatyta rūpyba	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
2.	Suaugę asmenys, gyvenantys bendruomenėje, kuriems teismo nutartimi nustatyta globa	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
3.	Suaugę ir senyvo amžiaus asmenys, kuriems buvo teikiamos socialinės priežiūros asmenų namuose paslaugos	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
4.	Suaugę ir senyvo amžiaus asmenys, kuriems buvo teikiamos socialinės globos asmenų namuose paslaugos	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
5.	Suaugę ir senyvo amžiaus asmenys, kuriems buvo teikiamos ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos institucijoje paslaugos	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys (saugomi VVG būstinėje).

37 lentelė. Pašalpų gavėjų skaičius, išlaidos sausio 1 d.

Rodiklio pavadinimas	2011m.		2013m.		2014m.	
	Gavėjų sk.	Išlaidos, tūkst. Lt	Gavėjų sk.	Išlaidos, tūkst. Lt	Gavėjų sk.	Išlaidos, tūkst. Lt
Švenčionių rajono savivaldybėje (su Švenčionių miestu)						
Suteikta piniginė parama (vienkartinė finansinė parama gydymosi tikslais)	86	13,5	47	6,8	63	9,3
Socialinė pašalpa	2032	6272,0	1863	5068,0	1347	2829,25
Šildymo išlaidų tikslinė kompensacija	1921	1182,6	1168	1340,0	1075	975,20
VVG teritorijoje (be Švenčionių miesto)						
Socialinė pašalpa	1598	5040,43	1474	4078,64	1064	2242,75

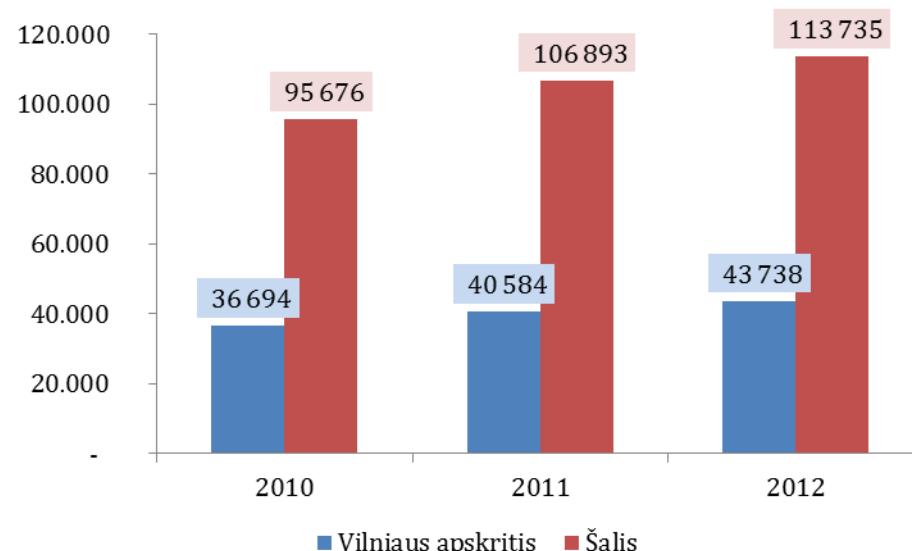
Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys (saugomi VVG būstinėje).

38 lentelė. Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės makroekonominiai rodikliai 2009–2013 metais

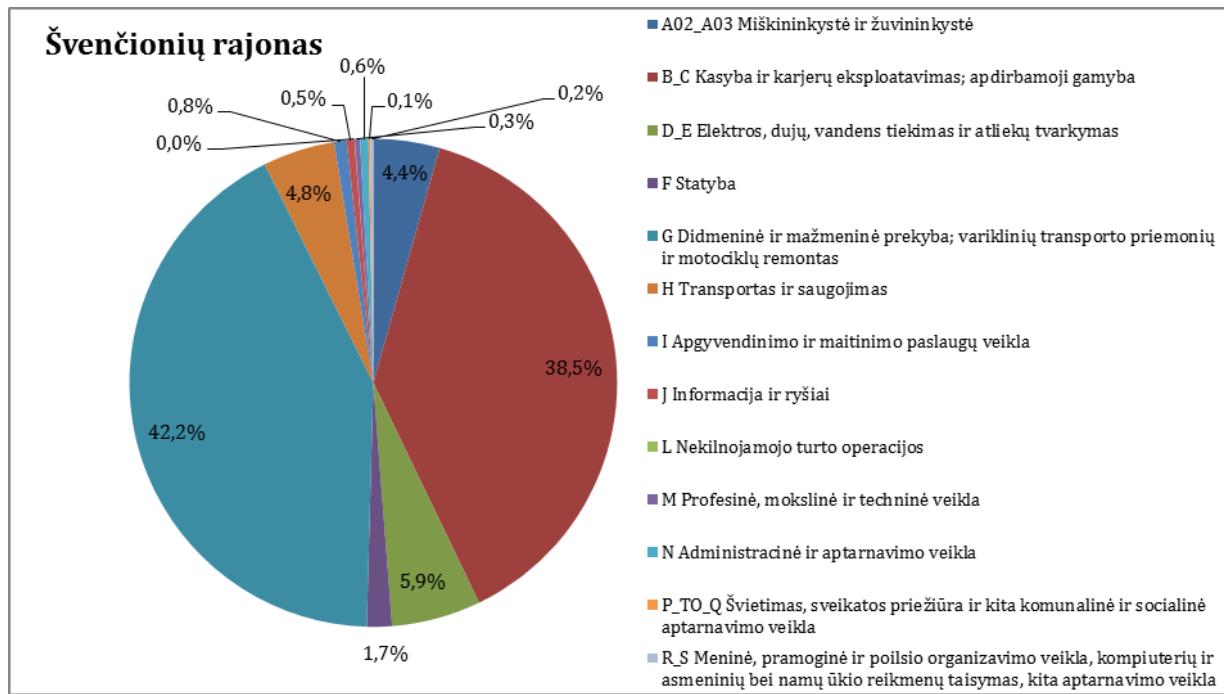
Rodikliai	2009	2010	2011	2012	2013*
Bendrasis vidaus produktas to meto kainomis, mln. Lt	92032	95676	106893	113735	119575
Bendroji prodėtinė vertė to meto kainomis, mln. Lt	82910	85914	96066	102678	107656
Bendroji pridėtinė vertė, sukurta žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje, mln. Lt	2318	2815	3658	4074	4139
Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės dalis nuo bendrosios pridėtinės vertės, proc.	2,8	3,3	3,8	4,0	3,8

Šaltinis:www.stat.gov.lt, Lietuvos žemės ir maisto ūkis, 2013 m.

5 pav. Šalies ir Vilniaus apskrities BVP 2010–2012 m., tūkst. Lt

Šaltinis: <http://www.svencionys.lt/>. Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas.

6 pav. Pridėtinė vertė Švenčionių rajone gamybos kainomis pagal veiklos vykdymo vietą 2012 metais, proc.

Šaltinis: <http://www.svencionys.lt/>, Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas.

39 lentelė. Įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičius pagal savivaldybes ir ekonominės veiklos rūšį

Eil. Nr.	Ekonominės veiklos rūšis	2014-01-01	
		Iregistroutų	Veikiančių
Švenčionių r. sav.			
1.	Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvinininkystė	46	28
2.	Kasyba ir karjerų eksploatacijos	2	2
3.	Apdirbamoji gamyba	81	42

4.	Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	28	3
5.	Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	4	2
6.	Statyba	29	21
7.	Didmeninė ir mažmeninė prekyba, variklių transporto priemonių ir motociklų remontas	156	65
8.	Transportas ir saugojimas	29	16
9.	Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikimas	28	13
10.	Informacija ir ryšiai	7	4
11.	Finansinė ir draudimo veikla	2	–
12.	Nekilnojamojo turto operacijos	11	6
13.	Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	32	16
14.	Administracinė ir aptarnavimo veikla	14	5
15.	Viešasis valdymas ir gynyba, privalomas socialinis draudimas	5	5
16.	Švietimas	25	21
17.	Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	22	15
18.	Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	21	17
19.	Kita aptarnavimo veikla	157	64
20.	Nenurodyta veiklos rūšis	121	–
Iš viso:		820	345

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Ūkio subjektai. Pagrindiniai duomenys 2013.

40 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų skaičius pagal apskritis, savivaldybes ir ūkio subjekto teisinę formą

Eil. Nr.	Ūkio subjekto teisinė forma	2012-01-01	2013-01-01	2014-01-01
1.	<i>Lietuvos Respublika</i>	83624	86929	90790
2.	<i>Vilniaus apskritis</i>	30055	32073	34419
3.	<i>Švenčionių r. sav.</i>	322	334	345
	Valstybės įmonė	1	1	1
	Savivaldybės įmonė	1	1	1
	Gyvenamųjų namų statybų bendrija	1	1	-
	Sodininkų bendrija	2	2	2
	Uždaroji akcinė bendrovė	118	131	140

Akcinė bendrovė	-	-	-
Žemės ūkio bendrovė	6	5	4
Viešoji įstaiga	5	6	11
Valstybinė biudžetinė įstaiga	8	7	7
Asociacija	65	64	65
Labdaros ir paramos fondas	1	1	1
Savivaldybės biudžetinė įstaiga	33	32	29
Religinė bendrija, bendruomenė, centras	1	1	1
Tradicinė religinė bendruomenė ar bendrija	3	2	3
Kooperatinė bendrovė	2	2	2
Profesinė sąjunga	-	-	-
Individualioji įmonė	75	78	78

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Ūkio subjektais. Pagrindiniai duomenys 2013.

41 lentelė. Didžiausios Švenčionių rajono savivaldybės įmonės pagal darbuotojų skaičių 2014 m.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Įmonės veiklos sritis
1.	UAB „Intersurgical“	Arnionių g. 60, Pabradė, LT-18170, Švenčionių r.	Medicina, vienkartinį kvėpavimo gaminių gamyba
2.	UAB „Luktarna“	Kaltanėnų g. 58, Švenčionėliai, LT-18209, Švenčionių r.	Didmeninė ir mažmeninė prekyba naftos produktais
3.	UAB „Švenčionelių keramika“	Augustavas, LT-18206, Švenčionių r.	Keramikos gaminių gamyba ir prekyba
4.	UAB „Sartor“	Stoties g. 10, LT-18123, Švenčionys	Apsauginių ir darbo rūbų gamyba
5.	UAB „Švenčionių vaistažolės“	Adutiškio g. 3 / Lentupio g. 4, LT-18110, Švenčionys	Vaistažolių perdirbimas, gamyba
6.	UAB „SK Design“	Augustavas, LT18206, Švenčionių r.	Baldai
7.	M.Masevičiaus įmonė „Girios“	Trūdai, LT-18225, Švenčionių r.	Uogų, grybų supirkimas, perdirbimas, prekyba
8.	UAB „Lakaja“	Vilniaus g. 8 / Švenčionelių g. 2, LT-18123, Švenčionys	Didmeninė ir mažmeninė prekyba maisto produktais
9.	UAB „Svirka“	Lentupio g. 43, LT-18126, Švenčionys	Transporto, logistikos paslaugos, keleivių pervežimas
10.	UAB „Maltosa“	Slėnio g. 9A, Švenčionėliai, LT-18223 Švenčionių r.	Žemės ūkio paslaugos, salyklo gamyba

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: <http://www.svencionys.lt/>, Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas.

42 lentelė. Įregistruotų ir veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius pagal ekonominės veiklos rūšį ir apskritis

Eil. Nr.	Ekonominės veiklos rūšis	2014-01-01	
		Įregistruotų	Veikiančių
Švenčionių r. sav.			
1.	Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	45	28
2.	Kasyba ir karjerų eksploatacijos	2	2
3.	Apdirbamoji gamyba	76	41
4.	Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	28	3
5.	Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	2	2
6.	Statyba	29	21
7.	Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklių transporto priemonių ir motociklų remontas	151	65
8.	Transportas ir saugojimas	28	13
9.	Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikimas	29	16
10.	Informacija ir ryšiai	6	4
11.	Finansinė ir draudimo veikla	2	-
12.	Nekilnojamojo turto operacijos	11	6
13.	Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	25	11
14.	Administracinė ir aptarnavimo veikla	12	4
15.	Viešasis valdymas ir gynyba; privalomas socialinis draudimas	-	-
16.	Švietimas	1	-
17.	Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	11	6
18.	Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	1	-
19.	Kita aptarnavimo veikla	17	3
20.	Nenurodyta veiklos rūšis	95	-
Iš viso:		571	225

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Ūkio subjektai. Pagrindiniai duomenys 2013.

43 lentelė. Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius pagal apskritis, savivaldybes ir darbuotojų skaičiaus grupės 2014 m. sausio 1 d.

Eil. Nr.	Administracinė teritorija	Darbuotojų skaičiaus grupės							Iš viso MVĮ	Iš viso įmonių	MVĮ dalis nuo visų įmonių, proc.
		0-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100-149	150-249			
1.	<i>Lietuvos Respublika</i>	38659	14666	7618	4643	1557	486	314	67943	68279	99,5
2.	<i>Vilniaus apskritis</i>	16678	5611	2793	1662	525	149	127	27545	27698	99,4
3.	Elektrėnų sav.	124	62	34	21	10	2	3	256	261	98,1
4.	Šalčininkų r. sav.	176	72	34	28	11	2	-	323	323	100,0
5.	Širvintų r. sav.	102	49	22	15	3	1	-	192	192	100,0
6.	<i>Švenčionių r. sav.</i>	125	45	25	18	9	2	1	225	226	99,6
7.	Trakų r. sav.	272	111	40	47	16	5	1	492	494	99,6
8.	Ukmergės r. sav.	270	111	66	35	17	5	9	513	513	100,0
9.	Vilniaus m. sav.	14705	4794	2403	1396	434	123	103	23958	24095	99,4
10.	Vilniaus r. sav.	904	267	169	102	25	9	10	1586	1594	99,5

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Ūkio subjektai. Pagrindiniai duomenys 2013.

44 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų, veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius pagal apskritis, tenkantis 1 000 gyventojų, 2014 m. sausio 1 d.

Eil. Nr.	Administracinė teritorija	Gyventojų skaičius	Veikiančių ūkio subjektų skaičius	Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius	1 000 gyventojų tenka	
					Veikiančių ūkio subjektų skaičius	Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius
1.	<i>Lietuvos Respublika</i>	2 943 472	90 790	67943	30,85	23,09
2.	<i>Vilniaus apskritis</i>	806 106	34 419	27545	42,70	34,17
3.	Elektrėnų sav.	24 234	383	256	15,96	10,67
4.	Šalčininkų r. sav.	33 172	449	323	13,61	9,79
5.	Širvintų r. sav.	16 599	272	192	17,00	12,00
6.	<i>Švenčionių r. sav.</i>	26 259	345	225	13,27	8,65
7.	Trakų r. sav.	33 556	689	492	20,88	14,91

8.	Ukmergės r. sav.	37 548	686	513	18,54	13,86
9.	Vilniaus m. sav.	539 707	29 651	23958	55,01	44,45
10.	Vilniaus r. sav.	95 031	1 944	1586	20,46	16,69

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Ūkio subjektai. Pagrindiniai duomenys 2013.

45 lentelė. Užimti gyventojai* pagal ekonominės veiklos rūšis savivaldybėse

Eil. Nr.	Administracinė teritorija	Iš viso	Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	Pramonė	Statyba	Didmeninė ir mažmeninė prekyba, variklių transporto priemonių ir motociklų remontas	Transportas ir saugojimas	Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	Informacija ir ryšiai
1.	Vilniaus apskritis	358196	10217	48607	21688	63703	27685	12152	14023
2.	Elektrėnų sav.	10339	704	2644	1110	1374	864	244	107
3.	Šalčininkų r. sav.	11186	1127	1825	861	1848	1134	275	71
4.	Širvintų r. sav.	6097	720	1083	375	988	369	176	66
5.	Švenčionių r. sav.	9901	747	2588	459	1270	811	163	71
6.	Trakų r. sav.	13512	504	2602	942	2626	1309	604	167
7.	Ukmergės r. sav.	13274	986	3657	1109	2038	615	426	115
8.	Vilniaus m. sav.	256315	3568	28403	14080	46795	18687	9259	12515
9.	Vilniaus r. sav.	37572	1861	5805	2752	6764	3896	1185	911

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

Tęsinys

Eil. Nr.	Administracinė teritorija	Finansinė ir draudimo veikla	Nekilnojamojo turto operacijos	Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	Administra- cinė ir aptarnavimo veikla	Viešasis valdymas ir gynyba, privalomasis socialinis draudimas	Švieti- mas	Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	Meninė, pramoginė ir poilsio organizavim o veikla	Kiti veikla **	Nenu- rodė
-------------	------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------------	---	---	---	----------------	--	---	----------------------	---------------

1.	Vilniaus apskritis	9503	4877	24415	13635	28205	34911	24504	7544	8178	4349
2.	Elektrėnų sav.	116	39	204	364	470	1013	701	175	125	85
3.	Šalčininkų r. sav.	91	45	143	285	939	1549	660	129	142	62
4.	Širvintų r. sav.	63	35	125	227	459	694	401	124	118	74
5.	Švenčionių r. sav.	73	39	169	162	1224	800	1000	134	130	61
6.	Trakų r. sav.	151	128	436	441	891	1233	831	286	237	124
7.	Ukmergės r. sav.	125	121	244	287	683	1518	988	213	203	126
8.	Vilniaus m. sav.	8262	4061	21569	10529	21060	24311	17243	6059	6535	3379
9.	Vilniaus r. sav.	622	409	1525	1340	2479	3793	2680	424	688	438

* 15 metų ir vyresni.

** Kita aptarnavimo veikla; namų ūkių, samdančių darbininkus, veikla; namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmėms tenkinti skirtų nediferencijuojamų gaminijų gamyba ir paslaugų teikimu; ekstrateritorinių organizacijų ir įstaigų veikla.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistikos-leidiniu-katalogas>, Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatai.

46 lentelė. 2014 m. veikiančios įmonės VVG teritorijoje

Eil. Nr.	Seniūnija	Veikiančių įmonių skaičius	Dirbančiųjų skaičius
1.	Adutiškio sen.	10	70
2.	Cirkliškio sen.	2	10
3.	Kaltanėnų sen.	7	59
4.	Labanoro sen.	6	20
5.	Magūnų sen.	4	33
6.	Pabradės sen.	17	2011
7.	Sarių sen.	14	53
8.	Strūnaičio sen.	4	14
9.	Svirkų sen.	5	37
10.	Švenčionių sen.	29	615
11.	Švenčionėlių sen.	56	741
12.	VVG teritorija	154	3663

Pastaba. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių rajono seniūnijų duomenys(saugomi VVG būstinėje).

47 lentelė. VVG teritorijos verslai seniūnijose, įmonės pagal ekonominę veiklą 2014 m.

Eil. Nr.	Subjekto pavadinimas	Ekonominė veikla	Įmonių skaičius	Dirbančiųjų skaičius
Cirkliškio seniūnija				
1.	Medienos apdirbimo įmonė	Medienos apdirbimas	1	4
2.	Žuvų perdirbimo įmonės „Jolada” cechas	Žuvų perdirbimas	1	6
Viso:			2	10
Labanoro seniūnija				
1.	A. Valiukienė	Kaimo turizmas	1	2
2.	A. Jurkėnas	Medus	1	1
3.	I.I. „Lakaja”	Maisto prekių parduotuvė	1	2
4.	I.I. „Svirnelis”	Maisto prekių parduotuvė	1	1
5.	UAB „Labanoro dūda”	Maitinimo ir poilsio paslaugos	1	7
6.	UAB „Labanoro amatų kiemelis”	Pramogų ir poilsio paslaugos	1	7
Viso:			6	20
Magūnų seniūnija				
1.	UAB „ZBIGA“	Baldų gamyba	1	12
2.	A. Jundo ūkis	Augalininkystė	1	15
3.	V. Jundo ūkis	Augalininkystė	1	3
4.	UAB „Auksinis ungurys“	Žuvinininkystė	1	3
Viso:			4	33
Pabradės seniūnijoje				
1.	UAB „Intersurgical”	Medicinos gaminių gamyba	1	1780

2.	AB „Pabradės kartono fabrikas“	Kartono gamyba	1	15
3.	UAB „Selmina“	Mažmeninė prekyba	1	17
4.	UAB „Monblana“	Metalo apdirbimas	1	15
5.	UAB „Elgena“	Metalo, plastmasės gamyba	1	18
6.	UAB „Stoker“	Mobilieji telefonai	1	4
7.	UAB „Pabris“	Medienos apdirbimas	1	8
8.	UAB „Baloša“	Durpių gamyba	1	19
9.	UAB „Pabradės Komunalinis Ūkis“	Komunalinės paslaugos	1	51
10.	UAB „Vilniaus vandenys“	Vandens tiekimas	1	11
11.	UAB „VD Pak“	Plastikinių maišelių gamyba	1	15
12.	UAB „Statbar“	Statybinės medžiagos	1	5
13.	UAB “Lukoil Baltija”	Prekyba naftos produktais	1	9
14.	UAB „Palink“ Cento parduotuvė	Mažmeninė prekyba	1	9
15.	UAB „Norfa“	Mažmeninė prekyba	1	12
16.	UAB „Maxima“	Mažmeninė prekyba	1	12
17.	UAB „SG Dujos“	Degalų tyrimų laboratorija	1	11
	Viso:		17	2011
Sarių seniūnija				
1.	UAB „Egista“	Pramogos ir poilsis, sporto, turizmo reikmenys	1	3
2.	II, „Gintaro sodyba“ – „Sarių karčiamas“	Maisto produktai, maitinimo įstaiga (kavinė, baras)	1	3
3.	A.Kliuko II „Alsa“	Mediena, jos gaminiai	1	3

4.	G. Zibliauskio II	Mediena, jos gaminiai	1	6
5.	M. Šereikienės II	Mažmeninė prekyba (maisto produktai, ūkinės prekės)	1	1
6.	UAB „Sevika“	Mediena, jos gaminiai	1	20
7.	UAB „Sarių rojus“	Pramogos ir poilsis, nakvynės paslaugos	1	5
8.	UAB „Sarių sala“	Pramogos ir poilsis, nakvynės paslaugos	1	3
9.	VšĮ „Sarių senjorai“		1	1
10.	UAB „VaSariai“		1	3
11.	UAB „VaVila“		1	2
12.	UAB „Valių medžio gaminiai“	Mediena, jos gaminiai	1	1
13.	UAB „Lignis“	Mediena, jos gaminiai	1	1
14.	Meno ir amatų centras „Menų ferma“	Meno mokyklos, klubai	1	1
	Viso:		14	53

Strūnaičio seniūnija

1.	A. Jastremsko I.I.	Medienos apdirbimas	1	9
2.	UAB „Svirka“	Parduotuvės, prekyba	2	4
3.	K. Lukovskio I.I.	Veterinarinis gydimas	1	1
	Viso:		4	14

Švenčionėlių seniūnija

1.	UAB „Žaliamiškis“	Medžio apdirbimas	1	40
2.	UAB „Senas malūnas“	Medžio apdirbimas	1	7
3.	UAB „Švenčionėlių pušis“	Medžio apdirbimas	1	15

4.	UAB „Tameksas”	Siuvimo paslaugos	1	38
5.	UAB „Žeista”	statybos	1	42
6.	A. Masevičiaus įmonė „Girios”	Grybų, uogų supirkimas ir perdirbimas	1	36
7.	V.Gaidžio IĮ „Vytotrans”	Krovinių gabenimas	1	10
8.	UAB „Maltosa”	Salyklo gamyba	1	45
9.	UAB „Vėjinė”	Gyvulininkystės įmonė	1	50
10.	UAB „Švenčionelių keramika”	Plytų gamyba	1	68
11.	Velga Vilnius	Suvirinimo įrengimų ir aparatų, elektros generatorių gamyba	1	24
12.	IĮ „Autofaktas“	Logistikos paslaugos, transporto paslaugos	1	6
13.	IĮ „Merlinas“	Darbų sauga	1	1
14.	R.Maliavkos firma „Reks“	Mažmeninė prekyba. Statybinės medžiagos	1	22
15.	UAB „Čestat“	Statybos, remonto darbai	1	2
16.	UAB „Gera prekyba“	Laidojimo paslaugos	1	10
17.	IĮ L.Cesliak vaistinė	Vaistinė	1	1
18.	IĮ Jolantos Žvirgždienės odontologijos kabinetas	Dantų gydymas. Stomatologijos odontologijos kabinetas	1	1
19.	UAB „Metalo fabrikas“	Supirkimas: juodieji ir spalvotieji metalai, netinkamos ekspluatuoti transporto priemonės bei jų dalys ir kt.	1	4
20.	V.Paškevičiaus IĮ	Stomatologijos kabinetas. Dantų terapinis, chirurginis gydymas. Protezavimas	1	1
21.	VšĮ „Regiono plėtros projektais“	Konsultacijų paslaugos, vertimas	1	2
22.	UAB „Egsis“	Mediena, jos gaminiai, malkos	1	20

23.	IĮ V.Židulio ekspozicijų salė	Gaminiai iš akmens, paminklai, antkapiai, tvorelės – gamyba	1	4
24.	UAB „Nidos apartamentai“	Prekyba elektronikos prekėmis	1	2
25.	Nord Master	Statybų	1	11
26.	UAB SK Desing	Baldai	1	159
27.	J.Deveikienės IĮ „Rimtis“	Laidojimo paslaugos. Gėlės. Transporto paslaugos	1	16
28.	UAB „Gabmedis“	Mediena, jos gaminiai, malkos	1	15
29.	UAB „GVA technika“	Didmeninė prekyba. Elektromontavimo medžiagos	1	3
30.	UAB „Inžinerinių sprendimų grupė“	Statybų	1	3
31.	J.Bankovskio IĮ	Konsultacijų paslaugos. Miškininkystė	1	10
32.	Bendra Lietuvos ir Baltarusijos įmonė uždaroji akcinė bendrovė „RIMUVA“	Autoservisas	1	5
33.	A.Leleikos IĮ	Logistikos paslaugos	1	3
34.	UAB „Galiuša“	Mažmeninė prekyba	1	2
35.	UAB „Ginsita“	Maisto parduotuvė	1	1
36.	UAB „Jumona“	Veterinarija	1	1
37.	UAB „Litnafta“	Mediena, jos gaminiai, malkos	1	4
38.	UAB „Maranas auto“	Autoservisas	1	4
39.	Nijolės Toptyginienės IĮ	Maisto prekės	1	1
40.	VšĮ „Projektų valdymas ir konsultacijos“	Konsultacijų paslaugos	1	2
41.	UAB „Reginos šeimos gydytojo centras“	Medicinos įstaiga	1	8

42.	UAB „VMM Servis“	Kuras, naftos produktai	1	11
43.	UAB „DM Trans“	Logistikos paslaugos	1	1
44.	UAB „Monilinas“	Maisto prekės	1	1
45.	Lietuvos ir Rusijos UAB „OTIGA“	Mediena, jos gaminiai, malkos	1	2
46.	UAB „Reskriptas“	Teisinės paslaugos	1	2
47.	G.Rudėnienės II	Maisto parduotuvė	1	7
48.	V.Čiuvalovo įmonė	Autoservisas	1	2
49.	V.Michnovič II	Logistikos paslaugos	1	3
50.	R.Gabrio II	Taksi paslaugos	1	1
51.	Švenčionelių sveikatos centras	Medicinos įstaiga	1	2
52.	V.Kiškėno II	Logistikos paslaugos	1	4
53.	M.Jakubcevičiaus II	Statyba	1	1
54.	V.Gudelio II	Autodalių parduotuvė	1	1
55.	J.Vaiškūno II	Autoservisas	1	1
56.	UAB „Švenčionelių pušis“	Medienos apdorojimas, apdirbimas, pjovimas, obliavimas, stalių gaminiai	1	6
	Viso:		56	741
Švenčionių seniūnija				
1.	UAB „Švenčionių vaistažolės“	Vaistažolių perdirbimas	1	87
2.	UAB „Svirka“	Vežėjų ir serviso paslaugos	1	56
3.	UAB „Lakaja“	Mažmeninė prekyba	1	50
4.	UAB „Riešutas“	Statybinių medžiagų prekyba	1	26

5.	UAB „Revaja“	Autodetalių, ūkinių reikmenų prekyba	1	20
6.	UAB „Sartor“	Siuvinimas	1	106
7.	UAB „Švenčionių švara“	Komunalinės paslaugos	1	88
8.	UAB „Fortum Švenčionių energija“	Energijos paslaugos	1	33
9.	UAB „Firidas“	Spaustuvė	1	15
10.	Rimantas Stankūnas, vykdantys individualią žemės ūkio veiklą	Ūkinė veikla	1	30
11.	Trapikienės Sigito firma „Gieva“	Baldų prekyba ir gamyba	1	17
12.	UAB „Savutė“	Medienos apdirbimas	1	10
13.	UAB „Edras“	Automobilių remontas	2	3
14.	Imeda	Mažmeninė prekyba	1	2
15.	ŽŪB „Pasaga“	Žemės ūkis	1	5
16.	UAB „Almra“	Lentpjūvė. Medienos apdirbimas, palečių ruošinių gamyba, eksportas	1	13
17.	P.Karvelio terapijos–fitoterapijos įmonė	Vaistai, medicininės medžiagos	1	9
18.	A.Indriūno II	Kavinė	1	2
19.	Miroslavo Nalivaikos II	Energetika	1	1
20.	UAB „Miško šaknys“	Mediena, jos gaminiai, malkos	1	2
21.	UAB „Vladislavbas ir Ko“	Didmeninė prekyba. Mediena, jos gaminiai	1	2
22.	UAB „Artvida“	Autoservisas	1	3
23.	UAB „Aukštaitijos miškas“	Miškininkystė	1	2
24.	UAB „C-Trend“	Draudimas	1	1

25.	UAB „Švenčionių projektai“	Projektavimas, architektai	1	3
26.	A.Petkūno veterinarinė klinika	Veterinarija	1	1
27.	UAB „Švenčionių vėtrungė“	Statybos, projektavimo darbai. Konsultacijos	1	6
28.	UAB „Narika“	Statybinės paslaugos, remonto darbai	1	21
29.	J.Pauliukevičienės II „Padauža“	Žūklės ir medžioklės reikmenys	1	1
	Viso:		29	615

Aduiškio seniūnija

1.	G. Zarembos individuali įmonė	Medienos pjaustymas	1	4
2.	UAB „Irvė“	Drabužių siuvimas	1	16
3.	Varupio ŽŪB	Ž. ū. produktų gamyba	1	10
4.	T.Bučelio ūkis	Ž. ū. produktų gamyba	1	2
5.	Č.Lukšos individuali įmonė	Miško priežiūros darbai	1	16
6.	V.Sološenkos individuali įmonė	Statyba, remonto darbai	1	3
7.	UAB „Brigvalda“	Prekyba	1	2
8.	UAB „Imeda“	Prekyba	1	3
9.	UAB „Saunila“	Prekyba	1	4
10.	Vš.Į „Svylos paslaugos“	Vandens tiekimas, komunalinės paslaugos	1	10
	Viso:		10	70

Svirkų seniūnija

1.	UAB „Alių durpynas“	Durpių gavyba ir eksportas	1	30
2.	T. Zubkovos veterinarinė klinika	Veterinarinių paslaugų teikimas	1	1

3.	T. Baloban personalinė įmonė	Prekyba	1	2
4.	UAB „Judeista“	Prekyba	1	2
5.	UAB „Imeda“	Prekyba	1	2
	Viso:		5	37
Kaltanėnų seniūnija				
1.	Kaimo turizmo sodyba „Žeimenos vingis“	Turizmas	1	2
2.	Kaimo turizmo sodyba „Elenutės namai“	Turizmas	1	2
3.	Kaimo turizmo sodyba „Prie Žeimenos“	Turizmas, prekyba	1	8
4.	Ūkininkas B. Ignatonis	Žemdirbystė	1	4
5.	UAB „Vaikara“	Prekyba kuru	1	4
6.	UAB „Litnafta“	Medienos apdirbimas	1	9
7.	UAB „Melstat“	Kelių darbai	1	30
	Viso:		7	59

Pastaba. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių rajono seniūnijų duomenys(saugomi VVG būstinėje).

48 lentelė. Tiesioginės investicijos 2009–2013 m. pabaigoje

Administracinė teritorija	Tiesioginės investicijos to meto kainomis, tūkst. Eur					Tiesioginės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, Eur				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	9 206,19	10 030,97	11 028,93	12 100,64	12 719,90	2 930	3 286	3 672	4 072	4 321
Vilniaus apskritis	5 715,07	6 226,01	6 905,03	7 779,83	8 702,31	6 934	7 672	8 582	9 649	10 796
Elektrėnų sav.	16,34	16,47	15,98	19,76	54,35	633	657	646	810	2 243
Šalčininkų r. sav.	0,35	0,45	1,31	0,32	0,00	10	13	33	10	–

Širvintų r. sav.	0,43	0,34	0,50	0,53	0,64	24	19	29	32	39
Švenčionių r. sav.	22,56	22,26	24,68	27,23	50,30	787	796	900	1 014	1 916
Trakų r. sav.	47,98	50,39	46,70	46,18	47,36	1 371	1 462	1 252	1 362	1 412
Ukmergės r. sav.	25,48	26,92	36,72	35,91	41,13	606	668	936	936	1 095
Vilniaus m. sav.	5 460,91	5 963,02	6 592,55	7 472,42	8 343,68	10 053	11 122	12 411	13 911	15 460
Vilniaus r. sav.	141,01	146,16	186,59	177,48	164,87	1 470	1 534	1 839	1 867	1 735

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

49 lentelė. Materialinės investicijos 2009–2013 m.pabaigoje

Administracinė teritorija	Materialinės investicijos to meto kainomis, tūkst. Eur					Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, Eur				
	2009	2010	2011	2012	2013*	2009	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	4 518 664	4 153 679	5 068 977	5 305 553	5 151 526	1 429	1 341	1 674	1 776	1 742
Vilniaus apskritis	1 835 921	1 583 965	1 846 942	2 156 038	1 939 734	2 224	1 937	2 284	2 675	2 406
Elektrėnų sav.	146 331	198 749	120 757	83 880	55 542	5 645	7 815	4 853	3 417	2 284
Šalčininkų r. sav.	15 827	17 028	13 221	20 355	18 495	445	486	384	600	553
Širvintų r. sav.	8 325	13 404	12 914	12 425	15 314	455	748	740	728	914
Švenčionių r. sav.	13 229	15 469	26 927	26 571	24 316	457	546	972	979	916
Trakų r. sav.	54 658	32 982	42 425	43 671	47 404	1 554	950	1 236	1 282	1 406
Ukmergės r. sav.	20 621	42 416	25 821	28 473	30 912	486	1 031	650	734	814
Vilniaus m. sav.	1 427 804	1 126 968	1 415 455	1 771 749	1 612 011	2 629	2 088	2 647	3 310	2 994
Vilniaus r. sav.	149 126	136 949	189 422	168 914	135 740	1 556	1 432	1 984	1 772	1 428

*- išankstiniai duomenys

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize>.

50 lentelė. ES ir kitų fondų pritraukimas Švenčionių rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Fondo pavadinimas, priemonės pavadinimas	Projekto pavadinimas	Projektų skaičius, vnt.	Projekto vertė, Lt	Projekto nauda
2011 m.					
EUROPOS SOCIALINIS FONDAS					
VP1 Žmogiškųjų ištaklių plėtros veiksmų programa					
1.4. PRIORITETAS Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas					
	VP1-4.1-VRM-04-R priemonė Savivaldybių institucijų ir įstaigų dirbančiųjų kvalifikacijos tobulinimas		2	78 813,43	
	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos darbuotojų kvalifikacijos kėlimas kompiuterinio raštingumo srityje		1	30 519,29	Projekto įgyvendintas 2011 m. rugpjūčio 16 d. Įgyvendinimo metu pasiektas rezultatas, t.y. apmokyti 96 savivaldybės darbuotojai, prisidėjo prie darbuotojų motyvacijos skatinimo, gerovės darbe, atmosferos gerinimo, todėl padidėjo savivaldybės darbuotojų pasitenkinimas darbu, darbo našumas, gyventojų aptarnavimas. Projekto įgyvendinimo metu pakelta darbuotojų kvalifikacija kompiuterinio raštingumo srityje pagerino savivaldybės veiklos valdymą, tuo pačiu patobulėjo ir savivaldybės kaip viešojo administravimo institucijos darbuotojų administraciniai gebėjimai. Tai teigiamai paveiks ir tolimesnę darbuotojų darbinę veiklą – motyvuoti ir daugiau žinių įgavę darbuotojai geriau atliks savo darbo funkcijas.
	Anglų kalbos mokymai Švenčionių rajono savivaldybės administracijos darbuotojams		1	48 294,14	Projektas įgyvendintas 2011 m. balandžio 21 d. Įgyvendinimo metu pasiektas rezultatas, t.y. apmokyti 84 savivaldybės darbuotojai, prisidėjo prie darbuotojų motyvacijos skatinimo, gerovės darbe, atmosferos gerinimo, todėl padidėjo savivaldybės darbuotojų pasitenkinimas darbu, darbo našumas, gyventojų aptarnavimas, šnekamoji ir rašytinė anglų kalba. Tai teigiamai paveiks ir tolimesnę darbuotojų darbinę veiklą – motyvuoti ir daugiau žinių įgavę darbuotojai geriau atliks savo darbo funkcijas.
	VP1-4.2-VRM-02-R priemonė		1	55 027,80	

	Regioninės plėtros tobulinimas, regionų plėtros planai ir savivaldybių (ilgalaikiai / trumpalaikiai) strateginiai plėtros planai			
	Švenčionių rajono savivaldybės ilgalaikio strateginio plėtros plano atnaujinimas ir strateginio veiklos plano parengimas	1	55 027,80	Parengtas strateginis veiklos planas ir atnaujintas ilgalaikis plėtros planas padidino darbui reikalingų lėšų panaudojimo ir darbo organizavimo efektyvumą. Igyvendinant projektą apjungti ir susieti savivaldybės ilgalaikio ir trumpalaikio strateginio planavimo bei biudžeto rengimo ir vykdymo procesai tiesiogiai susiejo savivaldybės ilgalaikės plėtros prioritetus bei tikslus su trumpalaikiais veiklos tikslais, bet ir efektyviau naudojami turimi ir planuojami finansiniai, materialiniai ir žmogiškieji ištekliai. Strateginio valdymo bei planavimo principų diegimas ir įtvirtinimas savivaldybėje sudarė ypač palankias sąlygas bei prialaidas efektyvesniams ir kompetentingesniams jai priskirtų funkcijų įgyvendinimui, jos veiklos valdymui.
VP 2 Ekonomikos augimo veiksmų programa				
2.3. Informacinė visuomenė visiems				
	VP2-3.1-IVPK-05-R priemonė Elektroninė demokratija: regionai	1	111 791,30	
	Elektroninės demokratijos priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje	1	11 791,30	Igyvendinant projektą savivaldybės tarybos posėžžiai transliuojami internetu. Sukurtos e-demokratijos paslaugos gyventojams leidžia užfiksuoti savo nuomonę dėl svarstomų klausimų ir priimamų sprendimų. Tai aktyvina savivaldybės ir jos gyventojų sąveiką, didina savivaldybės veiklos skaidrumą ir atskaitomybę, užtikrina gyventojams aktualios informacijos prieinamumą, jų galimybes išreikšti savo nuomonę ir daryti įtaką politiniams sprendimams, komentuoti pateiktą pastabas dėl priimamų sprendimų. Gyventojai taip pat gali pateikti e-peticijas dėl savivaldybės tarybos priimtų sprendimų. Tai užtikrina grįztamąjį ryšį su piliečiais, suteikia jiem galimybę stebėti sprendimų projektų būklę nuo užregistravimo iki sprendimo priėmimo.
2.4. Esminė ekonominė infrastruktūra		3	1 499 157,64	
	Strūnaičio gatvės Švenčionių mieste rekonstrukcijos techninio projekto	1	18220,86	Techninio projekto parengimas yra pirmas žingsnis, būtinas siekiant pradėti Strūnaičio gatvės rekonstrukciją. Strūnaičio

		parengimas			gatvės būklė yra patenkinama, tačiau dalyje gatvės nebuvo pėsčiųjų takų, gatvės apšvietimo sistema buvo susidėvėjusi ir nefunktionali. Gatvėje nebuvo sutvarkyta lietaus vandens kanalizacija, todėl lietaus vanduo smarkiai kenkė dar gatvės tiesimo metu netinkamai įrengtam kelio pagrindui. Dėl šių priežasčių Strūnaičio gatvėje nebuvo užtikrintas tinkamas transporto ir, svarbiausia, pėsčiųjų eismo saugumas. Strūnaičio gatvės rekonstrukcijos techninio projekto parengimas sudarė salygas šios gatvės rekonstrukcijai.
		Švenčionių rajono Švenčionelių miesto Vilniaus gatvės, Pabradės miesto Upės gatvės ir Švenčionių miesto Pakalnės gatvės rekonstrukcija	1	1 472 621,76	Rekonstruotos 3 Švenčionių rajono gatvės, kurios neužtikrino saugaus automobilių eismo, taip pat dėl neįrengtų šaligatvių – pėsčiųjų saugumo kelyje. Igyvendinus projektą ir atnaujinus gatvių dangą, dėl geresnių eismo sąlygų ir greitesnio susisiekimo sumažėjo transporto priemonių eksploataciniai kaštai ir kelionėje praleisto laiko sąnaudos bei išsaugo transporto eismo saugumas. Įrengta lietaus kanalizacija užtikrino mažesnę aplinkos taršą ir žalą, lietaus vandens daromą kelio konstrukcijai, o įrengti šaligatviai padidino pėsčiųjų saugumą bei pagerino gyventojų gyvenimo sąlygas. Dėl rekonstruotų gatvių užtikrintas geresnis susisiekimas tiek gyvenviečių viduje, tiek ir su kitomis gyvenvietėmis.
		Švenčionių miesto A.Rymo gatvės ir Partizanų gatvės rekonstrukcijos techninės dokumentacijos parengimas	1	8 315,02	Techninių projektų parengimas yra pirmas žingsnis, būtinas siekiant pradėti A. Rymo gatvės ir Partizanų gatvės atkarpos nuo Stoties g. iki Strūnaičio g. rekonstrukciją.
EUROPOS REGIONINĖS PLĖTROS FONDAS					
VP3 Sanglaudos skatinimo veiksmų programa					
3.1. Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai					
VP3-1.1-VRM-02-R priemonė Probleminių teritorijų plėtra		2	1 545 311,34		
	Daugiabučių namų kvartalo Švenčionelių mieste, esančio tarp Liepų ir Bažnyčios g., teritorijos kompleksinis tvarkymas	1	998625,17	Igyvendinus projektą pagerinta probleminės teritorijos – Švenčionių rajono gyvenamoji aplinka. Atliktas kompleksinis daugiabučių namų kvartalo Švenčionelių mieste, esančio tarp Liepų ir Bažnyčios g., teritorijos sutvarkymas. Teigiamą naudą pajuto miesto gyventojai bei svečiai, sudarytos palankesnės sąlygos verslo plėtrai. Numatomos teritorijos	

					plėtros veiklos padidino pėsčiųjų saugumą, sudarytos sąlygos neigaliųjų judėjimui, išspręstos automobilių parkavimo problemos, pagerintas teritorijos estetinis vaizdas.
	Liepū gatvės Švenčionėlių mieste ir aplinkinės teritorijos kompleksinis rekonstravimas	1	546 686,17	Igyvendinus projektą pagerinta Švenčionėlių miesto gyvenamoji aplinka. Atliktas kompleksinis Liepū g. ruožo nuo hipodromo iki kapinių sutvarkymas. Igyvendinus projektą teigiamą naudą pajuto tiek vietos gyventojai, tiek miesto svečiai, sudarytos palankesnės sąlygos verslo plėtrai. Numatomos teritorijos sutvarkymo veiklos užtikrino didesnį pėsčiųjų saugumą kelyje, sumažėjo kelyje praleisto laiko nuostoliai ir transporto priemonių eksploatacijos kaštai, taip pat sudarytos sąlygos patogiam neigaliųjų judėjimui.	
SANGLAUDOS FONDAS					
VP3 Sanglaudos skatinimo veiksmų programa					
3.3. Aplinka ir darnus vystymasis					
VP3-3.4-ŪM-04-R priemonė Viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu		2	829 493,75		
	Švenčionių rajono priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų renovacijos I etapas	1	617 029,08	Projekto tikslas – mažinti suvartojamos energijos sąnaudas, didinti energijos vartojimo efektyvumą, pagerinant ugdymo kokybę šiuose lopšeliuose–darželiuose: „Vyturėlis“ (Švenčionėlių m.), „Varpelis“ (Pabradės m.), „Gandriukas“ ir „Liepaite“ (Švenčionių m.). Atlikus darbus ir igyvendinus projekto veiklas, sumažėjo priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų išlaidos šilumos energijai, pagerėjo vaikų mokymosi ir pedagogų darbo sąlygos. Žiemos sezona tapo nenaudojami papildomi elektriniai šildytuvai, taupoma elektros energija ir efektyviai naudojamos energetiniams ištekliams skiriamos lėšos. Energijos vartojimo efektyvumo priemonių išvystinimas sudarė sąlygas užtikrinti Lietuvos higienos normose nurodytas mokymo patalpų mikroklimato sąlygas.	
	Švenčionių rajono priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų renovacijos II etapas	1	212 464,67	Projekto tikslas – mažinti Švenčionių lopšelyje–darželyje „Gandriukas“ ir Švenčionėlių lopšelio–darželio „Vyturėlis“ suvartojamos energijos sąnaudas, gerinant pastatų išorinių atitvarų energetines charakteristikas. Gerinant pastatų išorinių atitvarų energetines charakteristikas, bus apšiltintos pastatų	

					išorės sienos pagal energijos vartojimo audito rekomendacijas. Atlikus darbus ir įgyvendinus projekto veiklas, pagerėjo komforto ir mikroklimato, mokymosi ir darbo sąlygos, nes sumažėjo natūralus šalto oro patekimas į pastatų patalpas, kuris kėlė didelę problemą rudens bei žiemos sezona.
2014 m.					
Eil. Nr.	Fondo pavadinimas, priemonės pavadinimas	Projekto pavadinimas	Projektų skaičius, vnt.	Projekto vertė, Lt	Projekto nauda
EUROPOS SOCIALINIS FONDAS					
VP1 Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa					
	1.4. PRIORITETAS Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas		1	80 684,09	
	Kompleksinis kvalifikacijos kėlimas Švenčionių rajono savivaldybės administracijoje		1	80 684,09	Projekto įgyvendinimo metu kvalifikaciją kėlė 62 savivaldybės administracijos darbuotojai. Mokymų temos: EES fondų projektų rengimas ir valdymas, korupcijos prevencija ir kontrolė, tarnybinis protokolas, etiketas ir įvaizdžio formavimas, konfliktų sprendimas, vidinė komunikacija organizacijoje, viešieji pirkimai. Įgyvendinus projektą patobulinti darbuotojų administraciniai gebėjimai, kurie tiesiogiai taikomi atliekant pareigas, pagerėjo darbo organizavimo savivaldybėje tvarka.
	VP1-4.2.-VRM-04-R priemonė Teritorijų planavimas		1	57 185,26	
	Žemės sklypų suformavimo detaliųjų planų rengimas Švenčionių rajono savivaldybėje		1	57 185,26	Parengti: 1) Švenčionių miesto urbanizuojamų teritorijų funkinių zonų detalusis planas. Detaliajame plane detalizuoti Švenčionių miesto bendrojo plano sprendiniai, suformuoti žemės sklypų statinių statybai (taip pat ir visuomeninių, komercinių bei inžinerinių infrastruktūrų objektai statybai), nustatyti planuojamą teritorijų naudojimo ir užstatymo kokybiniai ir kiekybiniai parametrai, numatytos teritorijos vietiniams želdynams. Suformuotos žemės juostos komunikaciniams koridoriams ir susisiekimo komunikacijoms įrengti. 2) Žemės sklypų tarp Ikalnės ir Arnionių gatvių Pabradės

				mieste suformavimo detalusis planas. Detalusis planas reikalingas, siekiant pritaikyti planuojamą teritoriją visuomeninėms reikmėms, sukurti inžinerinę infrastruktūrą, skirtą Pabradės miesto centrinės dalies suformavimui. 3) Konservacinių paskirties žemės sklypo suformavimo tarp Sodo g. ir Molėtų g. Kaltanėnų mstl. Švenčionių r. sav. detalusis planas. Detalusis planas reikalingas, siekiant nustatyti teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimą (renovuojant teritoriją tarp Sodų ir Molėtų g. Kaltanėnų miestelyje, pritaikyti jį sporto, aktyvaus poilsio reikmėms, sukurti ir išplėtoti viešąją rekreacinę infrastruktūrą, skirtą aktyvaus poilsio ir sveikatos gerinimui), rekreacinių statinių ir įrengimų statybų projektams rengti ir žemės sklypui naudoti.
EUROPOS REGIONINĖS PLĖTROS FONDAS				
VP3 Sanglaudos skatinimo veiksmų programa				
3.1. Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai	2	452 888,90		
Administracinių pastatų, esančių Stoties g. 16 ir Lauko g. 6 a, Švenčionių mieste rekonstravimas, pritaikant jų patalpas socialiniam būstui	1	438 419,33	Projektas įgyvendintas 2014 m. birželio 30 d. Įgyvendinus projektą rekonstruoti 2 administraciniai pastatai, esantys Stoties g. 16 ir Lauko g. 6A, Švenčionyse, kuriuose įrengta 10 socialinių būstų.	
Socialinių būstų, esančių daugiabučiuose namuose Vilniaus g. 108-1 ir Kranto g. 4-15, Pabradės mieste, modernizavimo išlaidų kompensavimas	1	14 469,57	Projektas įgyvendintas 2014 m. gruodžio 31 d. Įgyvendinus projektą pagerėjo gyvenimo kokybė socialiai remtinoms šeimoms, padidėjo pastatų energijos vartojimo efektyvumas, sumažėjo šilumos energijos sąnaudos bei sumažintos gyventojų būsto išlaikymo išlaidos.	
SANGLAUDOS FONDAS				
VP3 Sanglaudos skatinimo veiksmų programa				
3.3. Aplinka ir darnus vystymasis				
VP3-3.1-AM-01-V priemonė Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra	1	4 480 345,42		
Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovavimas ir plėtra Švenčionių rajone	1	4 480 345,42	Projekto tikslas – užtikrinti gyventojams kokybišką geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą Švenčionių rajone. Įgyvendinus projektą užtikrintas ilgalaikis, techninė ir ekonominė prasme vartotojams prieinamas, socialiai būtinų	

					vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas, nuotekų išvalymas iki ES reikalavimų.
--	--	--	--	--	---

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys (saugoma VVG būstinėje).

51 lentelė. Individuali veikla, įsigyjus verslo liudijimą

Savivaldybės pavadinimas	2011 m.				2013 m.				2014 m.			
	Gyventojų skaičius	Mokėtina suma, Lt	Gyventojų su lengvatomis skaičius	Lengvatų suma, Lt	Gyventojų skaičius	Mokėtina suma, Lt	Gyventojų su lengvatomis skaičius	Lengvatų suma, Lt	Gyventojų skaičius	Mokėtina suma, Lt	Gyventojų su lengvatomis skaičius	Lengvatų suma, Lt
Vilniaus m. sav.	19 151	4 115 280	1 030	53 673	18 813	5 429 887	10 246	2 334 067	19 970	6 951 547	10 580	2 953 137
Vilniaus r. sav.	2 884	311 040	1 100	40 279	2 371	389 630	1 123	53 499	2 677	462 928	1 183	29 512
Elektrėnų sav.	584	63 168	410	41 345	575	70 232	450	117 933	576	103 357	331	56 981
Trakų r. sav.	691	102 357	480	57 360	906	161 526	642	52 565	950	188 535	658	62 261
Ukmergės r. sav.	752	105 159	538	41 388	784	121 750	556	44 740	822	124 955	594	47 249
Šalčininkų r. sav.	692	61 138	568	20 219	703	88 390	487	18 259	728	109 960	458	10 331
Švenčionių r. sav.	569	11 324	396	14 186	492	132 763	371	60 611	525	135 854	404	74 719
Širvintų r. sav.	424	15 301	258	2 654	408	33 230	168	3 914	466	52 012	184	5 863

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

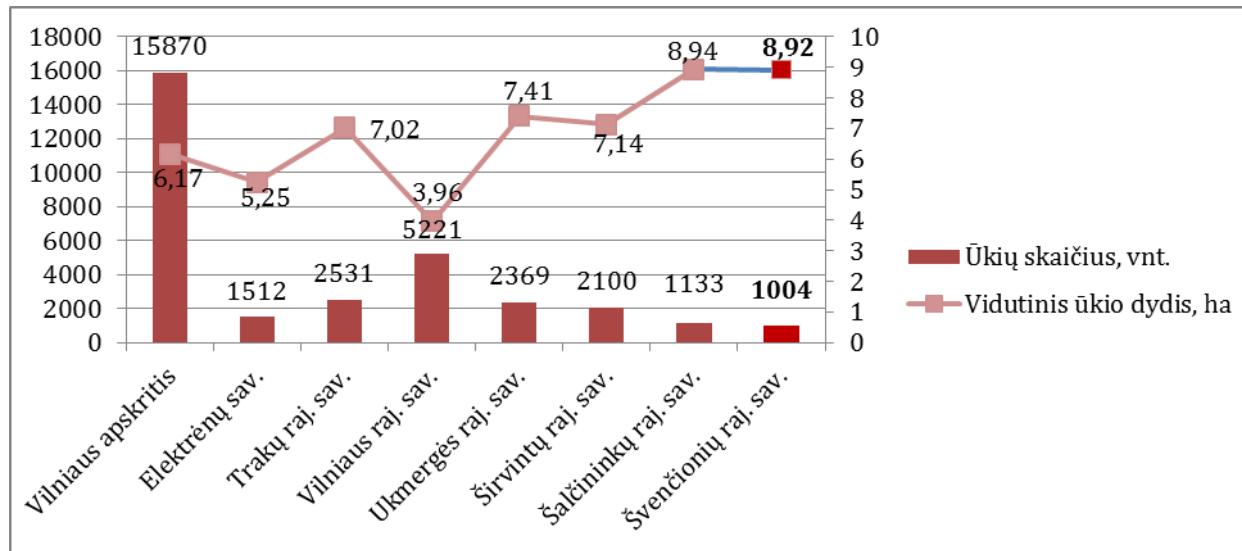
Šaltinis: VMĮ duomenys, www.vmi.lt/cms/gyventojai.

52 lentelė. Duomenys apie Švenčionių r. sav. gyventojų, vykdančių individualią veiklą pagal pažymą, pagrindines vykdomas veiklas 2011–2014 m.

Kodas	Ekonominė veikla/ Pavadinimas	Mokesčių mokėtojų skaičius 2011m.	Mokesčių mokėtojų skaičius 2012m	Mokesčių mokėtojų skaičius 2013m.	Mokesčių mokėtojų skaičius 2014m.
662200	Draudimo agentų ir brokerių veikla	24	24	29	24
731100	Reklamos agentūrų veikla	4	4	6	7
479100	Užsakomasis pardavimas paštu arba internetu	0	8	8	9
855900	Kitas, niekur kitur nepriskirtas, švietimas	4	5	6	8
477900	Naudotų daiktų mažmeninė prekyba parduotuvėse	10	11	12	11
463100	Vaisių, uogų ir daržovių didmeninė prekyba	20	21	26	24
452000	Variklinių transporto priemonių techninė priežiūra ir remontas	3	10	13	15
552000	Poilsiautojų ir kita trumpalaikio apgyvendinimo veikla	7	8	13	9
702200	Konsultacinė verslo ir kito valdymo veikla	0	2	1	0
471900	Kiti mažmeninė prekyba nespecializuotose parduotuvėse	2	6	8	6

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: VMĮ duomenys,www.vmi.lt/cms/gyventojai.

7 pav. Ūkių skaičius ir vidutinis ūkio dydis 2014 m. birželio 1 d.

Šaltinis: <http://www.svencionys.lt/>, Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas.

53 lentelė. Žemės ūkio subjektų skaičius 2009–2014 m. sausio 1 d.

Eil. Nr.	Metai	Lietuvos Respublika				Vilniaus apskr.				Švenčionių r. sav.			
		Žemės ūkio valdų skaičius	Fizinių valdų valdytojų skaičius	Juridinių valdų valdytojų skaičius	Ūkininkų ūkių skaičius	Žemės ūkio valdų skaičius	Fizinių valdų valdytojų skaičius	Juridinių valdų valdytojų skaičius	Ūkininkų ūkių skaičius	Žemės ūkio valdų skaičius	Fizinių valdų valdytojų skaičius	Juridinių valdų valdytojų skaičius	Ūkininkų ūkių skaičius
1.	2014	196862	195212	1650	117456	27219	26962	257	15651	3475	3435	40	1004
2.	2013	195340	193846	1494	114625	26862	26645	217	14992	3438	3403	35	964
3.	2012	205864	204531	1333	111741	28913	28738	175	14419	3606	3574	32	933
4.	2011	272609	271450	1159	109184	42427	42280	147	13872	4974	4944	30	879
5.	2010	272260	271273	987	107308	42141	42014	127	13425	4959	4932	27	914
6.	2009	271912	271072	840	108306	42030	41928	102	13061	4955	4929	26	891

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro. Žemės ūkis vystomas kaimo teritorijoje, duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys (saugomi VVG būstineje).

54 lentelė. Subjektų, užsiimančių žemės ūkio arba alternatyvia veikla, skaičius 2009–2014 m. sausio 1 d.

Metai	Lietuvos Respublikoje												Alternatyvi veikla	
	Žemės ūkio veikla													
	Pagrindinė						Papildoma							
	Augalininkystė	Gyvulininkystė	Žuvinininkystė	Mišrus žemės ūkis	Miškininkystė	Žemės išteklių kasyba arba gavyba	Augalininkystė	Gyvulininkystė	Žuvinininkystė	Mišrus žemės ūkis	Miškininkystė	Žemės išteklių kasyba arba gavyba		
2014	99880	17502	24	63950	2283	5	45548	38406	56	1817	1092	7	1625	632
2013	99666	17389	20	62994	1953	5	45279	38618	45	1835	1005	6	1655	581
2012	102752	17097	17	63438	1565	3	45710	39062	43	1846	915	5	1619	509
2011	100247	16814	12	61944	1094	2	45081	39241	35	1767	793	3	1475	459
2010	78702	14513	11	45767	548	0	33532	34189	20	1404	544	1	944	299
2009	7589	1776	0	2332	76	0	2919	4796	1	183	94	0	40	40
Metai	Vilniaus apskr.													
	Žemės ūkio veikla											Alternatyvi veikla		
	Pagrindinė						Papildoma					Pagrindinė	Papildoma	
	Augalininkystė	Gyvulininkystė	Žuvinininkystė	Mišrus žemės ūkis	Miškininkystė	Žemės išteklių kasyba arba gavyba	Augalininkystė	Gyvulininkystė	Žuvinininkystė	Mišrus žemės ūkis	Miškininkystė	Žemės išteklių kasyba arba gavyba		
2014	18431	1483	5	3989	397	0	7478	6747	11	231	217	1	291	166

2013	18381	1411	4	3884	330	0	7453	6828	10	231	198	1	269	157
2012	19104	1354	2	3891	243	0	7605	6968	11	223	167	1	231	151
2011	18761	1287	0	3784	158	0	7393	6983	6	224	140	0	210	140
2010	15274	1081	0	2597	74	0	5818	5925	5	216	79	0	122	94
2009	1122	105	0	102	12	0	417	1096	1	7	22	0	4	10
Metai	Švenčionių r. sav.													
	Žemės ūkio veikla												Alternatyvi veikla	
	Pagrindinė					Papildoma						Pagrindinė	Papildoma	
	Augalininkystė	Gyvulininkystė	Žuvinininkystė	Mišrus žemės ūkis	Miškininkystė	Žemės išteklių kasyba arba gavyba	Augalininkystė	Gyvulininkystė	Žuvinininkystė	Mišrus žemės ūkis	Miškininkystė	Žemės išteklių kasyba arba gavyba		
2014	1594	406	1	1432	150	0	1647	509	1	22	90	0	75	23
2013	1614	394	0	1408	130	0	1638	504	1	21	80	0	74	20
2012	1687	402	0	1424	87	0	1675	514	1	12	56	0	71	19
2011	1717	393	0	1406	46	0	1657	521	1	13	47	0	68	17
2010	1707	412	0	1347	17	0	1443	476	1	13	27	0	60	13
2009	203	43	0	67	3	0	139	109	0	1	10	0	1	4

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro. Žemės ūkis vystomas kaimo teritorijoje, duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys (saugomi VVG būstinėje).

55 lentelė. Valdų pasiskirstymas pagal žemės ūkio naudmenas sausio 1 d.

Eil. Nr.	Metai	Lietuvos Respublika					Vilniaus apskr.					Švenčionių r. sav.				
		iki 5*	nuo 5 iki 20	nuo 20 iki 50	nuo 50 iki 100	nuo 100	iki 5*	nuo 5 iki 20	nuo 20 iki 50	nuo 50 iki 100	nuo 100	iki 5*	nuo 5 iki 20	nuo 20 iki 50	nuo 50 iki 100	nuo 100
1.	2014	126217	52494	10742	4115	3305	19933	5914	808	306	260	2580	714	98	34	49
2.	2013	124373	52882	10850	4047	3197	19583	5963	785	295	238	2560	713	88	32	45
3.	2012	133125	54667	10987	3985	3111	21330	6287	782	286	230	2700	751	86	29	40
4.	2011	186081	63450	11555	4109	7515	33012	7824	842	296	464	3931	850	91	24	79
5.	2010	191427	60049	10636	3436	6832	33492	7314	713	244	395	4032	763	63	22	82
6.	2009	191503	61039	10224	2953	6346	33482	7356	668	198	343	4064	748	56	23	69

* valdų plotų dydis matuojamas hektarais (ha).

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro. Žemės ūkis vystomas kaimo teritorijoje, duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys (saugomi VVG būstinėje).

56 lentelė. Dirbančių skaičius 2009–2014 m. sausio 1 d.

Eil. Nr.	Metai	Lietuvos Respublika		Vilniaus apskr.		Švenčionių r. sav.	
		Žemės ūkio valdų narių skaičius	Ūkininkų ūkių narių skaičius	Žemės ūkio valdų narių skaičius	Ūkininkų ūkių narių skaičius	Žemės ūkio valdų narių skaičius	Ūkininkų ūkių narių skaičius
1.	2014	273480	127924	35248	16668	3916	1030
2.	2013	276113	125111	35244	15986	3904	989
3.	2012	294554	122354	38125	15390	4091	959
4.	2011	414681	120122	56799	14836	6042	906
5.	2010	425117	118685	57268	14391	6007	947
6.	2009	437068	120330	58540	14042	6107	924

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro. Žemės ūkis vystomas kaimo teritorijoje, duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys (saugomi VVG būstinėje).

57 lentelė. Ūkininkų pasiskirstymas pagal amžių savivaldybėse 2012–2014 m. sausio 1 d.

Eil. Nr.	Savivaldybė	2012			2013			2014		
		Iki 40m.	Nuo 40 iki 55 m.	Virš 55 m.	Iki 40m.	Nuo 40 iki 55 m.	Virš 55 m.	Iki 40m.	Nuo 40 iki 55 m.	Virš 55 m.
1.	Elektrėnų sav.	284	383	671	282	405	714	283	422	767
2.	Šalčininkų r. sav.	279	345	394	263	359	423	256	387	445
3.	Širvintų r. sav.	412	569	902	400	601	962	413	620	1038
4.	Švenčionių r. sav.	158	302	419	158	320	440	160	316	491
5.	Trakų r. sav.	500	713	1027	509	736	1099	514	772	1185
6.	Ukmergės r. sav.	381	652	1039	385	680	1120	380	709	1209
7.	Vilniaus m. sav.	0	0	0	1	1	2	2	1	2
8.	Vilniaus r. sav.	1262	1378	1780	1289	1517	1931	1314	1594	2146

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro. Žemės ūkis vystomas kaimo teritorijoje, duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys (saugomi VVG būstinėje).

58 lentelė. Valdų pasiskirstymas pagal ūkininkų amžiaus grupes ir valdomus plotus 2009–2014 m.

Metai	Švenčionių r. sav.											
	iki 40 m.				41–60 m.				Daugiau kaip 60 m.			
	iki 10*	11-50	51-100	virš 100	iki 10	11-50	51-100	virš 100	iki 10	11-50	51-100	virš 100
2014	278	65	8	17	1062	160	16	21	1589	203	9	7
2013	289	61	7	16	1068	156	20	18	1552	202	9	5
2012	306	68	8	11	1123	152	18	18	1645	212	7	6
2011	354	69	6	19	1440	155	15	74	2543	246	9	8
2010	344	54	6	20	1290	119	12	81	2283	239	9	6

2009	318	51	7	18	1241	108	13	71	2160	243	6	6
------	-----	----	---	----	------	-----	----	----	------	-----	---	---

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro. Žemės ūkis vystomas kaimo teritorijoje, duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys (saugomi VVG būstinėje).

59 lentelė. Valdų valdytojų išsilavinimas sausio 1 d.

Eil. Nr.	Metai	Lietuvos Respublika					Vilniaus apskr.					Švenčionių r. sav.				
		Aukšta- sis universi- tetinis	Aukštasis neuniver- sitetinis	Aukštes- nysis	Profe- sinis	Minima- lus profesinės	Aukštasis universi- tetinis	Aukštasis neuniver- sitetinis	Aukštes- nysis	Profe- sinis	Minima- lus profesinės	Aukštasis universi- tetinis	Aukštasis neuniver- sitetinis	Aukštes- nysis	Profe- sinis	Minima- lus profe- sinis
1.	2014	4360	1418	11138	7523	10805	433	154	1116	773	1052	89	18	192	183	163
2.	2013	4335	1428	11303	7614	10721	434	153	1131	780	1022	90	18	196	188	166
3.	2012	4440	1480	11829	7938	10897	442	160	1189	812	1027	92	19	212	201	170
4.	2011	5083	1724	13813	9063	12134	511	196	1402	923	1093	98	23	252	231	195
5.	2010	5001	1711	13967	9011	11271	503	194	1422	922	1048	95	22	256	231	191
6.	2009	4952	1706	14139	8920	10756	498	189	1436	907	958	94	19	254	236	174

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro. Žemės ūkis vystomas kaimo teritorijoje, duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys (saugomi VVG būstinėje).

60 lentelė. VVG teritorijoje 2014 m. kaimo turizmo sodybos

Eil. Nr.	Pavadinimas	Aprašymas	Adresas
1.	Jūratės Rimšienės kaimo turizmo sodyba „Šaminiai“	Šalia Aukštaitijos nacionalinio parko, 20 km nuo Lietuvos žiemos centro Ignalinoje, Švenčionių rajone, Naujų Šaminių kaimo pakrašty, ežerų – Juodyno (apie 1 km), Šaminių (apie 500 m), Žeimenių (apie 8 km) ir miškų apsuptyje prie tvenkinio įsikūrusi Jūratės Rimšienės sodyba „Šaminiai“. Tai jauki, moderni sodyba, skirta tiems, kurie nori pailsėti nuo miesto šurmilio, pamiršti visus rūpesčius, pabūti gamtos prieglobstyje. Atvykę į šią sodybą rasite saugų poilsį, privatumą, komfortą. Jūsų patogumui 5 komfortiški miegamieji (20 vietų), masažinės vonios, židinio, biliardo kambariai, pobūvių salė (30 vietų), pirtis, maitinimas, dviračiai, valtis, baidarių nuoma. Sodyba Jūsų laukia visais metų	Naujų Šaminių kaimas, Švenčionelių sen. Tel. (8 615) 27493. El.p.: rimjurate@gmail.com, www.saminiai.lt

		laikais.	
2.	Vytauto Šerėno sodyba	Sodyba įkurta Labanoro regioniniame parke, brandžiame miške prie Luknelės ir Juodynėlio upelių. Iki Siaurio (Sebrio) ežero – 1 km. Etnografinio stiliaus sodyboje svečiams parengti 2 namai po 6 vietas ir 1 namas 8–10 vietų (su šiuolaikine buitine įranga). Originaliai sutvarkyta sodybos aplinka, įkurtas skulptūrų parkas.	Juodynėlio viensėdis, Kaltanėnų sen. Tel. (8 387) 69461, (8 698) 87330. El. p.: info@serenas.lt Internete: www.serenas.lt
3.	Jūratės Kiauleikienės kaimo turizmo sodyba „Labanoro pramogos“	Kviečiame apsistoti ieškančius gražios gamtos, ramybės ir vienumos. Jūsų laukia 2 erdvūs, jaukūs, 2-jų kambarių numeriai, atskiras numeris – klėtelė bei papildomi kambariai kituose pastatuose. Viskas naujai įrengta buvusioje ūkininko sodyboje, išlaikant senosios sodybos struktūrą. Kiekvienas numeris bei klėtelė turi atskiras virtuves, svetaines su židiniu, WC. Iki artimiausio miško ezerėlio – 600 m. Sodyba yra Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijoje.	Labanoro mstl. Tel. (8 655) 70918, (8 655) 21428. El. p.: info@hotellabanoras.lt Internete: www.hotellabanoras.lt
4.	Kaimo turizmo sodyba „Elenutės namai“		Berniūnų kaimas, Kaltanėnų sen. Tel. (8 685) 35397,(8 685) 52630. El.p.: elenutesnamai@hotmail.com Internete: www.atostogoskaime.lt Sodybos Nr. 375
5.	Audronės Valiukienės kaimo turizmo sodyba Labanoro gироje	Ant Šiekščio ežero kranto įkurtoje sodyboje vienu metu gali ilsėtis 20 žmonių. Svečiams siūlomi 2 namai, kurie įrengti su visais patogumais.Poilsiautojai gali kaitintis partyje, kubile, atsigainvinti ežere. Jiems siūlomos valtys, vandens dviratis, baseinas mažiesiems, vandens čiuožykla, dviračiai, sniego motociklai. Įrengta krepšinio aikštelė, sūpynės. Tai puikus Labanoro girių kampelis poilsisiui, žvejybai, grybavimui, uogavimui ir pasivaikščiojimui gamtoje.	Pašiekščio kaimas, Labanoro sen. Tel. (8 615) 66517. El.p.: labanoras@labanoras.com, Internete: www.labanoras.com
6.	Sodyba „Antanėlio sapnas“	Važiuojant iš Pabradės link Molėtų, prie Dubingos upelio Jūs rasite 2 namelius, pirtį, norvegišką kubilą. Būsite laukiami, kai plauksite iš Asvėjos ežero per Rėdžios ežerą ir Dubingos upelį. Sodyboje vienu metu gali apsistoti 15 žmonių. Nameliuose ir partyje yra visi patogumai, židiniai.	Lilija Blauzdavičienė Vilkamušių k., Pabradės sen. Tel. (8 620) 69588. El.p.: antanelio@gmail.com, Internete: www.atostogoskaime.lt
7.	Kaimo turizmo sodyba „Prie Žeimenos“	Sodyba yra centrinėje Kaltanėnų miestelio dalyje, šalia kelio Utena–Švenčionys. Iš vienos pusės prieš pastatą driekiasi nedidelis slėnis, kurį juosia vandens turistų mėgiamą Žeimenos upę, už pastato maždaug 200 metrų atstumu yra vaizdingas Žeimenių ežeras. Tikimasi, kad pagal savo dislokaciją sodyba bus patraukli ne tik kaimo ar vandens turizmo gerbėjams, tačiau taip pat ir autoturistams, tolimųjų reisų vairuotojams(krovinių vežėjams), nedideliių seminarų–mokymų rengėjams, medžiotojų ir žvejų klubams. Svečiams įrengta 17 kambarių, viso yra 35 vietas.Yra pirtis, sauna, jakuzi, pobūvių salė (100) vietų, teikiamas maitinimas, dviračių, valčių ir kitų turizmo priemonių nuoma, puikios sąlygos grybavimui ir uogavimui.	Švenčionėlių g. 24, Kaltanėnų mstl. Tel./faks. (8 387) 44331, (8 387) 44325 – administracija. El.p.: sodyba@priezeimenos.lt, priezeimenos@gmail.com., Internete: www.priezeimenos.lt
8.	Kaimo turizmo sodyba	Sodyba „Sudota“ – tai vienkiemis, daugiau nei prieš 100 metų įsikūrės šalia kelio	Sudotos k.,Sarių sen.,Švenčionių r.

	„Sudota“	Švenčionėliai–Sariai, ant kalno tarp Sudotos ir Sudotėlio ežerų. Apsupta įvairiaamžių pušynų, eglynų, sodyba yra apie 600 metrų atstumu nutolusi nuo vienos iš švariausiu Lietuvos upių – Žeimenos. Sodyba tinkta ir ramiam šeimyniniam poilsisiui, ir norintiemis praleisti laiką nedideliam draugų rate. 3 atskiruose nameliuose vienu metu gali apsistoti apie 12 žmonių. Viename iš namelių yra pirtis. Ant ežero kranto galima įsikurti ir su palapinėmis.	Tel. (8 615) 50824, (8 686) 46517.
9.	Kaimo turizmo sodyba „Žeimenos vingis“	Vienu metu sodyboje gali ilsėtis iki 30 svečių. Sodyboje įrengtas lauko teniso kortas su dirbtinės žolės danga, krepšinio aikštélė su išlieta EPDM gumos granulių danga ir profesionaliu krepšinio stovu. Futbolo gerbėjai gali jėgas išmèginti jiems skirtoje futbolo aikštéléje.	Kalno g. 12, Kuklių k., Kaltanėnų sen., Švenčionių r. Tel. (8 699) 32297.
10.	Brižių sodyba		Brižių k., Magūnų sen., Švenčionių r. Tel. (8 652) 00802, (8655) 28188, www.briziusodyba.lt

Pastaba. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: www.svic.lt

61 lentelė. Švenčionių r. sav. NVO skaičius ir jų įgyvendinti projektai

Eil. Nr.	Seniūnija	NVO skaičius			NVO įgyvendintų vienos projektų skaičių			NVO įgyvendintų vienos projektų vertės, Lt		
		2007 m.	2011 m.	2014 m.	2007 m.	2011 m.	2014 m.	2007 m.	2011 m.	2014 m.
1.	Adutiškio	1	2	3	-	-	3	-		65 274,54
2.	Cirkliškio	6	7	8	4	4	8	9 200	10 550	402 026,04
3.	Kaltanėnų	2	5	5	1	5	4	3 000	67 250	263 059,94
4.	Labanoro	1	2	2	-	-	3	-	-	719 372
5.	Magūnų	2	2	5	-	1	1	-	16 712	62 594,06
6.	Pabradės	10	16	21	-	1	2	-	13 593,02	296 834,83
7.	Sarių	1	2	3	5	4	3	15 017	22 090	125 900
8.	Strūnaičio	1	3	4	-	1	3	-	22 222,22	85 647,78
9.	Svirkų	1	1	2	-	1		-	1 000	-
10.	Švenčionėlių	5	15	21	2	2	6	19 013,69	11 000	182 236,53

11.	Švenčionių	3	5	8	6	6	3	22 800	53 797,06	59 007,49
	Viso:	33	60	82	18	25	36	69 030,69	218 214,30	2 261 953,21

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.svencionys.lt, VVG duomenys, bendruomenių duomenys (saugomi VVG būstinėje).

62 lentelė. VVG teritorijos kaimo bendruomenės ir jų įgyvendinti projektai 2014 m.

Eil. Nr.	Seniūnija	Pavadinimas	Įgyvendintų projektų skaičius, vnt	Įgyvendintų projektų vertė, Lt
1.	Švenčionių (6)	Švenčionių rajono Milkuskių kaimo bendruomenė, Činčikų kaimo bendruomenė, Stanislavavo kaimo bendruomenė „Vystutis“, Šventos kaimo bendruomenė „Šventa“, Šutonių kaimo bendruomenė, Zadvarininkų kaimo bendruomenė „Uždvaris“.	16	135 604,55
2.	Švenčionelių (8)	Visuomeninė organizacija „Kretonų kaimo bendruomenė“, Pašaminės kaimo bendruomenė „Pašaminės draugija“, Platumų kaimo bendruomenė, Švenčionelių bendruomenė (Švenčionelių m.), Švenčionelių bendruomenė „Žeimena“ (Švenčionelių m.), Švenčionelių bendruomenė „Švenčionelių bičiuliai“ (Švenčionelių m.), visuomeninė organizacija „Reškutėnų bendruomenės centras“, Trūdų bendruomenė.	11	2 229 421,53
3.	Pabradės (2)	Pabradės miesto bendruomenė „Domus“ (Pabradės m.), Pavoverės kaimo bendruomenė „Žadintuvas“.	4	312 427,85
4.	Adukiškio (2)	Adukiškio miestelio bendruomenė, Stajėtiškio kaimo bendruomenė „Svyla“.	3	65274,54
5.	Cirkliškio (4)	Kunigiškės kaimo bendruomenės visuomeninė organizacija „Brydė“, Švenčionių rajono Cirkliškio kaimo bendruomenė, Cirkliškio kaimo bendruomenė „Žiburyς“, Modžiūnių kaimo bendruomenės visuomeninė organizacija „Varpas“.	16	421 776,04
6.	Kaltanėnų (2)	Berniūnų kaimo bendruomenė „Mojus“, Švenčionių rajono Kaltanėnų kaimo bendruomenė.	11	582 289,94
7.	Labanoro (1)	Labanoro kaimo bendruomenė „Atgaiva“.	–	–
8.	Magūnų (2)	Magūnų seniūnijos bendruomenė „Vilija“, Čerėnų kaimo bendruomenė.	2	79 306,06
9.	Sarių (2)	Švenčionių rajono Sarių kaimo bendruomenė, Sudotos kaimo bendruomenė.	12	163 007,00

10.	Strūnaičio (2)	Dvilionių kaimo bendruomenė „Dvilionys“, Vidutinės kaimo bendruomenė „Vika“.	4	107 870,00
11.	Svirkų (2)	Švenčionių rajono Svirkų bendruomenė, Svirkų kaimo bendruomenė „Svirkų centras“.	1	1 000,00
Viso:		33	80	4 097 977,20

Pastaba. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: www.svencionys.lt, VVG duomenys, bendruomenių duomenys (saugomi VVG būstinėje).

63 lentelė. Švietimo įstaigos

Eil. Nr.	Administracinię teritorija	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir lankančių skaičius						Bendrojo ugdymo mokyklų ir mokinių skaičius					
		Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius			Vietų skaičius, tenkantis 100 vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas			Bendrojo ugdymo mokyklų skaičius			Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius		
		2011 m.	2013 m.	2014 m.	2011 m.	2013 m.	2014 m.	2011 m.	2013 m.	2014 m.	2011 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Elektrėnų sav.	3	5	5	69	113	111	15	11	11	3171	2743	2680
2.	Šalčininkų r. sav.	11	11	11	89	121	116	30	29	29	4535	4223	4071
3.	Širvintų r. sav.	2	2	2	101	101	100	11	11	11	2109	1909	1816
4.	Švenčionių r. sav.	4	3	3	107	103	101	12	10	10	3489	3067	2872
5.	Trakų r. sav.	8	9	9	99	99	99	17	17	17	4608	4015	3906
6.	Ukmergės r. sav.	6	8	8	84	111	109	21	17	17	4826	4292	4066
7.	Vilniaus r. sav.	22	22	21	105	111	111	54	54	53	9676	9207	9122
8.	Vilniaus m. sav.	148	167	177	92	95	96	152	152	152	65666	64102	64073

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/interaktyvusis-atlasas>.

64 lentelė. Švietimo įstaigų kaita 2011–2014 m.

Metai	Gimnazijos, progimnazijos		Vidurinės		Pagrindinės		Pradinės		Lopšeliai -darželiai	
	Įstaigų skaičius	Moksleivių skaičius	Įstaigų skaičius	Moksleivių skaičius	Įstaigų skaičius	Moksleivių skaičius	Įstaigų skaičius	Moksleivių skaičius	Įstaigų skaičius	Vaikų skaičius
VVG teritorijoje (be Švenčionių miesto)										
2011-09-01	3	1368	2	328	3	634	1	224	3	340
2013-09-01	4	1743	2	332	-	-	-	-	2	617
2014-09-01	4	1620	2	320	-	-	-	-	2	627

Pastaba. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys (saugomi VVG būstinėje).

65 lentelė. Profesinio mokymo įstaigų skaičius

Eil. Nr.	Savivaldybė	Profesinio mokymo įstaigų skaičius			Parengta specialistų profesinio mokymo įstaigose		
		2011 m.	2013 m.	2014 m.	2011 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Elektrėnų sav.	1	1	1	298	301	331
2.	Šalčininkų r. sav.	1	1	1	90	67	47
3.	Širvintų r. sav.	-	-	-	-	-	-
4.	Švenčionių r. sav.	1	1	1	104	76	103
5.	Trakų r. sav.	2	3	3	141	154	308
6.	Ukmergės r. sav.	1	1	1	244	265	246
7.	Vilniaus r. sav.	3	3	3	358	248	229
8.	Vilniaus m. sav.	11	10	11	2260	2102	1890

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/interaktyvusis-atlasas>.

66 lentelė. Įstaigos, teikiančios socialines paslaugas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Įstaigų skaičius				Patvirtintas vietų skaičius				Faktinis paslaugų gavėjų skaičius			
			2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Švenčionių rajono savivaldybėje (su Švenčionių miestu)														
1.	Socialinės globos namai	Pabradės vaikų globos namai (<i>Soc. paslaugos teikiamos Lietuvos mastu</i>)	1	1	1	1	76	60	54	40	73	63	47	36
		Pabradės socialinės globos namai (<i>Soc. paslaugos teikiamos Lietuvos mastu</i>)	1	1	1	1	210	210	190	170	209	206	190	181
		Švenčionelių vaikų globos namai (<i>Soc. paslaugos teikiamos Lietuvos mastu</i>)	1	1	-	-	75	75	-	-	61	41	-	-
		Strūnos socialinės globos namai (<i>Soc. paslaugos teikiamos Lietuvos mastu</i>)	1	1	1	1	205	205	205	205	205	205	205	205
		Švenčionių rajono Socialinių paslaugų centro Senų ir neįgalių žmonių globos namai	1	1	1	1	35	35	35	31	33	33	36	37
		Švenčionių rajono Socialinių paslaugų centro Vaikų globos namai	-	-	1	-	-	-	75	-	-	-	43	-
		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Vaikų globos namai	-	-	-	1	-	-	-	40	-	-	-	35
2.	Savarankiško gyvenimo namai	VšĮ Lietuvos psichikos negalios žmonių bendrija „Giedra“ (<i>juose socialinės paslaugos teikiamos Vilniaus miesto gyventojams. Savivaldybė neturi savo pavaldumo savarankiško gyvenimo namų</i>)	1	1	1	1	15	15	15	15	-	-	-	-
		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai	-	-	-	1	-	-	-	10	-	-	-	5

		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnyba	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	53
		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnyba. Laikinos apgyvendinimo paslaugos	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	3
		Švenčionių rajono Socialinių paslaugų centro Paslaugų asmenims, paleistiems iš laisvės atėmimo vietų, tarnyba	1	1	1	1	68*	237	Pagal poreikį	39*	68	237	156	132	
VVG teritorijoje (be Švenčionių miesto)															
1.	Socialinės globos namai	Pabradės vaikų globos namai (<i>Soc. paslaugos teikiamos Lietuvos mastu</i>)	1	1	1	1	76	60	54	40	73	63	47	36	
		Pabradės socialinės globos namai (<i>Soc. paslaugos teikiamos Lietuvos mastu</i>)	1	1	1	1	210	210	190	170	209	206	190	181	
		Švenčionelių vaikų globos namai (<i>Soc. paslaugos teikiamos Lietuvos mastu</i>)	1	1	-	-	75	75	-	-	61	41	-	-	
		Strūnos socialinės globos namai (<i>Soc. paslaugos teikiamos Lietuvos mastu</i>)	1	1	1	1	205	205	205	205	205	205	205	205	
		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Vaikų globos namai	-	-	-	1	-	-	-	40	-	-	-	35	
		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Grupinio gyvenimo namai	-	-	-	1	-	-	-	15	-	-	-	15	
2.	Savarankiško gyvenimo namai	Švenčionelių socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai	-	-	-	1	-	-	-	10	-	-	-	5	
3.	Socialinės priežiūros centrai	Švenčionių rajono Socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centras „Šaltinėlis“	1	1	1	1	100*	100	Pagal poreikį	108*	100	100	88	108	
		Vaikų dienos centras „Arkus“	-	-	1	1	-	-	Pagal poreikį	10*	-	-	14	10	
		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Dienos centras žmonėms su negalia	-	-	-	1	-	-	-	20	-	-	-	37	
		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centras	-	-	-	1	-	-	-	20	-	-	-	20	

4.	Bendruomeninės įstaigos	Vilniaus arkivyskupijos Caritas Švenčionelių Šv. Edvardo parapijos vaikų dienos centras „Šypsenėlė“	-	-	-	1	-	-	-	30*	n/d	n/d	30	30
5.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.)	Švenčionelių socialinių paslaugų centro Paslaugų teikiamų namuose tarnyba	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	37
		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnyba	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	53
		Švenčionelių socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnyba. Laikinos apgyvendinimo paslaugos	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	3

*maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu). VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys (saugomi VVG būstinėje).

67 lentelė. Kultūros centrų, muziejų, bibliotekų skaičius

Eil. Nr.	Savivaldybė	Kultūros centrų skaičius		Muziejų skaičius		Bibliotekų skaičius	
		2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.
1.	Elektrėnų sav.	8	2	3	2	12	12
2.	Šalčininkų r. sav.	14	14	-	-	26	26
3.	Širvintų r. sav.	13	13	1	1	21	21
4.	Švenčionių r. sav.	13	12	1	1	22	20
5.	Trakų r. sav.	10	11	1	1	16	16
6.	Ukmergės r. sav.	20	20	1	1	30	29
7.	Vilniaus r. sav.	28	28	1	2	42	42
8.	Vilniaus m. sav.	7	7	22	23	27	23

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/interaktyvusis-atlasas>.

68 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės kultūros įstaigos 2014 m.

Eil. Nr.	Seniūnijos	Kultūros centrai	Kultūros centru filialai	Bibliotekos	Bibliotekos filialai	Muziejai	Muziejaus filialas
1.	Švenčionių	1	1	1	3	1	–
2.	Švenčionelių	1	1	–	4	–	1
3.	Pabradės	1	1	–	1	–	–
4.	Aduiškio	–	1	–	2	–	–
5.	Svirkų	–	–	–	2	–	–
6.	Strūnaičio	–	2	–	2	–	–
7.	Kaltanėnų	–	1	–	1	–	–
8.	Sarių	–	1	–	1	–	–
9.	Magūnų	–	1	–	2	–	–
10.	Labanoro	–	–	–	1	–	–

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. administracijos duomenys (saugomi VVG būstinėje).

69 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos padalinių vartotojai

	2011 m.		2014 m.	
	Vartotojų skaičius	Apsilankymų (lankytojų) skaičius	Vartotojų skaičius	Apsilankymų (lankytojų) skaičius
Viešoji biblioteka	1907	37295	1290	29709
Švenčionelių m. biblioteka – filialas	2681	22057	2537	21442
Pabradės m. biblioteka – filialas	2011	21369	2002	21392
Aduiškio k. biblioteka – filialas	502	5123	501	5281

Bačkininkų k. biblioteka – filialas	279	2786	282	2183
Jakelių k. biblioteka – filialas	115	490	102	263
Kaltanėnų k. Biblioteka – filialas	216	3509	210	1617
Labanoro k. biblioteka – filialas	182	2112	103	1059
Magūnų k. biblioteka – filialas	105	1130	91	902
Mėžionėlių k. Biblioteka – filialas	271	4083	229	2315
Milkuškų k. biblioteka – filialas	182	2238	183	1609
Pašaminės k. Biblioteka – filialas	228	2488	230	2775
Prienų k. biblioteka-filialas	100	919	99	1097
Reškutėnų k. biblioteka – filialas	237	3738	232	4406
Sarių k. biblioteka-filialas	212	4534	150	1389
Stanislavavo k. biblioteka – filialas	175	3199	163	3124
Strūnaičio k. Biblioteka – filialas	226	3836	220	3262
Svirkų k. Biblioteka – filialas	242	4403	240	3251
Šventos k. Biblioteka – filialas	172	1719	160	1364
Vidutinės k. Biblioteka – filialas	204	4310	133	3162

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. administracijos duomenys (saugomi VVG būstinėje).

70 lentelė. Istaigos, susijusios su visuomenės saugumo užtikrinimu, sausio 1 d.

Eil. Nr.		2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Organizacinė grupė	1	1	1	1
2.	Policijos rėmėjai (sk.)	45	45	25	24
3.	Jaunieji policijos rėmėjai (sk.)	26	26	9	6

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: Švenčionių rajono policijos komisariato duomenys (saugomi VVG būstinėje).

71 lentelė. Užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius

Eil. Nr.	Savivaldybė	2011 m.	2014 m.
1.	Elektrėnų sav.	423	423
2.	Šalčininkų r. sav.	1024	1179
3.	Širvintų r. sav.	340	423
4.	Švenčionių r. sav.	465	474
5.	Trakų r. sav.	764	763
6.	Ukmergės r. sav.	794	868
7.	Vilniaus r. sav.	2704	2481
8.	Vilniaus m. sav.	21068	19034

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/interaktyvusis-atlasas>.

72 lentelė. Užregistruotų gaisrų skaičius

Eil. Nr.	Savivaldybė	Užregistruotų gaisrų skaičius	
		2011 m.	2014 m.
1.	Elektrėnų sav.	205	166
2.	Šalčininkų r. sav.	180	247
3.	Širvintų r. sav.	80	86
4.	Švenčionių r. sav.	118	180
5.	Trakų r. sav.	234	331
6.	Ukmergės r. sav.	211	253
7.	Vilniaus r. sav.	524	884
8.	Vilniaus m. sav.	1725	1771

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/interaktyvusis-atlasas>.

73 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės kultūros įstaigų veikla

Eil. Nr.	Kultūros centrai	Meno mègėjų kolektyvai, studijos, būreliai				Meno mègėjų kolektyvų, studijų, būrelių dalyvių skaičius				Suorganizuotų renginių skaičius				Dalyvavusių renginiuose žiūrovų skaičius			
		2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
1.	Švenčionių m. kultūros centre	11	11	9	11	191	185	143	228	208	281	74	88	12768	27710	21202	15694
2.	KC filialuose (Adutiškio, Strūnaičio, Stanislavavo, Vidutinės)	23	23	23	22	160	179	153	152	272	298	209	231	6115	8892	5446	8876
3.	Švenčionelių m. kultūros centre	19	17	18	19	188	218	243	252	128	106	100	116	12135	26332	22705	20404
4.	KC filialuose (Kaltanėnų, Sarių, Pašaminės)	15	13	11	11	98	111	92	99	196	105	85	119	3590	15997	4711	5946
5.	Pabradės m. kultūros centre	13	10	14	14	210	223	180	178	67	89	99	92	15038	29596	11115	10042
6.	KC filialuose (Pavoverės, Magūnų)	7	6	6	6	73	68	60	42	108	60	43	48	1111	4636	2342	3028

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys (saugomi VVG teritorijoje).

74 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybėje neformaliojo vaikų švietimo mokyklų mokinių skaičius 2012–2014 m.

Eil. Nr.		2012–2013 m.		2013–2014 m.	
		Įstaigų skaičius, vnt.	Mokinių skaičius	Įstaigų skaičius, vnt.	Mokinių skaičius
1.	Papildomo ugdymo centro Sporto mokykla	1	244	1	241
2.	Pabradės meno mokykla	1	188	1	181
3.	Švenčionelių meno mokykla	1	170	1	164
4.	Švenčionių meno mokykla	1	204	1	195
	Iš viso:	4	806	4	781

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: Švenčionių r. sav. duomenys (saugomi VVG teritorijoje).

75 lentelė. Švenčionių r. sav. sertifikuoti tautinio paveldo produktai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė/Imonė	Pavadinimas–porūšis	Produktų kiekis
1.	Arūnas Vaitkus	Skulptūros	1
2.	Teresė Diskienė	Skarų audiniai, grindų takai	3
3.	Jonas Diska	Vytinės juostos	4
4.	Rasa Breidokienė	Pintinės juostos, rinktinės juostos	6
5.	Zigmas Kliševičius	Kaušeliai, taurelės, memorialinių paminklų viršūnės	9
6.	Inga Kujalienė	Riešinės, pintinės juostos	11
7.	Elena Jablonskaitė	Lovatiesių audiniai	12
8.	Marytė Pupkevičienė	Lietinės žvakės	13
9.	Elytė Mikštienė	Lovatiesių audiniai, rankšluosčių audiniai	15
10.	Reškutėnų bendruomenės centras	Juodagalvės (senasis genotipas)	16
11.	Janina Pavliukevičienė	Šiaudiniai sodai, šiaudinės žvaigždės	18
12.	Lida Puzyriova	Sukaršta vilna, veltiniai	20
13.	Silvija Juknevičienė	Žolelių arbata	21

14.	Arvydas Radžiulis	Dešros, kumpis, sviestas, varškės sūris, rūkytas sūris, saldus sūris	29
15.	UAB „Labanoro amatai“	Malksniniai stogai, stogų malksnos	31
16.	Edvardas Vaitkus	Skulptūros	32

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis:www.marketing-europe.eu

76 lentelė. VVG teritorijoje veikiančių NVO kultūrinė veikla

Eil. Nr.	Seniūnija	Veikiančios nevyriausybinės organizacijos	Kultūros renginiai, vidutinis lankytojų skaičius
1.	Švenčionių (6)	Švenčionių rajono Milkuškių kaimo bendruomenė, Činčikų kaimo bendruomenė, Stanislavavo kaimo bendruomenė „Vystutis“, Šventos kaimo bendruomenė „Šventa“, Šutonių kaimo bendruomenė, Zadvarininkų kaimo bendruomenė „Uždvaris“.	Vasario 16 d. ir Valentino dienos minėjimas (30 žm.), Kovo 11 d. minėjimas (25 žm.), Šeimos šventė (40 žm.), Gražiausios sodybos rinkimas, Rudens šventė (70 žm.), Kalėdų šventė (75 žm.), Sekminės (65 žm.), Projekty pristatymas (65 žm.), Joninės (95 žm.), Sportinės varžybos (40 žm.), Užgavėnės (30-40 žm.), Liepos 6-oji (20-25 žm.), Kraujo donorystės akcija (30 žm.).
2.	Švenčionelių (8)	Visuomeninė organizacija „Kretnonų kaimo bendruomenė“, Pašaminės kaimo bendruomenė „Pašaminės draugija“, Platumų kaimo bendruomenė, Švenčionelių bendruomenė (Švenčionelių m.), Švenčionelių bendruomenė „Žeimena“ (Švenčionelių m.), Švenčionelių bendruomenė „Švenčionelių bičiuliai“ (Švenčionelių m.), visuomeninė organizacija „Reškutėnų bendruomenės centras“, Trūdų bendruomenė.	Lietuvos Valstybės diena (20 žm.), Rudens šventė (25 žm.), Užgavėnės (15 žm.), Kalėdiniai renginiai (20 žm.).
3.	Pabradės (2)	Pabradės miesto bendruomenė „Domus“ (Pabradės m.), Pavoverės kaimo bendruomenė „Žadintuvas“.	n.d.
4.	Adutiškio (2)	Adutiškio miestelio bendruomenė, Stajetiškio kaimo bendruomenė „Svyla“.	Užgavėnės (150 žm.), Joninės (400 žm.), Škaplierinės atlaidai (200 žm.), Rudens šventė (100 žm.), Kalėdiniai renginiai (150 žm.).
5.	Cirkliškio (4)	Kunigiškės kaimo bendruomenės visuomeninė organizacija „Brydė“, Švenčionių rajono Cirkliškio kaimo bendruomenė, Cirkliškio kaimo bendruomenė „Žiburys“, Modžiūnių kaimo bendruomenės visuomeninė organizacija „Varpas“.	Jurginų šventė (100 žmonių).
6.	Kaltanėnų (2)	Berniūnų kaimo bendruomenė „Mojus“, Švenčionių rajono	Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimas (60 žm.).

		Kaltanėnų kaimo bendruomenė.	Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimas (60 žm.), Užgavėnės (100 žm.), Motinos diena (60 žm.), Antaninių šventė (1000 žm.), Medžiotojų šventė (600 žm.), Vietos amatininkų parodos, 2 kartus per metus (apie 200 žm.), Edukaciniai užsiėmimai vaikams ir suaugusiems, 3 kartus per metus (po 20 žm.), Gegužinė (50 žm.).
7.	Labanoro (1)	Labanoro kaimo bendruomenė „Atgaiva“.	n.d.
8.	Magūnų (2)	Magūnų seniūnijos bendruomenė „Vilija“, Čerėnų kaimo bendruomenė.	n.d.
9.	Sarių (2)	Švenčionių rajono Sarių kaimo bendruomenė, Sudotos kaimo bendruomenė.	Kalėdinė eglutė vaikams (30 vaikų), Užgavėnės (nuo 50 iki 100 žm.), Joninės (nuo 50 iki 100 žm.).
10.	Strūnaičio (2)	Dvilonių kaimo bendruomenė „Dvilionys“, Vidutinės kaimo bendruomenė „Vika“.	Joninės (150 žm.), Kaimo šventė (150 žm.), Rudens kermošius (150 žm.), Kalėdiniai renginiai (150 žm.), Gražiausios sodybos konkursas (20 žm.), Žolinės (20 žm.).
11.	Svirkų (2)	Švenčionių rajono Svirkų bendruomenė, Svirkų kaimo bendruomenė „Svirkų centras“.	–

Pastaba. VVG teritorijos duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: VVG duomenys (saugomi VVG teritorijoje).

77 lentelė. Lietuvos Respublikos žemės fondo sudėtis pagal apskritis ir savivaldybes, ha

Eil. Nr.		Lietuvos Respublika		Vilniaus apskritis		Švenčionių r. sav.	
		Plotas, ha	Struktūra, proc.	Plotas, ha	Struktūra, proc.	Plotas, ha	Struktūra, proc.
1.	Bendras plotas	6530023,32	100,00	973066,20	100,00	169178,70	100,00
2.	Žemės ūkio naudmenos:	3461942,22	53,00	413090,25	42,45	48405,32	28,61
	Iš jų:						
	ariama žemė	2925110,74	84,49*	321128,24	77,74*	35684,02	73,72
	sodai	58247,91	1,68*	11271,90	2,73*	768,45	1,59
	pievos ir natūralios ganyklos	478583,57	13,82*	80690,11	19,53*	11952,85	24,69
3.	Miškai(miško žemė)	2130209,55	32,62	409762,98	42,11	95817,55	56,64
4.	Keliai	131385,45	2,01	22324,04	2,29	3732,88	2,21
5.	Užstatyta teritorija	181988,39	2,79	36441,27	3,74	2331,40	1,38

6.	Vandenys	262538,75	4,02	30034,76	3,09	6980,96	4,13
7.	Kita žemė	361958,96	5,54	61412,90	6,31	11910,59	7,03

*skaičiuojama nuo žemės ūkio naudmenų.

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centru (su Švenčionių miestu).

Šaltinis: Nacionalinės žemės tarnybos prie žemės ūkio ministerijos duomenys, Lietuvos respublikos žemės fondas 2014 m. sausio 1 d.

78 lentelė. Žemės ūkio naudmenų plotas, kuriame ekologiškai ūkininkaujama

Eil. Nr.	Metai	Lietuvos Respublikoje				Vilniaus apskr.				Švenčionių r. sav.						
		ŽŪN, ha	Iš jų			ŽŪN, ha	Iš jų			ŽŪN, ha	Iš jų					
			Javai, ha	Bulvės, ha	Daržovės, ha		Javai, ha	Bulvės, ha	Daržovės, ha		Javai, ha	Bulvės, ha	Daržovės, ha	Kiti, ha		
1.	2014	157057,42	95873,63	220,22	141,38	60822,19	35659,21	28097,53	56,37	14,93	7490,38	7942,24	7262,64	11,37	1,26	666,97
2.	2013	163812,89	98595,11	258,26	186,24	64773,28	37321,94	28973,47	65,83	24,62	8258,02	8219,07	7606,03	12,57	1,74	598,73
3.	2012	155781,65	96320,04	302,15	202,28	58957,18	35409,12	27773,06	85,02	41,92	7509,12	8072,02	7423,42	18,54	2,5	627,56
4.	2011	150720,39	79595,44	338,17	153,21	70633,57	33778,70	21367,67	82,27	29,24	12299,52	6860,7	5515,97	12,1	3,12	1329,51
5.	2010	96741,16	57976,50	237,03	107,42	38420,21	20818,47	15944,89	58,59	16,00	4798,99	3825,49	3262,38	5,73	0,1	557,28
6.	2009	51559,24	34982,76	130,12	61,42	16384,94	10137,00	8394,90	40,01	2,28	1699,81	1027,03	924,87	2,81	0,1	99,25

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro. Žemės ūkis vystomas kaimo teritorijoje, duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys (saugomi VVG būstinėje).

79 lentelė. Vandens ištakliai

Eil. Nr.	Savivaldybė	Sunaudota vandens, tūkst. m ³		Paimta vandens, tūkst. m ³		Ūkio, buities ir gamybos nuotekų išleidimas į paviršinius vandenis, tūkst. m ³	
		2011 m.	2012 m.	2011 m.	2012 m.	2011 m.	2012 m.
1.	Elektrėnų sav.	272453,3	355837,7	272459,3	355841,7	271881,8	355693,0
2.	Šalčininkų r. sav.	2813,2	872,3	2831,2	884,3	2981,4	981,6
3.	Širvintų r. sav.	270,0	279,0	297,0	305,0	297,4	315,0
4.	Švenčionių r. sav.	939,0	954,0	989,0	1009,0	1435,0	1394,0
5.	Trakų r. sav.	621,4	656,5	690,0	780,5	475,5	510,9
6.	Ukmergės r. sav.	1049,8	932,0	1204,8	1144,0	1527,0	1272,5
7.	Vilniaus r. sav.	10821,6	8380,8	10856,6	8401,8	10443,4	8116,1

8.	Vilniaus m. sav.	35718,8	33505,7	39684,8	36428,7	43364,7	42597,0
----	------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami su savivaldybės centro (su Švenčionių miestu).

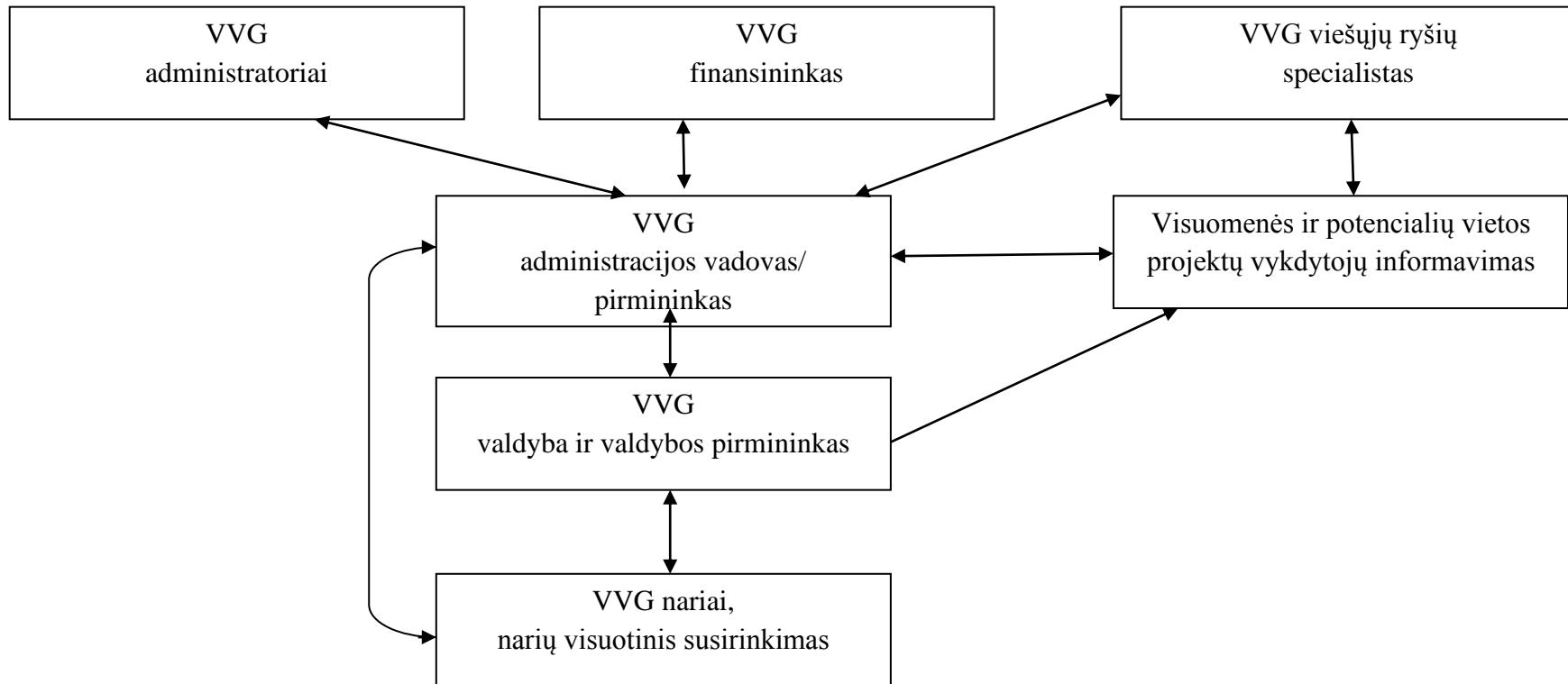
Šaltinis: www.stat.gov.lt, <http://osp.stat.gov.lt/interaktyvusis-atlasas>.

80 lentelė. Saulės energijos panaudojimas VVG teritorijoje 2014 m.

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Galingumas, adresas
1.	Andrius Janukonis	Pastatyta 0,0147 MW saulės elektrinė Sliūžų vs., Pabradės sen., Švenčionių r. sav.
2.	Darius Vaicenavičius	Pastatyta 0,02989 MW saulės elektrinė Ropiškės k., Strūnaičio sen., Švenčionių r. sav.
3.	Marius Šulga	Pastatyta 0,02989 MW saulės elektrinė Ropiškės k., Strūnaičio sen., Švenčionių r. sav.
4.	UAB „Pamario jėgainių grupė“	Pastatyta 0,02875 MW saulės elektrinė Subatiškės k. 11, Adutiškio sen., Švenčionių r. sav.

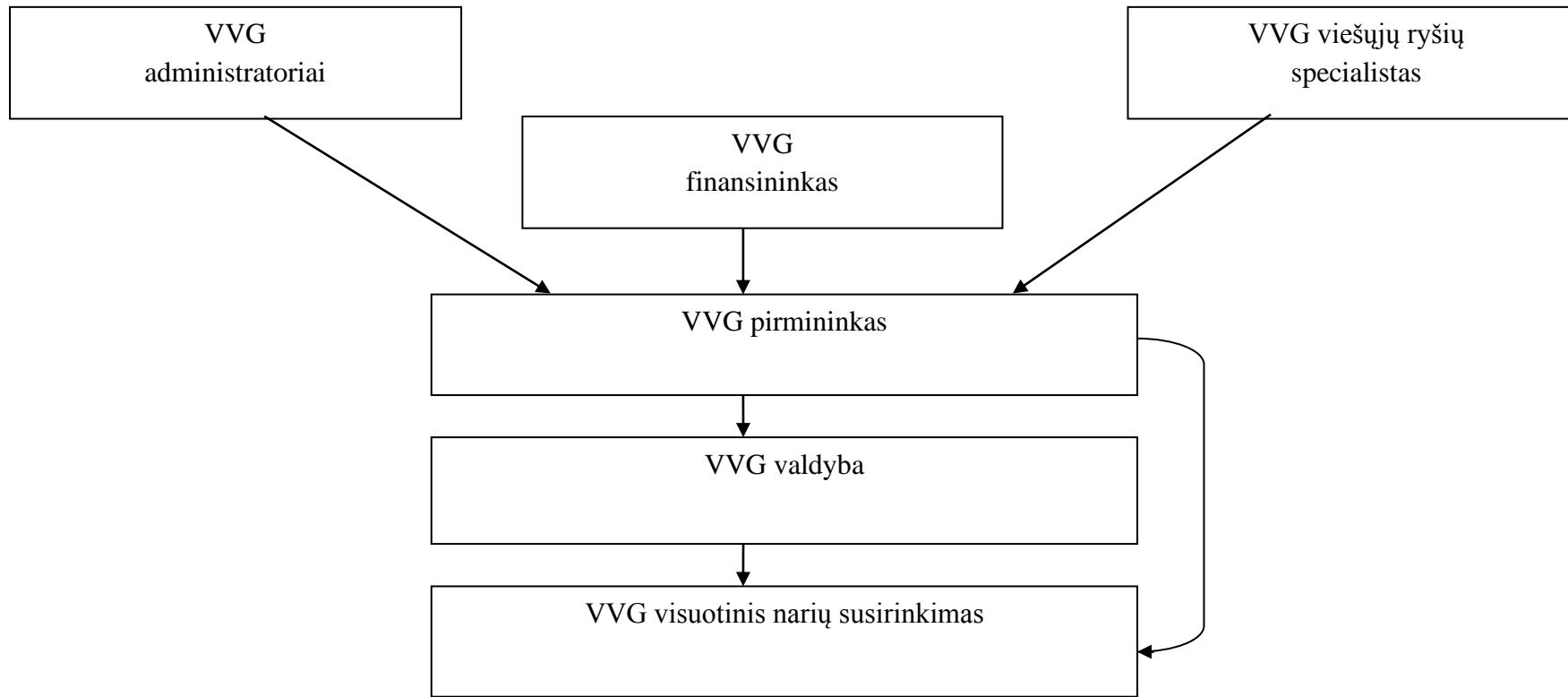
Pastaba. Švenčionių r. sav. duomenys pateikiami be savivaldybės centro (be Švenčionių miesto).

Šaltinis: http://www.enmin.lt/lta/activity/veiklos_kryptys/atsinaujantys_energijos_saltiniai/LG_bendras_lentele.pdf

8 pav. Informacijos teikimas

Šaltinis: VVG duomenys (saugomi VVG būstineje).

9 pav. Atsakomybės paskirstymas

Šaltinis: VVG duomenys (saugomi VVG būstinėje).